Ostăşească

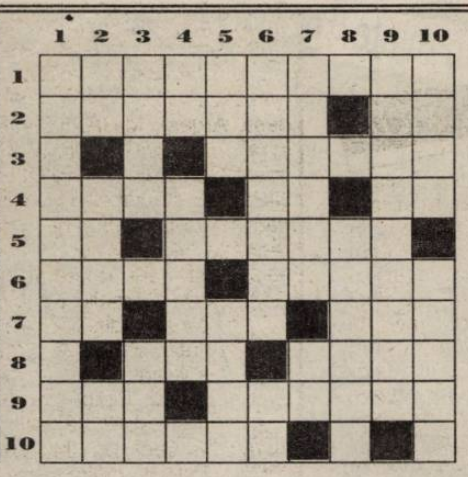

ORIZONTAL: 1) În legătură cu armata. 2) Duşmani (fem.) - În plin haos! 3) Nou veniţi în armată (pop.). 4) Incursiune rapidă de nave sau de avioane în spaţiul unei ţări străine, în scopuri militare - 75 generali! - Triumf, de la un capăt la altul! 5) Afabil, dar inabil! - Echipament de protecţie individuală. 6) Contingent (pop.) - Oameni de la munte. 7) În mijlocul militarilor! - Cîntece de vitejie - Primii la Pentagon! 8) Automobil românesc - Tip de revolver sau de pistol. 9) Din loc în loc - Caporal (pop.). 10) Oştire.

VERTICAL: 1) Armă automată de calibru mic. 2) Plantă textilă - Fixează linia de ochire a tunarilor - Primii în armată! 3) Nu au ce căuta în oaste - Coapsă. 4) Noroi (pop.) - Obligat (fig.). 5) Felul în care o armă trimite proiectilul spre ţintă - Erudit. 6) Puţină linişte într-un război - Asia! 7) Face parte din ultimul contingent - 13 căpitani! 8) Prezentare orală a situaţiei trupei făcută de un militar în faţa superiorului său. 9) Soldat înarmat ce face serviciul de pază. 10) Strămoşul caschetei - A pătrunde.

DOCHIU LIVIU-ANGELO
Focşani

Soluţia careului **„AFARĂ-I TOAMNĂ”**

ORIZONTAL: BOBOCI - CAL - ATAC - BRUMA - LENAU - ARAC - ATU - SEMANA - D - SB - SUT - T - AC - OFER - CE - RUGINITE - TARANI - APA - OMIT - NOR - T - METEO - VITA.

PAR(anormale) de ToPAN

umor

Consultînd un pacient, medicul îi spune:

- Ar fi bine să faceţi o baie.

- Păi, eu fac baie în fiecare zi!

- Atunci poate ar fi bine să schimbaţi apa.

Noi, bărbaţii, sîntem nişte idioţi!

- Exageraţi! Mai sînt şi unii neînsuraţi!

Chelner, în paharul meu cu vin e o muscă!

- Să nu exagerăm! Cît poate bea o biată insectă!

De cînd sîntem noi la per-tu? îl întreabă directorul pe şofer.

- Scuzaţi-mă! Am crezut că vorbesc cu doamna.

Ce spun criticii despre expoziţia ta? este întrebat un pictor.

- Părerile sînt împărţite. Unii spun „păcat de pînză”, alţii „păcat de vopsele”!

Între prietene:

- Nu înţeleg, draga mea, cum poţi să porţi perucă! E părul altei femei.

- Şi ce dacă? Tu nu porţi rochii făcute din lîna altei oi?

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Ce se înţelege în geografie prin *estran*?
2. Ce înseamnă în antichitate o *fibulă*?
3. Cine este autorul operei *„Martha”*?
4. Din ce familie de plante face parte fragul?
5. Ce carte populară, de origine germanică, i-a folosit lui Mihail Sadoveanu, ca izvor de inspiraţie, pentru *„Măria-Sa Puiul Pădurii”*?
6. Cine a creat dioda?
7. Unde se află oraşul Duşanbe?
8. Cine era Thorr în mitologia scandinavă?
9. Cine a inventat zaharina?
10. Care a fost primul domn pămîntean al Ţării Româneşti după înlăturarea regimului fanariot?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Marea cu cea mai ridicată temperatură înregistrată a apei (56ºC în 1956) este Marea Roşie. 2) În biologie prin ecloziune se înţelege ieşirea puiului sau a larvelor din ou. 3) În mitologia greacă Astraia era zeiţa justiţiei, fiica lui Zeus şi a titanidei Themis, care, după ce a trăit o vreme printre oameni, dezgustată de răutatea lor, s-a urcat la ceruri, devenind Constelaţia Fecioarei. 4) „Jurămîntul Horaţilor” a fost pictat de pictorul francez Louis Jacques David (1748-1825). 5) Tocul rezervor, brevetat în 1827 de guvernul francez, a fost inventat de românul Petrache Poenaru (1799-1875) în timpul studiilor la Paris. 6) Autorul operei „Samson şi Dalila” este compozitorul francez Camille Saint-Saëns (1835-1921). 7) Oraşul Ouagadougou este capitala Republicii Democratice Burkina Fasso din Africa de Vest. 8) Întemeietorul primului institut de cercetări piscicole în ţara noastră a fost medicul veterinar Gheorghe Dinulescu (1896-1965). 9) Almandinul este o varietate de granat de culoare roşie, brună sau neagră. 10) „Elogiul nebuniei” a fost scris de umanistul renascentist olandez Erasmus din Rotterdam. (IRINA STOICA)

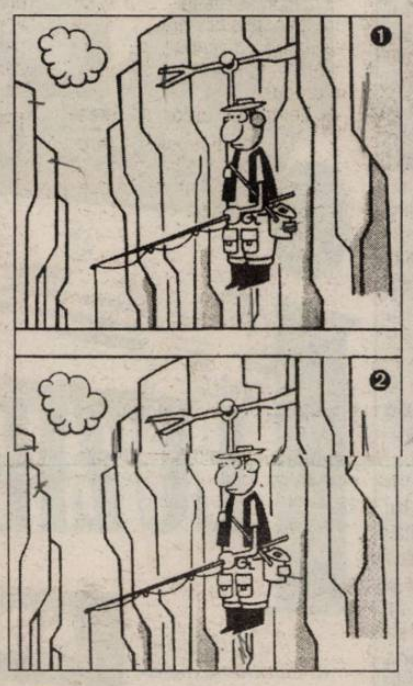

PERSPICACITATE & Diferenţe umoristice

Căutaţi să aflaţi cele opt mici diferenţe grafice dintre cele două desene care, la prima vedere, par identice.

(Soluţia în numărul viitor)

Dezlegarea testului din nr. trecut

CE LIPSEŞTE?

1) Mîna care reglează telecomanda. 2) Picioarele mobilei pe care stă televizorul. 3) Pantalonul scurt de pe piciorul drept al copilului. 4-5) Conul îngheţatei şi braţul ochelarilor femeii.

Aforisme

Inima n-are doar o singură încăpere. Atunci, de ce să-ţi laşi afară părinţii?
Distratul e cu capul în nori, pesimistul - cu norii în cap.
Pentru tărîţe nici o sită nu e bună.
Chefliul nu se împacă nici cu sticla goală, nici cu sticla plină.
Un trîntor criticat, mai degrabă devine viespe decît albină.
Semnul întrebării: cîrligul de care se agaţă ideile.
Vai de stelele care cad din al nouălea cer!
Cîrciuma nu-i „pusă în drum”, ci la răscruce.
Ţară liberă - ziarişti „ocupaţi”!

N. PETRESCU-REDI

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„ALEGERI”

DAU DE SEAMĂ / TIP DE SCHIMBARE	R	NOTA 1 / MĂSOARĂ VITEZA	D	ŞIŞURI / UNIVERSURI	C	NOTA 3 / PLATAN	M	SINGURĂ / NEA	U	ALIFIE / LOCUL MEŞTERULUI	C
	R	E	V	O	L	U	T	I	O	H	A	R
NOTA 7 / ÎNCREZĂTOARE	S	I	CUTAT LA MIJLOC / ÎNROŞIŢI	U	T	A	OPACI / MUNŢI	M	A	T	E
	O	P	T	A	M	I	S	T	A	DIN TEMĂ! / ŞI AŞA MAI DEPARTE	E	M
PĂSTORIT (pop.) / MUNŢI	B	E	R	I	T	LEGATĂ DE PICIOR / PE CAL	A	T	E	L	A
	A	H	Z	I	ORIENT / SCLAVI GRECI	E	S	T	CUTIE! / DIN LAGĂR!	T	I	CONDUC CU BICIUL
PERECHI / CĂRĂUŞI	S	O	T	I	LIPICI / A MERGE PRIN APĂ	A	R	A	C	E	T
	H	A	M	A	L	I	ARGEŞ / AMAR!		G	CARIE! / SOLAR	R	I
A ÎNTĂRI / LECTORI	B	E	T	O	X	A	ACUŞ! / FIR	A	S	BUN LA MARCAJ	R
	C	I	T	I	T	O	R	I	PRIMA FEMEIE / ACUT!	E	V	A
13 LITERE! / SCHIMBĂ ÎN MĂRUNŢIŞ	L	R	UNIT!	I	T	UNUL DE PE CÎMP	T	A	R	A	X
	I	U		VEDENII	A	R	Ă	T	Ă	R	I

Dezlegarea integramei **„STOP”**

Orizontal: P - A - M - B - M - B - ELASTICITATE - AMPERI - ACRA - OS - RA - FOR - EL - TRISORI - ANI - MIE - CRATERE - CATUN - ARI - C - SI - ARAC - ONOR - TOPITORI - PA - GAMA - AMA - STI - TARA - IRITAT - VENETICA - ARA.

Părţi egale

Cîte şi care din aceste părţi sînt egale în desen?

(Soluţia în numărul viitor)

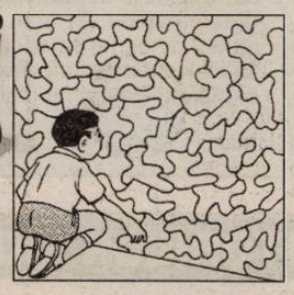

Abonamente la „Magazin” direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341
Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.
DE REŢINUT! Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie,* vor participa la trageri la sorţi trimestriale, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!
Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

A fost etapa a 12-a plină de surprize? Eu cred că nu, deoarece echipele care au plecat cu prima şansă au cîştigat meciurile pe care le-au disputat. E o surpriză înfrîngerea Stelei la Bistriţa? Deloc, ţinînd cont de jocul practicat. Dar cea a Craiovei la Constanţa? Nici aceasta nu mai reprezintă un motiv de comentarii, pentru că ne-am obişnuit cu astfel de rezultate de la dezamăgirea campionatului. Dar să trecem şi la partea plină a paharului şi nu putem să nu remarcăm faptul că echipa lui Halagian şi Hizo a rămas în continuare cu cifra 0 în dreptul înfrîngerilor, datorită unei victorii obţinute la Galaţi. FC Argeş şi FC Naţional au înscris fiecare cîte 3 goluri pentru 3 puncte şi se pare că se descurcă de minune fără jucătorii transferaţi. Liderii, Dinamo şi Rapid, au cîştigat partidele cu Reşiţa şi Foresta, dar nu putem spune că au jucat la fel de bine. În timp ce Rapid a plecat cu 3 puncte, datorită unui noroc incredibil, bazat pe o gafă a apărării, Dinamo s-a jucat efectiv cu adversarul şi a înscris 7 goluri la intervale aproximativ egale de timp. Noroc că se joacă doar 90 de minute!

Shelly Finkel, autointitulatul „sfătuitor" al lui Mike Tyson, a declarat că fostul campion care şi-a recăpătat de curînd licenţa de a boxa este gata oricînd să intre în ring şi chiar o va face în ianuarie la MGM Grand, Las Vegas. Problema este că Tyson ar vrea să reînceapă lupta în ring cu un adversar de talia lui Axel Schulzes, François Bothas sau Vaughn Beans, şi nu cu un adevărat campion ca Evander Hollyfield.

Sezonul competiţional al Formulei 1 s-a încheiat. Laurii s-au împărţit, campionul a fost încoronat. Şi toate astea s-au întîmplat la Suzuka, Japonia, în ultima cursă a anului. Se alerga cu titlul pe masă. Hakkinen avea doar 4 puncte avans, iar Schumacher pleca din pole-position. Imediat după turul de încălzire, cursa a fost oprită datorită problemelor tehnice, astfel încît s-a mai facut un tur de încălzire, după care, în loc să se dea startul, cursa este oprită din nou, deoarece Schumacher a avut probleme cu ambreiajul. Alt tur de încălzire, dar Schumi tot nu reuşeşte să plece decît ultimul şi este nevoit să să se aşeze în coada plutonului pentru cel de-al treilea start, Mika primind astfel un cadou nesperat. Startul îl găseşte în frunte pe finlandez, urmat de Irvine, Frentzen, Coulthard, Villeneuve şi Hill. Ordinea locurilor rămîne neschimbată, dar acest lucru nu este valabil şi pentru Schumacher, care porneşte într-una dintre cele mai aprige şi mai superbe curse de urmărire pe care am văzut-o vreodată. De pe locul al 21-lea urcă pînă pe locul al 7-lea în doar 3 tururi, unde este stopat de mai vechiul său „prieten" Damon Hill. Acesta va fi depăşit şi el, datorită intrării la standuri, dar Schumi se loveşte de Villeneuve, alt „apropiat" de-al său. Măiestria îşi spune cuvîntul şi germanul zburător este acum în spatele lui Culthard, colegul lui Hakkinen, care cedează fără luptă, datorită ieşirii la boxe. Urmează Frentzen, căruia i-a furat logodnica şi s-a însurat cu ea, deci nici vorbă de favoritisme. Dar nici acesta nu i se poate opune. „Uraganul" a ajuns acum pe locul al 3-lea, în spatele colegului său Eddie Irvine. Lucrurile parcă începeau să se îndrepte, dar ghinionul a lovit în turul cu numărul 32: explozie de cauciuc la roata din dreapta-spate. în acel moment visul lui Schumacher se spulberă, iar cel al lui Hakkinen se împlineşte: a devenit campion! Restul nu mai contează.

ANDREI TOMA

Ce le trece unora prin minte?!

Sub deviza „Adio, burlăcie!", bărbaţi şi femei, altfel întregi la minte, se pun în ipostaze din cele mai caraghioase şi uneori periculoase. Abraham Dewitt, din Africa de Sud, tîmplar de meserie, a fabricat o halbă de bere de 1,60 metri înălţime şi cu un diametru de 75 de centimetri. Apoi, la ultima petrecere de celibatar, a invitat în curtea casei vreo patruzeci de amici, ambiţionîndu-se ca într-o noapte să bea toată berea din gigantica halbă (aproximativ 700 de litri, deci cam 17 litri de om)... Cînd să se crape de ziuă, s-au auzit sirenele ambulaţelor. Abraham a fost spitalizat două săptămîni, dar s-a lecuit de bere.

Înainte de a se căsători, Ruth Williamson a scris şaptezeci de felicitări cu prilejul aniversării cununiei, cîte una pentru fiecare an de căsnicie. Atît aprecia ea că va dura menajul cu Garry, viitorul ei soţ. Aflînd despre această iniţiativă ultra optimistă a viitoarei lui mirese, Garry a decis ca nunta să aibă loc pe 29 februarie...

Roy şi Helen s-au decis să-şi petreacă ultimele zile de celibatari într-un parc din apropierea casei. Amîndoi erau convinşi că după ce-şi vor fi pus pirostriile, astfel de clipe romantice nu vor mai trăi. Într-adevăr, după numai o noapte sub cerul liber, s-a iscat un incendiu care a pîrjolit nevinovata oază de verdeaţă. Semn rău!

Pentru a-şi dovedi sieşi că poate suporta orice, inclusiv căsătoria cu Mary, logodnica sa, Thomas Rems a vrut să meargă desculţ pe cioburi de sticlă, pe o distanţă de zece metri. Cîte un metru, zicea el, pentru fiecare an de căsnicie. Dar după trei paşi a urlat din răsputeri şi a abandonat autoflagelarea, întristîndu-şi viitoarea consoartă, care l-a pansat, totuşi, cu duioşie.

Iluzie optică sau gemeni?

La Puttgarden, în Germania, pasagerii care se îmbarcă pentru o călătorie pe Marea Nordului pentru a ajunge în Danemarca au de multe ori impresia că au iluzii optice, ca şi cum ar fi băut prea mult schnaps. Cînd ajung pe chei, observă că sînt aşteptaţi de două vapoare identice. Pînă aici, nimic exagerat. Problema e că la bordul fiecăruia dintre ele pasagerii sînt întîmpinaţi de cîte un căpitan identic cu celălalt.

E un joc misterios? Nici vorbă. Se întîmplă doar că Eugen şi Gerlbert sînt fraţi gemeni şi sînt căpitani ai unor vase identice. De mici au iubit marea şi împreună visau să ajungă, fiecare, evident, căpitan de vas. Nici unul nu vrea, aşadar, să fie subordonat celuilalt, iar doi căpitani pe un singur vas era un lucru imposibil. Dar viaţa le-a îndeplinit visele într-un fel incredibil de echitabil.

AEROGIRAFA arma mortală împotriva braconierilor

Braconierii parcurilor africane dau o mare bătaie de cap în întreaga lume. Expediţiile lor nemiloase, cărora le cad pradă elefanţi şi rinoceri, în primul rînd, sînt o adevărată ameninţare la adresa mediului natural al Terrei. În lupta împotriva lor s-a recurs la cele mai insolite idei, inclusiv montarea unor radiotransmiţătoare pe coarnele rinocerilor. Dar soluţia cea mai eficientă ce se prefigurează pare a fi un mic aeroplan, un avion care seamănă cu o girafă zburînd pe cer, numită Bunny Hugger.

Succesul experimentului lui Bunny în Ghana a fost atît de mare, încît multe alte parcuri naturale se grăbesc să-l comande. Bunny Hugger este de fapt un avion CH-701 Stol pe care s-au efectuat 70 de modificări. El poate zbura la înălţimi de 10-15 m, cu viteze de 80-90 km/oră, total silenţios. Este prevăzut cu o „armură" care îl protejează chiar şi de gloanţele Kalashnicov-urilor braconierilor, poate ateriza în spaţii extrem de restrînse, este albastru pe partea inferioară pentru a se confunda cu cerul şi poartă desenul de pe corpul girafei „pe spate". În două ore „patrulează" o zonă care ar fi cerut unei echipe terestre peste două săptămîni. În plus, datorită lui, braconajul s-a redus cu 80%! Ca să nu mai vorbim că poate parașuta hrană şi medicamente acolo unde este nevoie, în zonele deasupra cărora el zboară graţios şi... extrem de eficient!

UN VICIU bine înfipt în piele

John Cassar, în vîrstă de 46 de ani, păstrează în toţi porii urmele „viciului" său: acela de a se întinde ca un fakir pe o platformă „capitonată" cu cuie şi de a se menţine un timp cît mai îndelungat în această poziţie... ultrarelaxantă pentru el. Cu mult umor, John spune că el se numără printre persoanele cu pielea groasă, cu alte cuvinte nepăsătoare la necazurile altora. În realitate, John face astfel de demonstraţii pentru a aduna fonduri pe care le depune în diferite conturi cu scop umanitar. Cu toate acestea, nu îndeamnă pe nimeni să se lase ispitit de un asemenea... viciu, mai pot exista şi altele, mai umane...

În numărul viitor

■ Un robot pentru Cernobîl ■ Buddha, descendent al atlanţilor? ■ Spiritele nu mint niciodată? ■ Procrearea unor alte specii ■ Ceva despre meseria de părinte ■ Care sînt resorturile cerebrale ale somnului? ■ Uriaşul Nordului ■ Cele trei lumi ale lui Cheng Ho ■ Cel mai mare transatlantic din istorie ■ Spiritele nopţii ■ Mausolos, preaiubita lui soră şi mausoleul ■ Cine a fost ultimul împărat roman? ■ Cînd iubeşti, nu numeri anii ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Timp liber

ÎN ATENŢIA CITITORILOR FIDELI!

Revista *„Magazin"* împreună cu *Agenţia de turism C&D Partner* organizează pentru cititorii noştri fideli weekendurile toamnei 1998. Puteţi petrece împreună cu cei dragi zile de neuitat în Istanbul, singurul oraş din lume ce se întinde pe... două continente. Totul la un preţ promoţional.

- Programul excursiei cuprinde vizitarea unor puncte de mare atracţie din Istanbul, inclusiv a Marelui Bazar.
- Prima din seria acestor excursii va fi pe data de 12 noiembrie 1998 (plecarea din Bucureşti are loc joi seara, iar sosirea luni dimineaţa).
- Servicii asigurate • confort deosebit în transport (microbuz sau autocar Mercedes) • cazare la hotel de trei stele situat în centrul istoric al oraşului în apropierea Bazarului.
- Preţul excursiei: 70 $ + 500000 lei.
- Cititorii noştri beneficiază de o reducere cu 8 la sută pe baza talonului alăturat.

***Pentru alte detalii** şi înscrieri, telefonaţi la redacţie la 2228336 sau la Agenţie la 2316131 sau 2316132 (doamna Miruna Grigore).*

TALON DE FIDELITATE

Nume .....

Prenume .....

Adresa .....

.....

Data excursiei .....

MAGAZIN nr. 45

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) şi 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10^00 - 14^00

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

SERIE NOUĂ - 391 • ANUL XLI • 12 NOIEMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 46 (2141)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„În aceas
învăţaţii n
unde
deosebire
preţioasă
bucată
KAMANDAKI

„Şi în casele sărace cad din cer spirite divine, după cum în ţele regeşti se ivesc dintre acele care ar fi mai potrivite să păzească porcii decît să domnească peste oameni."
BOCCACCIO

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Speranţe pentru mileniul III

O DESCOPERIRE CARE POATE REVOLUŢIONA MEDICINA!

După 17 ani de cercetare, două echipe de biologi americani au reuşit să cultive şi să reproducă celula primordială a vieţii, celula fundamentală care produce „materialul de construcţie" al tuturor formelor de ţesut viu de pe Terra! Imaginaţi-vă o zi în care medicii vor comanda la un laborator părţi componente ale organismului uman pentru a le înlocui pe cele bolnave sau ziua în care un medic va injecta celule „inteligente" în inima bolnavă a unui pacient pentru a înlocui ţesutul aflat pe moarte! Această zi e aproape, spune dr. James Thompson, cercetător şef la Universitatea din Wisconsin care adaugă în revista „Science": «Această celulă primordială este nemuritoare şi poate deveni orice dorim noi să devină».

pagina 4

BUDDHA, DESCENDENT AL ATLANŢILOR?

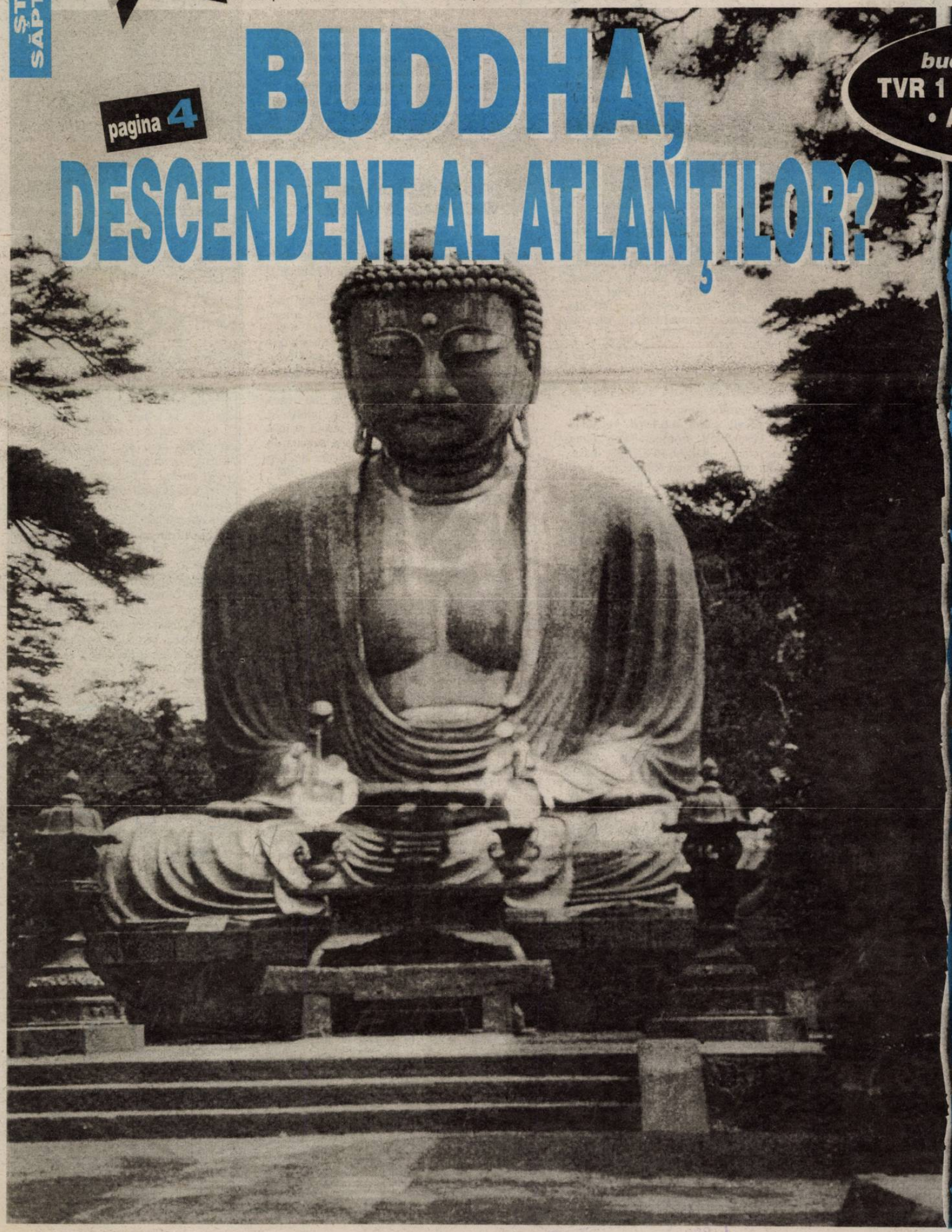

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

SURPRIZA LUNII NOIEMBRIE

Cititorii fideli ai revistei „Magazin" care fac abonament acum pentru primele 6 luni ale anului viitor direct la redacţia noastră pot cîştiga şi o excursie la Istanbul. Deci:

- **citiţi în pagina a 15-a Talonul pentru abonament;**
- **decupaţi talonul, apoi completaţi-l;**
- **achitaţi costul abonamentului prin mandat poştal pe numele şi adresa indicate în talon;**
- **trimiteţi pe adresa redacţiei pînă pe data de 30 noiembrie copia mandatului poştal şi puteţi cîştiga, prin tragere la sorţi, o excursie la Istanbul.**

Nu rataţi şansa de a vă număra printre cei

CINCI CÎŞTIGĂTORI!

Cu doar 46.800 lei vă asiguraţi un abonament pe şase luni la „Magazin" şi, dacă sorţii decid, puteţi vizita şi Istanbulul.

8 Enciclopedie
Uriaşul Nordului

Homo Sapiens 9
Cele trei lumi ale lui Cheng Ho

Terra X Dosarele planetei 10
Spiritele nopţii

13 Idoli
Cînd iubeşti, nu numeri anii!..

Timp liber 14
• Horoscop • Grădina • Pe 4 roţi • Juridice

femina club 6

MUZICARTA

A&A Records licenţiată Warner Music în România vă prezintă alte 3 lansări de cea mai recentă oră.

LAURA PAUSINI
un pariu cîştigat

A început să cînte la 8 ani şi pentru prima oară în public abia cînd împlinise 12 ani, asta întîmplîndu-se într-un spectacol la Bologna. A fost descoperită într-un club unde cînta alături de tatăl ei. Managerul Angelo Vasiglio a pariat însă pe tînăra Laura şi a ajutat-o să intre în legătură cu cîţiva compozitori care să-i compună o piesă originală. Laura Pausini cîştiga în 1993 Festivalul de la San Remo cu piesa „La Solitudine", la secţiunea-tineret. Acest premiu o ajută să realizeze primul ei album. L.P.-ul apare sub titlul Laura Pausini şi se vinde în 2 milioane de copii în întreaga lume. Critica muzicală primeşte albumul cu răceala, considerînd muzica prea adolescentină, deşi Laura avea atunci 18 ani. Cel de-al doilea album, „Laura" se vinde în 4 milioane de exemplare şi aduce cu el hit-ul „Strani Amori" cu care Laura Pausini cîştigă din nou Festivalul de la San Remo. Al treilea album lansat de Laura Pausini este o antologie de piese în limba spaniolă care se vinde într-un milion de copii doar în Spania. În 1995, Laura Pausini primeşte premiul World Music Award la Monte Carlo pentru cea mai bună artistă italiană a anului. În acelaşi an ea cîştigă şi un premiu „Lo Nuestro" ca recompensă pentru promovarea limbilor latine în America de Nord. Tot în 1995, Laura Pausini primeşte Globul De Aur din partea Ambasadei Italiei la Madrid pentru vînzările sale de discuri în Spania. În 1996, Pausini primeşte Discul de Platină pentru vînzările din Europa în urma recordurilor de vînzări pe care le semnase în mai multe ţări ale lumii:11 discuri de platină în Spania, 10 în Italia, 6 în Olanda, 4 în Chile, 3 în Mexic, 2 în Statele Unite, Elveţia, Portugalia, Brazilia şi Columbia.

OPHELIE WINTER
cîntăreaţă, model, actriţă!

Ophelie este cîntăreaţă, model şi actriţă! În plus este drăguţă, are o voce bună şi cîntă în franceză şi engleză. Dar cum a ajuns aici ? Ophelie s-a născut în 1974, în Franţa şi a moştenit din plin calităţile tatălui, un cîntăret pop din Olanda şi ale mamei, care era manechin. I-a spus mamei (cînd a fost în stare) că ea vrea să ajungă un star, aşa cum era şi tatăl ei. S-a ţinut de cuvînt, pentru că atunci cînd părinţii ei au divorţat, ea s-a mutat în SUA, pentru a fi mai aproape de tătic. S-a îndrăgostit de limba engleză americană, dar (temporar, ce-i drept) şi de adolescenţii americani. La vîrsta de 17 ani s-a întors cu mama ei la Paris, unde timp de 3 ani a evoluat în lumea modei. Plictisindu-se repede, la numai 20 de ani, şi-a dorit să cînte şi să joace în filme, dar norocul i-a surîs doar în televiziune. De aici i s-a tras faima! A primit un rol într-un film intitulat Tout Doit Disparaître (totul trebuie să dispară, pentru amatorii de traduceri) şi aşa a reuşit să joace şi să cînte în acelaşi timp. A fost dificil, dar s-a descurcat de minune.

O scurtă fişă a cîntăreţei ● Nume: Ophelie Kleerekoper-Winter ● Data şi locul naşterii: 20 februarie 1974, la Boulogne ● Zodie: Peşti ● Ochii: Albaştri ● Părul: Blond ● Înălţime: 173 cm (5'5") ● Greutate: 52 kg (115 lbs) ● Dimensiuni: 32-24-36 ● Calităţi: Drăguţă, perfecţionistă, tire puternică, delicată şi generoasă ● Nu suportă: Ipocriţii, mîncarea pe bază de carne şi trezitul devreme ● Animale: Un cîine: Fanny' şi 4 pisici: Scotty, Henry, Poly şi Goldy ● Mîncăruri preferate: Fructe, legume verzi şi peşte la grill ● Maşini: Ce altceva decît Mercedes!

SEAL
doar o „fiinţă umană"

Pe 16 noiembrie Seal va lansa un nou album. „Human Being" este aşteptat cu nerăbdare de toată lumea, mai ales că producătorul Trevor Horn (cel care a lucrat cu Seal şi la albumele precedente) spune că acest album este cel mai bun de pînă acum. „Mi-am dorit ca acest album să fie plin de cîntece pornite din inimă, le-am cîntat aşadar pentru a ajunge la inimile celor care le vor asculta. Nu există în aceste cîntece nici o urmă de mînie sau de revoltă", a declarat Seal în legătură cu materialul inclus în L.P.

„Mi-am dorit iniţial să lucrez singur la acest album. Apoi Trevor mi-a propus să lucrăm din nou împreună. Ceea ce mi se pare dificil în colaborarea noastră este faptul că Trevor este un artist, un muzician ca şi mine, un tip care a fost leaderul unei trupe, a umblat prin turnee, are temperamentul şi pasiunea unui artist. Asta a făcut ca relaţia noastră să fie foarte încordată în timpul lucrului la acest album, dar piesele au ieşit bine.", a adăugat Seal. Pentru acest album, Seal a colaborat cu trei muzicieni care au participat la compoziţie, iar partiturile de chitară electrică şi acustică îi aparţin. Una dintre piese -"Excerpts From Seal" conţine materiale înregistrate mai demult, pentru cel de-al doilea album al său, realizate atunci de doi foşti colaboratori ai lui Prince-Wendy şi Lisa (care au realizat chitara şi keyboard-ul pentru albumele precedente ale lui Seal). A mai fost folosit şi un material mai vechi realizat cu William Orbit care a fost inclus într-o altă piesă. Primele indicii despre natura personală a albumului sînt piesele „I Have Lost My Faith" şi „ When A Man Is Wrong" (un cîntec pe care Trevor Horn îl consideră o profeţie a situaţiei lui Bill Clinton şi care va prinde foarte bine la radiourile americane). Primul single din album este „Human Beings", melodie despre care toată lumea spune că ar fi piesa titlu a albumului. Există însă o mică diferenţă între titlul albumului şi numele primului extras pe single!!! Piesa este deja difuzată de posturile din Marea Britanie, ţara pe care Seal o va vizita în luna noiembrie. În S.U.A. Seal a avut mare succes la radio cu piesele sale „Kiss From A Rose" şi „Fly Like An Eagle", dar nimeni nu poate prevedea ce reacţie vor avea posturile de radio la apariţia noilor piese Seal. Faptul că albumul de debut Seal s-a vîndut în 3,5 milioane de exemplare în întreaga lume poate fi considerat un record greu de depăşit pentru artist. Avînd în vedere că Warner Music a pregătit pentru anul care urmează un turneu mondial de promovare a acestui nou L.P., ne face să credem că importanta companie ştie că are în mînă un cîştigător care îi va răsplăti încrederea.

GEORGE CUŞNARENCU

100% Columbian -
FUN LOVIN'CRIMINALS

De trei ani în show-business, perioadă în care au încercat diverse registre sonore, *Steve, Huey* şi *Fast,* abia întorşi din lungul turneu de promovare a albumului *„Come Find Yourself",* au intrat din nou în studio pentru a scoate, nu cu mult timp în urmă, albumul de faţă... Vă spuneam, ceva mai sus, că tipii cochetează cu mai multe registre sonore iar acest „100% Columbian" este 100% tributar căutărilor grupului, întreaga sa atmosferă sonoră fiind alcătuită din genurile cele mai folosite de *Fun Lovin'Criminals:* blues, punk, pop-rock, hip-hop sau funk... Amestecul de mai sus face ca albumul să placă unui public foarte eterogen, atît ca vîrstă cît şi ca preferinţe muzicale, fiecare găsind aici cel puţin o melodie pe gustul său. Nu-mi rămîne decît să vi-l recomand spre ascultare şi să sper că *Fun Lovin'Criminals* nu vor renunţa la stilul actual, practicat de mult prea puţine trupe...

POP-ROCK, de la A la Z

JIMMY DEAN

Unul dintre primii solişti americani de country consemnaţi de istoria muzicii! S-a născut pe 10.8.1928, numele său real fiind *Seth Ward.* Şi-a început cariera în 1952 fondînd grupul *Texas Wild Cats.* Din 1953 continuă singur şi impune mai multe melodii în topuri, viitoare clasice ale genului: *„Big Bad John", „P.T. 109"* şi *„IOU"* fiind cele mai cunoscute, toate millionsellers şi Number One în America. S-a retras la finele anilor '70...

DEBARGE

Cvintet de familie compus din fraţii *Bunny* (11.3.1955, vocal), *Eldra* (4.6.1961, vocal/clape), *Mark* (19.6.1959, trompetă/sax), *James* (22.8.1963, clape), *Randy* (6.8.1958, bass). Originari din oraşelul Grand Rapids din statul Michigan, băieţii semnau în 1981 un contract cu celebra casă *Motown Records* şi imediat după aceasta le apărea albumul de debut - *„DeBarges".* Un an mai tîrziu repurtau cel mai mare succes din cariera lor cu *„Rhythm Of The Night",* Top 10 hit din coloana sonoră a filmului *„The Last Dragon".* 1984 le aducea un alt mare succes de top - *„Who's Holding Donna Now?"* dar după acesta aveau să înceapă necazurile: certuri între membrii grupului (unii dintre ei chiar preluînd numele grupului şi continuînd solo!), droguri. În 1984 *James* se căsătorea cu *Janet Jackson* dar mariajul n-a ţinut! Oricum, *DeBarge* rămîn un etalon al soul-ului anilor '80.

DOZY, BEAKY, MICK, TICH AND DAVE DEE

Cvintet american de rock'n'roll şi rhythm & blues. Componenţă: *Dave Dee* (17.12.1941, vocal, nume real *David Harman), Dozy* (27.11.1944, bass, nume real *Trevor Davies), Beaky* (10.7.1944, chitară, nume real *John Dymond), Mick* (4.3.1944, chitară, nume real *Michael Wilson)* şi *Tich* (15.5.1944, tobe, nume real *Ian Amay).* Începuturile poveştii datează din 1961 cînd cei cinci îşi satisfăceau stagiul militar în Germania. Cel mai experimentat dintre ei era *Dave Dee,* căruia îi aparţine şi ideea fondării grupului. Va trebui să mai treacă destui ani pînă cînd tipii să-şi oficializeze activitatea, abia în ianuarie 1965 ieşind primul lor single - *„All I Want",* o baladă urmată de *„You Make It Move",* ambele succese de Top 10. Cel mai mare hit apărea în februarie 1968 - *„The Legend Of Xanadu",* Number One în Anglia. De reţinut alte trei melodii consemnate de enciclopedii - *„Bend It"* (1966), *„Mr. President"* (1971) şi *„She's My Lady"* (1974). Din 1969 *Dave Dee* a preferat să continue solo şi va reveni la mijlocul anilor '80 într-o încercare de a reînsufleţi trupa, dar fără succes...

KIKI DEE

Solistă britanică, născută pe 6.3.1947, numele său real fiind *Pauline Matthews.* A debutat la începutul anilor '70 avînd un prim hit peste Atlantic - *„Amoureuse"* (1971) melodia respectivă reuşind să cucerească Regatul Unit abia doi ani mai tîrziu. În septembrie 1974 revenea în topurile americane cu *„I've Got The Music In Me",* succes de Top 10 care anunţa o promiţătoare carieră! Confirmarea finală avea să vină în vara lui 1976, cînd melodia *„Don't Go Breaking My Heart",* duet excelent cu maestrul *Elton John,* devenea Number One pe ambele maluri ale Atlanticului şi îi aducea un prim disc de platină! Din păcate, va continua doar la un nivel satisfăcător, anii care au urmat neaducînd melodii la nivelul celor de mai sus, poate doar *„Star"* (din februarie '81, locul 13 în Regatul Unit) apropiindu-se de vîrfuri... De ascultat albumul *„Angel Eyes",* scos de *EMI,* un album tipic pentru pop-ul britanic al perioadei 1975-1980...

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

Top Albume

1. One Night Only - Bee Gees
2. This Is My Truth, Tell Me Yours - Manic Street Preachers
3. Five - Five
4. Blue - Simply Red
5. Hits - Phil Collins
6. Welcome To The Beautiful South - Beautiful South
7. Supernatural - Des'Ree
8. 30: The Very Best Of Deep Purple
9. Talk On Corners - The Corrs
10. Where We Belong - Boyzone

Propuneri: The Globe Sessions - Sheryl Crow, Bewitched - Bewitched, Labour Of Love III - UB40, Without You I'm Nothing - Placebo

Tolba cu SCRISORI

Gabi Sîrbu - Bucureşti: *Billy Joel* se numără şi printre favoriţii mei! Dacă despre compilaţia *„Greatest Hits, Vol. I, II, III"* am vorbit nu cu mult timp în urmă, iată că acum celebrul muzician reeditează la casa *Columbia* cinci dintre albumele sale! Este vorba de *„The Stranger"* (1977), *„Glass Houses"* (1980), *„The Nylon Curtain"* (1982), *„An Innocent Man"* (1986), *„Storm Front"* (1989) şi *„River Of Dreams"* (1993). Fără doar sau poate, *Billy Joel* îşi merită locul de frunte printre marii creatori de muzică pop ai ultimilor 25 de ani...

Bogdan Indruşan - Reşiţa: Notează la *The Corrs - Andrea* (vocal), *Jim* (chitară), *Caroline* (tobe) şi *Sharon* (vioară). Albumul *„Talk On Corners"* a trecut de multişor prin această pagină! Nu prea ne citeşti... 2) Am reţinut propunerile tale şi voi încerca, în funcţie de spaţiul pe care îl voi avea la dispoziţie, să ţin cont de ele!

George Florica - Ploieşti: Am primit careurile dumneavoastră dar va sfătuiesc să le mai prelucraţi deoarece în forma actuală ele nu sînt publicabile, în primul rînd din cauza densităţii tematice necorespunzătoare...

Laurenţiu Vlăsceanu - Bucureşti: Cum anunţul trimis de tine este destul de lung şi divers(ificat), te rog să-l reformulezi şi să-l faci mult mai concis. În forma de acum el ar ocupa mai bine de jumătate din spaţiul „Tolbei"...

Dana Lucian - Galaţi: Da, ştirea este corectă, albumul celor de la *The Corrs* a fost mai bine de 30 de săptămîni Numer One în topul britanic! Completarea cerută de tine am găsit-o în numărul din septembrie al revistei *Q.* Iată toate albumele care au reuşit să depăşească pragul celor 30 de săptămîni ca Number One în UK: *„Romours" - Fleetwood Mac* (1976 - 49 de săptămîni), *„The Freewheelin" - Bob Dylan* (1964-48), *„The Colour Of My Love" - Celine Dion* (1994-47), *„Sleeping With The Past" - Elton John* (1989-44), *„Like A Virgin" - Madonna* (1984-44), *„Circle Of One" - Oleta Adams* (1990-40), *„Black And White Minstrel Show" - George Mitchell Minstrels* (1960-36), *„Born In The USA" - Brice Springsteen* (1984-36), *„End Of Part One (The Greatest Hits" - Wet Wet Wet* (1993-36), *„Greatest Hits" - Andy Williams* (1970-35), *„Band On The Run" - Wings* (1973-33), *„And I Love You So" - Perry Como* (1972-30), *„Talk On Corners" - The Corrs* (1997-30).

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Mihaela Dorobanţu
Secretar de redacţie:Dumitru Mateuţă

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Margareta Drăghici (contabil-şef), Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 40 10 10 85 00 (lei);
40 20 10 53 30 ($);
40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Desenele de la Nazca făceau parte dintr-un ritual de implorare a ploii?

Vastele desene și linii de pe platoul peruan Nazca figurează, fără doar și poate, printre cele mai mari și mai dezbătute enigme ale omenirii. În legătură cu ele au fost formulate cele mai extravagante teorii posibile, dar nici una dintre ipoteze nu a reușit să întrunească aprecierea unanimă a savanților. Mulți cred că ar fi vorba de fragmente ale unui ciclopic calendar astronomic, în vreme ce majoritatea celor care au cercetat cazul - Erich Von Dänichen este unul dintre aceștia - sînt convinși că locul a fost folosit drept poligon de aterizare pentru extratereștri. Unde să fie adevărul?

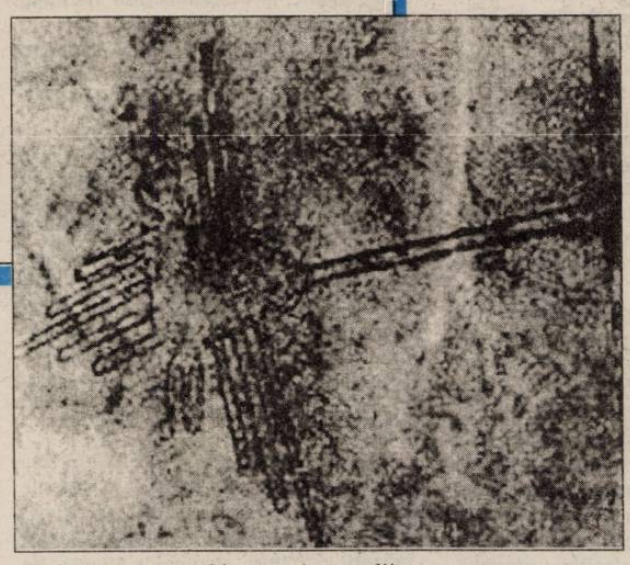

Recent, arheologii britanici au emis o nouă ipoteză, capabilă, în viziunea lor, să explice pe deplin complexitatea fenomenului. Ei susțin că liniile, reprezentînd o mare varietate de animale, păsări și simboluri, au fost trasate de-a lungul a aproape un mileniu, cu începere din secolul IV î. Ch. și făceau parte dintr-o serie de ritualuri magice destinate să aducă ploaia - un gen de „paparudă-rudă" în variantă andină, am putea spune. Dr. Tony Spawforth, de la Newcastle University spune că echipa sa nu a neglijat nici una dintre teoriile emise, dar că, rînd pe rînd, acestea au căzut, în fața evidențelor. „Von Dänichen s-a înșelat, afirmă arheologul britanic, și oricine poate vedea ușor acest lucru. Multe dintre presupusele «piste de aterizare» se întind pe sute de metri, de-a lungul unor dealuri și văi și nu cred că o navă extraterestră ar fi ales acest teren accidentat pentru o aterizare calmă!".

În același timp, britanicii au demonstrat că figuri asemănătoare cu cele de la Nazca au fost întîlnite și în Statele Unite, anume în Ohio și Iowa, ele avînd destinații similare: invocarea spiritelor ploii. Mai mult decît atît, în regiunea Nazca s-au găsit fragmente ceramice avînd pe ele desene cvasiidentice cu cele ce se întind pe zeci de kilometri, în această regiune din Anzi. Se presupune că obiectele ceramice respective au aparținut unor șamani, fiind folosite în cadrul ritualurilor magico-religioase. O dovadă clară în acest sens a fost adusă de un alt membru al expediției din Albion, Pierce Vitebsky, expert în șamanism, care, arătînd o copie a desenelor de pe fragmentele ceramice șamanului unui trib din selva (pădurea ecuatorială) peruană, a fost surprins să constate că bătrînul a recunoscut imediat animalele respective drept „spirite protectoare". Liniile, a explicat acesta, au fost realizate pe o întindere așa de mare pentru a putea fi zărite în timpul zborului șamanic, atunci cînd spiritul șamanului se decorporalizează și se urcă la cer.

Ipoteza cercetătorilor britanici pare să prindă. Studii recente au demonstrat că, în această regiune aridă, nivelul pluviometric s-a menținut extrem de scăzut încă de la sfîrșitul ultimei ere glaciare. Analiza ghețarilor montani a arătat chiar că, undeva între anii 550 și 600 d. Ch., a fost o secetă totală, de aproape patru decenii!! Era, deci, logic, argumentează savanții, ca oamenii locurilor să apeleze la spiritele ploii, spre a le îmbuna. Să tragem așadar o linie, conchizînd că încă un mister a fost descifrat? Sau... să mai așteptăm? *(G.T.)*

Un robot pentru Cernobîl

MIHAELA DOROBANȚU

La 25 aprilie 1986 se înregistra unul dintre cele mai grave dezastre ale secolului: explozia reactorului numărul 4 al centralei nuclearo-electrice de la Cernobîl, Ucraina. Aproape nu se poate spune pentru cine a fost mai mare tragedia, pentru oameni sau pentru natură. Oricum, zona este practic un deșert și de-abia astăzi omenirea realizează adevăratele proporții ale catastrofei.

Sovieticii s-au grăbit să „înmormînteze" reactorul într-un sarcofag de plumb, construind un scut format din 20 de straturi, care cîntărește aproximativ 300 de tone și controlează radioactivitatea. Proiectat să reziste 30 de ani, scutul a început însă să se crape, iar specialiștii se tem că nu va rezista în cazul unui cutremur. Soluția ar fi ca reactorul să fie... sigilat. Dar cum?

Specialiștii americani și ucrainieni au construit în acest scop robotul Pioneer. El are o înălțime de 140 cm, cîntărește 450 kg și se poate deplasa cu o viteză de 0,5 km/ora. Important, însă, este că Pioneer este imun la radioctivitate! El va putea deci efectua cercetări asupra materialului nuclear din interiorul centralei, care amenință să iasă afară din sarcofagul de plumb.

Pioneer a fost scump - a costat 2,7 milioane de dolari, dar este indispensabil. El urmează să-și înceapă în curînd „excursia" în interiorul reactorului, precum și în celelalte zone ale centralei, inaccesibile omului. Informațiile pe care le va furniza vor servi țărilor din grupul G7 (SUA, Canada, Italia, Anglia, Franța, Germania, Japonia) de a găsi noi soluții de menținerea materialului radioactiv izolat și sigilat în interiorul centralei.

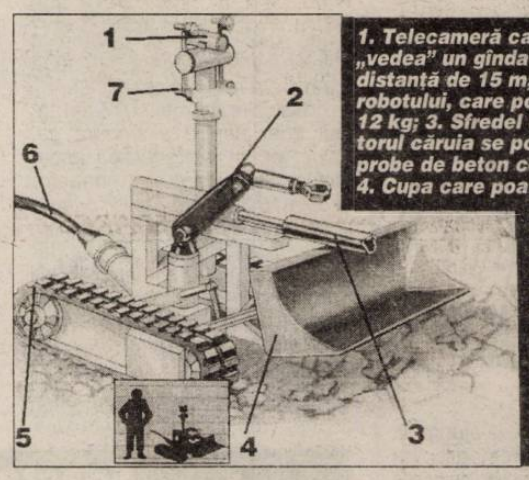

1. Telecameră care poate „vedea" un gîndac la o distanță de 15 m; 2. Brațul robotului, care poate ridica 12 kg; 3. Șfredel cu ajutorul căruia se pot preleva probe de beton contaminat; 4. Cupa care poate încărca 30 cmc de deșeuri; 5. Șenilă de cauciuc; 6. Cablu de alimentare electrică (100 m); 7. Patru faruri de 250 W.

Vom aprinde becurile doar cu Apă și Lumină?

PAUL IOAN

Dacă n-ar visa, oamenii de știință ar fi la fel de plicticoși precum politicienii. Lumina Soarelui și Apa noastră cea de toate zilele pot fi puse la lucru pentru a genera cea mai curată combustie, aceea pe bază de hidrogen, căci prin arderea acestuia se formează drept deșeu... apă. Lumina, reprezentată de particulele ei definitorii, fotonii, poate sparge molecula apei în oxigen și hidrogen, transformîndu-se în curent electric prin efectul fotovoltaic. Doi cercetători americani au reușit - cu un succes promițător - cele două etape ale unui proces curat, elegant, dar deocamdată cu un randament „necomercial". Un semiconductor (pe bază de galiu, indiu și fosfor) generează sarcini electrice în urma convertirii energiei fotonilor (luminii) în energie electrică. Această transformare se produce chiar într-o baie electrolitică plină cu apă. Un alt semiconductor joacă rolul de al doilea electrod. La unul din aceștia se acumulează oxigen, iar la celălalt hidrogen. Energia care leagă aceste două elemente în apă este învinsă de energia de dislocare a moleculei de apă prin crearea unei tensiuni electrice între cei doi electrozi. Ulterior, hirogenul colectat este utilizat la combustie (ardere), iar energia rezultată poate avea cele mai diverse destinații.

Primele tentative ale noii tehnologii (deocamdată de laborator) au avut un randament de 12,4%. E un început al anului 1998, în anul 2000 vom remarca, desigur, mari progrese. Privit în ansamblul său, putem spune că în sistemul energetic atît de simplu intră Lumină și Apă, cu energii gratuite, naturale, inepuizabile și nepoluante, și iese Apă și energie utilizabilă, de exemplu, la iluminarea nocturnă a unui cartier mărginaș al unei metropole. Visăm și noi alături de oamenii de știință...

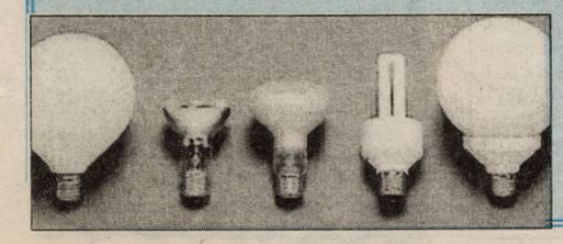

Fizică

„NIMICUL" EXISTĂ!

Lumea, ca o pînză de păianjen...

ADRIAN HOAJĂ

O altă întrebare se ridică: unde se află cu adevărat „vidul-vid"? Primul răspuns care ne vine la repezeală în minte ar fi - simplu - în spațiul extraatmosferic, în Cosmos! Așa o fi?! În spațiul cosmic din interiorul Sistemului nostru Solar nu prea avem șanse să aflăm un „vid perfect", întrucît ne vom „împiedica" de circa un miliard de atomi la fiecare centimetru cub! Dacă vom părăsi sistemul nostru planetar, călătorind prin galaxie, vom avea surpriza că nici în imensitatea spațiilor interstelare nu vom descoperi acest „vid perfect", pentru că, după cum estimează oamenii de știință, aproximativ 10 la sută din întreaga cantitate de materie se află răspîndită sub formă de nori de atomi avînd felurite forme și densități. Ce-i drept, putem întîlni în călătoria noastră și „zone deșertice", în care nu vom găsi decît cel mult 0,1 atomi pe centimetru cub. Adică, oricum, ceva mai mult decît „nimicul" în căutarea căruia am pornit. Temerari, vom trece și dincolo de granița Căii Lactee, intrînd în hăurile spațiului intergalactic. Fără îndoială, la nivelul puterii noastre de înțelegere, educată zi de zi, de-a lungul întregii vieți, la scara dimensiunilor Terrei, distanțele dintre galaxii sînt într-adevăr... cosmice, socotite fiind în milioane sau miliarde de ani-lumină. Cu toate acestea, aidoma stelelor, și galaxiile sînt grupate în roiuri. Însă, indiferent de distanțe, tot nu vom descoperi „adevăratul vid", de vreme ce galaxiile și roiurile de galaxii „plutesc" în nori de gaze... Dar, la fel ca în cazul spațiului interstelar, și dincolo de hotarele galaxiei vom putea descoperi unghere de spațiu în care nu se află decît cel mult un atom pe metru cub! Pentru a înțelege mai bine aceste cifre, se cuvine să ne reamintim că, la nivelul solului, aerul pe care-l respirăm nu are decît... 100.000.000.000.000.000.000.000 de atomi în fiecare centimetru cub!...

Dacă, dimpotrivă, vom coborî în străfundurile materiei, vom putea descoperi, firește, la scara infinitului mic, aceleași „hăuri cosmice" între atomi, între molecule și, după cum aminteam, chiar în interiorul atomilor. Așadar, întreaga minunăție a lumii, a Universului, așa cum ni se înfățișează privirilor noastre, nu este altceva decît o uluitoare pînză de păianjen, la fel de diafană și, deopotrivă, extraordinar de rezistentă! E greu de înțeles o astfel de structură, atîta vreme cît nu prea înțelegem forțele care țin laolaltă electronii și nucleele atomice, ținîndu-le, în același timp, la distanță... Dacă, printr-o minune, am izbuti să anulăm distanțele ce separă nucleul de electroni în interiorul atomilor, lumea ar arăta cu totul altfel; bunăoară, falnicii noștri Carpați ar încăpea într-o... cutie de pantofi! Plină, e adevărat, cu "nisip" atomic... Totuși, să revenim la prima noastră întrebare, încercînd în numărul viitor să-i aflăm răspunsul...

(Va urma)

Biologie

Cursă genetică

În ciuda tuturor reticențelor ecologiștilor - și chiar ale unor geneticieni - existența unor plante manipulate genetic în vederea sporirii rezistenței lor la boli sau la acțiunea dăunătorilor a devenit deja o realitate.

Tehnica obținerii acestor plante constă în introducerea în patrimoniul lor genetic a unor gene străine, preluate de la alte organisme. Spre exemplu, inserarea unei gene provenite de la bacteria Bacillus thuringiensis în genomul bumbacului sau al porumbului a permis acestora să producă o proteină mortală pentru circa 300 de dăunători ai acestor plante. Succes total, deocamdată.

Dar cercetătorii nu exclud (ba chiar anticipează) că, în timp, se va produce o selecție naturală și în rîndul dăunătorilor, astfel încît se vor dezvolta linii rezistente la aceste proteine. Cam la fel cum diversele bacterii au dezvoltat o rezistență la antibiotice, devenind cu atît mai periculoase și determinînd o goană permanentă după noi și noi antibiotice mai puternice.

Avertizați de acest fenomen, cercetătorii de la Universitatea din Wisconsin, împreună cu cei de la Societatea Dow Elanco, din Indianopolis, au reușit să identifice o altă bacterie, Photorhabdus luminescens pe numele ei științific, ce produce o enzimă care digeră, pur și simplu, corpul insectelor în care pătrunde. Gena ce comandă producerea acestei toxine a fost izolată și clonată, astfel încît, în circa cinci ani, va putea fi introdusă în genomul plantelor în pericol de a fi atacate de dăunători deveniți deja rezistenți. Cursa continuă...

Fizică

Urmărind quarcii

Pentru a se pătrunde secretele forței ce leagă între ele cele mai mici particule ale nucleului atomic, quarcii, cercetătorii laboratorului Jefferson, de la Newpost News din Virginia, împreună cu Comisariatul pentru energia atomică, au pus la punct unul din cele mai avansate proiecte ale fizicii particulelor, folosind în acest scop un microscop electronic foarte puternic, numit Cebaf (continuous electron beam accelerator facility). Datorită cavităților sale speciale, unde pierderea energiei este minimă, electronii sînt accelerați continuu. În microscopul Cebaf sînt necesare doar 30 de milionimi de secundă pentru a se trece de la zero la viteza de 300000 de kilometri pe secundă, de-a lungul unui traseu de 7 kilometri și de a fi dirijați către trei încăperi unde ei intră în coliziune cu nucleul atomic. Apoi se traversează canale dotate cu detectori enormi, capabili de a analiza sutele de mii de coliziuni ce au loc într-o secundă. Punerea la punct a proiectului Cebaf a durat 20 de ani și a costat 600 de milioane de dolari, iar primele experiențe se fac pe nuclee de deuteriu, rezultatele urmînd a fi obținute peste aproximativ cinci luni.

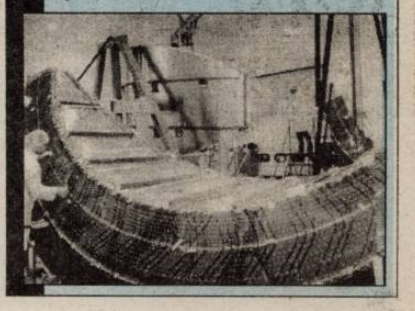

Buddha, descendent al atlanților?

ION ȚUGUI

O privire fie și grăbită prin viața celor ce-au fost mentorii sau inițiatorii marilor curente spirituale evidențiază la aceștia trei calități distincte, recunoscute azi atît de lumea filozofilor, cît și de lumea științifică. Aceste calități sînt *creativitatea* (un maxim potențial de gîndire), *cultul artei* (chiar dacă n-au fost artiști în sensul actual al cuvîntului) și *capacitățile paranormale* de excepție, acestea fiindu-le de mare folos în viața lor pămîntească.

De pildă, Mohammed din Mecca, deși nu era un școlit, în sensul modern, avea o inteligență ieșită din comun. Aceasta se pare că l-a ajutat să orchestreze o seamă de concepții religioase incomparabil mai pragmatice, pe care le-a organizat în Coran într-un mod cu totul excepțional. Calitățile parapsihologice i-au fost de asemenea de timpuriu recunoscute (chiar dacă ele nu se numeau la vremea respectivă cu acest nume), lor atribuindu-li-se și azi puterea de convingere nu numai asupra adepților săi, ci, în general, în orice colectivitate s-ar fi aflat.

S-a afirmat deja că istețimea și inteligența întemeietorului islamismului îl scuteau de altercații sau gesturi violente; pentru Mohammed cuvîntul, rostirea, logica spirituală și desfășurarea ideilor aveau sensul de fulger care pătrunde în conștiințe fără să le vătămeze, vindecîndu-i însă pe oameni de rătăciri spirituale și creîndu-le o stare de confort agreabilă și foarte maleabilă. Pe acest fond psihic, într-un climat modificator, profetul a putut construi conștiințe pentru secolele următoare...

Locul de pelerinaj al lumii musulmane, numit Kaba, reține pentru totdeauna și un alt aspect initm ce-l caracteriza pe profet: încărcarea atît a locului, cît și a mulțimii cu *mister!*

Acești oameni sau sfinți desemnați pentru planul terestru au fost adeseori plasați fie în dimensiunea cerească, fie într-o ancestralitate pămîntească din care au fost „aduși" să îmbunătățească condiția spirituală a omenirii. Înainte de Mohammed, reprezentantul de frunte al filozofiei indiene, Buddha, care se născuse cu mai bine de cinci secole înainte de Christos, va refuza sau nu va voi să întemeieze propriu-zis o religie. O religie în sensul tradițional, chiar din acea vreme, nu-l interesa prea mult, în schimb Buddha pare să fie întîiul mare gînditor al omenirii care propune pentru viața oamenilor și pentru evoluția lor istorică *un mod de mîntuire.*

Maniera sa de proiectare a marelui eveniment este de fapt automîntuirea. Probabil este pentru prima oară cînd un înțelepț va fi gîndit în felul acesta, aflînd cauzele multor neajunsuri individuale sau sociale în însăși neputința omului de a se autoperfecționa. Însă soluțiile propuse de Buddha nu sînt scolastice, instructive în sens pedagogic, ci, absolut toate, sînt metafizice. Acest principiu de autodesăvîrșire s-a pierdut cu timpul. Îl vom regăsi abia o dată cu întemeierea religiilor, cînd se apelează la o forță cerească, sau cînd, prin revelații, omul conștientizează faptul că a fost creat de un Creator și are datoria de a respecta și de a sluji rigorile divine în vederea propriei sale mîntuiri.

O idee modernă, des vehiculată și devenită atestabilă, din orice judecată spirituală și istorică, este aceea că Buddha era un desemnat de seamă al elitei atlante, al descendenților spirituali de rang superior pe care i-a avut imperiul Atlantidei. În evaluarea acestei supoziții despre rădăcinile atlante ale lui Buddha au fost numite numeroase cunoștințe, inclusiv inițiatice, spirituale, care nu sînt efecte ale cunoașterii tradiționale și nu se regăsesc firesc drept rezultate ale unei evoluții în gîndire. Să nu uităm că unul din postulatele lui Buddha, în afară de acela fundamental, care propagă înțelegerea interumană, era „înțelegerea omului cu natura" - idee care nu exista nici în ficțiune cu o jumătate de mileniu înainte de Christos. Or, atlanții aveau nu doar o cunoaștere largă în acest sens, ci și cultul acestei relații cultivate ca o rugăciune de fiecare zi.

Se naște astfel în acest secol ideea că marii întemeitori de religii, de sisteme spirituale și de domenii de cunoaștere, adevărați noi civilizatori ai omenirii, ar fi cu toții purtătorii enzimelor atlante, fie de la marii preoți ai continentului dispărut, fie de la școlile atlante așa-zis laice. În aceeași considerare intră de pildă și Confucius, un inițiat fără tradiții și un extrasenzorial pentru care, la vremea sa, nu existau parametri de evaluare. A existat ideea, în legătură cu Confucius, că ar fi fost de origine extraterestră; aceeași idee o întîlnim cu referire la multe alte personalități care nu justifică forța inteligenței lor prin nici o evoluție a inteligenței umane și prin nici un accident al speciei.

În fine, toți acei desemnați de excepție au fost fondatorii în mii de ani ai religiilor. Fiecare sistem religios are în primul rînd un izvor uman din care se va dezvolta ulterior pînă la deplina întemeiere...

Ipoteza „extraterestră"

DAN D. FARCAȘ

Am încercat, de-a lungul episoadelor acestui serial, să înfățișez cititorului revistei *Magazin* o seamă de istorii și interpretări stranii ale unor fenomene care, pe de o parte, rezonează cu setea omului pentru mister și sacru, pe de altă parte, însă, ies atît din cadrele științei, cît și din cele ale religiei canonice. Răspunsurile oficialităților, dar mai ales ale marelui public, sînt: politica struțului, dezinformarea ori sectele de adoratori ai OZN-urilor afiliate la mișcarea *New Age* etc. Răspunsurile specialiștilor serioși, mai ales în ultimul deceniu, nu par nici ele mai liniștitoare: fenomenul OZN ar avea aceeași sursă ca și minunile religioase, OZN-urile vin de acolo unde ne ducem noi după moarte, OZN-urile sînt legate de fenomenele reîncarnării, posedării ori de credințe populare pe care le-am crezut îngropate definitiv în lumea basmelor...

Încercarea de a explica toate aceste bizarerii și de a le încadra într-o viziune cît de cît coerentă a dus la ipoteze și teorii dintre cele mai exotice: universuri paralele invizibile, capacitatea spiritului de a materializa gîndurile, intervenția îngerilor sau a demonilor etc. Desigur, atît timp cît fenomenele vor rămîne *aluzive,* atît timp cît nu dispunem de o *experiență crucială,* prin care să știm care dintre aceste teorii este adevărată și care dintre ipoteze trebuie înlăturată, trebuie să dăm importanța cuvenită tuturor explicațiilor posibile. Aș încerca să dezvolt însă în cele ce urmează doar una dintre explicațiile avansate, cea care cred că ne este la ora actuală cea mai la îndemînă (ceea ce nu înseamnă că este neapărat și singura posibilă) și anume *ipoteza extraterestră.* Conform ei, o bună parte din ciudățeniile cu care sîntem confruntați se datorește amestecului mai mult sau mai puțin discret al unor civilizații nepămîntene în existența noastră. Ipoteza are mulți adversari, chiar printre specialiștii „hard", cum ar fi astronomii. După părerea lor, distanțele interstelare sînt prea mari: o călătorie între două insule cosmice durează mii de ani, deci este neverosimil ca miile de OZN-uri semnalate să vină de pe alte planete locuibile. Apoi: ne seamănă prea mult și prea insistă că sînt extratereștri pentru ca să nu devenim suspicioși.

Și totuși ipoteza extraterestră merită o examinare mai atentă. Cerem în acest sens îngăduința cititorului pentru cîteva estimări numerice. *Galaxia* noastră, numită și *Calea Lactee,* cuprinde circa 400 miliarde de stele. În preajma acestor stele ar putea exista circa 20 de milioane de planete apte să găzduiască viața. Dintre acestea viața va înflori efectiv și

va ajunge la complexitatea celei de pe Pămînt probabil numai pe circa un milion de planete. Mult mai puține dintre acestea vor ajunge, desigur, să găzduiască în cele din urmă și civilizații de ființe inteligente, capabile să-și facă biblioteci, observatoare astronomice ori nave pentru a cuceri Cosmosul. Unele dintre aceste civilizații se vor autodistruge. Noi înșine stăm sub amenințarea unor catastrofe nucleare, ecologice, genetice ori cauzate de căderea unui asteroid. Secolele următoare vor veni fără îndoială cu amenințări și mai teribile, iar pe trăgaci va sta degetul unor mișcări fundamentaliste intolerante. Probabil toate civilizațiile trebuie să treacă prin această probă a focului. Cîte vor supraviețui definitiv, măcar atît cît au domnit pe Pămînt dinozaurii? *Cîte oare dintre aceste civilizații există și în momentul de față?* Unele calcule conduc spre ipoteza că în Galaxia noastră ar exista loc pentru circa o mie de astfel de *supercivilizații.* Dintre acestea, cu o foarte mare probabilitate, circa 400 se vor fi născut deja, alte 600 urmînd să ajungă la maturitate abia de acum înainte.

Vîrsta Universului este de circa 17 miliarde de ani. Deci civilizației pămîntene i-au trebuit 17 miliarde de ani, socotite de la *Big Bang,* pentru a ajunge la înflorire. În colțuri mai privilegiate ale Galaxiei acest proces se putea derula în „numai" 16 miliarde de ani. Dacă acceptăm, pentru simplitate, că cele 400 de civilizații din Galaxie s-au născut, una după alta, repartizate uniform în timp, înseamnă că *ritmul lor de apariție este de una la 2,5 milioane de ani.* Chiar avem naivitatea să credem că aceste civilizații n-au găsit, în *milioane* de ani, o modalitate de deplasare cu o viteză mai mare decît cea a luminii? Credem oare că ei comunică tot prin unde radio? Că ei călătoresc folosind vehicule care seamănă cu navele noastre cosmice?

Calculul de mai sus l-am făcut doar pentru *o singură galaxie;* or, în *Metagalaxia* accesibilă instrumentelor noastre există *100 de miliarde de galaxii.* Iar Universul este încă infinit mai mare și mai divers. Iar știința și puterea unor civilizații mai vechi cu milioane de ani trebuie să fie, pentru noi, *imposibil de deosebit de magie...*

(Va urma)

Spectator la granița realității

Spiritele nu mint niciodată

PAUL IOAN

Duluth, SUA, 1996. Robert Gray are douăzeci și patru de ani și lucrează ca mecanic auto departe de localitatea de baștină, Peoria, Illinois. E plecat de acasă de peste patru luni și comunică sporadic, prin telefon, cu mama sa. Povestea lui începe cu o presimțire sumbră. Într-o seară, formează, mai emoționat decît de obicei, numărul de acasă. Îi răspunde fratele său. Tonul grav al acestuia îi confirmă lui Robert că se întîmplase ceva ce-l afectase enorm... Într-adevăr, în acea dimineață murise dna Gray, mama lor.

La cîteva zile de la înmormîntare, Robert se mai duce o dată la cimitir, să mai pună o floare la piatra tombală a defunctei. Urma să se întoarcă la Duluth. Pe una din alei zărește un mormînt modest, pe a cărui piatră funerară scrie doar atît: „Hellen, 1996". Tînărul are o tresărire pe care nici astăzi nu și-o explică. O astfel de inscripție caracterizează o persoană neidentificată. Robert se conformează apoi unui impuls mai puternic decît voința lui. Se duce la primăria din Peoria și se interesează de soarta lui Hellen. Un funcționar amabil, crezînd că în sfîrșit s-a găsit cineva care să elucideze identitatea Hellenei, îi arată o fotografie...

...Din imagine îl privește o femeie de cincizeci-șaizeci de ani, cu ochi mici și severi, coafată neglijent. Robert își plimbă degetele pe obrazul ei. Tace cîteva clipe, apoi cere funcționarului poșeta și tot ce s-a găsit asupra ei. „De ce?" a fost întrebat. „Pentru că cei din mașina care a lovit-o au uitat ceva în poșetă, după ce au jefuit-o".

Pe orice om normal - în sensul cel mai larg al cuvîntului - această aglomerare de informații despre o necunoscută l-ar stupefia. Așa s-a întîmplat și cu respectivul funcționar, mai ales că tot ce spusese Robert, concentrîndu-se asupra fotografiei, era exact. Ușor temător, salariatul primăriei i-a respectat dorința, amînînd să-i confirme „ipotezele". Din poșetă, Robert scoate o brichetă de damă aurie. O examinează îndelung și-n cele din urmă se uită atent în interiorul capacului, acolo unde polițiștilor nu le trecuse prin cap că ar putea găsi ceva relevant. Cu multă finețe, cineva gravase inițialele „H.D."... O oră mai tîrziu, Robert Gray se afla în biroul unui comisar de poliție din Peoria. Avea o stare de agitație comparabilă cu aceea a unui narcoman care nu-și ia doza de heroină la timp și intră în criză. Din acest motiv nu s-a simțit în măsură să scrie o declarație, iar spusele lui au fost înregistrate pe o casetă: „...Ea vine de departe, de foarte departe. A venit aici la o rudă apropiată. Acest lucru n-a convenit cuiva... A fost lovită mortal cu mașina intenționat... Era foarte bogată... Ruda aceea n-a ieșit la iveală, fiindcă se teme, dar e aici, în Peoria".

Comunicarea cu spiritele celor decedați nu are, în cele mai multe cazuri, nici o confirmare sau dovadă care să demonstreze că mediumul reproduce prin cuvinte voința unei persoane anume, trecută în lumea celor drepți. Cu atît mai spectaculoase sînt cazurile în care nu numai că persoana ce reușește o astfel de comunicare are o percepție exactă asupra mesajului, dar mediumul respectiv nici n-a cunoscut în timpul vieții pe cel (cea) trecut (ă) în neființă. Robert Gray a devenit, fără voia lui, un medium cu o uimitoare capacitate de a descifra mesaje de dincolo. Și asta cu consecințe imprevizibile pentru destinul său.

În acea zi a început strania colaborare dintre Robert și poliție. Mediumul de ocazie avea să se dovedească imbatabil.

(Va urma)

Amintirile subconștientului

O ultimă frontieră

MIHAELA DOROBANȚU

Devenit partizan entuziast al utilizării tehnicilor hipnozei în psihanaliză și medicină, Freud (care nu era un foarte bun practicant al acesteia) este surprins de o constatare tulburătoare: fenomenul de „transfer" hipnotic. Sub acest nume se înțelege procesul prin care pacientul îl substituie pe analist unei persoane apropiate lui. Freud observase deja o serie de tentative „amoroase" din partea unor pacienți, așa că el înlocuise tehnicile tradiționale (la care, cum spuneam, nu se pricepea foarte bine) prin așezarea mîinii pe fruntea pacientului - un gest care avea în același timp semnificația stabilirii raportului corect între cel care domină și cel care trebuie să se lase dominat.

O altă personalitate a psihanalizei care a lăsat observații fundamentale în ceea ce privește hipnoza a fost „numărul doi" al domeniului, Karl Jung. El a remarcat, ca și Sunderland și Fahnstock mai devreme, posibilitatea instalării unui somn hipnotic la pacient fără a exista de fapt o acțiune directă a analistului - autosugestia din care Emil Coué construiește în 1910 baza unui întreg sistem clinic care recurge la sugestia în stare trează administrată de însuși pacientul.

Oricum, prima jumătate a secolului așază hipnoza pe baze experimentale solide, în special prin lucrările psihologului american Clark Hull, din anii 1920-1930. Hipnoza se dovedește extrem de utilă în afecțiuni cum ar fi alergiile, în anorexie („alternările" unor stări de refuz complet al hranei), precum și în obstetrică și ginecologie. Tot hipnoza se dovedește a fi cel mai sigur anestezic în intervenții chirurgicale minore, iar, în 1953, un comitet al Asociației Britanice de Medicină o acceptă ca tratament alternativ în cazul unor nevroze și recomandă „antrenarea" în acest domeniu a unor specialiști în diverse domenii ale medicinii. Tot în același timp, „hipnoterapiștii" dau o nouă viață utilizării hipnozei în psihologie și psihoterapie, atît ca ajutor în depistarea cauzelor unor boli, cît și ca metodă posibilă de tratament.

Dar hipnoza are încă părțile sale întunecate. Una dintre ele este posibilitatea crimei indusă hipnotic. Deși s-a pretins că „nimănui nu i se poate comanda să facă ceva ce nu ar face în mod normal", s-a dovedit experimental că un om poate fi determinat să comită un act criminal sub hipnoză - de exemplu să fure o bancnotă, convins că îi aparține, sau să atace un ofițer de poliție, cu intenții criminale, sau, în fine, să determine un soldat să acționeze ca și cum propriul său comandant de regiment ar fi inamicul. Și totuși, toate acestea dovedesc de fapt un lucru clar, anume că unui individ i se poate induce o stare halucinatorie în care să fie convins de toate aceste lucruri. Numeni nu a dovedit de fapt că hipnoza poate efectiv depăși conștiința individului! Chiar și în cazul inducerii ideilor sinucigașe, a depunerii de mărturii false sau a semnării unor documente, tot false și ele, ca să nu mai vorbim de dezvăluirea sub hipnoză a unor secrete militare pe care nici tortura nu reușise să le smulgă respectivei persoane. Ce să mai vorbim de experiențe spectaculoase în care individului sub hipnoză i s-a luat în ultimul moment din mînă frînghia cu care voia să se spînzure sau care a fost împiedicat de un perete de sticlă să ia în brațe și să mîngîie un șarpe cu clopoței!

Nici de paranormal și de ocult nu a scăpat hipnoza: o întreagă serie de experiențe în acest sens sînt bazate pe tehnici auto-hipnotice, iar regresia prin hipnoză spre primele zile de viață și dincolo de acestea ne poate duce dincolo de momentul nașterii, într-o viață anterioară. (Unul din cazurile cele mai celebre este cel al unei servoase și normale gospodine din Colorado, care a descris în detaliu viața ei ca fetiță irlandeză, sub numele de Bridey Murphy, sau relatările unui hipnotizator londonez despre subiecți care au retrăit vieți din secolul 18 și au vorbit în dialecte demult uitate).

Astfel, așteptînd noi înțelegeri și, de ce nu, noi tehnici de investigație, hipnoza continuă să coboare pas cu pas spre adîncul conștiinței noastre, rămînînd - încă - o ultimă frontieră spre necunoscutul din noi...

Procese celebre

ACUZAT: CHARLES DARWIN

Adevăratul incriminat: ignoranţa

DOREL DORIAN

10 iulie 1925, orele 9 dimineaţa. Asistenţa, în exclusivitate bărbaţi - în Dayton, femeile nu aveau încă voie să asiste la nici un fel de dezbateri judiciare - se ridică în picioare. Judecătorul Raulston declară deschisă prima şedinţă a procesului.

În sală - circa o sută de ziarişti. Cîţiva dintre ei veniţi special din Anglia. Reporterii radiodifuziunii americane transmit direct, pentru prima oară în lume, desfăşurarea unui proces. Cîte milioane de ascultători se află în faţa aparatelor?

Intuind largul ecou public pe care-l are procesul, judecătorul Raulston invită Marele Juriu să reconfirme public, în şedinţă, învinuirea care face obiectul procesului. Pe scurt, se reaminteşte conţinutul legii antievoluţioniste care interzice predarea în şcoli a teoriei lui Darwin, se constată din nou lezarea spiritului sfînt al Genezei şi se recurge iarăşi, spectacular, la o lectură gravă, cu iscusite accente, din Biblie. Cine citeşte? Judecătorul însuşi!... Pentru a nu fi învinuit vreodată - după opinia reporterilor - de... imparţialitate. Dar, în sfîrşit, formele reconfirmării, inclusiv o nouă audiere a copiilor-martori, nu izbutesc să se prelungească mai mult de două ore. Este exact ora 11. Acuzarea profesorului Scopes este considerată legală, nu înainte ca Raulston să precizeze - foarte gravă eroare! - că nu vrea să pună în discuţie „oportunitatea sau înţelepciunea" legislaţiei antievoluţioniste. Dar nu recunoştea implicit că legislaţia este susceptibilă, totuşi, de a fi rediscutată?

Pe banca antidarwiniştilor, un sobor de experţi, în frunte cu William Jenmings Bryan, jubilează. Cinci avocaţi şi un bancher se străduiesc, împreună cu Bryan, să ofere procurorului general A.T. Stewart noi şi noi argumente pentru a agrava vinovăţia profesorului Scopes. Din rîndul apărătorilor, însă, cere cuvîntul celebrul Clarence Darrow. Mai întîi pentru a obţine permisiunea de a-şi scoate haina... iar în al doilea rînd, pentru a şti dacă justiţia va admite sau nu în proces şi probe realmente decisive, cu caracter ştiinţific? Iar în acest caz afirmativ, constituţia apărînd ştiinţa, în ce fază a procesului? Oamenii de ştiinţă avînd treburi serioase, multiple, fiind foarte ocupaţi... Ce s-ar fi întîmplat însă - dincolo de orice retorism al acestei interogaţii postfactum - dacă în acea zi, Darwin, marele Darwin, ar mai fi fost în viaţă? Nu şi-ar fi întrerupt orice treburi pentru a veni lîngă Scopes? Sau, cel puţin, dacă fiul său, Francis Darwin, erudit om de ştiinţă şi el, n-ar fi avut 77 de ani (avea să şi moară, de altfel - înveninat sau nu de proces, greu de spus - în acelaşi an, 1925). Dramatic însă, dar nu de neînţeles pentru posteritate, judecătorul Raulston, procurorul Stewart şi marele atotacuzator Jennings Bryan n-ar fi conceput să invite în sală, din proprie iniţiativă, nici cel mai puţin îndrăzneţ biolog. Antologic, procurorul Stewart declară public că va considera incompetentă orice mărturie ştiinţifică... Raulston, mai diplomat, amînă răspunsul cerut de Clarence Darrow pentru momentul cînd părţile în litigiu îşi vor fi delimitat riguros poziţiile.

Se trece, deci, la alegerea celor 12 juraţi care urmau să decidă asupra vinovăţiei lui Scopes. Dar se putea alege în Dayton, într-un oraş ultrareligios, un juriu imparţial? Hotărît, nu! Drept pentru care, cu toată opoziţia iniţială a apărării, dintre cei 12 juraţi 6 erau baptişti, 4 - metodişti, 1 - campbellit (sectă mai puţin reprezentativă, se pare), iar ultimul, singurul care nu era declarat religios, avea să recunoască şi el că nu auzise încă de existenţa vreunei cărţi, alta decît Biblia... Şi dacă nu uitase totuşi să scrie şi să citească, nu era nici departe de asta!

Judecătorul Raulston s-a grăbit, firește, să declare închisă prima şedinţă a procesului. A fixat-o pe a doua abia peste trei zile, pe 13 iulie; a invitat un nou predicator să sporească prin rugăciune înţelepciunea justiţiei, l-a solicitat pe procurorul Stewart să facă public rechizitoriul; dar, inutil... Adevăratul acuzator al ignoranţei, al prejudecăţii şi al dogmei - contrar oricăror aparenţe - era însuşi adevărul ştiinţific, cel care înaripase cutezanţa lui Scopes. De o parte, deci, argumentul gîndirii lucide; de cealaltă - un Bryan care, pentru extremiştii care-l susţineau, oricît de iraţional ar fi fost, nu era nici el îndeajuns de dogmatic. Condamnarea teoriei evoluţioniste i se părea prea puţin, bunăoară, lui Wilbur Glenn Voliva, fruntaş al bisericii apostolice din Illinois: „Trebuie să demonstrăm instanţei judiciare şi lumii - declara el - că nici Pămîntul nu se învîrteşte şi nu este rotund; este o suprafaţă prin excelenţă plană..."

Darwin, prin opera lui, era prezent în sală. Şi, alături de el, Copernic, Galileu, Giordano Bruno, Kepler. Iar în banca adevăraţilor incriminaţi, mai murea cu o zi ignoranţa.

(Va urma)

Anatomia secundei

MAGNETARII

ALEXANDRU MIRONOV

Din „grădina zoologică/botanică" a Cosmosului o nouă entitate ne dă semnale. Se numeşte *magnetar* şi şi-a făcut simţită prezenţa în 27 august curent, la ora 2^{22} dimineaţa, ora Pacificului. N-a apărut pe firmament, nu l-au văzut astronomii, cu telescoapele lor, dar a „bombardat" infernal, cu raze X şi gamma, toţi sateliţii de cercetare pe care astronomii i-au instalat în cerul de deasupra capetelor noastre.

Teoretic, magnetarul fusese prezis de către astrofizicienii americani Robert Duncan şi Cristopher Thomson, încă din 1992, iar grecoaica Chryssa Kouvelitou îi şi demonstrase existenţa în „bestiarul" celest. Acum, că ni s-a arătat şi pentru că fizicienii şi astronomii l-au „botezat" - se numeşte, deloc romantic, *SGB 1900+14* -, iată ce spun savanţii că este... Magnetarii, declară astrofizicienii a-toate-ştiutori, sînt adevărate mingi gigantice de cenuşă nucleară, rămase în urma exploziilor unor stele gigantice, de cel puţin opt ori mai mari decît Soarele nostru. Deşi minuscul - la scară cosmică -, cu diametrul de doar 15-20 km, magnetarul are o densitate înspăimîntătoare, o linguriţă de „materie magnetară" cîntărind pe Pămînt probabil miliarde de tone. Supernova din care a provenit a ajuns la această transformare, nedevenind un comun pulsar, spun Duncan şi Thomson, urmare a unei „trăsături de caracter" particulare: nucleul i se învîrtea cu viteză fantastică, cu cel puţin 200 de rotaţii pe minut, generînd şi un teribil de puternic cîmp magnetic. Şi tocmai acest cîmp magnetic l-a „relevat" sateliţilor noştri pe *SGR 1900+14*, deoarece acest cîmp, cu forţa lui, provoacă „cutremure" pe globul de cenuşă care este magnetarul, iar aceste zguduiri se transmit, prin fronturi de unde, către universul înconjurător.

Nu trebuie să ne temem că *SGR 1900+14* va vicia, cu ale sale izbucniri magnetice, obiectele tehnice sensibile de pe Pămînt (casete audio şi video, dischete de computer, cartele). Magnetarul proaspăt înscris în inventarul ceresc se găseşte tocmai în centrul Galaxiei noastre - unde, să nu uităm, Pămîntul este doar o modestă planetă, învîrtindu-se în jurul unei modeste stele, situată, excentric, în „cartierele mărginaşe" ale Căii Laptelui...

REFLECŢII LA UN SALON DE INVENŢII...

MARIAN GRIGORE

Oricît ar putea părea de ciudat „omului obişnuit", pentru un inventator nu realizarea invenţiei constituie etapa cea mai dificilă, deşi, adesea, de la idee la obţinerea brevetului (sau, măcar, la înregistrare invenţiei la OSIM în vederea obţinerii certificatului de prioritate şi a omologării ulterioare) trec ani buni. Şi este firesc să fie aşa, întrucît titlul de „inventator" (vai, adesea mai degrabă unul *onorific*, dacă ţinem seama de rezultatele lui practice asupra situaţiei - sociale şi materiale - a posesorului) presupune deja depăşirea etapei realizării invenţiei, ajunsă, implicit, la recunoaşterea ei, oficializată printr-un brevet. Cea mai grea etapă abia urmează, etapa realizării practice a invenţiei şi a valorificării ei - fie şi în beneficiul investitorului şi mai puţin al autorului.

Însă investitorii interesaţi de aplicarea unor invenţii se găsesc destul de greu şi pe alte meleaguri, nu doar în România, respectiv acolo unde există mari societăţi sau concerne care alocă peste 30 la sută din profitul lor pentru activităţi de cercetare-dezvoltare. Şi aceasta pentru simplul motiv că uriaşele sume investite sînt destinate cercetării şi dezvoltării propriei lor afaceri, ţinînd seama de tehnologiile şi dotările de care dispun, şi nu (decît în mod accidental şi doar atunci cînd există o compatibilitate vădită cu propriile tehnologii şi interese) achiziţionării de brevete. Ba chiar, uneori, s-au întîlnit şi cazuri în care achiziţionarea unor brevete „revoluţionare" într-un domeniu sau altul nu a avut alt scop decît îngroparea lor într-un seif, pentru a proteja astfel, faţă de o firească şi rapidă uzură morală, propriile tehnologii, fruct al unor investiţii încă neamortizate.

Situaţia este cu atît mai acută în România, unde mulţii-puţinii investitori sînt obligaţi mai întîi să retehnologizeze întreprinderile în care au investit, apelînd, firesc, la societăţile străine care posedă asemenea tehnologii performante. Pentru institutele de cercetare româneşti (privatizate sau nu) sau pentru întreprinderile româneşti (confruntate cu un blocaj financiar devenit cronic), pentru a nu mai vorbi de inventatori români solitari, şansele de a găsi banii necesari a fi investiţi pentru valorificarea unor cercetări sau invenţii autohtone sînt, practic, inexistente. Singura soluţie, cel puţin în acest domeniu, rămîne, volens-nolens, strategia „prin noi înşine". O strategie întîlnită deja în cadrul primei ediţii a salonului INVENTIKA de anul trecut, cînd standul inventatorului Vasile Cînciu, creator al unei întregi game de maşini agricole multifuncţionale, brevetate, realizate în regie proprie în colaborare cu diferite firme de profil, era doar „o floare" ce anunţa, sperăm, primăvara. La actuala ediţie, ideea a căpătat o extindere şi o confirmare benefică. Între altele fie spus, Vasile Cînciu a prezentat şi anul acesta gama sa de maşini agricole, dar şi o nouă invenţie, „arma de foc fără recul", pe care, din motive lesne de înţeles, nu o mai poate realiza în regie proprie.

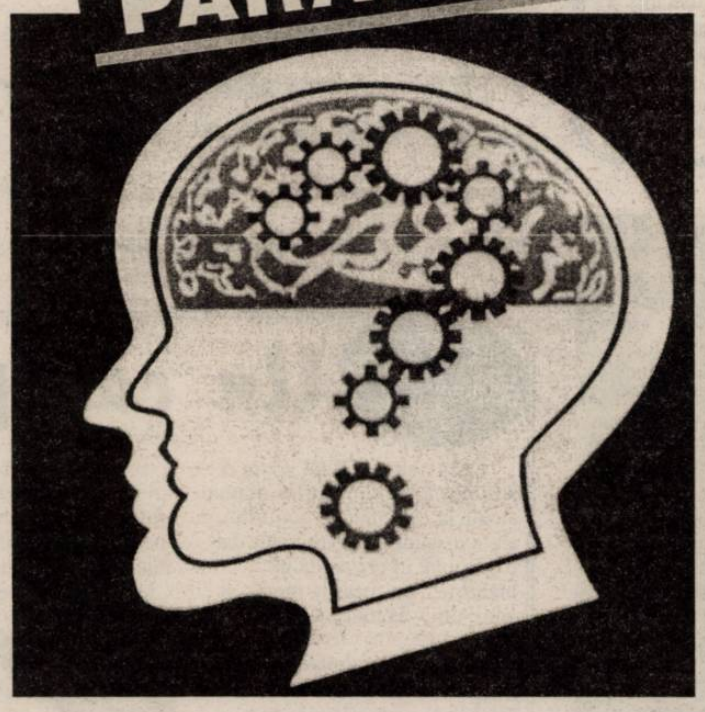

Dar o asemenea strategie presupune nu doar spirit inventiv, ci şi invetivitate managerială, precum şi un minim capital, inclusiv unul de relaţii personale. Atribute pe care, experienţa a dovedit-o, marea majoritate a inventatorilor nu le posedă. Astfel încît, la polul opus, pe un alt panou în cadrul salonului INVENTIKA, am întîlnit o „declaraţie" stupefiantă prin generozitatea (dar şi naivitatea) pe care o presupune: *„Orice firmă interesantă din ţară sau străinătate poate aplica liber, fără nici un fel de restricţie, brevetul de invenţie mai sus menţionat (*„Grup de acţionare hidraulic" - N.red.) *şi motivez acest gest prin încercarea de a găsi verificarea avantajelor, iar prezentarea elementelor de noutate, ca pe o alternativă de succes la stadiul actual al tehnicii în domeniul motoarelor cu ardere internă".* Inventatorul se numeşte Aurel Militaru (asupra invenţiei lui vom reveni cu alt prilej), iar gestul lui de „generozitate" reflectă, în mod extrem de sugestiv, situaţia din România. Este ceea ce am putea denumi „paradoxul" sau, mai degrabă, „sindromul" inventatorului român...

Valorile feminine cîştigă teren

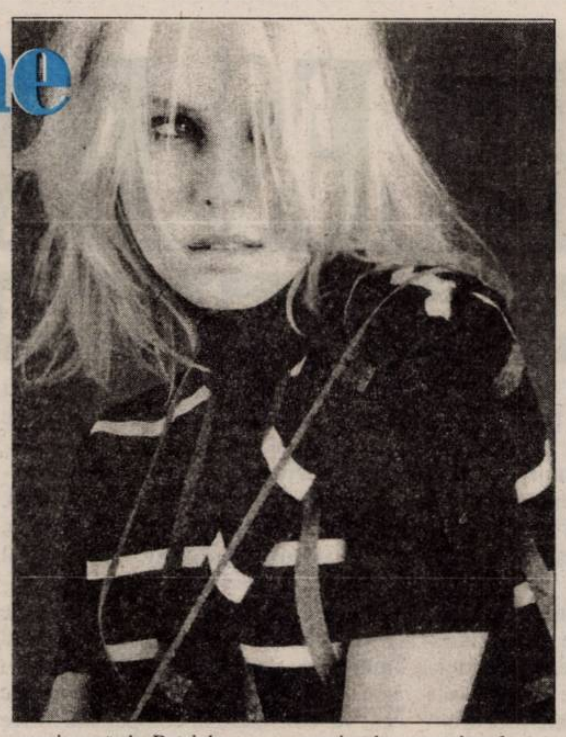

Blîndeţea, echilibrul, sentimentul de solidaritate, generozitatea, considerate valori tipic feminine, definesc tendinţele majore ale societăţii actuale. Surprinzător, în acest sfirşit de secol bărbaţii „cedează teren", iar rolurile sexelor se redistribuie. În societăţile occidentale valorile feminine ar fi pe punctul de a le „zdrobi" pe cele masculine. Cu certitudine condiţia femeii a cunoscut progrese considerabile, chiar dacă nu se poate vorbi încă despre o victorie strălucitoare. Cu toate acestea, observatori internaţionali preocupaţi de tendinţele sociologice consideră că „valorile reprezentate de universul feminin sînt sortite să devină dominante". Unul dintre cercetători, Mike Burke a publicat un studiu în care subliniază faptul că „valorile feminine sînt puterea de mîine", iar Jacques Séguéla, parafrazînd un celebru adagiu, prezice că „mileniul al treilea va fi feminin sau nu va fi deloc". Oricum, toţi aceşti sociologi care văd viitorul în roz, vorbesc despre valorile feminine şi nu despre femei. Este o altă nuanţă. „S-a depăşit stadiul opoziţiei bărbat-femeie, accentuează Alain Puzilhac. Estimăm pur şi simplu evoluţia valorilor tradiţionale încarnate de fiecare din cele două sexe iar cele ale femeilor au, incontestabil, tendinţa de a domina societatea în viitor".

Pentru a urmări raţionamentul specialiştilor, să acceptăm din pornire că bărbatul este, prin natura sa, agresiv, dominator, certăreţ, intransigent, individualist. Şi că o femeie acordă în general mai multă importanţă echilibrului, ideii de solidaritate, intuiţiei, negocierii, forţei morale, afectivităţii sau generozităţii. Continuînd raţionamentul, cercetătorii spun că, sub efectul conjugat al feminismului şi progresului general, bărbaţii adoptă, în toate domeniile, valorile specific feminine. În sfera individuală, de exemplu, în familie, bărbaţii interpretează altfel decît în urmă cu cîteva decenii rolul lor de tată. Dincolo de faptul că au învăţat să dea biberonul şi să schimbe un sugar, astăzi bărbaţii se simt implicaţi mai mult în educaţia şi armonioasa dezvoltare a copiilor. Chiar dacă, precizează dr. Patrick Delaroche, „tatăl şi mama nu sînt confundabili. Copilul are nevoie de un echilibru în care imaginea tatălui reprezintă forţa, dar nu tirania".

Potrivit opiniei antropologului Daniel Weizer Lang, trăim o perioadă excepţională: „Niciodată în istorie relaţiile dintre bărbat şi femeie nu au cunoscut o evoluţie atît de accentuată. Ne îndreptăm rapid spre o societate care va accepta diferenţele dintre sexe, fără dominaţi şi dominatori".

Gastronomice

Prăjitură cu nuci

Ingrediente I: 6 ouă, 200 g zahăr, 120 g făină, bicarbonat.

Ingrediente II: esenţă rom, 100 g unt, 100 g zahăr, 150 g nuci măcinate (de preferat prăjite) (1 lingură echivalează cu aproximativ 20 g), puţină marmeladă sau dulceaţă.

Ingrediente III (pentru glazură): 150 g zahăr, 1 lingură cacao, o „nucă" de unt.

Din primele ingrediente se face un blat ca pentru tort (Se freacă zahărul cu gălbenuşurile, se încorporează albuşurile spumă apoi făina şi praful de copt stins cu lămîie şi se coace în tavă, nu prea mare, la foc potrivit.

Se taie blatul în jumătate şi partea de deasupra se amestecă cu al doilea rînd de ingrediente. Se frămîntă în castron pînă se obţine o pastă care se pune peste blatul uns cu marmeladă. Deasupra se toarnă glazura care se face astfel:

Se pun la foc ingredientele III cu 3 linguri de apă. Se fierb, apoi se toarnă fierbinţi peste prăjitură, întinzînd compoziţia cu un cuţit umezit.

MODA

◆ *Creatorii de modă pentru adolescenţi şi-au ales culorile din culorile naturii: aramiul şi aurul frunzelor de toamnă, la fel cu verdele-kaki sau kiwi sînt en vogue. În privinţa ţesăturilor, sînt apreciate stofele de lînă, „écossais", dar şi cele tip velur. Pulovere pe gît, sarafane, bluzoane, fuste drepte, toate pot completa garderoba fiicei dv...*

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÂNEANU

◆ *Anotimpul rece este pretextul pentru a purta astfel de compleuri-pantalon. Aparent masculine, prin croială şi material pot pune în valoare excelent feminitatea dv.*

Pentru părinţi

Adolescenţa, „un univers" descifrat?

Copilul-adolescent, aflat la hotarul maturităţii continuă să reprezinte, pentru proprii părinţi, uneori, un univers enigmatic. Problemele pe care ei le au şi le consideră majore adesea îi bulversează pe părinţi. Dorinţa lor de independenţă, de libertate, prima iubire sau chiar prima relaţie sexuală dau „dureri de cap" adulţilor. Şi aceasta şi pentru că în relaţia cu ei, uneori părinţii au nepermise „amnezii" sau dau dovadă de lipsă de tact.

Ce este de făcut?

Pentru a-i înţelege în primul rînd adolescenţii trebuie ascultaţi. Iar părinţii, cel puţin asta rezultă din sondaje, nu au deprins nici arta dialogului cu proprii copii, nici obişnuinţa de a-i asculta. Aşa se explică multele divergenţe existente. Astfel, 2/3 dintre adolescenţi afirmă că nu sînt întotdeauna de acord cu părinţii lor.

Părinţii ar trebui să ştie să devină, la această vîrstă, confidentul lor. Acum adolescenţii au multe secrete şi nu ştiu cu cine să le discute. Ei au nevoie de un sfat bun, dar şi de multă discreţie. Alte sugestii, utile în „meseria" dv. de părinte, săptămîna viitoare.

101 diferenţe

● **Încă din stadiul dezvoltării intrauterine, la băieţi emisfera cerebrală stîngă, cu zona vorbirii, se dezvoltă mai lent decît la fetiţe.**

● **Fetiţele rostesc cuvintele corect şi alcătuiesc fraze la vîrste mai fragede decît băieţii. Avansul luat în primii ani se menţine în favoarea fetelor pînă la adolescenţă.**

● **Femeile ştiu să vorbească despre emoţiile lor, negative sau pozitive, mult mai convingător decît bărbaţii.**

Indiscreţii...

Un seducător celebru

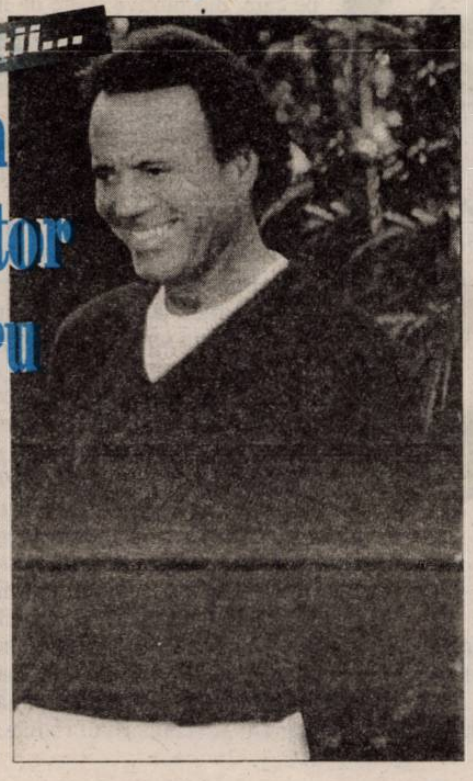

Continuînd să se bucure de aprecierea multora, Julio Iglesias, deşi respinge ideea că ar reprezenta „un mit", se bucură să ştie că este în continuare pe primul loc în topuri în China, Brazilia, India sau Japonia. Cîte ceva despre Julio Iglesias, dincolo de scenă, săptămîna viitoare.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc C.D. şi am o fetiţă de 15 ani. Ca orice mamă atentă la dezvoltarea copilului, am constatat la un moment dat o stagnare în creşterea în înălţime. Am mers la medic şi apoi, timp de mai multe luni de zile am aşteptat efectul tratamentului recomandat, dar înălţimea fetiţei nu s-a modificat. Descurajată, am apelat la doamna Vasilica Ciupea şi fiicele sale, doamnele Mariana Ciupea şi Ana Stoica. După doar şase şedinţe de tratament bioenergetic fetiţa a crescut cu 2,5 cm, fapt ce mă determină să fiu deosebit de încrezătoare în efectul benefic al bioenergiei"...

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 44

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 10 decembrie 1998 ●

Programări la telefon: 686 2046

DESPRE PROCREAREA UNEI ALTE SPECII

ARCADIE PERCEK

Cum o dată cu toamna ne-am integrat în procesul de învățămînt, în cinstea acestui eveniment am scris în prezenta rubrică o serie de articole despre creier și despre infinitele sale posibilități. În acest număr ne propunem să vorbim despre *cea mai necunoscută și totuși cea mai importantă dintre toate școlile*, precum și despre cei mai necunoscuți și totuși cei mai importanți dintre toți profesorii. Pare incredibil, dar tocmai această școală este din anumite puncte de vedere superioară școlii elementare, liceului sau celei profesionale, dar și facultății, dacă nu cumva chiar tuturor acestora împreună. Este vorba de ŞCOALA CELOR ŞAPTE ANI DE ACASĂ.

Abordînd această temă, vom preciza dintru început că omul vine pe lume cu un anume patrimoniu genetic, ținînd de ceea ce se cunoaște sub denumirea generică de ereditate. Dar același om mai suferă în tot cursul evoluției sale, mai ales atunci cînd se află în stare biologică de embrion, făt, copil sau adolescent, o serie de influențe din partea cadrului ambiental, a mediului deci, influențe care, și ele, își vor spune pregnant cuvîntul.

Omul, așadar, este rezultanta cooperării dintre factorii genetici și cei de mediu sau, după cum precizează niște cercetători englezi care au aprofundat acest aspect, rezultanta dintre „nature" și „nurture", acest ultim cuvînt însemnînd nu numai natură, ci și hrană, creștere, instruire și educație.

Este deci clar ca lumina zilei că omul este rezultanta dintre „moștenit" și „dobîndit", iar la ora actuală nu se poate ști cu precizie cît ține de primul factor și cît de cel de al doilea.

Pentru a ilustra cele afirmate mai sus, am să mă opresc asupra unui simplu exemplu, din zecile de exemple de acest fel pe care le-aș putea da. Este vorba despre acela care ține de persoana etnologului și a antropologului portughez, Jehan De Vellard, care, într-un studiu al său, ne aduce la cunoștință următorul fapt. Este vorba despre o fetiță de 2 ani care, luată la întîmplare din junglă, crescută cu competență și perseverență, a atins un asemenea grad de cultură - și chiar de inteligență -, încît, în cursul unei generații, a făcut-o să sară - după cum subliniază cercetătorul menționat - „peste cîteva zeci de mii de ani".

Merită a da cîteva detalii asupra acestui fapt. Cînd cercetătorul portughez de care vorbim s-a aflat, înainte de primul război mondial, într-o regiune foarte puțin cunoscută a Anzilor Cordilieri din Paraguay, anume în Gaaguassu, pentru studii de specialitate, a dat din întîmplare peste un trib de indieni dintre cei mai primitivi, indieni care încă nu cunoșteau creșterea vitelor și, implicit, agricultura, care se hrăneau în exclusivitate cu fructele pădurii și cu carnea animalelor vînate.

Subliniem faptul că Jehan De Vellard, cînd, din întîmplare, a dat peste această fetiță rătăcită, membră a tribului menționat, și-a „însușit-o" și a luat-o în Europa. Ajuns acasă, el s-a ocupat de ea îndeaproape, atît sub raportul vorbirii, cît și al dezvoltării intelectuale - vreme de aproape șapte ani. Rezultatul? La numai zece ani, fetița vorbea curent portugheza și franceza, însușindu-și în plus o cultură cu totul neobișnuită pentru această vîrstă; cu timpul, tînăra a devenit o colaboratoare activă a tatălui ei adoptiv și o mîndrie a lui. Totul se datorează faptului că, grație unei educații ieșite din comun, practicată la această vîrstă de maximă receptivitate care este între 2 și 10 ani, s-a procreat o altă specie, procreare cu care un scriitor german din secolul al XVIII-lea, anume Chr. Lichtenberg, identifică educația. În articolul viitor, vom vorbi despre incredibilele posibilități ale acestor anonimi profesori care sînt părinții și bunicii în privința creșterii coeficientului de inteligență a odraslelor, în cadrul ŞCOLII CELOR ŞAPTE ANI DE ACASĂ.

Prim-ajutor

INTOXICAȚIA CU ACIZI

Dintre substanțele toxice acide mai des întîlnite într-o gospodărie enumerăm acidul acetic (esența de oțet) și acidul sulfuric diluat, folosit la acumulatori. Mai rar, la domiciliu, dar mult mai posibil în unele domenii de activitate, se pot întîmpla intoxicații și cu alți acizi: azotic, clorhidric, fenic. Ingestia de acid (în funcție de cantitate și de concentrație) produce arsuri ale mucoasei gurii și gîtului, sîngerări și perforații ale tubului digestiv, complicații pulmonare, renale, comă.

Primul ajutor

Intoxicatului i se va da să bea cît mai repede posibil 1-2 căni de *lapte dulce* sau 4-5 albușuri de ou cu apă. În lipsa laptelui dulce sau a ouălelor, se va bea cît mai multă apă simplă (cel puțin 2-3 pahare) pentru a se dilua toxicul. Dacă avem la îndemînă, apelăm la 2 linguriță de bicarbonat de sodiu sau 2 pahare cu apă în care s-a dizolvat 1/2 linguriță sodă de rufe (deși pare ciudat, soda de rufe este o bază care are calitatea de a neutraliza acidul). Dacă intoxicatul varsă, se repetă înghițirea de lichide neutralizante.

În acest tip de intoxicație *nu se vor provoca vărsături*, căci prin efortul de vomă se pot produce perforații ale pereților stomacului corodat de acizi. Transportarea la o unitate sanitară într-un timp cît mai scurt este obligatorie.

Terapie naturală

BRUSTURELE

Plantă ierbacee mare, ale cărei frunze ating adesea o jumătate de metru lungime. Se întîlnește aproape pretutindeni, în terenurile virane, de-a lungul drumurilor, în apropierea locuințelor. Rădăcinile lui ramificate, suculente și cărnoase pătrund adînc în pămînt.

La ce folosește? În medicina populară, rădăcinile de brusture se folosesc ca remediu diuretic și febrifug. Decocturile pe bază de apă și alcool se recomandă în tratarea unor boli de rinichi, a tuberculozei pielii și eczemelor. În combinație cu păstăile de fasole și frunzele de afin, se folosește în tratarea diabetului zaharat. Iar infuzia de rădăcină de brusture cu ulei de migdal sau de măsline se bucură de un mare renume sub denumirea de „ulei de scai" și este un minunat remediu pentru întărirea și creșterea părului.

Contra reumatismului Este bine cunoscut procedeul popular de tratare a reumatismului cu cremă din rădăcină de brusture în combinație cu unt din lapte de vacă sau untură de porc. Cu această cremă bolnavul își unge încheieturile, apoi se întinde pe o banchetă într-o baie de aburi, unde rămîne 30 de minute. Cantitatea de aburi crește treptat, iar bolnavul bea cu înghițituri mici un decoct cald din rădăcină de brusture. Peste 15-20 de minute pe corp apare o transpirație abundentă, dar bolnavul rămîne pe laviță pînă ce corpul i se usucă definitiv. Ridicîndu-se de pe laviță, bolnavul își unge din nou locurile respective cu cremă, apoi le acoperă cu vată și se bandajează pentru noapte. În timpul procedurii cu aburi și după baie setea se astîmpără cu ceai din plante medicinale.

Frunzele de brusture posedă, de asemenea, proprietăți curative. Compresele din frunze ajută la tratarea podagrei. Ele se aplică pe locurile cu inflamații roșcate. Decoctul din frunze se bea ca ceai la abcese, furunculi, chelbe, gîlci, friguri, hidropizie, boli de ficat, constipații cronice.

EMILIA și VASILE OROIAN

Care sînt resorturile cerebrale ale somnului?

Un grup de cercetători belgieni a efectuat investigații asupra creierului uman în timpul unei nopți în care cei 19 subiecți au fost ținuți în stare de veghe. Experimentul a încercat să rezolve controversa iscată în jurul raporturilor dintre somn și funcțiile cerebrale.

DORIN MĂRAN

Nopți albe, zile negre

Care sînt consecințele unor nopți albe? Iată cîteva întrebări la care oamenii de știință nu au reușit să răspundă oferind argumente clare și definitive. Desigur, în urma unor nopți albe, orice persoană acuză stări de iritare, tensiune, neadaptare... Cercetătorul Pierre Marquet și echipa sa de specialiști de la Universitatea din Liège, Belgia, au efectuat o serie de studii în urma cărora au realizat că anumite zone ale creierului au nevoie de mai multă odihnă decît celelalte zone cerebrale implicate mai ales în reglarea emoțiilor și a comportamentului. De aceea la capătul uneia sau mai multor nopți nedormite acuzăm o stare acută de iritabilitate. Consecințele pot fi însă și mai grave cînd lipsa de somn se accentuează, generînd bulimie, hipersexualitate, incapacitatea de a lua decizii normale. S-a constatat că un somn reparator trebuie să treacă prin două faze, o fază paradoxală în care se derulează visele și o fază lentă, în cursul căreia creierul se dezactivează sau, altfel spus, se odihnește. Nu toate regiunile cerebrale se dezactivează însă în același fel. Specialiștii belgieni au urmărit cu ajutorul unui scanner debitul sîngelui ce irigă creierul și care constituie un foarte bun indicator al activității cerebrale. Experimentul a fost efectuat pe un lot de 19 persoane cuprinse între vîrsta de 20 și 25 ani. Doar opt dintre ele au reușit să se cufunde într-un somn reparator. S-a constatat o scădere importantă a debitului sanguin în zona talamusului și în anumite regiuni ale cortexului legate de emoții și comportamente, cum ar fi cortexul orbito-frontal, de pildă. Cercetările neurologilor au mai dus la concluzia că somnul lent, fără vise, permite rețelelor corticale ale creierului să se reorganizeze. Specialiștii însă își pun în continuare obsedanta întrebare: de ce dormim?

MEDICUL vă răspunde

Hernia inghinală

Cititorul Enache Dobre, în vîrstă de 85 de ani, din Capitală, care prezintă de circa 20 de ani o hernie inghinală pe partea dreaptă, pe care o menajează cu un bandaj și care nu-l supără, plus o tumefiere a testicului stîng, de circa 7 luni - ne întreabă dacă s-ar putea face un tratament cu plante medicinale pentru această a doua suferință. Lăsați plantele medicinale, stimate Dle Enache Dobre, și prezentați-vă de îndată la medicul urolog al policlinicii de care depindeți, spre a vi se stabili diagnosticul și, implicit, schema terapeutică. Apoi, prezentați-vă la un control și la serviciul de chirurgie al policlinicii, unde să se vadă care este situația cu hernia inghinală pe care o aveți pe partea dreaptă și pe care o menajați, cum spuneți Dv., cu un bandaj. Este bine să știți că hernia constă din ieșirea unor organe abdominale - în cazul Dv. a unei porțiuni din dreapta a intestinului printr-un orificiu situat în pielea din acea zonă, fapt care se produce la creșterea din diverse motive a presiunii intraabdominale (eforturi fizice deosebite, ridicarea de greutăți, căderi intempestive sau chiar la un efort de tuse). Cu ajutorul bandajului de care vorbiți, sau poate chiar ajutat cu mîna, v-ați introdus porțiunea de intestin herniată și ați menținut-o acolo. Se poate întîmpla însă ca, după ani și ani, porțiunea de instestin herniată să nu mai poată fi introdusă în abdomen și menținută acolo. În aceste cazuri, poate surveni complicația denumită hernie strangulată, care se exteriorizează clinic prin dureri puternice, urmate de oprirea tranzitului intestinal, respectiv a trecerii fecalelor și gazelor. Tot în aceste momente, survin grețuri și vărsături. A nu se uita, însă, că organele astfel gîtuite, repectiv porțiunea de intestin interesată sînt presate peste măsură, fapt ce se poate solda cu cangrenarea, respectiv cu necrozarea lor, și cu apariția unei peritonite, adică a unei inflamații localizate sau generalizate a sacului care conține organele abdominale, sac denumit peritoneu, complicație care realmente pune în pericol viața bolnavului. Avînd în vedere toate aceste realități, se impune, stimate Dle Enache Dobre, să vă prezentați deîndată la controalele pe care vi le-am recomandat, mai ales cînd survin simptomele de care v-am vorbit, și să nu refuzați intervenția chirurgicală, în ipoteză că vi s-ar propune aceasta.

Dr. ANDREI ONU

Ceva despre meseria de părinte...

- Chiar și în cuplurile aparent fericite și fără probleme pot să apară momente de cumpănă! Așa pare să fie în familia Dnei B., din București, care ne scrie pentru a cere sfatul într-o situație pe cît de simplă, pe atît de delicat de rezolvat. Este vorba de un cuplu fără probleme majore, soțul o ajută, o iubește, dar... nu mai vrea „un al treilea" în familia lor. Dar Dna B. își dorește un copil! Ce atitudine trebuie să ia în relațiile cu soțul său?

- Stimată doamnă B., un copil ar trebui să fie considerat o împlinire pentru orice familie. Mulți oameni se căsătoresc tocmai din acest motiv, pentru a avea copii (și a-i crește într-un mediu adecvat). Atunci, însă, cînd numai unul dintre soți își dorește copii, intervine o problemă.

Aș dori să încep printr-o întrebare: de ce nu ați lămurit acest aspect înainte de a vă căsători? Înțeleg că soțul dumneavoastră și-ar fi exprimat dorința de a amîna apariția descendenților în familie. De ce nu ați încercat să stabiliți împreună un termen, un moment favorabil pentru amîndoi pentru a face un copil? Pentru că un copil nu este bine să apară decît atunci cînd ambii parteneri sînt pregătiți și material, dar mai ales psihologic, emoțional să devină părinți. Altfel, toată lumea are de suferit.

Nici acum nu este timpul pierdut. Trebuie să stați de vorbă cu soțul dumneavoastră pentru a ajunge la o decizie comună privind momentul conceperii copilului. Încercați să identificați adevăratele motive pentru care soțul nu dorește acum un descendent. Un serviciu stresant, acaparator, dorința de a face carieră pot fi motive întemeiate, dar s-ar putea să existe și niște rețineri ascunse, generate de teama de a fi tată, de creșterea responsabilităților, de teama de a se modifica relațiile cu dumneavoastră sau, poate, de niște relații conflictuale în familia de origine.

Odată cunoscut adevăratul motiv al refuzului său de a avea un copil, puteți să îl convingeți să cedeze sau puteți să îi mai lăsați un timp pentru a se obișnui cu ideea. Trebuie să îl faceți să înțeleagă cît de mult ar însemna un copil pentru dumneavoastră și să îl asigurați că armonia familiei nu va avea de suferit, ci, dimpotrivă, apariția unui copil ar da noi valențe relației frumoase pe care o aveți. Avînd în vedere că vă iubește, este imposibil să nu țină cont de dorința dumneavoastră și, mai devreme sau mai tîrziu, să accepte ideea de a deveni tată.

Ceea ce este important de ținut minte este că nu trebuie ca domnul B. să se simtă presat, obligat să consimtă la conceperea unui copil sau, cu atît mai puțin, să rămîneți însărcinată fără acceptul dînsului. Cu toate că ar părea soluții tentante, aceste variante de a rezolva problema pot fi extrem de periculoase, pentru că puteți declanșa la soțul dumneavoastră o adevărată aversiunea față de viitorul copil, care s-ar putea atenua, stinge odată cu nașterea lui, dar s-ar putea și păstra sau chiar accentua, și acest fapt ar duce la destrămarea familiei. Dacă doriți să creșteți împreună copilul, atunci este bine să așteptați pînă cînd este și soțul pregătit pentru acest pas.

Sîntem nerăbdători să aflăm noi vești de la dumneavoastră și pînă atunci vă dorim succes!

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

CÎT DE VECHI E PARADISUL TERESTRU?

Dacă acceptăm ideea că e imposibil de imaginat o oază paradisiacă pe Terra fără plante cu flori - al căror pitoresc cromatic să contrasteze zglobiu cu verdele clorofilian -, atunci putem spune că a

Această banală musculiță polenizatoare a decis: paradisul terestru are 150 de milioane de ani!

mai fost depășită o limită temporală a „Edenului". Descoperirea cercetătorului chinez Dong Ren, de la Muzeul Național de Geologie din Pekin, demonstrează că plantele cu flori n-au apărut la începutul Cretacicului (acum 135 de milioane de ani), ci mai devreme, acum 150 de milioane de ani, la sfîrșitul Jurassicului. O „diferență" de 15 mii de milenii, mică la scara istoriei geologice, dar semnificativă în ceea ce privește evoluția speciilor.

Dovada vechimii suplimentare a florilor este indirectă și se supune legii naturale conform căreia funcția creează organul. În sedimentele solului cercetat, Dong Ren a găsit insecte polenizatoare fosilizate, trăitoare acum 150 de milioane de ani. Este vorba de o specie de muște (Brachycera), care are în dotarea aparatului bucal trompe adaptate culesului de nectar. Aceste apendice ating o lungime medie de 5,2 milimetri, propice „atacului" asupra florilor lungi, tubulare. Evident, aceste insecte erau specializate în a coopera cu florile nectarifere pentru polenizare... Și cum pe vremea aceea omul nu era încă, programat să apară, chihlimbarul a ținut loc de insectar, oferindu-ne o secvență elocventă asupra începuturilor paradisului terestru. Probabil ne mai așteaptă și alte surprize...

ȘOPÎRLĂ DE 40 DE MILIOANE DE ANI

Excepțional! Altfel nici nu ar putea fi calificat evenimentul pe care l-a constituit descoperirea în Polonia a unei șopîrle perfect conservate în chihlimbar și avînd o vîrstă de... 40 de milioane de ani. Este greu de imaginat încîntarea paleontologilor la vederea acestui specimen, aproape complet, primul de acest fel descoperit în Europa.

UN MONUMENT AL NATURII

Marele Canion este unul dintre cele mai faimoase frumuseți ale naturii. Platoul, situat în nord-vestul Arizonei (SUA), are o înălțime maximă de 2500 de metri și este sculptat de milioane de ani de rîul Colorado, devenind celebru pentru dimensiunile sale dar mai ales pentru vechimea sa. Aflat în continuă eroziune, canionul are o lungime de 446 de kilometri, o lățime de 29 de kilometri și o adîncime medie de 1500 de metri. Culoarea roșiatică a rocilor este dovada certă a vechimii canionului: peste două miliarde de ani - aici găsindu-se urme ale dinozaurilor din era Mezozoică, precum și ale triburilor Anasazi.

OM / NATURĂ

URIAȘUL NORDULUI

IRINA STOICA

Masiv, lent, arborînd o înfățișare maiestuoasă, *elanul* este cel mai mare animal paricopitat din familia cervideelor. Trăiește în nordul Europei, Suedia considerîndu-l chiar un fel de animal național. Este întîlnit, de asemenea, în Asia, de unde, probabil în timpul Perioadei glaciare, a ajuns în Alaska. De fapt, Alaska și Nordul Canadei sînt acum „patria" acestui animal impunător.

Patru subspecii ale acestui „văr" al cerbului nostru trăiesc în pădurile mlăștinoase sau pe malurile rîurilor. Cu o înălțime de aproape doi metri, o greutate care atinge 600 kg, masculul are coarne largi, late care pot avea 15-18 kg. Cocoașa și barba îi dau un aer aparte, înfricoșător și comic în același timp. În fiecare iarnă, după perioada de rut, masculii își pierd coarnele care le reapar primăvara. În timpul iernii pierd pînă la un sfert din greutatea lor, masculii trăind izolați, departe de femele și de puii lor. Uneori, în această perioadă caută compania altor masculi dar în primăvară revin la cioporul lor, fiind apți de împerechere în jurul vîrstei de trei ani. Septembrie este luna lor glorioasă, cînd se adună în grupuri cu singurul scop de a se reproduce.

O luptă între doi elani este impresionantă. Orice intrus este alungat din teritoriul masculului care-și păzește atît femelele și progeniturile cît și mugurii și mlădițele copacilor din teritoriu.

Coarnele se izbesc, în timp ce luptătorii își păzesc capetele. Lupta este lungă, epuizantă și victoria depinde nu numai de puterea animalului, ci și de rezistența coarnelor, unde probabil calciul și fosforul își spun cuvîntul. De multe ori animalul nu moare în timpul bătăliei, ci mai tîrziu, datorită rănilor primite.

Carnea acestui animal este foarte prețuită, mai ales ficatul, despre care se credea că e tămăduitor. Coarnele sînt considerate, de asemenea, un trofeu, de aceea vînătoarea de elani a trebuit stăvilită printr-o legislație severă. Vînătorii au continuat să-i caute însă în locuri îndepărtate unde ajungeau doar călare, cu mașini, bărci sau avioane. Mulți dintre acești uriași ai Nordului mor loviți de trenuri sau mașini, de aceea numărul lor continuă să scadă.

Au, de asemenea, și dușmani naturali. Numărul lupilor a scăzut și el, după repetate și iraționale acțiuni de exterminare, dar uneori atacă elanul în haită iar acesta nu are nici o scăpare. Urșii grizzli, care, pe lîngă rădăcini și fructe de pădure și pește, sînt amatori și de carne de elan; sînt destul de puternici pentru a ieși învingători din orice luptă. Acest soi de lupte sînt însă rare, elanul scăpînd de obicei cu fuga iar urșii mulțumindu-se uneori cu hoitul vreunuia, răpus în alte împrejurări.

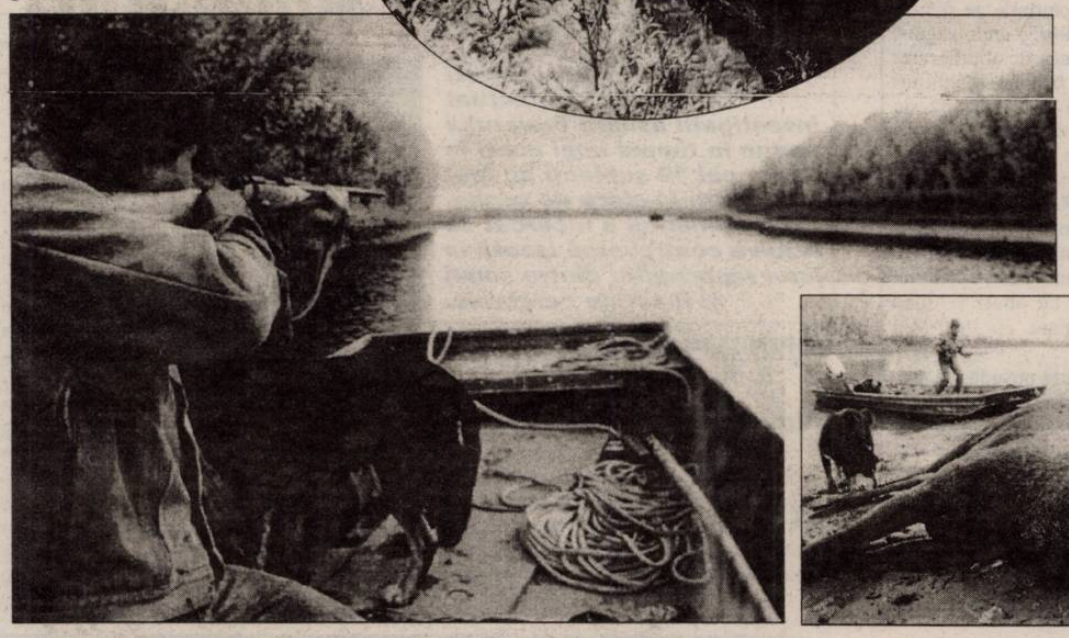

„...12 ANI AM VISAT SĂ ZBOR!"

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

REMEMBER

▼Comandantul misiunii spațiale APOLLO-15, aviatorul militar David Randolph Scott - în prezent general în rezervă - a fost cel mai tînăr membru al echipajului ales pentru acest zbor; el s-a născut la 6 iunie 1932 în localitatea texană San Antonio.

▼Casa familiei Scott se afla în vecinătatea aerodromului pe care era dislocată unitatea militară de aviație unde lucra ca ofițer de aviație tatăl lui David. „...Timp de 12 ani am urmărit cu privirea avioanele care treceau pe deasupra casei noastre - își amintea David - și am visat să zbor... Pînă la urmă am izbutit!". Aceste cuvinte sînt elocvente pentru pasiunea sa pentru zbor, precum și pentru perseverența cu care și-a urmat... visul!

▼Scott a absolvit Western High School din Washington și un an la Universitatea din Michigan, apoi s-a transferat la Academia militară pe care a absolvit-o în 1954, primind titlul de inginer, al 5-lea din 633 de candidați...

▼Ulterior, David a intrat în forțele aeriene, unde a servit în calitate de pilot de vînătoare, după absolvirea antrenamentelor la baza aeriană Webb. Scott s-a specializat în trageri cu armamentul de pe avionul supersonic la bazele aeriene Laughlin (Texas) și Luke (Arizona), iar apoi a fost detașat în Europa (Olanda), unde a funcționat pînă în 1960.

▼Reîntors în patrie, Scott s-a înscris la Institutul tehnologic din Massachusetts, unde a absolvit secția de inginerie aeronautică, susținîndu-și masteratul în științele aerospațiale cu o lucrare de diplomă referitoare la dirijare - navigație spațială.

▼Scott a acumulat o mare experiență de zbor în condiții grele; odată a fost obligat să aterizeze pe un teren de golf, deoarece motorul aparatului său s-a oprit, orice încercare de repornire în aer fiind un eșec. Altădată, pe cînd survola Marea Nordului, o pană de motor l-a obligat să coboare pînă aproape de crestele valurilor, ceea ce nu l-a oprit să-și aducă aparatul intact pe un aerodrom olandez.

▼Cu altă ocazie, David a trebuit să se catapulteze, aceasta fiind singura soluție pentru a-și salva viața. După părerea specialiștilor, toate evenimentele dramatice, trăite de Scott în cele peste 3000 de ore pe care le-a adunat în cariera de aviator militar, au fost cu mult depășite de aventura încercată alături de Neil Armstrong în nava GEMINI-8 (martie 1966). (Reamintim că, după ce echipajul a reușit cuplarea cu racheta AGENA, un scurt circuit a declanșat un micromotor-rachetă care a provocat rotirea necontrolată și periculoasă a ansamblului GEMINI + AGENA, cu peste 60 rot/min!)

▼Cu ocazia zborului APOLLO-9, misiune în care Scott a îndeplinit funcția de pilot al cabinei de comandă, s-a dovedit din nou curajul și competența acestui încercat pilot: David a deschis portiera cabinei, s-a urcat pe fotoliul său și datorită staturii sale destul de înalte (183 cm), a ieșit parțial din cabina de comandă și a efectuat cîteva experiențe și fotografierea Modulului lunar și a astronautului Schweickart, aflat pe scărița acestuia...

CELE TREI LUMI ALE LUI CHENG HO

MIHAELA DOROBANȚU

Ați auzit vreodată de Cheng Ho? Și totuși, într-un clasament al celor mai importanți 100 de oameni ai mileniului, întocmit de cunoscuta revistă americană „Life", el figurează pe locul 14, imediat după Hitler și înaintea lui Ford, Marx, Copenic și Einstein. S-a născut în China, în 1371. Era musulman și de aceea soldații l-au prins și l-au castrat. A intrat astfel în celebrul grup al eunucilor imperiali. Curînd și-a cîștigat o influență considerabilă, devenind favoritul împăratului...

DARURI IMPERIALE

Pentru chinezi, și în special pentru împărat, țara lor era centrul lumii. Cea mai bogată, cea mai puternică - superioară oricărei alte țări prin cultură și tehnologie. Și totuși împăratul Yung Lo hotărăște să trimită o formidabilă expediție într-acolo unde nimeni nu mai fusese. Motivul „oficial"? Căutarea nepotului fugar al Fiului Cerului. Cel real? Descoperirea de noi teritorii și de noi bogății. O flotă uriașă, cu 300 de corăbii și 37 de mii de oameni este gata de pornire. În frunte - amiralul-eunuc Cheng Ho, protejatul împăratului. Nava-amiral avea 150 m, 9 catarge și 12 pînze. „Invincibila Armada" pe care spaniolii au trimis-o în 1588 să cucerească Anglia cu doar 113 ambarcațiuni, iar Niña cu care Columb avea să descopere America măsura doar 21 de metri și avea 3 catarge. Iar flota lui Cheng Ho transporta oameni, cai, în fine, tot ce trebuie pentru o impresionantă

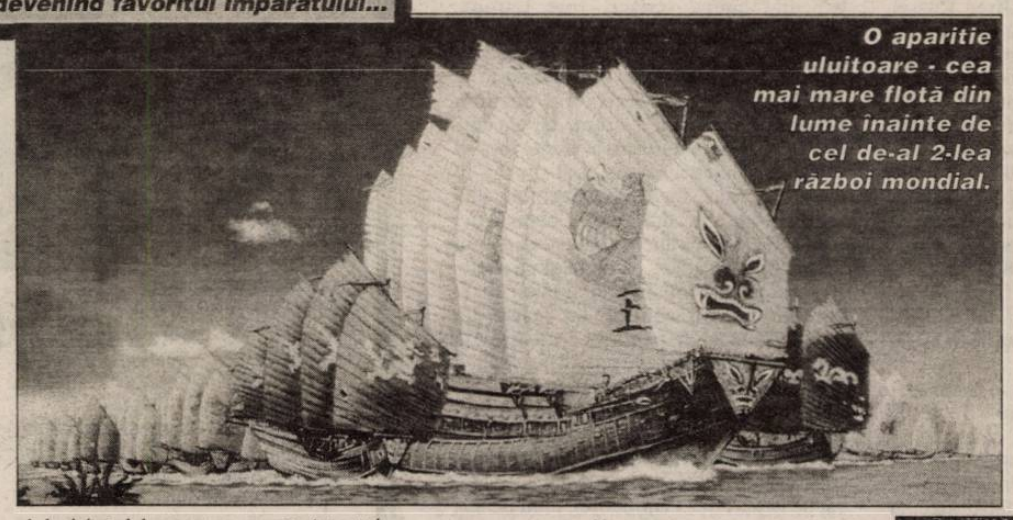

O aparitie uluitoare - cea mai mare flotă din lume înainte de cel de-al 2-lea război mondial.

și decisivă debarcare pe un pămînt străin.

Oricît ar părea de ciudat, mai ales astăzi, „cuceritorii" nu s-au dedat la nici un act de sălbăticie, n-au luat sclavi, nu au distrus altarele religiilor locale, oricare ar fi fost acestea. Mai mult, în Sri Lanka a fost descoperită o masă de piatră din 1409 care omagiază trei zeități, fiecare în limba sa: Budha în chineză, Allah în persană, Vishnu în tamilă. Și pentru fiecare, aceeași ofrandă: 1000 de lingouri de aur, 5000 de argint, 100 de baloturi de mătase, peste 3000 de litri de ulei parfumat și multe statuete de bronz... Este deci de înțeles surpriza cu care această insolită armată era primită peste tot în, le putem spune...

Porțelan chinezesc pe fundul mării... după 500 de ani.

...LUMILE LUI CHENG HO

Indonezia, India și Africa Orientală au fost primele care au avut de suportat șocul „invaziei pașnice" a lui Cheng Ho, cuceritorul care *aduce* cadouri și se mulțumește în schimb cu un neînsemnat dar simbolic, marcînd totuși supunerea și acceptarea pașnică a dominației chineze. Au fost în total șapte expediții, care au ajuns pînă la insulele Maldive, Golful Persic, Somalia și Zanzibar, Borneo, Timor - la doar 600 de kilometri de Australia pe care amiralul Cheng Ho ar fi descoperit-o cu siguranță dacă... ar fi mers doar un pic mai departe. Interesant este că toate acestea au fost considerate mult timp o simplă legendă. Și așa ar fi rămas, dacă într-una din expediții flota imperială nu ar fi pierdut tocmai jonca ce transporta comorile și aceasta nu ar fi fost regăsită în largul coastelor Filipinelor de o expediție arheologică modernă. Porțelanurile păstrate intacte în adîncuri au dovedit că de fapt era vorba de istorie.

Cheng Ho

SFÎRȘITUL

Căutarea nepotului sau chiar scopurile „diplomatice" au trecut curînd pe planul doi și expedițiile s-au concentrat pe ceea ce era cu adevărat scopul lor: pietre prețioase și noi specii de plante și animale. China întreagă avea să privească uluită prima girafă adusă în țară. Era în 1414. Zece ani mai tîrziu moare Yung Lo. Împăratul care îi urmează decide că țara este suficient de puternică și de bogată pentru a mai continua expedițiile. Santinelele navale intră în paragină iar navigația ajunge să fie considerată drept un act de înaltă trădare. „Marele Zid", construcția cea mai impresionantă de pe Terra, începuse să închidă în spatele său chiar și mințile și

Un scafandru aduce la suprafață o comoară.

sufletele oamenilor. Cheng Ho, din fericire pentru el, nu a mai apucat să vadă toate acestea. În 1433, la 62 de ani, moare în ceea ce avea să fie ultima sa călătorie. China se închidea în fața lumii. O izolare care avea să dureze timp foarte îndelungat...

CEL MAI MARE TRANSATLANTIC DIN ISTORIA LUMII

Pe fondul succesului realizat odată cu prezentarea filmului „Titanic", a avut loc, recent, un eveniment demn de secolul viitor: intrarea în serviciu a transatlanticului „Grand Princess", cel mai mare din toate timpurile. Pentru croaziera inaugurală, nava a plecat din portul englez Southhampton, același de unde a pornit în 1912 nefericitul „Titanic". „Grand Princess", mult mai mare decît „Titanic", are o lungime de 290 de metri (față de cei 268 ai „Titanicului"), cîntărește 109000 tone (mai mult decît dublul celor 46000 tone ale „Titanicului"). „Grand Princess" poate lua la bord peste 2600 de pasageri, dispunînd de 1300 de cabine dispuse pe nu mai puțin de 17 punți. Pasagerii se îmbarcă de la puntea nr.5 și intră într-un uriaș salon de recepție, comparabil cu cel al celui mai elegant hotel din lume, unde pasagerii prezintă biletele de călătorie și primesc cheile cabinelor.

Acest salon, de formă circulară, este extins pe verticală pe trei punți. În centru se află o imensă scară de marmură împodobită cu cristale, iar în mijloc există două ascensoare cu cabine transparente care circulă într-un „tub" de material plastic. Salonul reprezintă „piața centrală" a navei, de unde se poate pătrunde în toate restaurantele, barurile și magazinele. În salon există o galerie de artă și un mic muzeu dedicat navigației de croazieră. Aici pasagerii pot descoperi toate secretele navei. Astfel, pot lua la cunoștință că nava este unică, în genul ei: are o înălțime de 61 de metri, pentru iluminarea ei sînt utilizate șase generatoare de curent care pot asigura energia electrică pentru un oraș cu 170000 de locuitori. Impresionantă este extensiunea punților neacoperite, iar spațiul acoperit este de circa 11350 metri pătrați.

Teatrul de pe puntea nr. 6

Nava dispune de trei săli gigantice pentru masa de prînz denumite „Leonardo da Vinci" (486 persoane), „Michelangelo" (486 persoane) și „Botticelli" (504 persoane). Evident, mai există și alte săli - printre care una cu specific italian, alta cu specific mexican și 51 de săli unde se pot consuma cafele sau ceai. Pe navă funcționează un self-service deschis 24 de ore din 24. Un punct de atracție îl constituie capela unde se pot oficia căsătorii. Conform legilor internaționale, comandantul navei, Mike Moulin, este autorizat să oficieze căsătorii. Pe navă se mai află și un teatru, situat pe puntea nr.6 (poate funcționa și ca un cinematograf), cu 748 de locuri. Cînd teatrul nu este nevoie să fie complet ocupat, se pune în mișcare un sistem de cortine metalice, comandate electric, care pot împărți sala la jumătate. Pe puntea nr.7, în partea posterioară a navei, este construită o altă sală de cinema-teatru, cu 457 de locuri, care poate fi transformată, după spectacole, într-o sală de dans. Pe navă se află și zece baruri.

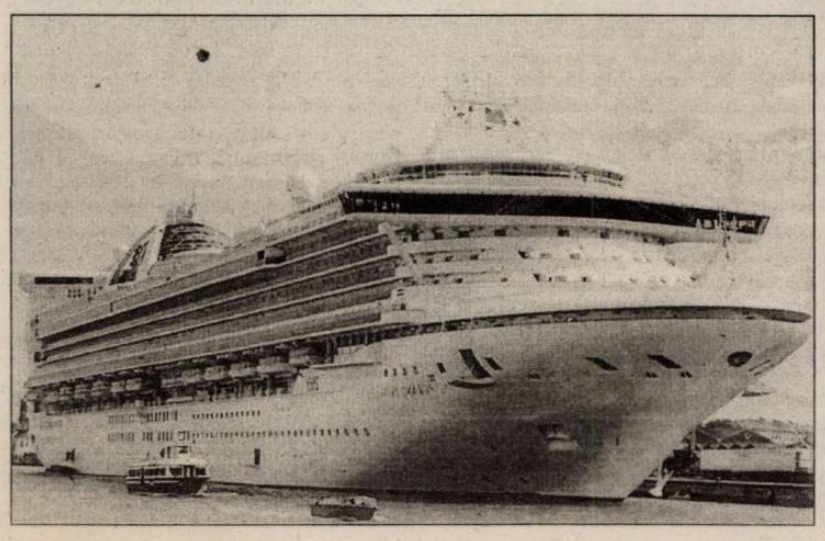

„Grand Princess" posedă și o piscină acoperită, dispunînd de un sofisticat sistem electronic de simulare a valurilor și curenților marini. Printre alte atracții ale navei se numără și o spectaculoasă discotecă construită pe puntea cea mai înaltă, (17). Există și un cazino cu diverse jocuri pentru adulți și săli de jocuri pentru copii. În prima sa croazieră de la Southampton la Istanbul și retur, la bordul navei au fost consumate printre altele 37440 de ouă, 181 kilograme de langustă, 566 kilograme de somon afumat și 3540 kilograme de brioșe. Prima croazieră pe Oceanul Atlantic s-a desfășurat în luna septembrie de la Londra la New York, pe aceeași rută pe care a pornit, la începutul secolului, „Titanicul"... Nava „Grand Princess" a fost construită în Italia și a costat 810 miliarde de lire.

GHEOGHE RUSSU

NASA ARUNCĂ O BOMBĂ: O TREIME DIN TUMORILE DE PE CREIER CONSIDERATE MORTALE SE POT TRATA

Tratamentul cu laser folosit de chirurgi pentru extirparea tumorilor de pe creier nu i-a împiedicat pe cei de la NASA să analizeze și alte posibilități de tratare a acestora. Testele au arătat că atunci cînd medicamentele folosite în tratarea tumorilor sînt

injectate în vene și luminate cu laser, acesta stimulează medicamentul, avînd ca rezultat uciderea tumorii. Practica s-a dovedit a fi mult mai eficientă decît chirurgia convențională, însă are anumite hibe: medicamentele pot afecta celulele sănătoase, iar laserul este periculos, nemaivorbind de costurile ridicate ale acestei intervenții. Drept urmare, NASA a propus o altă soluție: folosirea unei surse de lumină, utilizată pînă acum de astronauții de pe navetele spațiale. Doctorii de la spitalul din Milwaukee au fost de acord să încerce acest experiment. O tînără studentă de 19 ani din Milwaukee, Katie Pedersen, a fost prima care s-a oferit voluntar. Doctorii îi găsiseră o tumoră în urmă cu 10 ani, timp în care chirurgii au încercat în repetate rînduri să o extirpe, însă fără succes, aceasta refăcîndu-se după fiecare intervenție chirurgicală. După mai multe complicații, după tratamentele cu radiații pe care le-a urmat și care i-au distrus măduva spinală, Katie a rămas imobilizată într-un scaun cu rotile. În aceste condiții tînăra s-a hotărît să-și încerce ultima șansă oferită de NASA. Chirurgii au extirpat cît au putut din tumoră, apoi au injectat medicamente sensibile la lumină, în final inserînd „lumina". Spre deosebire de laser, lumina folosită de NASA generează o cantitate mai mică de căldură și poate penetra mai adînc țesutul tumorei fără să afecteze celulele sănătoase. Tratamentul s-a dovedit a fi eficient la o treime din pacienți, și, în cazul lui Katie, a reușit.

radio CONTACT

THE GREATEST FM EXPERIENCE

București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

Demonul călătoriei

SPIRITELE NOPȚII

ALEXANDRU MARINESCU

Memoria este uneori capricioasă şi, fără vreun imbold special, îţi poate readuce în faţa ochilor întîmplări petrecute cu ani în urmă, pe care ţi le oferă în toate amănuntele de parcă s-au desfăşurat ieri. Urci astfel, bucuros sau neliniştit, cursul tumultuosului şi neiertătorului fluviu al timpului, pentru a ajunge şi a zăbovi din nou, cîteva clipe, în locuri aflate la mii de kilometri, în preajma unor persoane pe care nu le vei mai revedea niciodată.

...Luna martie se apropia de sfîrşit şi, o dată cu ea, şi sezonul ploilor, cînd am părăsit Manado, capitala cu istorie frămîntată a provinciei Sulawesi Utara. Porneam spre Dumoga Bone, cea mai mare şi mai interesantă zonă naturală din Nordul insulei Sulawesi, ostrovul cu o formă atît de stranie, cele patru lungi peninsule întinzîndu-se, ca tentaculele unei caracatiţe, între Kalimantan şi arhipelagul Maluku. Primii călători portughezi o numiseră Celebes, cuvînt a cărui origine rămîne obscură. Denumirea actuală de Sulawesi pare să semnifice „insula de fier" - referinţă la marile zăcăminte de minereuri aflate aici, cele mai bogate din sud-estul asiatic.

Dumoga Bone este o regiune acoperită de o junglă aproape de nepătruns care se întinde între rîurile Sungai Dumoga şi Bone. Doar căutătorii de aur îndrăznesc să pătrundă în inima pădurii care adăposteşte o faună de un interes excepţional. Cu multă şansă poţi întîlni aici anoa, bivolul pitic, babirussa, ciudatul porc-cerb, un mistreţ cu mari defense curbate deasupra ochilor, cuscusul, un marsupial care prin prezenţa sa aminteşte că insula se află la Est de celebra linie imaginară stabilită de marele naturalist Alfred Russel Wallace (1823-1913) pentru a delimita fauna asiatică de cea de origine australiană. Lor li se adaugă peste 70 de specii de lilieci,numeroase specii de păsări, multe endemice, ca maleo. De altfel, un mare număr de animale din Sulawesi sînt endemice, adică nu se mai întîlnesc în alte locuri. Dintre cele 127 de specii de mamifere, 60 la sută se bucură de acest statut, iar dacă excludem speciile de lilieci, proporţia se ridică la 98 la sută.

Pentru a proteja această faună s-a înfiinţat, în 1980, la Dumoga Bone, o rezervaţie naturală cu o suprafaţă de 300000 de hectare.

În acest adevărat paradis al lumii animale urma să poposim curînd. Teoretic, cu o maşină se putea ajunge, de la Manado pînă la marginea Sud-Estică a rezervaţiei, în numai trei ore. Pregătirile de plecare au fost însă lungi şi obositoare. A trebuit să trecem întîi pe la Departamentul Forestier, pentru a cunoaşte condiţiile de pătrundere şi de lucru în rezervaţie, apoi pe la agenţia de transporturi aeriene Elteha, pentru a prelua lăzile cu echipament şi materiale sosite din Java. Nu a fost uşor nici să închiriem un camion, să ne tîrguim cu şoferul asupra preţului.

Am mers cu el la hotel şi ne-am încărcat bagajele, iar de aici la agenţia de transport şi am urcat lăzile. În fine, ne-am oprit la un supermarket şi ne-am aprovizionat cu alimente şi apă în vederea unei şederi de două săptămîni în junglă.

Cînd am terminat toate aceste treburi, Soarele erau în înaltul cerului aruncînd văpăi peste capetele şi trupurile noastre pline de zgîrieturi, julituri, tăieturi infectate. Dar nimic nu mai conta acum cînd ne aflam în pragul unei noi şi pasionante aventuri.

Cei doi însoţitori indonezieni au luat loc în cabină, alături de şofer, desigur pentru a-l îndruma pe drum, iar noi, ceilalţi membri ai expediţiei, ne-am căţărat, deocamdată sprinteni, în camion şi neam căutat loc printre lăzi, saci, prelate şi roţi de rezervă. Dar cînd a ajuns la marginea oraşului, camionul s-a oprit brusc, şoferul a coborît şi ne-a anunţat zîmbind că se duce să mănînce. Am profitat de răgazul neaşteptat pentru a merge la un oficiu poştal din apropiere, de unde am expediat cîteva scrisori spre Europa, unele în ţară, altele la prieteni mai îndepărtaţi. După numai vreo doi kilometri a fost necesară o nouă oprire pentru a umple cu benzină rezervorul maşinii. Ne-am aşternut apoi la drum, dar era deja ora 14. Şoseaua a urmat o vreme ţărmul şi marea sclipea albastră, cînd şi cînd, în dreapta noastră, însă nici o boare nu adia dinspre oglinda străvezie a apei. Mici rîuleţe de transpiraţie ne alunecau domol de-a lungul braţelor, pe piept şi pe spate. Drumul urca şi cobora printre plantaţii de cocotieri şi din colibele cu pereţi din bambus, în care se prepara copra, materia primă pentru untul de cocos, se înălţau diafane pînze de fum care pluteau fantomatic printre trunchiurile zvelte ale palmierilor. Căldura şi oboseala începeau să ne moleşească. Stăteam cînd în picioare, pentru a profita de curentul de aer generat de deplasarea camionului, cînd pe lăzi sau direct pe podea. Trecuseră deja trei ore de cînd lăsasem în urmă Manado. Şoseaua îşi schimbase şi ea aspectul, partea modernă, netedă, se sfîrşise şi se înainta acum, cu viteză redusă, pe un drum plin de gropi, pe care asfaltul apărea ca o amintire din alte vremuri. Cu îndeminare, şoferul încerca, pe cît posibil, să le evite, dar nu rareori eram aruncaţi de pe lăzi şi proiectaţi în pereţii de lemn. Şi pentru ca tacîmul să fie complet, s-a dezlănţuit şi o cumplită aversă de ploaie care a durat vreo jumătate de oră. Pînă să întindem o prelată peste bagaje şi să ne băgăm şi noi sub ea, am fost complet muiaţi. Ploaia a încetat tot atît de brusc cum se pornise şi după cîteva minute eram din nou uscaţi. Între timp, Soarele alunecase rapid spre asfinţit şi umbrele înserării începuseră să se ţeasă cînd am ajuns la Doloduo. De aici încă mai aveam cîţiva kilometri buni pînă la Kosinggolan, unde se afla administraţia rezervaţiei.

(Va urma)

CINE A FOST ULTIMUL ÎMPĂRAT ROMAN?

Iată o problemă istorică încă discutabilă. Oficial, ultimul împărat roman a fost minorul de doisprezece ani Romulus Augustulus (diminutiv însemnînd „Augustus cel mic"). Astfel, la 23 august 476 d. Ch. s-a desfăşurat ultima adunare a Senatului roman, iar în septembrie Romulus Augustulus a fost detronat şi obligat la domiciliu forţat în Campania, în Imperiul Roman de Răsărit. I s-a fixat o pensie şi a murit douăzeci de ani mai tîrziu. Acel loc a devenit ulterior mănăstire.

Şi totuşi, unii istorici îl consideră drept ultimul împărat roman (Imperiul de Apus) pe Julius Nepos, tatăl lui Augustulus. În octombrie 472, moare împăratul Olibrius şi este ales acest Julius Nepos, personaj bizar, care nu se grăbeşte să-şi preia prerogativele. Mai mult, în 475 cedează tronul fiului său. Dar, deşi Romulus Augustulus este minor, e acceptat. În termenii evului mediu, am putea vorbi despre o regenţă. În aceste condiţii, împăratul detronat de barbarii lui Odoacru (fiul unui general al lui Attila) nu este cel oficial. Julius Nepos, suveranul oficial după unii istorici, a murit asasinat în Dalmaţia, în primăvara anului 480, deci la patru ani după capitularea Romei. El a fost, în realitate, ultimul împărat roman al Imperiului de Apus şi unii istorici îi atribuie o domnie oficială între iunie 474 şi martie 480. Dilema rămîne încă vie. **(P.I.)**

Amprente ale spiritualităţii noastre

Biserica lui Dragoş-Vodă

Amplasată la circa 500 m la sud-est de mănăstirea Putna, în vechiul cimitir, această biserică de lemn pare a fi unul dintre locaşurile învăluite în legendă şi mister.

În „Letopiseţul Ţării Moldovei de la zidirea lumii pînă la 1601", Nicolae Costin afirma că a aflat „din om în om" că Dragoş Vodă a înălţat această biserică la „Olovăţ" şi aceasta a fost mutată de Ştefan cel Mare la Putna. Din tradiţia locală aflăm de asemenea că biserica din lemn de stejar a fost construită în jurul anului 1346 la Volovăţ şi transportată într-o noapte a anului 1468 la Putna de oştenii lui Ştefan cel Mare. Aici biserica a fost imediat refăcută, astfel că domnitorul s-a rugat în ea chiar în dimineaţa următoare.

Un document din 17 martie 1723 menţionează de asemenea faptul că biserica lui Dragoş a fost adusă de Ştefan cel Mare de la Volovăţ, unde, în locul ei, a zidit una de piatră. Acelaşi document sugerează faptul că vechimea acestei biserici l-a îndemnat pe voievod să înalţe mănăstirea Putna: „din pricina acestei biserici, căci au fost veche, s-au suit rîndul şi mănăstirii Putnei de este mai înaintea altor mănăstiri şi pînă astăzi".

Desigur, biserica actuală nu mai este chiar cea adusă de la Volovăţ. Lemnul, putrezit în timp, a trebuit înlocuit, dar la începutul secolului al XX-lea, se pare, după cum susţine Dimitrie Dan, că altarul era încă din lemnul vechi.

Lipsită de turlă, biserica are încăperile obişnuite: pronaos, naos şi altar, un altar pentagonal boltit semicilindric, folosindu-se în acest sens bîrnele de stejar.

În 1778 arhimandritul Vartolomei Măzăreanu a adăugat pridvorul şi cele două absidе care au modificat naosul, despărţit de pronaos printr-o deschidere largă. Tot atunci a fost schimbată vechea intrare, menţinîndu-se cele 12 ferestre prin care locaşul primeşte lumina zilei. Catapeteasma a fost refăcută în 1760, din iniţiativa mitropolitului Iacov Putneanul. Pentru a fi protejat, exteriorul bisericii a fost îmbrăcat în 1871 în scînduri de brad, peste care coboară pînă la 1,50 m acoperişul înalt, de şindrilă.

Ion Neculce aminteşte în „O samă de cuvinte" că în iulie 1466, cînd a ales locul de înălţare a mănăstirii Putna, Ştefan cel Mare a tras cu arcul de pe dealul unde se afla o bisericuţă de lemn „care mai tîrziu s-a risipit".

Desigur, poate fi vorba de un alt locaş, pentru că biserica lui Dragoş, cu icoanele ei, puţine la număr, cu candelabrele modeste, dar cu masa de altar dăruită de marele Ştefan, invită şi astăzi credincioşii la rugăciune.

IRINA STOICA

Minunile lumii

MAUSOLEUL DIN HALICARNAS

ADRIAN HOAJĂ

Mausolos, preaiubita lui soră, Artemisia şi mausoleul

Istoria a mai consemnat, în legătură cu Mausolos, tragica iubire incestuoasă dintre el şi sora sa, vestita Artemisia, care îi va deveni chiar soţie devotată... În anul 353 î. Ch., Mausolos moare, însă la tron îi va urma Artemisia însăşi... Răvăşită de durerea provocată de moartea mult iubitului soţ şi, totodată, frate, Artemisia, spre a-i nemuri amintirea, porunceşte cohortei de arhitecţi din Halicarnas să proiecteze, chiar în centrul cetăţii, o construcţie funerară fără seamăn, care să poarte numele de *Mausoleu*... Conceperea planurilor a fost încredinţată, în cele din urmă, celor mai iscusiţi maeştri ai şcolii ioniene şi atice, arhitecţii Pitios (cel care a realizat şi templul Atenei din Pireu) şi Satiros, precum şi sculptorii Scopas, Timotheos, Bryaxis şi Leochares. (Amuzant este faptul că numele arhitecţilor nu au fost reţinute cu exactitate de feluriţii comentatori: Phileas, Pizio, Pytis, Pifei, Pifi, Pythios,

Pythis, Pifeem, Satyras, Satiro, Satir, Satyrus, Satiros!)

Mausoleul va relua, la un registru arhitectonic şi artistic superior, o concepţie din care se mai inspirase, ceva mai înainte, un alt monument funerar din Asia Mică - monumentul Nereidelor de pe Xantos. Straniu monument, fără egal, nici înainte, nici după el, Mausoleul va contopi în structura şi forma sa idei artistice şi religioase originare din Asia, Egipt şi Grecia.

Înălţarea monumentului va fi începută chiar în acelaşi an, 353 î. Ch. Constructorii vor întrerupe lucrul doar o singură dată, în anul 351 î. Ch., an în care va muri şi Artemisia, însă la tron îi urmează Hidricus, fratele Artemisiei - deci, şi al lui Mausolos!! - care porunceşte continuarea lucrărilor, astfel încît după alţi doi ani, în 349 î. Ch., Mausoleul va fi isprăvit...

Potrivit lui Pliniu cel Bătrîn, monumentul avea un plan dreptunghiular, partea inferioară fiind alcătuită dintr-un perete fără deschideri, cu dimensiunile faţadelor de 30 m (faţadele de nord şi sud) şi de 33 m (faţadele de răsărit şi apus). La nivelul imediat următor, monumentul era de tip pteron (sau pterona) - după denumirea galeriei care era mărginită la exterior de 36 coloane ionice (cîte 9 coloane pe laturile mici, cîte 11 coloane pe laturile mari), iar în interior de o încăpere pătrată (cella). Între coloane erau amplasate sculpturi reprezentînd fie oameni, fie animale (leii fiind un simbol funerar). Pe latura estică, statuile fuseseră realizate de Scopas, pe latura nordică, de Bryaxis, pe cea sudică, de Timotheos, iar pe cea de vest, de Leochares. Partea superioară, realizată din marmură albă, avea 25 coţi înălţime (14,75 m). Acest nivel avea deasupra un acoperiş, în formă de piramidă, cu înălţimea tot de 25 coţi, constituit din 24 de gradene (trepte mai mari). În vîrful acestei piramide în trepte era amplasată o cvadrigă de marmură în care se aflau statuile lui Mausolos şi a Artemisiei, reprezentaţi în picioare, statui cu o înălţime de aproximativ 3 m. De la bază şi pînă în creştetul statuii lui Mausolos, monumentul avea o înălţime totală de circa 140 picioare (43,20 m).

Ştim că au existat trei frize sculptate care înconjurau edificiul, dar atît mărturiile vremii, cît şi cele ulterioare nu precizează unde erau acestea amplasate. Azi istoricii presupun că una din frize - cea care înfăţişează *Centauromahia* - adică lupta lapiţilor cu centaurii -, din care ne-au rămas doar cîteva fragmente, este destul de grosolan finisată, fapt ce ar putea însemna că, probabil, era amplasată într-o poziţie superioară, unde i-ar fi fost dificil privitorului să desluşească detaliile. Din celelalte două frize, excelent finisate, una, ceva mai îngustă, reprezintă o cursă de care, iar cealaltă înfăţişează *Amazonomahia* - adică lupta grecilor cu amazoanele. Toate trei, respectînd tradiţia, se prea poate să fi fost pictate (fondul - albastru, pielea personajelor - roz, straiele - alb, verde sau auriu, armele luptătorilor şi frîiele cailor - bronz aurit). Toate personajele, îndeosebi acelea din cea de-a treia friză, erau redate de sculptori oblic, fie spre în faţă, fie spre spate, prin această poziţie artiştii dorind să confere scenelor descrise mişcare şi dinamism.

Edificiul era înconjurat de o esplanadă pătrată, cu latura de 104 m. Cei ce intrau în port, venind dinspre mare la bordul corăbiilor, puteau vedea cum clădirea Mausoleului domină oraşul. Dacă e să ne aplecăm din nou asupra mărturiei lui Vitruviu, atunci merită să reţinem părerea pe care o avea acest genial arhitect despre Mausoleu: „Despre Mausoleu au scris Satiros şi Pitios, cărora fericirea le-a dăruit cea mai deplină şi mai înaltă izbîndă. Într-adevăr, în acest edificiu, mulţumită minţii lor, au creat o minunată operă acei a căror artă e socotită adevărată în toate timpurile, graţie gloriei şi rămînerii ei veşnic înfloritoare. La truda de a înfrumuseţa şi desăvîrşi fiecare faţadă au participat, întrecîndu-se unul pe altul, Leochares, Bryaxis, Scopas şi Praxiteles - unii cred că şi Timotheos - a căror artă minunată şi unică a făcut ca acest edificiu să fie una din cele şapte minuni ale lumii".

(Va urma)

■ **Premieră mondială în domeniul transplantului!**

SPERANŢA DIN VÎRFUL DEGETELOR...

Clint Hallam, din Noua Zeelandă, a fost în urmă cu nouă ani victima unui tragic accident, soldat cu amputarea mîinii drepte, la cîţiva centimetri mai sus de încheietura palmei. Avea doar 39 de ani şi infirmitatea l-a afectat nu numai fizic ci, în mod deosebit, psihic. Timpul nu l-a ajutat să-şi accepte noua condiţie. A sperat mereu într-o minune, posibilă numai prin dezvoltarea medicinii, adică într-un *transplant de mînă, provenită de la un donator.*

Pe 23 septembrie a.c., visul său s-a împlinit: o echipă de specialişti în transplant şi imunologie din Lyon (Franţa) - condusă de profesorul Michel Dubernard şi dr. Earl Owen - a realizat, în premieră mondială, intervenţia de recompunere a braţului amputat

Grefonul (în acest caz, mîna folosită pentru transplant) a fost prelevat de la un donator masculin (decedat în urma unei paralizii cerebrale), compatibil imunologic cu primitorul, aflat la o vîrstă apropiată de Clint Hallam, şi cu o culoare de piele foarte asemănătoare. Intervenţia a durat 14 ore. Sub microscop electronic, echipa de medici a suturat toate elementele grefonului de bontul pacientului. Osul a fost fixat cu ajutorul unor plăci metalice prinse în şuruburi, iar circulaţia sanguină restabilită prin sutura arterelor. La rîndul lor, nervii, tendoanele şi muşchii grefonului au fost „conectate" la bont. Pielea a fost suturată, alternîndu-se fişii provenite de la donator cu cele ale primitorului, în ideea de a se preîntîmpina cît mai mult posibil fenomenul de respingere.

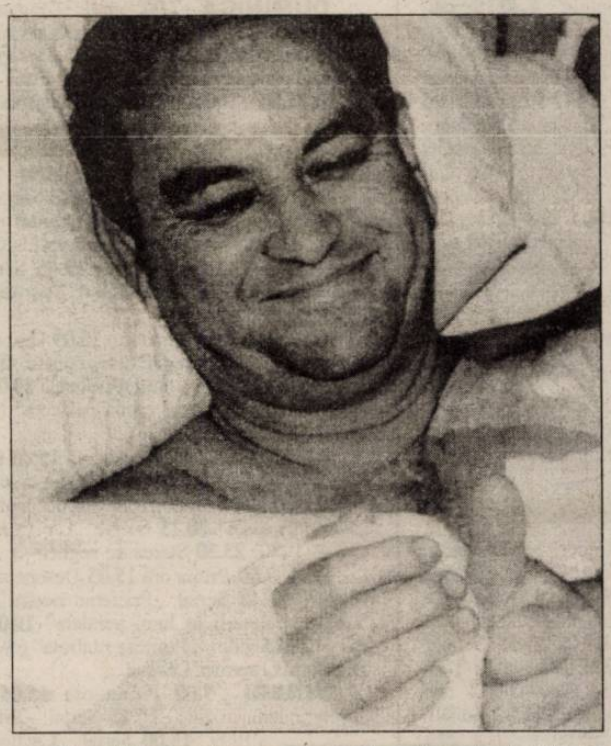

De altfel, respingerea este inamicul nr.1 al acestui tip de intervenţie şi cele mai mari probleme le pune epiderma, „campioană" în fenomenul de respingere. Medicii consideră că, dacă în timp de un an, acest fenomen nu apare, riscul se diminuează. În ceea ce priveşte recuperarea nervoasă, a sensibilităţii şi capacităţii funcţionale, de asemenea trebuie aşteptat aproximativ un an pentru a şti dacă e vorba de un succes total ori nu.

Dar, cum a fost pregătită această intervenţie dincolo de mijloacele de tehnică propriu-zis chirurgicală şi de întreg arsenalul de substanţe imunosupresoare (care micşorează riscul de respingere) folosite? Pe de o parte a trebuit găsit donatorul potrivit şi obţinut consimţămîntul din partea familiei sale pentru prelevarea grefonului şi înlocuirea acestuia cu o proteză, menită să restabilească integritatea corpului celui decedat.

Pe de altă parte, primitorul, Clint Hallam, a urmat un program de pregătire psihologică, deşi îşi pusese toate speranţele în acest transplant şi se presupune că era destul de motivat; avea totuşi dubii asupra disponibilităţii lui de a trăi în continuare cu un organ care aparţinuse unui alt individ. Psihologii ştiu că mulţi primitori, după transplant, se culpabilizează, ca şi cum ar fi atentat la viaţa sau integritatea corporală a altei persoane. De aceea, Clint Hallam trebuia ajutat de psihologi să împărtăşească un punct de vedere profund motivat, care să nu-i creeze probleme ulterioare de conştiinţă. Cert este că, după intervenţie, Clint a spus într-una: „este un miracol". E conştinet că riscurile nu au fost depăşite, are de aşteptat, dar e hotărît, în cazul unui eşec, să suporte o nouă tentativă.

*

Medicii care au realizat acest transplant au în vedere încă două intervenţii similare în următoarele luni. Totodată, ei intenţionează să elaboreze un protocol de colaborare cu specialişti în domeniu din Londra, Sydney şi Milano. Spitalul Edouard-Herriot din Lyon, unde s-a efectuat actualul transplant, este, de asemenea, unul dintre primele centre europene pentru transplantul renal şi primul în transplantul de pancreas. Aşadar, oraşul Lyon deţine un rol istoric în domeniul transplantului de organe. *(A. Popescu)*

Cea mai slabă femeie din lume

În realitate, ca „grosime", nu diferă prea mult de ceea ce vedeţi în imagine: este, cu alte cuvinte, aproape bidimensională!! „Scobitoarea umană", cum a fost numită de către compatrioţi brazilianca Irialdes Santos Alves, poate concura cu mari şanse la titlul de cea mai slabă pămînteancă. Odinioară normal conformată, Irialdes s-a îmbolnăvit de o boală extrem de rară, anorexia mintală, caracterizată prin refuzul sistematic al mîncării. Astfel, în zece ani - femeia are astăzi 31 de ani - ea a slăbit continuu, ajungînd de la 62 kg la incredibila greutate de 14 kg!! Cu toate acestea, brazilianca nu se plînge de probleme de sănătate, ba, uimitor, anul trecut a putut duce la bun sfîrşit o sarcină, dînd naştere unui băieţel absolut normal. În imagine o puteţi admira ţinută „în palmă", la propriu, de către soţul ei, în piscina casei lor din Rio de Janeiro. (G.T.)

■ **Din sergent... sergentă!**

RIGORILE MILITARE AU TOTUŞI LIMITE

Încă de mic copil, Joe Rushton a simţit că e ceva în neordine cu persoana lui. Îl urmărea o impresie ciudată care, la vîrsta adolescenţei, i s-a confirmat: corpul său de băiat găzduia un suflet de fată. Şi, pentru că această ambiguitate îi făcea imposibilă existenţa, s-a gîndit că singura lui şansă ar fi corectarea acestei erori a naturii cu ajutorul unei vieţi militare, care să-l înveţe să gîndească şi să acţioneze ca un adevărat bărbat. Aşadar, s-a înscris pe această traiectorie, a unei cariere militare. Cu toate acestea, rigorile cazone n-au reuşit să-i schimbe sentimentele. Dorinţa de a abandona în timpul liber uniforma militară în favoarea unei rochii înflorate şi a pantofilor cu toc era evidentă. În cele din urmă, s-a hotărît să apeleze la o intervenţie chirurgicală, menită să-l transforme complet şi definitiv în femeie. Superiorii lui din armată nu s-au opus, ba chiar s-au obişnuit cu gîndul că în 1999, după intervenţia chirurgicală, îl vor apela pe Joe cu „doamna sergent major". Lucrurile par clare, deşi pe Joe tot îl mai bîntuie o nedumerire: cînd va fi femeie, cum va mai folosi duşul comun al bărbaţilor din cazarmă? *(A. Popescu)*

■ **Groaza din adîncuri!**

DE DATA ACEASTA „FĂLCI" NU A UCIS...

Sfîrşit de august, undeva între Senigallia şi Ancona. O Mare Adriatică de gradul patru îi ţine pe ţărm pe turişti. Dar Stefano Catalani, un agricultor cu patima pescuitului de peşti mari, pleacă în larg cu barca lui cu motor şi cu... camera video, pentru că împreună cu el se află şi fiul său, Nicola. La un moment dat a realizat că nu sînt singuri. Dînd tîrcoale bărcii, pe lîngă ei înota un uriaş rechin alb - aşa ceva nu se prea mai văzuse niciodată prin părţile acelea!

Vreo cîteva zeci de minute i-a observat, apoi a atacat sacul cu hrană atîrnat la pupa şi a început să... muşte din barcă! Tocmai din muşcăturile care au lăsat urme în fibra de sticlă din care era făcută barca şi-a dat mai tîrziu seama cu cine avea de-a face, căci ele măsurau cam 53 cm în lungime şi 20 cm în adîncime. Stefano nu a ezitat nici o clipă şi a început să filmeze. A înregistrat totul timp de o jumătate de oră, apoi, implorat de Nicola, a pornit motorul şi s-a întors la ţărm. Primul lucru a fost să ducă formidabila casetă pe care o realizase la Canale 5 care imediat a difuzat un rezumat. „E o glumă, nu-i aşa?", a întrebat o telespectatoare care, asemenea multora, nu putea să creadă ce vedea. După 15 ani de cînd rechinul Willy vizitase plajele locale, devenind pentru un timp o legendă a oraşului, lumea începuse să-l dea uitării. Pînă într-acolo încît atunci cînd, înainte de a reveni în port, Stefano anunţase prin radio poliţia că un rechin alb uriaş se află prin apropiere, i s-a spus că ar fi trebuit „să lase vinul acasă" înainte de a pleca la pescuit! După ce au văzut imaginile la televizor, două şalupe ale poliţiei de coastă au început să patruleze în căutarea rechinului alb.

Dar lumea? Părerea generală este că doar vizionînd întreaga casetă şi mai ales urmărind reacţia lui Nicola, un copil de zece ani, în fond, pentru care nici filmul lui Spielberg, nici „Bătrînul şi marea", nici măcar insistenţa tatălui său că Jacques-Yves Cousteau a trebuit să aştepte zile întregi pînă să observe un asemenea specimen nu au însemnat mai nimic în faţa groazei trăite în confruntarea cu acest „Fălci" în carne şi oase. *(M. Dorobanţu)*

BALENE... SIAMEZE!?

Biologii islandezi şi britanici au realizat luna trecută o senzaţională descoperire. Aflaţi la bordul unui vas de cercetare ştiinţifică avînd destinaţia Groenlanda, ei au fost surprinşi să întîlnească, în largul coastelor insulei Shannon, o ciudată creatură: o balenă ucigaşă (orcă) ce avea două capete!! Creatura măsura circa zece metri lungime şi părea să cîntărească aproape dublu faţă de un exemplar normal de această lungime, respectiv 20 tone. Dr. Philip Jubert, de la Universitatea din Birmingham, membru al expediţiei, a reuşit să fotografieze „monstrul", pe care nava „Sigurd" l-a urmărit vreme de patru ore, înainte ca el să dispară în adîncuri. „Pare să fie una dintre cele mai bizare fiinţe marine cunoscute, spune Jubert. Şi, spre deosebire de şarpele de mare şi de sirene, care sînt nişte legende, această fiinţă este cît se poate de reală. În mod sigur ce am văzut noi reprezintă o malformaţie de tipul «siamezelor». La început, atît eu cît şi colegii mei am crezut că este vorba despre două balene, înotînd foarte aproape una de alta. La o privire mai atentă, însă, s-a observat că cele două capete văzute «împărţeau» acelaşi trup. Pînă azi nici unul dintre noi nu văzuse şi nici nu auzise de un asemenea specimen". Oamenii de ştiinţă au în vedere acum publicarea unui raport amănunţit, în prestigioasa „Nature", care s-a arătat deja interesată de descoperire. (G.T.)

■ **Cum se rupe o prietenie....**

URSOAICA REBELĂ DIN SEATTLE

De multe ori, sensibilitatea necuvîntătoarelor o întrece pe cea a omului, chiar dacă ne e greu să recunoaştem asta. Gestul disperat al ursoaicei Tamara, de la grădina zoologică din Seattle, SUA, este elocvent în acest sens.

Tamara şi îngrijitoarea sa, Elaine (în imagine) erau bune prietene de peste patru ani, afecţiunea ce le lega devenise de notorietate. În primăvara acestui an, Tamarei îi venise sorocul să nască şi Elaine o copleşea cu alintările. Dar soarta a făcut ca, în aceeaşi perioadă, tînăra îngrijitoare să se logodească. Nimic ieşit din comun pînă aici, însă James, logodnicul, i-a oferit fetei în dar un nou tip de deodorant şi, chiar în ziua cînd Elaine l-a folosit prima oară, ursoaica a reacţionat în mod aparent surprinzător: a evadat!

Distrugînd gratiile micii ei rezervaţii din Zoo, Tamara s-a refugiat, după lăsarea serii, într-o pădure de lîngă Seattle. Ascunzîndu-se cu dibăcie, ea a adus pe lume doi pui. Nici gînd să-şi aducă aminte de nedespărţita ei Elaine. După trei săptămîni de căutări, rebela ursoaică a fost depistată, însă furia proaspetei mame i-a ţinut departe pe urmăritori... Responsabilii respectivei Zoo au tras concluzia că Elaine comisese o gafă de proporţii schimbîndu-şi deodorantul cu care se obişnuise Tamara. Aceasta considerase modificarea olfactivă a îngrijitoarei drept o înstrăinare, o trădare. Drept urmare, a rupt amiciţia definitiv. Făcînd pe plac logodnicului, Elaine a pierdut o mare (la propriu şi la figurat) prietenă. *(P. Ioan)*

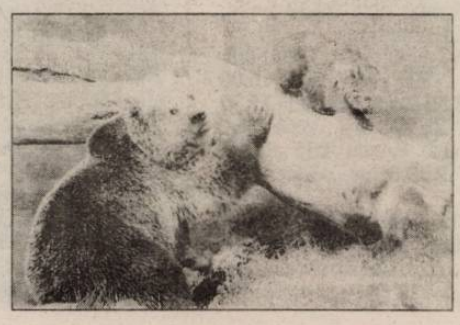

Săptămâna 16 - 22 noiembrie

tvr1

LUNI 12.00 TVR Info 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Infidelităţi" 21.45 Teatrul Naţional TV prezintă: „Cabala bigoţilor" de Mihail Bulgakov (prima parte) 23.05 Campionatul Naţional Open de gimnastică aerobică 0.05 Întîlnirea de la miezul nopţii.

MARŢI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Un tramvai numit dorinţă" (SUA, 1995). Cu: Jessica Lange, Alec Baldwin 23.45 Opinia publică.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 17.00 Desene animate 17.30 Medicina pentru toţi 18.10 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 22.15 Cinema '98 23.15 Cultura în lume.

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '98 16.00 Convieţuiri 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Ai grijă de Jo Jo" 22.10 Cu ochii'n 4 23.00 Dintre sute de catarge 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iaşi 11.00 TVR Timişoara 12.30 Convieţuiri 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.00 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Secrete ascunse" (SUA, 1997) 23.55 Cinematograful de noapte: „Reuniune de familie" (SUA, 1989).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună-dimineaţa, de la... Timişoara şi de la Bucureşti! 8.30 Alfa şi Omega 9.05 Disney 11.00 Film: „Marea Cruciadă" (SUA, 1994) 13.00 A doua alfabetizare 14.30 Turnul Babel 16.55 Rugby: Irlanda - România 18.35 Serial: „Sabrina, vrăjitoarea la 16 ani" 19.00 Teleenciclopedia 19.50 Telesport 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Dl. şi dna Smith" 22.30 Filmele secolului - Colecţia Warner: „Fraţii Karamazov" (SUA, 1958, prima parte) 23.50 Arena AS.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineaţa de la... Curtea de Argeş! 8.30 Lumină din lumină 9.05 Disney 11.00 Viaţa satului 13.55 Fotbal: Steaua - F.C. Naţional 16.45 Video-magazin 18.45 Serial de călătorii 19.35 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Cu sufletul pe masă" (SUA, 1992) 22.40 Telesport 22.50 Serial: „D-na King, agent secret" 0.40 Fotbal mondial '98.

JEREMY IRONS
PRO TV,
duminică, ora 21.00

tvr2

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) 14.00 Convieţuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Credo 22.00 Film: „Familia Cordier, judecător şi poliţist: Cathy" (Franţa, 1996) 23.35 S.O.S. Patrimoniu!

MARŢI 6.00 România, ora 6 8.00 Desene animate 11.00 S.O.S. Patrimoniul! (r) 14.00 Convieţuiri 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Sensul tranziţiei 23.30 Pelerinaje.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 8.00 Desene animate 11.30 Mapamond (r) 13.30 Ecclesiast '98 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Hei-Rup! Hei-Rap! 19.10 Contemp-art 20.05 Serial: „Natacha" 20.55 Rugby: România - Georgia 22.35 Film: „Pasărea Phoenix" (SUA, 1965). Cu: James Stewart.

JAMES STEWART
TVR 2,
miercuri, ora 22.35

JOI 6.00 România, ora 6 8.00 Desene animate 10.30 Cinema '98 (r) 11.15 Cultura în lume (r) 13.00 Medicina pentru toţi (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.10 Faţă în faţă cu autorul 20.10 Serial: „Natacha" 22.00 Cinematograful de artă: „Domnişoara Mary" (SUA, 1986) 23.45 Lumea sportului.

VINERI 6.00 România, ora 6 8.00 Desene animate 11.30 Timpul Europei (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive româneşti 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Vînare de vînt 22.00 Time out 22.35 Serial: „Căderea vulturilor" 23.30 Convieţuiri.

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Comorile lumii 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Timişoara 14.00 Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Tradiţii 19.30 Retro TV 21.00 Teatrul Naţional TV prezintă: „Celula poetului dispărut" de Iosif Naghiu 22.35 Ateneu 23.30 Panoramic jazz.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 8.55 Comorile lumii 10.30 Cinematograful vremii noastre: „Méliès, vrăjitorul" (II) 11.15 TVR Iaşi 13.55 Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Ţiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 19.45 Clepsidra cu imagini 20.00 Ultimul tren 21.00 Sportmania 24.00 Concert pentru vioară şi orchestră.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Încredere oarbă I" (SUA, 1990) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.20 Risti şi cîştigi 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Colivia cu nebune III" (Franţa, 1985) 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.30 Audienţa naţională 1.15 Serial: „Nemuritorul".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Încredere oarbă II" (SUA, 1990) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Spitalul de urgenţă" 21.30 Serial: „Pensacola" 22.30 Serial: „Veronica" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Serial: „Fraţii Hardy" 11.15 Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" 12.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.00 Film: „Bonanza" 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Film: „Fata din Jersey" (SUA, 1993) 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro şi contra 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Dublă dezamăgire" (SUA, 1993) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Suflet de femeie" 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Nikita" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.00 Întîlnire cu presa 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! 10.45 Serial: „Fraţii Hardy" 11.05 Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" 13.00 Film: „Crimă la înălţime" (SUA, 1991) 15.15 Serial: „Tînăr şi neliniştit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Urmărire generală 18.50 Roata norocului 19.30 Ştirile PRO TV 20.30 Serial: „Efecte speciale" 21.30 Film: „Mortal Kombat" (SUA, 1995). Cu: Christopher Lambert 0.00 Serial: „Poltergeist" 0.45 Serial: „American Gothic" 1.30 Serial: „Nemuritorul" 2.15 Serial: „Detectivi de elită".

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.30 Film: „Incredibila aventură a Robinsonilor". Cu: Jane Seymour 11.00 ProMotor 13.00 Serial: „Soţul şi soţia" 13.30 Serial: „Harriet" 14.00 Alo, Generaţia PRO 16.30 Lumea filmului 17.30 Serial: „Conan" 18.30 Te uiti şi cîştigi! 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiştii" 21.00 Serial: „Academia de poliţie" 22.00 Film: „Regele comediei" (SUA, 1983). Regia: Martin Scorsese. Cu: Robert De Niro 0.00 Film: „Noaptea creaturilor" (partea a II-a) 1.30 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 2.30 Serial: „Nemuritorul" 3.15 Serial: „Efecte speciale" 4.00 Serial: „Crimă cu premeditare" 4.45 Serial: „Suspect de crimă".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Serial: „Doctor în Alaska" 13.05 Serial: „Soţul şi soţia" 13.35 Serial: „Harriet" 15.00 Serial: „Benny Hill" 16.00 Serial: „Al şaptelea cer" 17.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Preţul corect 19.30 Ştirile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Film: „Misiunea" (Marea Britanie). Cu: Jeremy Irons 23.00 Procesul etapei 1.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.30 Serial „Nemuritorul" 2.15 Serial: „Legea lui Shannon" 3.00 Serial: „Se întîmplă în Waikiki".

acasă

LUNI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Hat-trick 0.30 Serial: „Poirot" (ultimul ep.) 1.30 Film: „Conagher" (SUA, 1991).

MARŢI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Atunci i-am condamnat pe toţi la moarte" (România, 1972) 0.15 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" (ep.1) 1.00 Film: „Povestea lui Mel Fisher" (SUA, 1986).

MIERCURI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Secretul cifrului" (România, 1959) 0.00 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 0.45 Film: „Familia Aldrige" (SUA, 1992).

JOI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Ştefan cel Mare" (România, 1974) 0.00 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 0.45 Film: „O familie aproape imposibilă". Cu: Greta Scacchi.

VINERI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „O scrisoare pierdută" (România) 0.15 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 1.00 Film: „Steaua speranţei" (Italia).

SÎMBĂTĂ 7.00 - 14.45 Reluări 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Din toată inima" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste şi putere" 21.00 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Bietul Ioanide" (România, 1980) 2.30 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes".

DUMINICĂ 11.00 Sport la minut 11.25 Fotbal american 12.00 Tenis după Năstase 14.45 Marlboro Adventure Team 15.30 Fotbal: Il Calcio 17.30 Golazo 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Fotbal Spania 22.30 Film: „Danielle Steel's: Inelul" (SUA, 1996) 0.00 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 0.45 Film: „Pasiuni renăscute" (SUA, 1992).

GRETA SCACCHI
ACASĂ,
joi, ora 0.45

antena

LUNI 12.00 Printre rînduri (r) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foişorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cuiul din pantof.

MARŢI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 12.30 Serial: „Omul cu o mie de feţe" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Terapie periculoasă" (SUA) 23.35 Schimbul de noapte.

MIERCURI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Lovitură mortală" (SUA, 1993) 23.35 Prezentul simplu 0.35 Vedete în papuci.

JOI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Film: „Avalanşa" (Canada, 1994) 1.10 Serial: „Sparks".

VINERI 6.45 Dimineaţa devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 12.30 Serial: „Omul cu o mie de feţe" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Hombres" 15.20 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatiţa 3" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Inspiraţia Carolinei" 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 21.00 Film: „Picaţi din cer" (SUA, 1989). Cu: Eric Roberts 23.35 Serial: „Twin Peaks" 0.30 Film erotic: „Aventură extraconjugală" (Franţa).

JANE SEYMOUR
PRO TV,
sîmbătă, ora 9.30

SÎMBĂTĂ 7.00 Agenţia de presă 9.00 Desene animate 10.00 Între prieteni 11.00 Mileniul III 12.00 Magazin sportiv 16.30 Serial: „Fete de provincie" 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Nash Bridges" 21.00 Film: „Căile dragostei" (SUA) 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Secretul lui Emmanuelle".

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Uragan în Paradis" 8.30 Spirit şi credinţă 9.30 Desene animate 11.30 Roata de rezervă 12.00 Printre rînduri 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Decepţii" 19.00 Observator 19.30 Serial: „A treia planetă de la Soare" 20.00 Film: „Cea mai de preţ comoară" (SUA, 1985) 21.45 TeleEurobingo 22.50 Fotbal Club la Antena 1.

prima

LUNI 7.00 Prima oră 15.30 Desene animate 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.00 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19.45 Serial: „Meşterul casei" 20.15 Film: „Misterele în casa întunericului" (partea II) 22.00 Fotbal: Notthningam - Derby Caunti.

MARŢI 7.00 Prima oră 15.05 Desene animate 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.00 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19.45 Serial: „Meşterul casei" 21.15 Film: „O crimă perfectă" (SUA, 1991). Cu: Pierce Brosnan 23.30 Starea de veghe.

MIERCURI 7.00 Prima oră 15.05 Desene animate 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.00 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19.45 Serial: „Meşterul casei" 20.15 Serial: „Un alt început" 21.15 Film: „Renaşterea" (SUA, 1980) 23.30 Starea de veghe.

JOI 7.00 Prima oră 15.05 Desene animate 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.00 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19.45 Serial: „Meşterul casei" 21.15 Film: „Prinţesa mafiotă" (SUA, 1986). Cu: Tony Curtis 23.30 Highlights Premier League.

VINERI 7.00 Prima oră 15.05 Desene animate 16.15 Serial: „Pretutindeni cu tine" 16.45 Serial: „Prietenul nostru Jake" 17.00 Serial: „1999" 18.00 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 19.00 Focus 19.45 Serial: „Meşterul casei" 20.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 21.15 Film: „Dragoste şi minciună" (SUA, 1989) 23.30 Starea de veghe.

SÎMBĂTĂ 8.00 Serial: „Lumea lui Eric" 10.30 Serial: „Adună-ţi gîndurile" 11.30 Serial: „Pămîntul: bătălia finală" 12.30 Magazin sportiv 14.00 Film: „Zăpezile de pe Kilimanjaro" (SUA). Cu: Gregory Peck 17.00 Fotbal: Premier League Live 19.00 Focus 19.45 Film: „Ultimele zile la Casa Albă" (SUA, 1989) 22.00 Serial: „Centennial" 23.30 Fotbal 1.30 Film: „Coşmaruri" (SUA, 1983).

DUMINICĂ 8.00 Serial: „Căutătorii de aur" 10.15 Serial: „Mecanica distractivă" 10.30 Serial: „1999" 11.30 Duminică la prînz 14.00 Serial: „Lumea lui Dave" 15.30 Doc.: „În numele iubirii" 19.00 Focus 19.45 Film: „Dragoste şi glorie" (SUA, 1993) 21.30 Serial: „Călătorii în lumi paralele" 22.30 Serial: „Nimeni nu e perfect" 23.30 Fotbal: Derby County - West Ham United 1.30 Film: „Art Deco" (SUA, 1993).

TELE 7 abc

LUNI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Hotel II" 18.45 Actualitatea Tele 7 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 23.30 Serial: „Kung Fu II".

MARŢI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.10 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Hotel II" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 22.45 Serial: „Renegatul" 23.35 Serial: „Secţia de poliţie".

MIERCURI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Hotel II" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 23.30 Serial: „Kung Fu II".

JOI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.10 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Hotel II" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „McGyver" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Roseanne" 22.50 Serial: „Renegatul" 23.40 Serial: „Secţia de poliţie".

VINERI 7.00 Bună dimineaţa, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „Falcon Crest" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Hotel II" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Dosarele Rockford" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Roseanne" 22.30 Serial: „Cobra".

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 12.00 Serial: „Drumul spre rai" 13.00 Studioul Tudor Vornicu 16.10 Magazinul femeilor 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 20.50 Serial: „Lumi paralele" 21.30 Film: „Jucătorul" (SUA, 1974) 0.10 Serial: „Pointman".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 9.55 Serial: „Incredibilul Hulk" 14.50 Drumuri printre amintiri 15.25 Film: „Cucerirea Planetei maimuţelor" 18.00 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.45 Film: „Daisy Miller" (SUA, 1974). Cu: Cybill Shepherd 23.25
ala TELE 7.

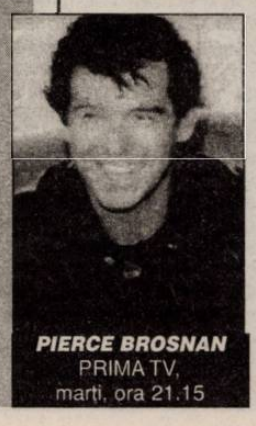

PIERCE BROSNAN
PRIMA TV,
marţi, ora 21.15

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

CÎND IUBEŞTI, NU NUMERI ANII!...

...Şi aceasta ar putea fi o replică pentru protagoniştii unor cupluri de actori mai puţin convenţionali în relaţia lor cu timpul

RALPH FIENNES, UN „PACIENT ENGLEZ" INCURABIL

Actor britanic de teatru, Ralph Fiennes s-a făcut remarcat în lumea filmului prin rolul torţionarului nazist Amon Goth din „Lista lui Shindler" de Steven Spielberg, a triumfat apoi în flmul distins cu multe premii Oscar „Pacientul englez" şi, în prezent, alaturi de Uma Thurman, reînvie miticele personaje John Steed şi Emma Peel din „Răzbunătorii". Despre talentul şi evoluţia sa ca actor de film, critica şi presa au avut întotdeauna cuvinte de laudă, înscriindu-l printre actorii de forţă ai anilor 2000.

În ceea ce priveşte viaţa lui particulară, mass-media a rămas uimită cînd, în urmă cu trei ani, în zorii gloriei sale ca actor de film, Ralph Fiennes punea punct celor zece ani de căsătorie cu actriţa Alex Kingston, pentru a-şi continua viaţa alături de o femeie mai în vîrstă decît el cu 18 ani. Cei obişnuiţi să facă pariuri pe seama opţiunilor altora au considerat că e vorba de un capriciu, de o pasiune trecătoare a actorului îmbătat de succes şi n-au dat acestei relaţii „bizare" mai mult de două-trei luni. Au pierdut însă, au trecut trei ani şi Ralph Fiennes nu are ochi, în continuare, decît pentru iubita sa „matură".

EL 35, EA 53

Aşadar, Francesca Annis, căci ea este iubita lui Ralph Fiennes, are 53 de ani şi este actriţă de teatru la Londra. Povestea de dragoste dintre cei doi a început la Londra, pe scena unui teatru, cînd el îl interpreta pe Hamlet, iar ea pe mama acestuia. Încă de atunci gazetarii au observat accentele... oedipiene, în plin spectacol. După cîteva luni aveau să afle că Ralph Fiennes se despărţea de soţia sa pentru Francesca Annis. Aceasta nu se bucura de o reputaţie prea bună, deşi, de peste 20 de ani, avea o legătură stabilă cu un modest fotograf, Patrick Weiseman, tatăl celor trei copii ai ei, o fiică şi doi băieţi, de 19, 17 şi, respectiv, de 13 ani. Relaţia lor „matrimonială" avea de asemenea să ia sfîrşit.

Ca toată lumea, Ralph Fiennes cunoştea biografia noii sale iubite. Francesca Annis era o fată din Swinging London al anilor '60, îndrăgostită de Jimi Hendrix, total lipsită de prejudecăţi, cu un spirit suficient de liber şi independent încît să accepte să joace nud în „Macbeth", regizat de Roman Polanski. La vremea cînd l-a cunoscut pe Ralph Fiennes, Francesca Annis tocmai acceptase să interpreteze într-un telefilm rolul unei femei exact de vîrsta ei, care se îndrăgosteşte de un bărbat mult mai tînăr.

ÎN CĂUTAREA MAMEI DISPĂRUTE?

Căutînd explicaţii pentru ceea ce de obicei nu are explicaţie, presa s-a orientat spre complexul lui Oedip: în inima lui Ralph Fiennes, Francesca Annis ar umple golul lăsat de dispariţia mamei, Jini Fiennes, răpusă de un cancer cu doi ani înainte de începutul acestei poveşti de dragoste. Romancieră (sub pseudonimul Jennifer Lash), Jini Fiennes şi-a crescut cei şase copii fără să renunţe vreodată la gustul ei pentru o viaţă boemă, în perioade de opulenţă materială sau de sărăcie, într-o perpetuă migrare între America şi Irlanda, pe fondul unei străzdanii neobosite de a transmite copiilor pasiunea sa pentru domeniile artistice. Jini a fost cea care l-a apropiat pe Ralph de opera lui Shakespeare, pentru început oferindu-i o înregistrare cu Laurence Olivier în „Macbeth".

Pentru ca speculaţia lor să fie solid argumentată, gazetarii amintesc şi faptul că Ralph Fiennes nu scapă nici un prilej să evoce memoria mamei sale şi să sublinieze cît de mult a însemnat aceasta pentru el.

INIMA NU ARE VÎRSTĂ

După succesul repurtat în „Pacientul englez", actorul britanic şi-ar fi putut oferi o viaţă la Hollywood, dar a preferat să revină la Londra, de dragul Francescăi Annis. În plină zi, pot fi văzuţi mergînd, ţinîndu-se de mînă, pe străzile cartierului Notting Hill, unde locuiesc. Seara, sînt împreună la teatru. Şi tot aşa, de trei ani încoace.

Cînd cineva vrea să le atace secretul, Ralph Fiennes, de obicei foarte deschis dialogului, devine distant, rezervat. „Înţeleg foarte bine curiozitatea unora de a privi dincolo de cortină, spune el. Eu însumi, recunosc, sînt fascinat, ca toată lumea, de misterul care învăluie viaţa popstarurilor. Dar, în ceea ce mă priveşte, găsesc cu totul deranjant să intre cineva străin în viaţa mea privată. De aceea încerc să limitez acest deranj, nevorbind niciodată despre mine".

La rîndul său, Francesca Annis a găsit o modalitate salvatoare de a răspunde curioşilor, folosind o replică din filmul în care ea joacă. La un moment dat, ea îşi întreabă partenerul: „Spune-mi, ce te atrage la femeile mai în vîrstă?". Acesta îi răspunde: „Nu mă atrag femeile mai în vîrstă, ci tu.".

LA DOLCE VITA PENTRU ORNELLA MUTI

Ornella Muti, „madona italiană", cum i se mai spune, are 42 de ani, trei copii şi... un nepot. Deşi bunică, actriţa are alura unei femei foarte tinere, total lipsită de prejudecăţi, mai ales în privinţa bărbaţilor care-i devin parteneri de viaţă. În urmă cu mai bine de cinci ani, se îndrăgostea ca o adolescentă de un fotograf francez, François Goize, mai tînăr decît ea cu zece ani. Cuplul armonios pe care l-au format, fericirea care le-a iradiat mult timp chipurile de îndrăgostiţi au topit într-un mod incredibil deceniul care îi despărţea doar la rubrica „data naşterii" din actele lor de identitate. Numai că destinul are adesea capriciile lui. Ar putea fi şi aceasta o explicaţie a faptului că, în urmă cu trei luni, Ornella l-a părăsit pe François pentru că, pe neaşteptate, inima ei a fost cucerită de un alt bărbat, de data aceasta un medic italian, Stefano Piccolo, şi el mai tînăr decît ea tot cu zece ani. Actriţa l-a cunoscut pe Stefano acum cinci luni, cînd, nemulţumită de silueta sa, care căpătase cîteva kilograme în plus, s-a hotărît să consulte un reputat nutriţionist din Roma. Uşor de imaginat despre cine e vorba. Reţetele de slăbire pe care tînărul medic i le-a prescris Ornellei au ajutat-o să-şi recapete dimensiunile legendare ale trupului, în timp ce farmecul acestuia a declanşat o nouă iubire în inima ei.

Dar povestea lor de dragoste nu a început atunci. Abia după alte două luni, întîmplarea a făcut ca Ornella şi Stefano să se întîlnească în Sicilia, în vila prietenului lor comun, stilistul Giorgio Armani. Din acel moment nu s-au mai despărţit, au petrecut vacanţa împreună la Atena şi, într-un fel, şi-au oficializat legătura prin faptul că Ornella l-a prezentat pe Stefano copiilor ei, Naike, Carolina şi Andrea, de 22, 13 şi 9 ani. La prezentarea în avant-premieră a ultimului film în care joacă - „Somewhere in the City" -, care s-a desfăşurat la New York, Ornella a fost însoţită de Stefano. La cei 42 de ani, Ornella Muti simte că zboară: cariera sa, care în ultimii ani intrase într-un con de umbră, s-a relansat o dată cu triumful filmului „Contele de Monte-Cristo", în care e protagonistă alături de Gérard Depardieu, iar în viaţa personală cunoaşte fericirea unui nou început împreună cu tînărul ei iubit, Stefano. Acum, Ornella savurează *la dolce vita*.

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

◆ De peste zece ani încoace, *Susan Sarandon* şi *Tim Robins* surprind pe toată lumea prin iubirea pe care şi-o dăruiesc unul altuia, prin sentimentul de complicitate şi prietenie în care învăluie existenţa lor comună. Susan Sarandon, actriţa de neuitat din „Thelma şi Louise" (pe atunci în vîrstă de 42 de ani) a ştiut să ţină mereu aprinsă flacăra iubirii, i-a dăruit lui Tim Robins doi fii, l-a susţinut de-a lungul carierei lui ca actor (care debuta în „The Player"), apoi ca regizor. În felul lor nonconformist de a-şi concepe viaţa, au refuzat cu obstinaţie căsătoria. Vîrsta lor de acum: ea 52, el 40 de ani.

◆ *Cris Campion*, starul ales de Roman Polanski pentru „Pirates", avea în 1993 treizeci de ani şi un fel de a fi insolent în amestec cu inocenţă. Atunci a cunos-

cut-o pe *Anni Duprey*, în vîrstă de 46 de ani, mamă a doi copii. Deşi îi desparte aproape o generaţie - 16 ani - iubirea lor rezistă în timp, mai ales că e păzită cu o discreţie fără fisură de fiecare în parte şi, în măsura posibilului, ţinută la distanţă de privirile şi comentariile indiscrete.

◆ *Courtney Cox*, co-eroina din „Friends", în vîrstă de 33 de ani, şi-a anunţat intenţia de a se căsători anul viitor cu David Archette, în vîrstă de 26 de ani. Deja, David i-a oferit iubitei sale un inel de logodnă cu diamante, în timp ce ea l-a invitat pe alesul inimii sale în casa ei natală din Birmingham (Alabama) pentru a-l prezenta familiei.

◆ *Jaqueline Biset*, în vîrstă de 53 de ani, ar putea să devină... soţia unui bărbat mai tînăr decît ea cu 16 ani. E vorba de Emin Boztepe care, după patru ani petrecuţi împreună cu Jaqueline, s-a gîndit că ar fi cazul să ofere un statut serios relaţiei lor, aşa că a cerut-o în căsătorie. Actriţa, care cîndva era atrasă de bărbaţii mai în vîrstă (Frank Sinatra, Steve McQueen, Paul Newman), priveşte acum viaţa cu alţi ochi şi consideră noua variantă mult mai potrivită.

HOROSCOP

16.11 - 22.11

BERBEC (21.03 - 20.04): Vă îmbrățișează cu afecțiune o perioadă mai bună decît precedenta, influxul astral fiindu-vă extrem de favorabil acum. Toate curbele astrale se situează mult peste normal. Marți, cea responsabilă cu finanțele are un maxim, deci poate primiți o sumă dolofană, poate o veste excelentă despre ei. Joi, două surprize plăcute la serviciu.

TAUR (21.04 - 21.05): Va fi o săptămînă destul de agitată, cu evenimente contradictorii, stresante, care vă vor solicita din plin înțelepciunea și autocontrolul în plan psihic. Din fericire, aveți lîngă dv. un umăr cald pe care să vă despletiți amărăciunea și s-o metamorfozați într-un zîmbet. Despre bani nimic nou, curba cu pricina nu zvîcnește deloc.

GEMENI (22.05 - 21.06): Pregătiți-vă sufletește pentru a nu cădea victimă unei euforii generalizate! Veștile bune ce le veți primi luni sau marți vor avea darul să vă copleșească și să vă facă să uitați de presantele probleme ale momentului. Avînd în vedere alura curbei financiare și a celei psihologice, vă imaginați prea ușor cum arată pășunile Raiului.

RAC (22.06 - 22.07): Aveți o configurație astrală calmă, fără adieri negative de nici o nuanță. Joi sau vineri se prefigurează un succes profesional îndelung trudit și așteptat, de aceea și bucuria va fi strict interioară. În cuplu lucrurile decurg armonios, iar relațiile cu un Scorpion sau Vărsător se vor reechilibra ca prin minune.

LEU (23.07 - 22.08): Plin de elan sufletesc și cu o vitalitate specifică zodiei, vă veți înfrupta din această săptămînă ca dintr-o salată excesiv condimentată. Căci nu vor lipsi polemicile pseudocordiale, atacuri sub centura onestității și alte ingrediente menite să vă confirme suspiciunile. Dar veți găsi leac pentru toate ostilitățile.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Configurația astrală sugerează o revenire financiară importantă, poate miercuri sau joi. Poziția lui Mercur față de Soare inseamnă și deznodămîntul unei afaceri rentabile, sau începutul alteia, cu perspective sănătoase. Atenție la o decizie pripită pe care sînteți tentat s-o luați forțat de împrejurări sau de cineva anume!

BALANȚA (22.09 - 22.10): Pluton și Venus își dau întîlnire în constelația dv., determinînd cu generozitate situații favorabile în plan afectiv și profesional. Curba financiară prezintă și ea o creștere semnificativă, dar se pare că nu acum veți da lovitura și va trebui să așteptați pînă în luna următoare. Atenție la divergențele din cuplu, nu confundați tachinările cu reaua credință.

SCORPION (23.10 - 21.11): Luna, în poziție favorabilă față de Soare, pare că pune la cale o atmosferă de intimitate și confort sentimental. Dar oscilațiile curbei psihicului indică faptul că Luna țese uneori capcane mai perfide decît ale păianjenului, deci prudența trebuie să prevină excesele de orice natură. Banii încă nu vă asediază...

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Un eveniment mult așteptat, în relațiile cu un Taur sau Capricorn, se produce luni sau marți. Poate proveni din zona afectivă sau din cea a afacerilor. Oricum, va fi un impuls pentru creșterea gradului de implicare în activitatea curentă. La finele intervalului pot apărea mici probleme de sănătate.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Starea psihică excelentă și prospețimea spiritului vor reprezenta izvorul unor realizări deosebite. Cu toate că situația financiară stagnează la un nivel acceptabil (depinde de exigențe), speranțele dv. pentru o revigorare (mai nou, se spune „reviagrare") se vor materializa în viitorul apropiat.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Suprasolicitări din toate direcțiile, controverse aprinse... Iată care ar fi eticheta acestei săptămîni, cînd s-au acumulat multe probleme și toate necesită rezolvări urgente. Din fericire, calmul și luciditatea dv. vor contribui decisiv la găsirea tuturor răspunsurilor. Miercuri sau joi primiți bani.

PEȘTI (19.02 - 20.03): Configurația ritmurilor astrale din această săptămînă sugerează imaginea unui fluture prins în plasă și care încearcă eroic să scape. Frămîntări sufletești parcă fără sfîrșit vă inhibă inițiativele și vă complaceți într-o apatie deloc productivă. Ar fi cazul să apelați voinicește la rezervele de voință... Dacă vine vorba despre bani, schimbați subiectul.

Grădina

micul nostru Paradis

HORTENSIA

Hortensiile plantate în grădină rezistă în timpul iernii, mai ales dacă tufa e învelită în saci de hîrtie sau acoperită cu paie. Dacă planta e în ghiveci și încă mai are flori, după cum ne spuneți, stimată doamnă *Mihaela Gheorghe (Cîmpulung Muscel)*, se poate prelungi viața „acestor bulgări de petale", cum îi numiți dv., ținînd hortensia într-o cameră mai răcoroasă, bine aerisită și cu lumină difuză (verandă, marchiză, balcon, închise cu geamuri).

FICUSUL - un alt mod de înmulțire

Domnul *Ion Petruț din Craiova* ne roagă să publicăm și metoda sa de înmulțire a ficusului, pe care o folosește de mult, cu mare succes. Butașul (despre care am mai scris cum se obține) se plantează într-un ghiveci cu nisip, peste care se așază un borcan de sticlă. După înrădăcinare (6-8 săptămîni), butașul se plantează definitiv într-un ghiveci umplut cu un amestec format din pămînt de frunze de fag, pămînt de țelină, puțin nisip și puțin praf de cărbune de lemn. Se poate folosi și pămînt cumpărat de la florărie.

Cititorul nostru ne mai furnizează un sfat cu privire la obținerea unei coroane frumoase, dar pe măsura spațiului destinat plantei în apartament. Cînd ficusul a crescut prea înalt, peste 2 m, cu ramuri laterale lungi și inestetice, se poate tăia vîrful la înălțimea convenabilă, de asemenea, se pot scurta ramurile. Tăierea se face drept, la o distanță de 1-2 cm deasupra unei frunze. Lichidul lăptos care se scurge se poate opri aplicînd pe tăietură tampoane de vată, îmbibate în apă călduță. *(A. Popescu)*

Utile

Mobilierul și dușumeaua lăcuite sînt mai rezistente la acțiunea apei și agenților de spălare (cu excepția solvenților) și sînt mai ușor de întreținut.

Pentru curățire, mobila lăcuită se șterge energic cu un tampon îmbibat cu bere sau cu albuș de ou crud. După uscare se lustruiește cu o cîrpă moale uscată.

Mobila lăcuită foarte murdară se șterge energic cu o jumătate de ceapă crudă tăiată transversal. Cînd suprafața cepei s-a murdărit se îndepărtează prin tăiere și se continuă curățirea cu suprafața curată. Se lasă să se usuce la aer și se lustruiește. Nu se șterge în stare umedă deoarece rămîn dîre inestetice.

Parchetul lăcuit se poate spăla fără grijă după alegere cu: 1) Apă caldă. 2) O soluție caldă de sodă și săpun. 3) O soluție caldă de detergent. Se clătește apoi cu apă rece sau puțin încălzită, se absoarbe excesul de apă cu o cîrpă umezită și se lustruiește cu o cîrpă moale uscată.

Atenție! Parchetul lăcuit nu suportă tratamente fierbinți căci se matizează și nici cu solvenți care dizolvă sau înmoaie lacul.

ȘAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută și cîștigă

HANSEN - HALIFMAN, 1991

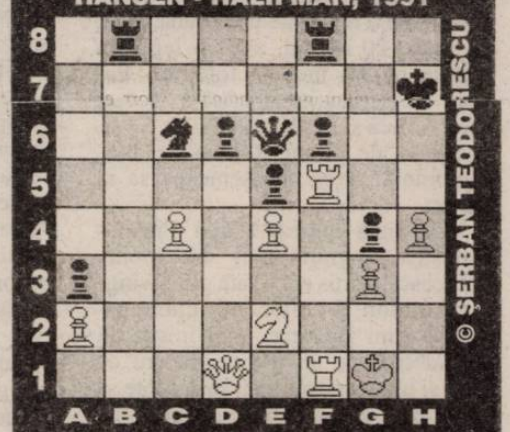

1. Cf4! e:f4 (1... Dg8 2. T:h5+) 2. D:g4 D:f5 (Forțat. Se amenință mat) 3. D:f5 + Rh8 4. Dh5 + Rg7 g:f4 și negrul a cedat.

DERAPAJUL

UNDE SE PRODUCE?

Iarna, derapajul, adică alunecarea laterală a mașinii, se produce frecvent pe gheață, polei și chiar pe straturile de zăpadă puternic tasată. Poleiul este de așteptat să existe - chiar dacă restul suprafeței drumului este uscat sau umed - la trecerea peste poduri, viaducte, rambleuri foarte înalte, estacade sau în zonele umbrite de păduri, clădiri ori vehicule înalte staționate de mai multă vreme în șosea. Poleiul apare frecvent în perioada de ceață, către dimineață și pe zonele de teren dominate de curenți de aer puternici, cum sînt porțiunile de drum înălțate sau cele de ieșire dintr-o pădure ori din dreptul unui deal.

CÎND APARE ȘI DE CE?

Momentele cele mai critice ale conducerii pe polei sau pe gheață sînt cele care surprind șoferul nepregătit cînd poleiul apare intempestiv. Derapajul se produce ori de cîte ori forța de aderență a pneului pe șosea devine mai mică decît era în urma accelerării sau frînării vehiculului. Aceste situații sînt frecvente la pornirea de pe loc, cînd se accelerează mașina sau cînd se urmărește încetinirea rulajului, ori oprirea vehiculului, sau cînd se execută viraje.

De aceea, cei care circulă iarna trebuie să aibă mereu prezente în minte următoarele reguli:

- ***să nu accelereze brusc;***
- ***să nu frîneze brusc;***
- ***să nu manevreze simultan volanul cu frîna sau pedala de accele-rație.***

Prof. dr. ing. MIHAI STRATULAT

(Va urma)

Scrisori primite

De multă vreme, stimate Domnule GHEORGHE BOLESLAV (Constanța), oamenii au descoperit că între cauză și efect există o legătură indestructibilă. Nu putem citi o carte, bunăoară, înainte ca ea să fi fost mai întîi scrisă iar apoi tipărită! Prin urmare, credem că sînteți de acord cu noi că nu am putea răspunde în acest colț de pagină la scrisorile pe care nu le-am primit! Așadar, este fără obiect acuza pe care ne-o faceți că am „refuzat cu intenție" să vă răspundem... Ca dovadă, am primit scrisoarea Dv. săptămîna trecută și ne-am grăbit să vă răspundem! Mai mult, spre știința Dv., precum și a tuturor distinșilor noștri cititori, mesajele noastre de răspuns sînt ultimele date la cules, în chiar ziua în care este paginată revista, tocmai pentru a avea posibilitatea să scurtăm, pe cît posibil mai mult, răgazul dintre epistolele primite de la Dv. și răspunsul nostru. Dar, apropo de scrisoarea Dv., ce ați dorit să ne întrebați, fiindcă, luat de valul indignării și al vituperărilor (după cum vedeți, fără obiect), ați uitat să ne scrieți... subiectul!...

Vă felicităm, stimate Domnule profesor ION CONSTANTINESCU (Iași), pentru justețea observațiilor etimologice pe care ni le-ați comunicat în epistola Dv.! Într-adevăr, aveți perfectă dreptate observînd că românescul „rîu" provine din cuvîntul latin „rivus" și, prin urmare, n-am avea de ce să îl scriem azi cu î din a... Mai mult, acest cuvînt latin are o rădăcină comună cu cuvîntul similar din limba greacă, amîndouă provenind din cuvîntul sanscrit „sravami" (de la rădăcina „sru" - „a curge"). Dar n-ar fi acest cuvînt unica excepție! Bunăoară, cuvîntul românesc „gînd" este împrumutat din limba maghiară (fiind apropiat ca semnificație latinescului „cogitatio", din care provine actualul cuvînt românesc „cugetare") și, prin urmare, nu avem de ce să-l scriem cu același *î* din *a!* Dar ce spuneți de cuvintele „brînză", „rînză", „mînz", „spînz", „osînză"?... Ele oare din ce „cuvinte latine" or proveni, de „trebuie" să le scriem cu î din a?! Iată, așadar, numai cîteva din (prea) multele excepții și ciudățenii ale „noii" ortografii, pe care ar trebui să ni le explice adepții acesteia, precum și cei ce au „votat"-o... Încă o dată, sincere felicitări și așteptăm să ne mai scrieți!

Rubrică realizată de
ADRIAN HOAJĂ

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Acțiunea salariatului împotriva unității care i-a provocat un prejudiciu

În conformitate cu art.111 al.1 Codul muncii, unitatea este obligată, în condițiile legii, să despăgubească salariatul în situația în care acesta a suferit, din culpa unității, un prejudiciu în timpul îndeplinirii îndatoririlor de muncă sau în legătură cu serviciul.

Unitatea care a plătit despăgubirile este obligată să recupereze sumele plătite de la persoana care se face vinovată de producerea pagubei, în condițiile art.102-110 Codul muncii.

Pretențiile băneștí ale salariaților împotriva unității, care derivă din raporturile de muncă, pot fi valorificate numai pe căile, în condițiile și termenele prevăzute de Codul muncii. Dacă nu sînt valorificate pe aceste căi, salariatul nu poate chema în judecată unitatea pe calea unei acțiuni civile de drept comun, lucru care ar fi posibil numai dacă pretențiile derivă din săvîrșirea unei infracțiuni și deci valorificarea lor este posibilă potrivit legii penale.

Pentru a exista răspunderea patrimonială a unității este necesar să fie îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:

- fapta ilicită a unității, adică încălcarea obligațiilor ce-i revin față de salariat în temeiul contractului de muncă;
- existența unui prejudiciu material cauzat salariatului, cu condiția ca prejudiciul să fi avut loc în timpul îndeplinirii îndatoririlor de muncă sau în legătură cu serviciul;
- raportul de cauzalitate, adică existența unei legături între faptă ilicită și prejudicii;
- vinovăția unității, adică atitudinea psihică a organelor de conducere ori a prepușilor unității, care sînt autorii faptei ilicite cauzatoare de prejudiciu.

Răspunderea patrimonială a unității pentru prejudiciul cauzat salariatului este integrală, astfel că trebuie calculate și acordate salariatului și foloasele nerealizate.

Dacă se reține și cupla salariatului păgubit, trebuie stabilită întinderea răspunderii acestuia, iar unitatea răspunde numai în raport cu întinderea vinovăției sale.

În caz de deces al salariatului, moștenitorii acestuia pot face cererea de despăgubiri.

Termenul de sesizare a instanței este de cel mult 3 ani și curge, după caz, de la data producerii pagubei sau de la data cînd drepturile trebuiau să fie acordate.

În cererea de chemare în judecată trebuie să se indice exact denumirea unității chemată în judecată, să fie precizat obiectul, motivele, precum și probele de care înțelege să se servească în dovedirea acțiunii.

Această acțiune este scutită de taxa de timbru.

Cu dragoste

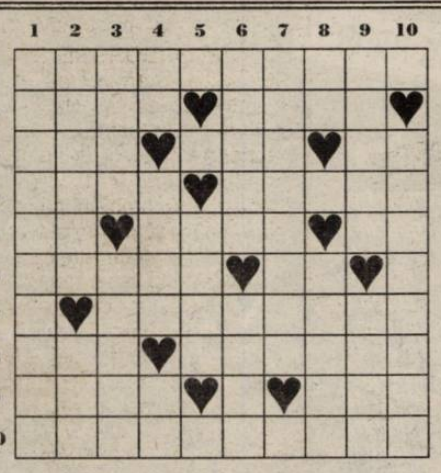

ORIZONTAL: 1) Se nasc din iubire. 2) Romeo şi Julieta pentru Shakespeare - Iubire curată. 3) Cheamă dragostea - A se căsători - Ca Don Juan. 4) Liric maramureşan, autorul poeziei „Frumuseţea" (Tiberiu) - Dragoste (fig.). 5) Dimpotrivă - Cărarea îndrăgostiţilor - Aer. 6) Locul dragostei permanente - Sol uscat. 7) O femeie satisfăcută. 8) „...pămîntului pîrjolit de iubire", volum al poetului Ion Nicolescu (neart.) - Disprețuiește femeia. 9) A se îndepărta de dragoste - O bucată de carne. 10) Partea esenţială a dragostei.

VERTICAL: 1) Bărbaţi care profită de naivitatea femeilor. 2) Îndrăgostit la nebunie - Autorul poeziei „Iubind să nu te temi" (Ilie). 3) Iubita... soacrei - Reacţie emotivă. 4) Tei - Asistă la o cununie - Bluza leliţei (pl.). 5) Zeii căsniciei la romani. 6) Dragoste bolnăvicioasă - Indivizi. 7) Marele nostru poet, autorul titlului „Ce e amorul?" (1850-1889). 8) Noroc incipient - Mijlocește cuvinte de iubire. 9) Intrigă de iubire - Logofăt al lui Ştefan cel Mare. 10) Femei cu un farmec deosebit.

GHEORGHE CÎMPEANU
Focşani

Soluţia careului **„OSTĂŞEASCĂ"**

Orizontal: MILITARESC - INAMICE - AO - T - S - RACANI - RAID - LR - TF - AF - ARMURI - LEAT - ITANI - IT - ODE - PEN - E - ARO - COLT - RAR - CAPRAR - ARMATA - T - A.

Verificaţi-vă cunoştinţele

1. Cine şi cînd a inventat cuptorul cu microunde?
2. Ce se înţelege în biologie prin organism comensal?
3. Care este cel mai lung canal maritim?
4. Cine erau în mitologia greacă părinţii Minotaurului din Creta?
5. Cine a scris ciclul de versuri „Isarlîk"?
6. Ce este jaspul?
7. Cine este considerat „părintele microscopiei"?
8. Cine a compus opera „Africana"?
9. Cum se mai numeşte nucşoara, important condiment, sămînţa unui arbore cultivat în ţinuturile calde?
10. Cine a pictat pînzele „Compartimentul de clasa a II-a" şi „Saltimbancii", ambele aflate la Muzeul Naţional de Artă al României?

Răspunsurile din numărul trecut

Răspunsuri: *1) Estranul este fîşia de litoral afectată de mare. 2) În antichitate o fibulă însemna fie o agrafă ornamentală cu care se prindeau veşmintele, fie inelul purtat de actorii sau atleţii romani. 3) Autorul operei „Martha" este compozitorul german Friedrich von Flotow (1812-1883). 4) Fagul face parte din familia rozaceelor. 5) Cartea populară de origine germanică, servindu-i lui Mihail Sadoveanu ca izvor de inspiraţie pentru „Măria-Sa Puiul Pădurii", a fost „Genoveva de Brabant". 6) Dioda a fost creată în 1905 de colaboratorul lui Marconi, englezul John Fleming. 7) Oraşul Duşanbe este capitala Republicii Tadjikistan, din partea central-vestică a Asiei. 8) În mitologia scandinavă Thorr era zeul războiului, al tunetelor şi fulgerelor, al izbucnirii primăverii şi protectorul jurămintelor şi tratatelor. 9) Zaharina a fost inventată în 1897 de americanul Constantin Fahlberg, care lucra sub conducerea profesorului Ira Remsen la Universitatea John Hopkins din Baltimore. 10) Primul domn pămîntean al Ţării Româneşti după înlăturarea regimului fanariot a fost Grigore Dimitrie Ghica (1822-1828). (IRINA STOICA)*

PAR(anormale) de ToPAN

PERSPICACITATE

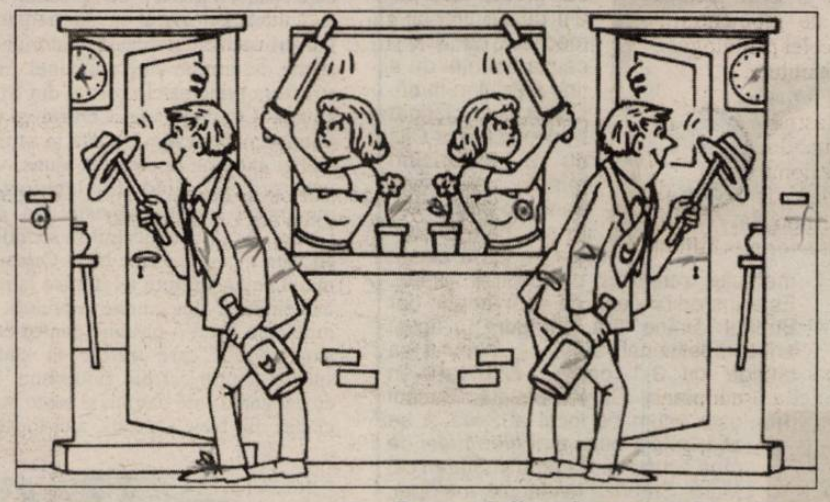

Nu numai cinci diferenţe

Desenul din stînga este identic cu cel din dreapta cu excepţia a cinci elemente grafice şi nu numai: alte elemente grafice şi-au schimbat locurile. Puteţi să le identificaţi pe toate?

(Soluţia în numărul viitor)

SOLUŢIA TESTULUI DIN NR. TRECUT

OPT DIFERENŢE

1) Vîrful intermediar al stîncii din stînga. 2) Extremitatea curelei genţii. 3) Lungimea furcii înfiptă în stîncă. 4-5) Dimensiunea rocii deasupra personajului şi crăpătura în stîncă sub el. 6) Diferenţa dintre genţi. 7) Prima parte a lungimei undiţei. 8) Crăpătura din partea dreaptă a stîncii.

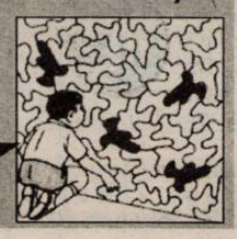

PĂRŢI EGALE

Umor

☺ *Cum puteţi să-l bisaţi atît pe cîntăreţul ăsta? Vi se pare atît de grozav?*

- Deloc! Dar aşa îl terminăm şi pentru seara următoare!

☺ *Bulă vine acasă supărat.*

- Nu mă mai duc la şcoală! Rîd toţi de mine şi mă strigă în toate felurile!

- Dragul mamei, trebuie să te duci. Întîi pentru că ai 40 de ani şi apoi pentru că tu eşti directorul.

☺ *Doctorul îi recomandă unei tinere:*

- E bine să aveţi o viaţă sexuală mai ordonată. Sînteţi căsătorită sau aveţi un prieten?

- Am şi soţ şi prieten, dar se lasă unul pe baza celuilalt!

☺ *De ce porţi costumul ăsta demodat?*

- Fiindcă nevastă-mea m-a ameninţat că, dacă mi-l mai pun, nu mai iese cu mine!

☺ *Care-i deosebirea dintre fulger şi electricitate? întreabă profesorul.*

- Fulgerul e gratis iar electricitatea costă o mulţime de bani!

Aforisme

Din stomac ţîşnesc aproape toate compromisurile.
Există o persistentă tendinţă de a scuipa pe fericirea altora.
Deoarece la un concurs au reuşit trei secretare, au mai fost angajaţi doi directori.
Perfecţiunii îi stă bine doar ca şansă.
Prostul şi din groapă te priveşte de sus.
Se distrează şi timpul, dînd bobîrnace statuilor.
Cel care rage nu mai are nevoie de adeverinţă că-i măgar.
Se înmulţesc tot mai mult operele de artă născute la şapte luni.
În fiecare epocă, se scufundă iremediabil cîte un transatlantic de cărţi.

V. GHICA

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„SCOP"

NUMIRE / NE DĂ PEŞTE	T	OŢETITĂ / PUNGI MARI	A	SALCÎM / UNIT!	A	VAS MIC / SINGUR PE LUME	O	FACE VIORI / DIN STOC!	L	CALĂ! / OBICEI	L
P	I	Ş	C	I	C	U	L	T	U	R	A
PUS PE PISTĂ / MOBILI	T	A	R	T	Ă	H	LA URECHE / A CĂUTA	O	T	I	VECHI MERCENAR
	U	C	I	LUCRU MECANIC / E UN ÎNAINTE	T	I	C	FIR / POETIC	I	T	A
SÎRMĂ SUBŢIRE / ABIS!	L	I	T	A	'DRUM / USTUROIAT	C	A	L	E	BOLD	
A	A	PUŞĂ LA ZID / OMUCIDERE	A	H	A	DESPOT / TERCI	T	I	R	A	H
RECE! / PIVOTARE	R	C	PEŞTE / VOCALE	T	I	P	A	R	PRECUM / MERGE ÎNAPOI	C	A
P	I	R	U	E	T	A	ALIFIE / BOB MIC	I	R	PACT POLITIC MILITAR	
JURNAL / CRACĂ	Z	I	A	R	CUTREMURĂTOR / REFREN	S	O	C	A	H	T
R	A	M	PANTALON (var.) / 3,14	I	T	A	R	CALCIU / CURĂ!	C	A	ARGEŞ
TRIMIS SPECIAL / NOTA 2	R	A	P	O	R	A	O	R	CUTĂ	T	A
R	E	CURELUŞĂ	I	R	A	GAZ		A		O	G

Dezlegarea integramei **„ALEGERI"**

Orizontal: R - D - C - M - U - C - REVOLUTIONAR - SI - UTA - MATE - OPTIMISTA - EM - OERIT - ATELA - ANZI - EST - TI - SOTI - ARACET - HAMALI - AG - RI - BETONA - AS - R - CITITORI - EVA - LR - IT - TARAN - PIUA - ARATARI.

Abonamente la „Magazin" direct la redacţie!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcaţi cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAŢIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, judeţul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poştal la adresa:
Ionescu Simion, P-ţa Presei Libere, nr. 1,
sector 1, Bucureşti, cod 71341

Vă rugăm să decupaţi acest talon, să-l completaţi şi să-l expediaţi, la adresa mai sus menţionată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificaţi data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poştal.

DE REŢINUT Toţi cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacţie*, vor participa la trageri la sorţi, la care pot cîştiga valoroase premii în bani şi obiecte!

Pentru informaţii suplimentare vă rugăm să sunaţi la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Greg Rusedski a obținut la Paris cea mai importantă victorie a carierei sale, cîștigînd finala turneului desfășurat în capitala Franței, turneu cu premii totale în valoare de 2,55 milioane de dolari. Dar nu datorită banilor puși în joc e fericit Rusedski, ci datorită victoriei din finală obținută în fața numărului 1 mondial, americanul Pete Sampras. Victoria este cu atît mai importantă, deoarece știm cu toții că „Pistol" Pete este hotărît să termine anul pe prima poziție a clasamentului ATP. Greg a expediat 18 ași în cele trei seturi ale meciului: 6-4, 7-6, 6-3, în timp ce Sampras a„reușit" 6 duble-greșeli. „A fost un meci aproape magic. N-am mai bătut un număr 1 mondial pînă acum. A fost cel mai bun meci al carierei mele". La rîndul său, Pete a fost moderat în declarații, dar a recunoscut că „Greg a fost mai bun. Nu spatele meu a fost de vină, pentru că nu m-a durut. E numai vina mea".Steffi Graf a cîștigat turneul de la Leipzig după lunga perioadă de recuperare impusă de operația la încheietură. Meciul a durat 83 de minute și s-a terminat cu scorul de 6-3, 6-4, victorie ce o ajută pe Steffi să urce pînă pe poziția a 17-a a clasamentului după ce, pentru prima oară în 13 ani, nu a fost printre favoritele unui turneu la care a participat. Cu banii pe care i-a cîștigat în acest turneu, Graf a trecut pe prima poziție a clasamentului jucătoarelor cu cele mai mari cîștiguri, adunînd 20,5 milioane dolari față de „doar" 20,3 milioane cît a acumulat ocupanta locului al 2-lea, Martina Navratilova.

Clasamentul Diviziei A la fotbal a început să se mai sedimenteze după etapa a13-a (!) ce a avut loc sîmbătă și dumnică. Spun asta deoarece Rapidul a trecut în frunte din nou după superba victorie în fața Naționalului cu 5-0, în timp ce contra-candidata sa Dinamo a remizat în derby-ul etapei la Steaua acasă, scor 1-1. Meciul a fost destul de încărcat și a a fost presărat, din păcate, cu multe greșeli de arbitraj ale centralului Stoica, greșeli apărute din cauza presiunii meciului, dar și din cauza dorinței de a ține meciul în mînă. Craiova a cîștigat în deplasare la Cluj cu 2-1, aducînd puncte prețioase pentru o echipă care se zbate în partea de jos a clasamentului, respectiv pe locul al 12-lea. Este incredibil ceea ce se întîmplă, dar Bacăul rămîne fără înfrîngere în acest an competițional, după ce a reușit să cîștige cu 3-1 partida disputată în compania Gloriei Bistrița. Bacăul este acum pe locul al 3-lea și se află în fața celui mai greu meci de pînă acum: cu Dinamo în Stefan cel Mare. Surpriza neplăcută a etapei, pentru că trebuia să fie una, a venit din partea Argeșului care a pierdut acasă în fața Astrei cu 1-2. Golul de onoare a fost înscris de Barbu din penalty în minutul 80, dar era prea tîrziu. Meciul fusese jucat.

Fiorentina a fost dată afară din Cupa UEFA! După ce un arbitru a fost rănit de o petardă aruncată lîngă picioarele sale, UEFA a decis că anul competițional 1998-1999 s-a terminat pentru Fiorentina AC. Echipa nu se afla la prima abatere, meciul disputîndu-se pe teren neutru, la Salerno, deoarece mai avea o suspendare datorată incidentelor din Cupa Cupelor. Adversara sa, Grasshoppers Zurich, se califică nesperat după ce era condusă la general cu 4-2 și va întîlni Girondins Bordeaux în turul următor.

ANDREI TOMA

Ce le trece unora prin minte?!

Construcții din materiale mai puțin obișnuite? Iată un subiect pe placul multor oameni inventivi. Printre cei mai celebri sînt cei 16 studenți ai Academiei de Științe Economice din Bruxelles; ei au ctitorit - pe durata a unsprezece zile - o autentică piramidă, utilizînd fix 233300 de capace de bere. Conform cu spusele lor, dificultatea principală a constat în colectarea acestui număr astronomic de capace, acțiune care le-a luat aproape trei luni, exasperînd chelnerii din Bruxelles. De menționat faptul că nu s-a folosit nici un fel de liant.

Timp de peste trei ani, John Dampsay din Oakville, statul american Nevada, a strîns... țevi de eșapament de la mașinile abandonate în cimitirele de profil. După ce a prelucrat și a sudat cap la cap 1745 de astfel de țevi, John și-a amenajat o conductă de apă cu ajutorul căreia și-a irigat ferma de la un rîu aflat la o distanță de cira 800 de metri de limita proprietății lui.

Într-o zonă deosebit de însorită a Floridei (SUA), la Suntown, mai multe familii și-au construit o cameră specială, atașată casei propriu-zise. Această odaie are pereții integral alcătuiți din sticle de vin, whisky etc., care reflectă razele soarelui în mod captivant, formînd adevărate orgi de lumină. De remarcat faptul că temperatura într-o astfel de cameră este aproape constantă zi și noapte.

Cu cincizeci și șase de mingi de baschet, Thomas Lloyd și-a făurit o plută cu care a parcurs cincizeci de kilometri pe fluviul Mississippi. În cele din urmă, legăturile dintre mingi au cedat, însă recordul său ingenios n-a mai fost egalat. Pe fiecare minge avea autografe ale vedetelor din NBA.

TERMITELE ATACĂ AMERICA!

Celebrul vis american în care fiecare cetățean putea avea un cămin sigur și confortabil riscă să se transforme într-un coșmar, și aceasta datorită unei specii de termite care amenință „infrastructura principalelor orașe din SUA", anunță Comitetul de Control al Termitelor, organizație fondată în urma situației extreme la care s-a ajuns, vinovatul principal fiind „Coptotermes formosanus", specie originară din sudul Chinei. Aceasta a început să se îndoape cu sute de copaci din New Orleans la micul dejun, cu linii telefonice la prînz, încheindu-și ziua cu cîteva poduri. Termitele au făcut o pasiune pentru casele americanilor care trăiesc în sud, în special pentru cei din Louisiana, unde au dat gata 23 de parohii și peste 500 de clădiri din New Orleans, aici localnicii fiind nevoiți să închidă o școală datorită pagubelor cauzate de micile insecte. Prezența lor a fost semnalată și în Florida, Texas, Georgia, Hawaii, Carolina. „Dacă nu au ajuns încă în casele voastre, nu trebuie să vă bucurați, este doar o chestiune de timp" anunță pe un ton cît se poate de serios cei din Comitet.

Ele pot să distrugă structura unei case mult mai repede decît termitele autohtone, deoarece coloniile lor sînt mult mai mari, în plus, sînt o specie mult mai agresivă decît cea autohtonă, mîncînd cu poftă o cantitate aproape dublă de alimente. Americanii au încercat să se apere de ele introducînd chimicale în sol pentru a forma o barieră de insecticid în jurul fundației caselor, însă fără succes. Termitele nesătule îi fentează pe stăpînii caselor „folosind sol netratat chimic pentru a construi un tunel prin cel tratat", susțin cei din Comitetul de Control al Termitelor.

Ceramică multifuncțională

Alain Vagh din Salernes a moștenit de la tatăl său vitreg o fabrică de faianță. Mare iubitor al acestui tip de material de construcție, Alain s-a gîndit că îi poate pune în valoare frumusețea și altfel decît în mod obișnuit. Așa că, mai întîi și-a îmbrăcat propria-i mașină în plăcuțe de ceramică. Migăloasa și inedita lucrare a durat nouă luni. Apoi, a placat integral un congelator, un pian cu coadă și un scuter. „E păcat că plăcuțele de ceramică create în fabrica noastră, și nu numai, adevărate opere artistice, sînt folosite în special la decorarea camerelor de baie, a toaletelor de serviciu și, deci, sînt mai puțin expuse vederii. Ele merită să fie mai mult admirate", e de părere Alain.

Cumpătare energic impusă

Exasperate de a-și vedea soții întorcîndu-se mereu beți-morți acasă, unele indiene din statul Orissa au decis să recurgă la o manieră forte. În fiecare seară, zeci de săteni sînt „judecați" de nevestele lor și declarați vinovați. Ele îi leagă de cîte un stîlp și-i bat zdravăn, sub privirile a sute de persoane. „Am obținut succese notabile", se felicită, în fața unui corespondent al ziarului „South China Morning Post", Jani Rudramma, fondatoare locală a antenei pentru „Women's Temperance Movement" din satul Birsingi.

În numărul viitor

■ Vidul „inventează" eterul ■ Astrologia dinaintea... astronomiei ■ Genetica și războiul știrilor senzaționale ■ Înainte... spre trecut! ■ Supercivilizațiile și supranaturalul ■ Cercetătorii români nu vor... caracatițe! ■ Procese celebre ■ Remedii împotriva guturaiului și a gripei ■ Curajul de a-ți descătușa sufletul ■ Caesarea maritimă ■ Misterioasa Țară Saba ■ Cine a comis cel mai mare fals al creștinătății? ■ „Godzila", monstrul ucis de capcane cunoscute ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Timp liber

ÎN ATENȚIA CITITORILOR FIDELI!

Revista *„Magazin"* împreună cu *Agenția de turism C&D Partner* organizează pentru cititorii noștri fideli weekendurile toamnei 1998. Puteți petrece împreună cu cei dragi zile de neuitat în Istanbul, singurul oraș din lume ce se întinde pe... două continente. Totul la un preț promoțional.

- Programul excursiei cuprinde vizitarea unor puncte de mare atracție din Istanbul, inclusiv a Marelui Bazar.
- Plecările în excursie au loc joia seara, din București, iar sosirile luneа dimineața.
- Servicii asigurate • confort deosebit în transport (microbuz sau autocar Mercedes) • cazare la hotel de trei stele situat în centrul istoric al orașului, în apropierea Bazarului.
- Prețul excursiei: 70 $ + 500000 lei.
- Cititorii noștri beneficiază de o reducere cu 8 la sută pe baza talonului alăturat.

***Pentru alte detalii** și înscrieri, telefonați la redacție la 2228336 sau la Agenție la 2316131 sau 2316132 (doamna Miruna Grigore).*

TALON DE FIDELITATE

Nume .....

Prenume .....

Adresa .....

.....

Data excursiei .....

MAGAZIN nr. 46

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., București, Piața Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) și 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Țiriac", Sucursala București.

PUBLICITATE prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacției la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAȚI!

Abonarea, acum, direct la redacție vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale prețului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacția „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde și alte informații utile.

SERIE NOUĂ - 392 • ANUL XLI • 19 NOIEMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 47 (2142)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Singura dramă pentru om: confuzia."

•

„Obligă-i (pe oameni) să clădească un turn împreună şi-i vei preschimba în fraţi. Iar dacă vrei să se urască, aruncă-le un pumn de grăunţe."

•

„Cînd suferea el, pacea lumii îi era insuportabilă."

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Ploaie de meteoriţi

MIERCURI NOAPTEA, CEA MAI LUMINATĂ NOAPTE A SECOLULUI

Celor care au făcut o pasiune din a privi Cerul înstelat, Cosmosul le face cadou miercuri noaptea cea mai luminată noapte, nu de stele ca de obicei, ci de un mare spectacol de artificii oferit de roiul de meteoriţi care va traversa atmosfera Pămîntului, cel mai grandios în ultimele trei decenii. Meteoriţii nu sînt stele, ei sînt firimiturile care rămîn în urma unor comete, dar aceste firimituri de rocă vor intra în atmosferă cu o viteză de peste 248.000 de kilometri pe oră! De data asta, rămăşiţele de rocă aparţin cozii cometei Tempel-Tuttle care face un tur complet prin sistemul nostru solar o dată la 33,25 ani, şi care în luna februarie a trecut pe lîngă Soare, căldura Soarelui producînd o nouă şi grandioasă coadă de praf care acum trece şi prin dreptul Terrei. La munte, acest spectacol grandios va putea fi urmărit în cele mai bune condiţii, dar cei care-l pierd trebuie să aştepte anul 2098 şi 2131 pentru a fi martorii altei ploi de stele, asta pentru că în 2029 cometa Tempel-Tuttle va fi atrasă de gravitaţia planetei Jupiter, lăsînd Pămîntul undeva mai departe.

VOM FI LOVIŢI fără a ne putea apăra?

pagina 4

O, LEVANT, LEVANT FEROCE!

Dacă vreun meteorit ar lovi Levantul pe care îl trăim fiecare în suflet, atunci cu siguranţă că Levantul lui Mircea Cărtărescu, unul dintre cei mai importanţi scriitori ai vremii noastre, ca să nu spun doar ai Generaţiei 80, ar rămîne intact asemenea oricărui diamant, aceasta fiind, în cele din urmă, soarta oricărei capodopere: de a rezista vremurilor indiferent de vremuri. Sîmbăta trecută la Teatrul Bulandra, sala Toma Caragiu, trupa de actori, în frunte cu Mariana Mihuţ, de la Theatrum Mundi, o companie condusă de Ion Cocora, a avut curajul, spre deosebire de restul teatrelor din Capitala noastră iubită, de a pune în scenă o... epopee!, este vorba despre epopeea lui Mircea Cărtărescu intitulată „Levantul", o carte retipărită acum, după opt ani de la prima ei publicare. Curajul montării unei epopei, într-un teatru al zilelor noastre triste, s-a dovedit a-l avea experimentata regizoare Cătălina Buzoianu care, luîndu-se la trîntă cu profunzimile şi strălucirea versurilor cărtăresciene, a adus la lumină, în maniera unei înflăcărate feerii, o lume frumoasă şi abjectă, optimistă şi pesimistă, ca o hazna sau ca o tablă de şah, viul şi strălucitorul Levant în care trăim. Despre această carte, „auctorele" însuşi spunea într-un interviu: A ieşit un fel de roman în versuri, cu o suprastructură de teorie literară, de satiră politică şi chiar de metafizică... Ca şi Visul, cu care se înrudeşte subteran, Levantul s-a scris, practic, singură, vers cu vers şi idee cu idee, desfăcîndu-se ca o floare pe modesta mea masă de bucătărie acoperită cu muşama. Nu am şters nici zece cuvinte din cele vreo 7000 de versuri, cîte cuprinde această „dăltuire în halva„. Şi totuşi, de la „Levantul ferice" pînă la „Levantul feroce", cele două extreme sufleteşti între care se zbate autorul încăpăţînîndu-se să scrie poezie într-o lume care şi-a pierdut pînă şi proza, scufundîndu-se în telenovele şi nevoi, nu e decît un pas. Uneori pasul ascunde o scurtă clipire, alteori o eternitate. În acest spaţiu efemer al poeziei, al visului clădit pe cuvinte se află ascuns trupul firav al lui Mircea Cărtărescu. Într-o glossă, Cărtărescu spune: „Cocîrjat pe semne care/Stele sunt în altă lume/ Scriitorul ţi se pare/ Rege-n ţările de spume/ Dar şi el e o stafie/ Doar de cîlţi şi doar de rips...". Eu le spun bucureştenilor care citesc aceste rînduri: nu rataţi spectacolul LEVANTUL pentru că s-ar putea ca în această viaţă să nu mai aveţi vreodată ocazia să vedeţi un spectacol asemănător. ***(George Cuşnarencu)***

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
Genetica şi războiul ştirilor senzaţionale

SURPRIZA LUNII NOIEMBRIE

Cititorii fideli ai revistei „Magazin" care fac abonament acum pentru primele 6 luni ale anului viitor direct la redacţia noastră pot cîştiga şi o excursie la Istanbul. Deci:

- **citiţi în pagina a 15-a Talonul pentru abonament;**
- **decupaţi talonul, apoi completaţi-l;**
- **achitaţi costul abonamentului prin mandat poştal pe numele şi adresa indicate în talon;**
- **trimiteţi pe adresa redacţiei pînă pe data de 30 noiembrie copia mandatului poştal şi puteţi cîştiga, prin tragere la sorţi, o excursie la Istanbul.**

Nu rataţi şansa de a vă număra printre cei

CINCI CÎŞTIGĂTORI!

Cu doar 46.800 lei vă asiguraţi un abonament pe şase luni la „Magazin" şi, dacă sorţii decid, puteţi vizita şi Istanbulul.

Starea de veghe 5
O lume... confort 2 Cercetătorii români nu vor... caracatiţe
Medicina la zi 7
Poate fi sporit coeficientul de inteligenţă?
Homo Sapiens 9
Misterioasa ţară Saba
13 **Idoli**

femina club 6

Bibliotec... ...tă

MUZICARTA

BREGOVICI
un balcanic fără frontiere

Mă aflam la Cluj în casa prozatorului Tudor Dumitru Savu, cu vreo cîţiva ani în urmă, cînd am auzit pentru prima oară muzica lui Goran Bregovici. Era, aveam să aflu, coloana sonoră a filmului „Arizona Dream" şi trebuia să recunosc că muzica filmului „acest film este despre un peşte" cum spunea însuşi Bregovici, era una cu totul deosebită. Un amestec de balcanism, muzică ţigănească şi americană. Mai tîrziu aveam să văd şi filmul „Arizona dream", un film care nu prea avea nimic în comun cu maşina de tocat carne de la Hollywood, un film nebun, frumos, din păcate pigmentat prea puţin cu muzica lui Bregovici, cea pe care eu o auzisem pe casetă. În fine, a venit şi momentul, cu totul ieşit din comun, cel al sosirii lui Bregovici la Bucureşti, prilej cu care am ascultat aproape vrăjit, muzica acestui compozitor sîrbo-croat născut pe 22 martie 1950, cu nevastă musulmancă şi puţin român, dar cu viză de America, căruia îi place enorm să hălăduiască prin lume. E greu de etichetat explozia muzicii acestui compozitor de excepţie, prezenţa lui scenică în stare să trezească din morţi chiar şi pe cel mai rebegit spectator, o vitalitate care poate nu mai există decît în Balcani, la adevăraţii artişti, într-o Europă încremenită în snobism. Dînd exemplu unui mare artist care îşi respectă publicul, Bregovici a concertat şi la Sala Palatului nu făcînd play-back, ca atîţia alţi „artişti" chinuiţi de peste Ocean care ne-au vizitat, ci însoţit de o trupă simfonică, de un taraf şi un cor de femei. Recunosc, am trăit o mare bucurie, am văzut omul Bregovici, în carne şi oase, după ce făcusem cunoştinţă cu el, imaginar, doar ascultîndu-i casetele. Bravo, Braga!

GEORGE CUŞNARENCU

P.S. - Cititorilor care mi-au scris întrebîndu-mă de ce nu mai scriu „Pozitiv pe raster" le răspund că voi reveni, dar, deocamdată, pot să mă citească în fiecare vineri la rubrica *Pamflet* din „Jurnalul Naţional".

Radiografii sonore

Erotic Terrorism - Fun' Da'Mental. Trupa a ajuns la al treilea album şi îşi menţine neştirbit statutul de *„British Asian Public Enemy"* acordat de presa insulară la debutul cu *„Seize The Time"!* Dacă am amintit de *Public Enemy* cred că v-aţi dat deja seama la ce vă puteţi aştepta, caz în care „Terorismul erotic" va face multe victime! Amatorii genului nu trebuie să rateze acest album...

Comin'Atcha! - Cleopatra. Cel mai nou nume din Manchester care s-a impus în topuri, trioul surorilor *Higgins-Cleo* (15 ani), *Yonah* (13) şi *Zainam* (17) debutează discografic promiţător, cu un amestec de disco-pop clasic pentru anii '90. Albumul apare sub semnul *Warner Bros* dar fetele au anunţat, de curînd, că următorul LP va fi editat de casa *Maverick* şi va fi supervizat de *Madonna!* Ce ar mai fi de spus? Fetele candidează cu mari şanse la „Revelaţia anului"!

Hinda - Hinda Hicks. Încă o apariţie surprinzătoare în peisajul muzical britanic, o interpretă de 22 de ani din comitatul Sussex, dar de origine tunisiană, o voce inclusă imediat în categoria rhythm & blues insulară. Presa de specialitate a făcut trimiteri la *Al Green, Des'Ree, Marvin Gaye, Mary J. Blige* şi chiar *Phil Collins*, vorbind despre *Hinda* ca despre noua şansă a r & b-ului insular! Ascultaţi albumul pentru a vă convinge. Sau nu...

The Album - Godzilla. Da, este vorba de coloana sonoră a remakeului celebrului film din urmă cu zeci de ani, în soundtrack-ul respectiv fiind incluse compoziţii interpretate de *Puff Daddy* şi *Jimmy Page, The Wallflowers, Green Day, Jamiroquai, Foo Fighters* sau *Silverchair,* melodii care reuşesc, în bună măsură, să reproducă şi să completeze atmosfera peliculei...

Ophelia - Natalie Merchant. La cinci ani de la despărţirea de grupul a cărei solistă a fost - *10000 Maniacs, Natalie* scoate un al doilea album solo, destul de liniştit şi în care cochetează cu mai multe stiluri, dovadă că solista încă nu s-a hotărît pe ce drum muzical s-o apuce: jazz, pop, rock...

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

VIDEO MUSIC

THUG IMMORTAL - The Tupac Shakur Story

Filmul redă, pe parcursul a 90 de minute, povestea vieţii cunoscutului rapper nord-american, împuşcat pe 7 septembrie 1996... *„Thug"* ni-l arată pe *Tupac* cu familia, la înregistrări, relaţia sa cu *Death Row Records* (vă reamintesc că în argou *„Death Row"* este numele celulei condamnaţilor la moarte), ieşirile sale publice, secvenţe din concerte. Ca final mi se par foarte potrivite cuvintele lui *Tupac,* spuse cu puţin timp înainte de tragica sa trecere în istorie: „Eu sînt viitorul Americii Negre şi nimeni nu-mi poate fura strălucirea". Odihneaşcă-se în pace!

Top Singles

1. To The Moon And Back - Savage Garden
2. My Favourite Mistake - Sheryl Crow
3. More Than A Woman - 911
4. True Colours - Phil Collins
5. I Don't Want To Miss A Thing - Aerosmith
6. The Power Of Good-Bye - Madonna
7. What Can I Do - The Corrs
8. No Matter What - Boyzone
9. Someone Loves You Honey - Lutricia McNeil
10. Rollercoaster - B'witched

Propuneri: I Believe - Cher, Blue Angels - Pras Michael, Outside - George Michael, Thank U - Alanis Morissette, I Just Wanna Be Loved - Culture Club.

● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ●

Mai frumoase ca oricînd!

În orice anotimp este firesc să vă ocupaţi mai mult de frumuseţea şi sănătatea dv. Vă poate fi utilă firma „Avram Exim" ce vă oferă o paletă largă de produse cosmetice, testate calitativ şi avizate de Ministerul Sănătăţii. Este vorba despre:

◆ **LOŢIUNEA STOP ACNEEA** - împotriva coşurilor şi a punctelor negre, are un puternic efect seboreic, dezinfectant şi cicatrizant, conţinînd substanţe ce asigură vindecarea acneei (coşurilor) - 35000 lei.

◆ **CREMA STOP ACNEEA** - împotriva coşurilor şi a punctelor negre - o cremă magică ce penetrează profund pielea feţei, cicatrizează şi înlătură acneea şi dispariţia punctelor negre - 35000 lei.

◆ **MASCA FILMOGENA STOP ACNEEA** - împotriva coşurilor şi a punctelor negre conţine extrase de plante care ajută la vindecarea acneei şi dispariţia punctelor negre - 35000 lei.

◆ **GEL CREMĂ ÎMPOTRIVA CEARCĂNELOR** - are acţiune emolientă, hidratantă, revitalizantă, conţinînd principii active, naturale, de combatere a umflăturilor, a pungilor de sub ochi şi înălbeşte porţiunea vineţie din jurul ochilor. Obrazul capătă un aspect proaspăt, sănătos şi tineresc - 35000 lei.

◆ **CREMA ÎMPOTRIVA BĂTĂTURILOR** - a crustelor de pe călcîie, coate sau genunchi. Are un efect rapid de îndepărtare a crustelor şi bătăturilor, aceste zone rămîn netede şi catifelate. Senzaţia de confort datorată acestei creme este persistentă - 32000 lei.

◆ **PRODUS ÎMPOTRIVA TRANSPIRAŢIEI PICIOARELOR** - folosindu-l transpiraţia şi mirosul neplăcut dispar. Formula cea mai sigură de a avea încredere în dumneavoastră în orice împrejurare - 40000 lei.

◆ **ANTIPISTRUI** - prin aplicarea acestei soluţii, pistruii şi petele de pe întreg corpul dispar cu siguranţă. Efectul este rapid. Încercaţi şi nu veţi regreta - 35000 lei.

◆ **LOŢIUNE CAPILARĂ** - împotriva căderii părului. Activează circulaţia capilară, combate eficient calviţia (chelia) - 30000 lei.

◆ **STIMULENT SEXUAL** - pastile - un produs natural (biologic) fără efecte secundare sau toxice, recomandat în lipsa apetitului sexual, impotenţă, frigiditate. Măreşte durata actului sexual, dorinţa şi plăcerea intimă, putînd fi folosit atît de doamne cît şi de domni - 55000 lei.

◆ **NOU! TABLETE ÎMPOTRIVA OBEZITĂŢII** - conţin pulberi vegetale şi uleiuri volatile care datorită principiilor active acţionează puternic asupra organismului, micşorînd pofta de mîncare. Au un efect laxativ - diuretic şi emolient, protejînd tubul digestiv. Folosind aceste talbete, ajungeţi în scurt timp, la greutatea dorită - 50000 lei.

◆ **RIMEL PENTRU PĂR** - diferite culori - Doamnele elegante îşi vor face cu acest rimel şuviţe care dispar la periat sau spălat - 120000 lei.

◆ **COMPLEX ANTISTRES ŞI ANTIRID** - (capsule fabricate în Italia) - produs bazat pe ultima tehnologie în domeniu, bogat în multivitamine. Folosindu-l veţi obţine rezultate de care veţi fi mulţumită şi dvs. - 60000 lei fiecare.

◆ **PICĂTURI ANTISFORĂIT** - este un produs chinezesc, cu extract natural de plante care reduce sforăitul şi stimulează căile respiratorii - 50000 lei.

◆ **PLASTURE ŞI UNGUENT ANTIREUMATIC** - care aplicate pe diferite părţi ale corpului (gît, spate, mijloc, picioare, mîini), face ca durerea reumatică să dispară în cîteva minute - 25000 lei fiecare.

◆ **TINCTURA** - cu efect specific hepato-biliar, indicat în afecţiuni ale ficatului şi în ciroza hepato-biliară - 250 ml - 35000 lei.

◆ **CAPSULE PENTRU PREVENIREA HERPESULUI** - 60 capsule - 80000 lei.

◆ **CREMA ANTIRID** - conţine principii de revitalizare celulară cu rol de protecţie a obrajilor, menţine pielea suplă şi fragedă, prevenind apariţia ridurilor şi le estompează pe cele existente. Se utilizează pentru orice tip de ten şi asigură un echilibru fiziologic spontan, îndepărtînd efectele îmbătrînirii - 30000 lei.

◆ **LOŢIUNE PENTRU ÎNDEPĂRTAREA NEGILOR** - conţine extrase de plante şi principii active datorită cărora, prin aplicare repetată - doar pe porţiunea cu negi aceştia se usucă şi dispar - 50000 lei.

◆ **PASTĂ DE CURĂŢAT MÎINILE** - pentru curăţiri grele. Îndepărtează uşor şi complet vaseline, uleiuri de motor, grăsimi industriale - 25000 lei.

◆ **APĂ DE GURĂ, SPRAY ŞI UNGUENT DENTAR** - loţiune antiseptică pentru gargară, cu proprietăţi anestezice, menţine igiena gurii şi a gîtului. Se foloseşte în gingivite, stomatite, pentru uşurarea durerii şi îndepărtarea mirosului neplăcut al gurii - 35000 lei fiecare.

◆ **BOMBY** - diverse arome (produs medical care împrospătează respiraţia, eliminînd mirosul neplăcut al gurii şi al gîtului) este mic, uşor de purtat - un prieten care vă ajută în orice moment al zilei - 15000 lei.

◆ **GEL CAPILAR** - cu extrase de urzică şi aloe vera - combate mătreaţa şi calviţia (chelia) - 39000 lei.

◆ **GEL ANTICELULITIC** - conţine extras de plante şi unisfere active cu vitaminele A, E, C. Combate celulita, vergeturile, hrăneşte şi catifelează pielea, împiedicînd îmbătrînirea - 56000 lei.

◆ **CREMĂ ÎMPOTRIVA SCABIEI (RÎIE)** - tratează scabia dintr-o singură aplicare - 30000 lei

◆ **LOŢIUNE-CREMĂ ÎMPOTRIVA PEDICULOZEI (PĂDUCHI)** - elimină păduchii şi ouăle lor printr-o singură utilizare - 30000 lei.

◆ **STIMULENT GENERAL** - loţiune - produs natural pe bază de plante şi produse apicole, combate impotenţa şi frigiditatea, este un tonic şi energizant general. Întîrzie simptomele de îmbătrînire, creşte existenţa organismului faţă de boli, îmbunătăţeşte activitatea fizică şi mentală, stimulează metabolismul celular şi funcţiile sexuale - 50000 lei.

◆ Tablete **ÎMPOTRIVA FUMATULUI** - cu proprietăţi antitabagice, energetice, remineralizante. Consumînd aceste produse biologice veţi reuşi să vă lăsaţi de fumat în cel mai scurt timp posibil - 45000 lei.

◆ **TEST DE SARCINĂ, SIDA, SIFILIS** - o metodă simplă şi rapidă de a afla în 5 minute dacă sînteţi sau nu însărcinată sau bolnavă - 50000, respectiv 75000 lei fiecare.

◆ **ATENŢIE BĂRBAŢI!! - CREMA EROS** - datorită produselor naturale pe care le conţine, aplicarea ei pe organul sexual masculin, creşte durata de erecţie, întîrzie ejacularea, actul sexual devenind o plăcere pentru ambii parteneri - 90000 lei.

◆ **SUGATIVĂ PENTRU SUTIEN** - produsul poate fi utilizat de lăuze sau de femeile cu sîni mici - 40000 lei.

◆ **DISCHETE DEMACHIANTE** - sterile - cu care realizaţi o demachiare perfectă a tenului - 35000 lei.

◆ **FOLIE ŞI CREMĂ EPILATOARE** - vă ajută să îndepărtaţi surplusul de păr nedorit, într-un mod mult mai comod şi igienic - 35000 lei.

◆ **EXTRACTE DIN PLANTE - TINCTURA** - produs natural cu un intens efect benefic în bolile interne, obţinut din 16 plante medicinale - 50000 lei.

◆ **BITTER SUEDEZ (MAURERS)** - produs original din 32 de plante, cu efect miraculos - 30000 lei sticla.

◆ **SIROP DE COACĂZE NEGRE** - bogat în vitamine, cu acţiune reconfortantă şi revigorantă, antistres - sticlă de 320 g - 25000 lei.

◆ **ATENŢIE DIABETICI ŞI OBEZI!** - Firma noastră pune în vînzare produse naturale: înlocuitori de pîine din grîu şi orez, deosebit de gustoase şi fără calorii (ham-let grîu şi ham-let orez, cu diverse arome - pachete cu 20 buc. - 15000 lei.

TALON DE COMANDĂ
DE TRIMIS LA AVRAM EXIM SRL, CP 91, OP 4, BUCUREŞTI
✆ 01/3214698 sau 6841952

Doresc să cumpăr următoarele produse:
.....
.....
.....
.....
Nume .....
Prenume.....
Strada..... Nr..... Bl..... Sc..... Ap.....
Localitate..... Judeţ .....
Cod ,..... O.P. ..... Telefon .....

Suma corespunzătoare + taxele poştale şi de ambalare se plătesc la primirea coletului. M 47

OFERTĂ SPECIALĂ

- CIORAPI ELASTICI COMPRESIVI
- GENUNCHIERE
- CORSETE ABDOMINALE
- SLIP - INCONTINENŢĂ URINARĂ
- TALONETE ORTOPEDICE
- PROTEZE PENTRU SÎNI ŞI ORICE ALT PRODUS LA COMANDĂ

Relaţii suplimentare - 321.46.98. Dacă doriţi să intraţi cît mai repede în posesia produselor mai sus menţionate vă rugăm trimiteţi bonul alăturat chiar azi sau sunaţi la 01/684.19.52 sau 01/321.46.98.

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Dorin Măran
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Margareta Drăghici (contabil-şef), Nicoleta Cochinţu, Aurel Fracea
Tel.: 222.83.21
Cont: 40 10 10 85 00 (lei); 40 20 10 53 30 ($); 40 20 10 53 31 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

VIDUL „inventează” ETERUL!

ADRIAN HOAJĂ

Secolul al XIX-lea ridică noi obstacole în înțelegerea vidului. Descoperirea undelor electromagnetice i-a intrigat pe fizicieni, întrucît acestea se propagă nestînjenite prin vid. Dar, după cum știau fizicienii epocii, bazîndu-se pe bunul simț format cu ajutorul percepției condițiilor fizice existente pe Terra, o undă are nevoie de un anumit mediu pentru a se propaga, un mediu în care să se poată produce oscilațiile.

Undele sonore oscilează în aer sau într-un mediu lichid ori solid. Dar în vid sunetele nu se propagă... Atunci cum oare se pot propaga undele electromagnetice în vid, producînd oscilațiile specifice? Ce „mediu” anume „vibrează” la trecerea acestor unde? Pentru a rezolva acest fals paradox, fizicienii au umplut vidul cu „eter”, un mediu cvasi-mistic de propagare a oscilațiilor electromagnetice. Din nefericire, celebra experiență efectuată la începutul secolului nostru de Michelson și Morley, menită să pună în evidență existența eterului, n-a avut drept rezultat decît... inexistența eterului!

Mai mult decît atît, s-a constatat că lumina se propagă în vid prin intermediul unor particule fără masă - fotonii - care sînt de milioane de ori mai numeroase decît toți atomii din Univers! Însă adevăratul demolator al eterului va fi însuși Albert Einstein, în 1905, cu a sa Teorie restrînsă a relativității, care va socoti vidul ca fiind un spațiu din care lipsesc cu desăvîrșire atît particulele, cît și radiațiile de orice fel. Două condiții, de altfel, greu de atins, de vreme ce, chiar și în „zonele deșertice” ale Universului, în care nu se află decît cel mult un atom pe metru cub, spațiul respectiv este inundat de cîmpuri electromagnetice, radiații, fotoni provenind de la felurite obiecte cosmice - stele, quasari, galaxii etc...

Apariția, în deceniile trei și patru ale secolului nostru, a Teoriei generalizate a relativității, precum și a fizicii cuantice a complicat și mai mult viziunea noastră despre vid, întrucît a readus în atenția oamenilor de știință o străveche idee...

...„NIMICUL” ESTE IMPOSIBIL!...

...De astă dată, idee tratată mult mai nuanțat, din punct de vedere filosofic decît o făcuseră cărturarii din vechime, și transformată de fizicieni în axiomă întrucît, după cum s-a dovedit, chiar în lipsa oricărui atom sau a oricărei particule, spațiul conține „ceva” - cîmpuri gravitaționale, radiația cosmologică de fond, particule „virtuale” etc. - fapt de natură să atribuie „vidului absolut” caracterul de iluzie, de abstracțiune pur teoretică, imposibil să existe ca atare în Univers! Aceasta a fost concluzia fundamentală decretată de fizica cuantică. Vidul fizic se transformă în „vid cuantic”, acesta din urmă fiind golit de particule reale, însă plin de energie, de cîmpuri și particule „virtuale” - cu alte cuvinte, un „vid plin”! Iată unul din paradoxurile fizicii cuantice...

Fără îndoială, paradoxul de mai sus exprimă o realitate ce nu poate fi pusă la îndoială: „vidul” și „non-vidul„ (sau „plinul”) coexistă, avînd granițe fluide, care se întrepătrund, aidoma unui zid de cețuri ale cărui margini zdrențuite nu pot fi delimitate cu precizie față de zonele de văzduh limpede... Pentru a fi mai aproape de adevăr, un sistem care nu conține nici o particulă reală și nefiind traversat de nici o radiație, posedă o energie care niciodată nu este și nici nu poate fi egală cu zero, întrucît, după cum am spus mai înainte, este străbătut de cîmpuri energetice care nu pot coborî sub o valoare reziduală socotită a fi o „stare fundamentală”. Această fluctuație de energie în jurul valorii minimale este datorată, între altele, și apariției perechilor de particule-antiparticule care, străbătînd spațiul, se anihilează reciproc. Oscilațiile valorii energiei din zonele de vid se explică prin faptul că vidul „împrumută” energie pentru crearea de particule într-un interval de timp extrem de scurt, după care aceste particule nou create se dezintegrează în neant, restituind energia „împrumutată”. Fracțiunile infinitezimale de timp necesare creării și dispariției acestor particule fac ca aceste particule să nu poată fi observate, motiv pentru care sînt socotite a fi „virtuale”. Așadar, vidul cuantic nu poate fi observat, aidoma particulelor virtuale cărora acesta le dă naștere, fiind, la rîndul lui, o construcție pur teoretică. Ce-i drept, anumite efecte ale acestui vid cuantic pot fi detectate, fie și indirect, confirmînd astfel faptul că vidul cuantic s-ar părea că nu este chiar atît de „teoretic” pe cît am fi tentați să credem... Bunăoară, „efectul Lamb” (grație căruia electronii reali au o influență certă asupra perechilor de electroni-pozitroni „virtuali”, electronul „virtual” fiind respins iar pozitronul „virtual” fiind atras) sau „efectul Casimir”, descoperit de fizicianul olandez Hendrik Casimir (potrivit căruia, existența vidului între două plăci metalice face ca acestea să se atragă și, mai mult decît atît, între ele să se producă... energie!), despre care revista noastră a mai scris... Și totuși, fizica actuală ce părere are despre vid? Există ori ba?!...

(Va urma)

GENETICA ȘI... războiul știrilor senzaționale

PAUL IOAN

Abia acum, cînd acele orologiilor se îndreaptă ireversibil spre „ora 2000”, genetica pare să fi intrat în faza maturității depline. Spunem asta pentru că a părăsi exuberanța tinereții înseamnă, în cadrul acestei științe a autocunoașterii biologice, eliberarea de idei dogmatice și abținerea de la anunțuri pripite cu aură de senzațional. Concret, este vorba de renunțarea la teza determinismului genetic, conform căruia o malformație genetică duce inevitabil la o maladie sau la un comportament anume, și la evitarea publicării de știri cu uriaș impact asupra publicului, care apoi să fie dezmințite fie de oameni de știință, fie de jurnaliștii care au preluat declarațiile explozive și le-au pus, de multe ori, pe primele pagini ale ziarelor.

Zvonuri bulversante

Dintr-un impresionant dosar doldora de astfel de cazuri, analizate pe toate fețele de revista „La Recherche”, cele mai interesante și mai bine cunoscute de publicul românesc familiarizat cu „fascinația științei” sînt cele legate de maladiile psihiatrice, de comportamentul violent și criminalitate, și chiar de homosexualitate. Cu accente critice neiertătoare, sînt puse la zid afirmații de genul: a fost descoperită gena asasinilor!, sau cea a homosexualității, sau cea a tulburărilor de exprimare corectă din punct de vedere gramatical („gena gramaticii”!). În toate aceste cazuri, a trebuit o perioadă mai scurtă sau mai lungă, pentru ca geneticienii să recunoască faptul că „au exagerat”, că studiile lor sînt incomplete și concluziile hazardate.

Trăim într-o lume în care bărbații par să-și fi adus aminte că meseria de războinic era cea mai onorabilă în vechi perioade istorice. Sîntem asaltați de omniprezenta violență și poate de aceea știrea privind descoperirea genei violenței, în 1991, a făcut înconjurul mapamondului cu viteza gîndului. Profesorul englez Howard Cuckle dădea atunci un interviu fulminant revistei „Sunday Times”. Bomba jurnalistică a fost cu promptitudine preluată de alte publicații prestigioase, precum „Daily Mail” și „La Stampa”... Se afirma că s-a descoperit o genă care are un rol important în comportamentul agresiv, criminal. Această „inculpată” este asociată cu un cromozom X fragil, de aceea acestei predispoziții i s-a dat numele de „sindromul X fragil”. Fuseseră făcute experimente pe șoareci și modelul animal a confirmat, în aparență, deviațiile comportamentale. A apărut chiar o asociație a celor depistați cu cromozom X fragil (în Anglia)... Dar peste cinci ani de cercetări asidue, legătura dintre gena respectivă și violență s-a rupt. Au apărut dezmințirile și s-a precizat că respectivul sindrom nu conduce decît la o întîrziere mentală și semne anatomice specifice retardaților!

Un alt caz care a făcut o vîlvă enormă în SUA a fost acela al anunțului: „A fost descoperită gena homosexualității!”. Echipa condusă de Dean Hamer publica, cu surle și trîmbițe, această veste în binecunoscuta revistă „Science”, în iulie 1993. Se considera că un grup de gene situat pe cromozomul X determină „orientarea sexuală masculină”. Psihologii și psihanaliștii au sărit ca arși, genetica le lua pîinea de la gură; grupurile de homoxesuali jubilau, se găsise, în sfîrșit, o justificare științifică, biomoleculară, a tendințelor lor sexuale și, în consecință, opinia publică trebuia să manifeste o atitudine nedispreţuitoare față de ei. Numai că studiile ulterioare au arătat că parametrul statistic al solidității concluziilor științifice este la limita credibilității și scepticismul s-a instaurat și-n această direcție, iar deja celebrul Dean Hamer a început să schimbe tonul afirmațiilor sale.

Nu există gena criminalității!

Gena care face acordul subiectului cu predicatul!

În fine, chiar în 1998 (februarie) s-a declanșat controversa legată de știrea: „A fost localizată gena responsabilă cu tulburările de limbaj, într-o regiune a cromozomului 7”. Simon Fisher (Universitatea Oxford) și echipa lui, după ce au făcut acest anunț formidabil, au fost imediat contracarați de alte grupuri de geneticieni. Aceștia susțin - în termeni pe înțelesul tuturor - că persoanele care nu se pot exprima corect gramatical și au un discurs incoerent suferă de o tulburare mentală, și anume de imposibilitatea traducerii gîndurilor în semnale vorbite corespunzătoare, existînd și un control motric deficient al mușchilor feței. În primă instanță, ar fi absurd să existe o relație biologică între acordul subiectului cu predicatul, acordul în număr și gen al adjectivelor cu substantivele lămurite, amestecarea prezentului verbelor cu trecutul sau viitorul. Lingviștii s-au năpustit nemilos asupra respectivilor geneticieni, iar o echipă de psihologi de la Cambridge au elaborat pînă acum șase teorii de contracarare a responsabilității genetice asupra exprimării corect-gramaticale. Este invocată, printre altele, însăși aptitudinea deficitară în a învăța să vorbim.

Pe de altă parte, genetica tinde să se elibereze de dogma determinismului, conform căreia o malformație genetică duce inevitabil la contractarea unei boli. Este acceptată din ce în ce mai mult teza ce susține implicarea mediului în destinul metabolic al omului. Despre acest subiect, într-un alt articol.

ASTROLOGIA înaintea... ASTRONOMIEI!

DORIN MĂRAN

Specialist în arheologie „fantastică”, Jean-Pierre Adam și-a consacrat o bună parte din activitate egiptologiei. La solicitarea revistei „Sciences et Avenir”, domnia-sa a avut bunăvoința să-și expună opiniile în legătură cu epoca ce a marcat începutul preocupărilor astronomice și astrologice.

Jean-Pierre Adam

Sciences et Avenir: Primele calendare de piatră ale neoliticului sînt, în opinia dv. doar pragmatice?

Jean-Pierre Adam: Comunitățile neoliticului au încercat să-și sistematizeze cunoștințele însușite pentru a-și asigura o bună rentabilitate în agricultură. Cu timpul ele și-au dat seama că ceva se petrece în cer și că fenomenele celeste le-ar guverna viața. Dar cei care urmăreau aceste fenomene s-au gîndit în primul rînd la lucruri practice. După ce au observat că mișcările astrelor marcau cursul anotimpurilor, ei au ajuns, încetul cu încetul, la concluzia că individul însuși era condiționat de această cursă celestă. Că se află sub influență astrală. Așadar, multe din aceste construcții de piatră au devenit, cu timpul, locuri de întrunire a comunității și apoi sanctuare.

Science et Avenir: S-ar putea vorbi deja de astrologie?

J.P.A.: Este acreditată ideea unei „filiații astronomice” în cea mai mare parte a religiilor timpului: divinitățile favorabile sînt adesea celeste în timp ce divinitățile ostile sînt subpămîntești. Cei care au pus bazele astrologiei au fost mesopotamienii la începutul mileniului III înainte de Cristos. Religia a fost legată strîns de astre care sînt reflectări ale zeilor. Idee pe care o găsim în textele cuneiforme. Cursa astrelor, deopotrivă cu celelalte fenomene celeste și cu perturbațiile atmosferice au constituit pentru ei indicii ale umorilor divine de care oamenii trebuiau să țină cont. Totodată primele predicții babiloniene nu vizau marea masă a muritorilor ci destinul suveranului și evenimentele majore, cum ar fi cataclismele și războaiele. Această astrologie pătrunde în lumea greacă și se individualizează în cursul mileniului I. Concepția despre astre se schimbă. Ele nu mai determină doar destinul suveranului și al poporului, ci și destinul oricărui individ.

Sciences et Avenir: Totuși astrologia a fost utilă științei...

J.P.A.: Într-adevăr, ea a contribuit la reperarea și clasarea astrelor. Babilonienii au putut să prezică eclipsele, au inventat planul eclipticii reprezentîndu-și mișcarea Pămîntului în jurul Soarelui de-a lungul a 12 luni, și, deci diviziunea sexagesimală ceea ce e un demers intelectual sofisticat. Primii astrologi și matematicieni greci - Pitagora, Eratostene etc. - au profitat din plin de aceste cuceriri babiloniene.

Fantome la înălțime

În straturile ionosferei, între 75 și 95 kilometri, a fost recent descoperit, de Davis Sentman și Rugene Westcott de la Universitatea Alaska, un fenomen deosebit, adevărate fantome ce pot evoca un jet de culoare purpurie sau albăstruie ori o meduză gigant de culoare roșie. Fotografiile au fost luate din avion deasupra vestului mijlociu american. Pentru aceste fenomene deocamdată nu există decît ipoteze. După Wescott, cîmpul electric creat de fulger se întinde în înălțime și produce „sufluri”. În schimb, Daniel Holden, de la Los Alamos National Laboratory, din New Mexico, crede că ar putea exista un raport între aceste fenomene și interacțiunile atmosferei cu fluxurile de radiație gamma, ce au fost pînă acum observate.

Kabuki 3D

Teleconferințele au constituit la vremea lor o incontestabilă revoluție, permițînd comunicarea „față-n față” cu colegii din lumea întreagă prin intermediul camerelor video și al ecranelor pe care puteai să-ți vezi interlocutorul sau interlocutorii. Dar vremea trece și tehnica progresează: astăzi, o societate japoneză propune plonjarea directă într-un... teatru virtual! Principiul? Simplu. Binecunoscuta cască, indispensabilă în „experiențele” virtuale, înregistrează fidel dinamica feței și a gurii, în timp ce o cameră video captează mișcările corpului. Totul este retransmis apoi, prin cablu sau prin satelit, unui actor virtual de Kabuki care va împrumuta astfel personalitatea, gesturile și, evident, cuvintele Dv.

VOM FI LOVIȚI fără a ne putea apăra?

ION ȚUGUI

Ne-am obișnuit, pe planeta noastră, să umplem beletristica de metafore dedicate „cerului liniștit", „tăcerii cosmice", să botezăm luminile cerești cu nume de zei și constelațiile cu nume de Fecioară sau identități mitologice reprezentînd inefabilul Muzicii. Astfel s-a creat o mare cultură cerească, pe cît de îndepărtată de interesele omenești și de reprezentările noastre, tot pe atît de străină de evenimentele cosmice de-o tulburență inimaginabilă.

Dacă deplasăm în Cosmos „conceptul" de catastrofă, cu înțelesul de distrugere colosală și ireversibilă, cunoașterea actuală ne arată că în fiecare secundă terestră în Univers se petrec evenimente agresive pe care le-am surprinde, la scară infinitezimală, doar procesate pe calculator. A existat în anii trecuți o mare șansă pentru oamenii de știință, de a urmări, atît cît s-a putut cu tehnologiile de azi, impactul unui asteroid gigant cu planeta Jupiter. Spectacolul surprins cu mijloace electronice de pe Terra ne-a oferit imaginea unui eveniment cosmic real, față de care nu avem, în nici o limbă terestră, nici o echivalență de semnificare prin cuvînt.

AGRESORUL ASCUNS DE SOARE

După cum ne spune *Reuters*, citîndu-i pe astronomi, marea majoritate a asteroizilor orbitează pe o elipsă care nu se abate prea mult de orbita terestră. În felul acesta apare la un moment dat un punct vizibil de pe Terra, punct în care cercetătorii pot identifica un asteroid cu precizie. Există și un ritm al întîlnirii observatorilor de pe planeta noastră cu un asteroid. Acesta este estimat la cîțiva ani. Nu se poate estima, deocamdată, cam cîți asteroizi se plimbă în vecinătatea Terrei, aceasta din cauză că rătăcitoarele corpuri cerești de diferite dimensiuni se află mereu ecranate de Soare.

Înalte foruri științifice au inițiat în anii din urmă simpozioane, colocvii și conferințe ale specialiștilor pentru o singură rezoluție susținută de temeiuri pur științifice: sîntem sau nu sîntem amenințați de un impact al Terrei cu un asteroid gigant? Răspunsul oferit de argumente serioase a fost DA!

Avertizarea cu conținutul ei atît de sumbru a fost sugerată de faptul că „invizibilele" corpuri cerești călătoare își fac „rondul" de vreo 400 miliarde 500 milioane de ani. Parametrii călătoriei păreau definitiv stabiliți pentru asteroizi, și iată că s-a observat că mulți dintre ei și-au schimbat traiectoria. Întrebarea este de ce? Un astronom francez a declarat: „Dacă aveau de gînd să-și schimbe traiectoria, o făceau de mult, nu ne așteptau pe noi să-i descoperim!" Acestei afirmații i-a răspuns profesorul american David Tholen, de la Universitatea din Hawaii, care spune că nu se știe încă ce eveniment galactic produs de puțină vreme a perturbat traiectoriile mai multor asteroizi circumterești.

Vestitorul actualmente necontestat se numește DK 36. El este purtătorul informației tragice pentru pămînteni. A fost observat de pe vîrful Mauna Kea cu un telescop puternic, de 2,24 metri. Pînă în momentul observării lui, DK 36 se afla ecranat de Soare. Nu-i vorba despre un asteroid gigant, ci de unul care nu depășește 40 de metri în diametru, aproximativ de aceeași mărime cu cel care a căzut în Siberia în anul 1908. Nenorocirea nu ne poate veni de la acest DK 36, ci de la faptul că el și-a schimbat traiectoria și este aproape sigur că în urma lui vin asteroizi giganți. Profesorul Tholen a declarat: „DK 36 nu reprezintă un pericol care să-ți provoace insomnii. Eventualii lui tovarăși de drum ne preocupă pe noi. Dar, cum toate eforturile noastre de a descoperi asteroizii capabili să ajungă pe Pămînt sînt direcționate spre partea de cer opusă Soarelui, nu ne facem treaba decît pe jumătate. Teoretic, este posibil ca un însoțitor nevăzut al lui DK 36 să se lovească și *cred că așa se va întîmpla* (s.n.). Nu știm însă cît de mare va fi acest însoțitor ipotetic"...

SCADENȚA ESTIMĂRILOR

După ce au fost date publicității informațiile de mai sus, s-a ivit din senin cuvîntul liniștitor: să nu ne temem, pentru că asteroidul „puțin deviat" o să ne ocolească la mică distanță. Însă cu același prilej s-a făcut dezvăluirea senzațională că un alt asteroid, tinut sub observație, se îndreaptă direct spre Terra. Acest asteroid, se spune, este suficient de mare ca să ne spulbere. Faptul ar urma să se întîmple exact în anul 2028!

Din cauza comportamentului lor atipic, produs probabil de evenimente galactice necunoscute, impactul Pămîntului cu un asteroid va surveni brusc, fără ca oamenii să se poată folosi de tehnologiile militare pentru a-l fărîmița înainte de-a atinge planeta noastră. Dincolo de amănuntele tehnice, de calculele astronomice, lumea științifică este în consens cu afirmația profesorului american Tholen: *Este pentru prima oară cînd trebuie să recunoaștem că sîntem în pericol!*

Supercivilizațiile și supranaturalul

DAN D. FARCAȘ

Conform rapoartelor, entitățile coborîte din OZN-uri pot deveni invizibile, lipsite de greutate ori capabile să treacă printr-un zid. Spunem că așa ceva este imposibil pentru că ar contraveni legilor naturii? Încă J.J. Rousseau observa, comentînd cazurile de levitație și altele din aceeași categorie, cunoscute în epoca sa, că „pentru a spune că ceva contravine legilor naturii trebuie să cunoști legile naturii. Or, cine poate spune că le cunoaște în întregime?".

Oare ce legi ar putea cunoaște și de ce puteri ar putea dispune locuitorii unei lumi cu milioane de ani mai bătrînă decît a noastră? Conchistadorii spanioli, datorită cailor, puștilor și tunurilor au fost considerați zei de către incașii sau aztecii care, ei înșiși, aveau civilizații relativ avansate. Pentru un papuaș din Noua Guinee un avion poate deveni obiectul unui „cargocult" cvasireligios. Diferențele privind evoluția tehnologică în aceste exemple erau de ordinul sutelor sau cel mult a cîtorva mii de ani. Și nu uităm că evoluția se accelerează. Ce ar putea însemna o civilizație cu un avans de cîteva mii de ani față de noi este foarte greu de imaginat. Or, am văzut, dacă există civilizații extraterestre în preajma noastră, ele trebuie să fie nu cu mii, ci cu milioane de ani mai bătrîne decît noi.

OZN-uri de pe celălalt tărîm

Robert Jastrow, fondator și director al unui institut al NASA, spunea că dacă un fenomen este atribuit extratereștrilor și este în același timp perfect logic și consistent, atunci, aproape sigur, el nu este de origine extraterestră. Carl Sagan scria că știința și tehnologia unei civilizații cu un milion de ani mai bătrînă decît noi nu le-am putea deosebi de *magie*...

Dacă acceptăm existența unor supercivilizații, indiferent care ar fi natura lor sau situarea în spațiu, apare deci firesc să acceptăm și faptul că reprezentanții acestor supercivilizații *vizitează Pămîntul de milioane de ani*. În consecință ei puteau interveni în îmbunătățirea patrimoniului nostru genetic, într-o manieră consistentă cu tradițiile religioase ori folclorice ale popoarelor de pe toată suprafața Pămîntului. Ei ar putea continua aceste intervenții și în zilele noastre, aproximativ la modul relatat de numeroase victime ale unor presupuse răpiri OZN.

Relativa *discreție cu care acționează* reprezentanții supercivilizațiilor, reținerea lor în a lua contact cu noi „oficial", s-ar datora, conform părerii majorității analiștilor, mai multor factori. În primul rînd, vizitatorii nu sînt dispuși să ne trateze de la egal la egal, avînd în vedere marile diferențe în evoluție. Carl Sagan ilustra motivele pentru care supercivilizațiile nu ar avea motive să comunice cu noi, spunînd „nici noi nu ne batem capul să comunicăm cu microorganismele". Apoi, ar trebui să ne rezolvăm mai întîi, noi înșine, marile probleme etice și spirituale, să dovedim că nu prezentăm un pericol pentru alte civilizații prin agresivitatea noastră. În sfîrșit, un contact extins dar prematur între supercivilizații și pămînteni ar duce la desființarea specificului nostru, a *punctului nostru de vedere original*, or acest punct de vedere, cu condiția maturizării noastre, poate fi extrem de important nu doar pentru noi ci chiar pentru supercivilizațiile care ne monitorizează.

Situația noastră ar fi deci, în lumina celor de mai sus, asemănătoare pînă la un punct cu cea a viețuitoarelor dintr-o rezervație naturală. Această *ipoteză a grădinii zoologice*, în engleză *zoo hypothesis*, explică foarte bine observarea discretă și intervențiile limitate, situațiile în care lucrurile sînt lăsate să-și urmeze cursul chiar dacă nu sînt favorabile, scenariu perfect compatibil cu fenomenul QZN, așa cum îl cunoaștem din rapoartele martorilor. În plus însă față de o rezervație naturală, inteligența superioară care ne monitorizează evoluția se pare că *așteaptă ceva* special de la noi, ceva de altă natură decît așteaptă în mod obișnuit administratorii unei rezervații de la animalele aflate acolo...

Acceptînd ipoteza „zoo", mai pare plauzibil să admitem că specimene interesante, umane sau animale, puteau fi aclimatizate pe alte planete sau stații cosmice special amenajate. Există numeroase rapoarte care par să ateste existența unor astfel de rezervații, undeva pe un tărîm îndepărtat. Uneori se spune că civilizația pămînteană se va autodistruge în curînd (ori se vor întîmpla mari cataclisme geologice) drept pentru care un număr de „aleși" vor fi ocrotiți și duși pe un astfel de tărîm ocrotit. De această ipoteză s-ar lega numeroasele dispariții de avioane sau nave maritime, de pildă în *Triunghiul Bermudelor*, ori cazurile tulburătoare de prezență simultană a OZN-urilor și a unor ființe de mari dimensiuni, asemănătoare celor numite *yeti* („Omul zăpezii") în Himalaia și Pamir sau *sasquatch* ori *bigfoot* („Picior Mare") în America de Nord.

(Va urma)

LABIRINTUL MEMORIEI

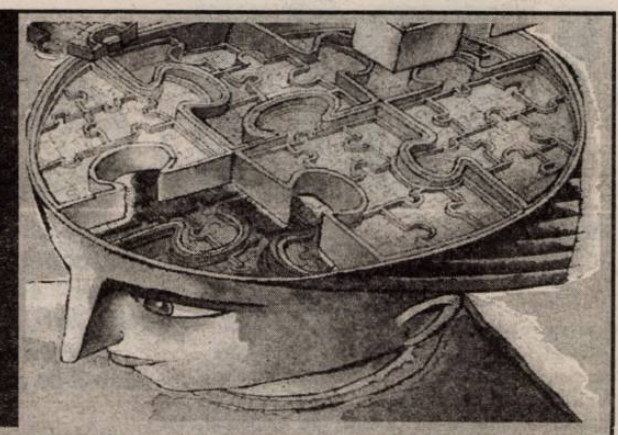

De un secol, profesioniști de marcă din cele mai diverse domenii ale științei și medicinii încearcă să explice memoria. Care rămîne în continuare una din ultimele redute necucerite în lupta pentru a ne cunoaște cît mai bine. Cum ne amintim? Cît ne amintim? De ce ne amintim? Binecunoscuta poveste a madeleinei lui Marcel Proust, căruia doar gustînd din ea i-a adus înapoi în minte scene din copilărie, care păreau uitate pentru vecie rămîne și astăzi o emblemă a cercetărilor și eforturilor de a înțelege mecanismele care ne permit să pornim „în căutarea timpului pierdut".

Înainte... spre trecut!

MIHAELA DOROBANȚU

Totul începe cu o adevărată metamorfoză pe care o realizează organismul nostru: codificarea semnalelor care ne sosesc pe calea simțurilor. „Semnalele" pe care le înregistrăm pe diferite căi sînt transmise imediat la creier. Printr-un subtil mecanism de asociere cu informații deja existente acolo, ele devin elementele unui cod, specific fiecăruia dintre noi, și sînt înregistrare „undeva", devenind parte dintr-o comoară de mare preț pe care o purtăm cu toții în noi și pe care o numim *memorie*. Așa se încheie primele două etape de prelucrare a informațiilor: codificarea și stocarea. Dar pentru ca acestea să ne fie cu adevărat folositoare, un al treilea pas este imperios necesar: cum ar spune un specialist în domeniul calculatoarelor, avem nevoie și să putem *accesa* această informație. Și așa începe lupta pentru a pătrunde în adîncurile cele mai tainice ale memoriei. Chiar dacă, uneori, ceea ce găsim aici ne poate speria. Deocamdată însă, cîteva lucruri se cuvin a fi... reamintite. În primul rînd, existența a două tipuri de memorie. O memorie de termen scurt și una de termen lung. Prima ne permite să ne amintim lucruri întîmplate de curînd, cealaltă ne duce cu adevărat înapoi în timp, uneori foarte departe. Se știe, de pildă, că bătrînii își aduc aminte cu fenomenală claritate evenimente care s-au petrecut de mult, dar le este extrem de greu să-și amintească ceea ce au de făcut sau ceea ce au vorbit cu doar cîteva ore în urmă. Întrebarea care se pune este: are limite memoria de termen lung? Nimeni nu deține încă răspunsul. Cît este ea de „elastică"? Într-o spectaculoasă experiență, trei psihologi au cerut unui grup de subiecți să privească nu mai puțin de 2560 de diapozitive, fiecare timp de cîte zece secunde. După cîteva zile, au revăzut diapozitivele, dar între ele fuseseră intercalate imagini care nu mai fuseseră prezentate. Rezultatul? 90% din răspunsuri au „delimitat" diapozitivele „bune" de cele văzute pentru prima oară. Ce spune acest rezultat? Permite el descoperirea punților care leagă între ele cele două tipuri de memorie? Greu de spus. Singurul lucru sigur este că, după o sută de ani, primul pas spre trecut prin intermediul memoriei este unul pe care începem să-l înțelegem...

Spectator la granița realității

SPIRITELE NU MINT NICIODATĂ 2

Rezumatul primului episod: Robert Gray, un american de 24 de ani, își descoperă capacitățile de medium întîmplător, privind piatra tombală a unei necunoscute. Pe baza fotografiei ei și a unor inițiale gravate pe o brichetă, el încearcă - cu sprijinul poliției din Peoria -, să deslușească identitatea și circumstanțele morții respectivei femei.

PAUL IOAN

Peoria, SUA, 1996. Deși fotografia necunoscutei a fost publicată insistent în ziare, nimeni nu dădea relații despre ea. Numele de Hellen fusese dat de primărie după numele sfintei sărbătorite în ziua accidentului de mașină în care decedase. Fără nici un indiciu palpabil, Robert „ghicește" sau „intuiește" (nici un termen nu-i adecvat pentru cazuri în care ți se spune că „o voce de dincolo îți transmite un mesaj") faptul că Hellen a locuit la hotel, în ciuda existenței unei rude apropiate în Peoria. Și, în două zile, poliția a reușit, pe baza fotografiei, să descopere la care din cele 14 hoteluri din oraș trăsese necunoscuta. Mai mult, cu ajutorul unui recepționer s-a întocmit și un portret-robot al unui bărbat care a căutat-o de cîteva ori.

Privind portretul cu pricina, Robert afirmă că este chiar fiul Hellenei, deși asemănarea era destul de palidă. Comparînd imaginea schițată cu fotografiile din cazierul poliției, anchetatorii ajung la concluzia că bărbatul în cauză este Hans Duringen, cetățean american de origine germană, care fusese arestat pentru consum de droguri. Originea germană confirmă una din primele afirmații ale lui Robert: Hellen venise în SUA de departe!

Găsirea noului personaj intrat în ecuație s-a făcut tot cu ajutorul lui Robert Gray. Fără să se mai concentreze în fața pietrei tombale a Hellenei, el susține că Hans nu mai este în Peoria. Fiindu-i teamă de asasinii mamei sale, probabil că el s-a întors în Germania. Ideea a fost preluată de poliție și, cu ajutorul Interpolului, a fost identificat și interogat Hans Duringer, la Frankfurt pe Main.

Trecuseră numai două luni de la intrarea în scenă a lui Robert Gray, atunci cînd acesta s-a decis, inexplicabil, să se intereseze de soarta acelei necunoscute. Toate afirmațiile lui, fie pe bază de fotografie, fie intrînd în transă la mormîntul femeii decedate, s-au confirmat. Hans Duringen scrisese mamei sale să-i trimită bani, iar aceasta, îngrijorată, a plecat în SUA să-l convingă să se întoarcă la Frankfurt. Băiatul ei era dator vîndut traficanților de droguri din Peoria, cei ce o accidentaseră mortal și o jefuiseră, luînd și toate actele care ar fi identificat-o.

Implicarea hotărîtoare și pe căi atît de neobișnuite a lui Robert Gray în deslușirea tristei istorii n-a rămas fără urmări în destinul lui. Profund afectat de întîmplare și devenind conștient de propriile capacități hipersenzitive, Robert s-a dedicat - din 1997 - „profesiei" de medium. Testat la Institutul de Psihologie din Michingan, el a primit o confirmare oficială de parapsiholog și colaborează (cu discreția cuvenită) cu anumite autorități americane. Să nu vă mirați dacă auziți că NASA și Pentagonul au fonduri speciale pentru astfel de scopuri. La fel se întîmplă și-n țări mai apropiate de noi...

Vă propunem să ne amintim de cîteva ecranizări ale „mitului Godzilla".

1954 Apare primul film „Godzilla", sub semnătura lui Inoshiro Honda; după Hiroshima, monstrul distruge orașul Tokyo.

1955 Motoysohi Oda cutremură din nou lumea cu „Întoarcerea Godzillei".

1956 Prima versiune americană: „Godzilla, regele monștrilor", de Terry Morse.

1963 Mutațiile genetice mai creează un monstru, de data aceasta în rîndul maimuțelor. Cele două animale uriașe, beneficiind de o forță fantastică, terorizează populația și se luptă pentru supremație. Asistăm la „King Kong contra Godzilla", de Thomas Montgomery și Inoshiro Honda.

1964 Inoshiro Honda imaginează noi aventuri tenebroase ale Godzillei, dar în fantezia sa se simte un moment de criză.

1969 Același Inoshiro Honda s-a gîndit că e momentul ca monstrul să dea naștere unui pui. Așa că oferă publicului filmul „Godzilla și fiul său".

1972 Yoshimitu Banno adaugă la monștrii terestri un altul venit din spațiul cosmic. Lupta se dă între aceste creaturi.

Născut în Japonia după cel de-al doilea război mondial, mitul Godzilla a inspirat cineaștii din întreaga lume, dînd naștere la 22 versiuni cinematografice, avînd drept numitor comun reptila-monstru care terorizează și pune în pericol existența omenirii. De-a lungul anilor, filmele care au abordat acest subiect au fascinat publicul nu atît prin mesaj, cît prin efectele cinematografice, realizate cu mijloace mai rudimentare sau din ce în ce mai performante, avînd ca unic scop declanșarea sentimentului de groază.

Cel mai recent film pe această temă este „Godzilla" lui Roland Emmerich, cu Matthew Boderick și Jean Réno în distribuție, așteptat cu mare nerăbdare de publicul iubitor al filmelor fantastice, S.F., care își propun să smulgă de la spectator emoții și sentimente cu ajutorul șocantelor imagini realizate pe computer. Din nefericire, surpriza oferită de această nouă creație cinematografică nu a fost pe măsura speranțelor celor ce cunoșteau „capcanele" deja întinse de „King-Kong", „Jurassik Park", „Independence Day" etc. Spectatorii care, întîmplător, nu au parcurs deocamdată „călătoria de inițiere" prin „infernul" construit de filmele ce au precedat „Godzilla" pot fi totuși încîntați. Se vor lăsa pradă ițelor unei povești cu eroi care luptă cu o mega-reptilă, născută într-o colonie de iguane din zona Mururoa, ca urmare a unei mutații genetice, datorată unei explozii nucleare. La puțin timp după explozie, un pachebot comercial japonez dispare în mijlocul Atlanticului, înghițit de o vietuitoare misterioasă și gigantică, iar în Panama sînt descoperite amprentele uriașe ale labelor unui animal complet necunoscut. Ar fi posibil ca explozia nucleară din Mururoa să provoace o creștere exagerată a iguanelor?, se întreabă omul de știință Nick Tatopulos (Matthew Broderick), specialist în mutații genetice post-radiații, care de peste trei ani studiază dezvoltarea atipică a unor viermi, datorată efectului Cernobîl. Ipoteza se confirmă.

David în luptă cu Goliat

Un monstru de 200 m înălțime, cîntărind peste 100 de tone, cu dinți înspăimîntători, există și se îndreaptă spre New York, unde intenționează să depună 200 de ouă, urmînd să invadeze planeta. Trebuie luate măsuri pînă nu e prea tîrziu. Populația New York-ului, armata americană, dar în special Tatopulos, ajutat de un super-erou francez (Jean Réno) își unesc forțele și pun la cale planuri inteligente pentru anihilarea monstrului. Acum pretextul există și filmul continuă într-o succesiune de imagini de sinteză menite să semene teroare și să culeagă fapte de eroism. Bineînțeles, omenirea va fi salvată.

Cu nedezmințitul său umor, Jean Réno („Godzilla") anunță presa că și-a cumpărat un nou „cîine de pază", pe care l-a botezat Brutus. Acesta e dresat să atace paparazi!

PAMELA O COPIE FĂRĂ SUCCES A LUI FARAH

Cititorii revistei americane „Details" au avut un șoc văzînd fotografia Pamelei Anderson publicată recent pe coperta revistei. Le amintea de o imagine identică, apărută cîndva în aceeași revistă, tot pe copertă... Timpul îi estompase claritatea, le era greu să se lămurească, dar iată că la pagina 20 aveau să găsească răspuns la întrebarea care îi frămînta.

Fotografia Pamelei Anderson era o replică exactă a celei publicate în 1977, protagonistă fiind la acea vreme Farah Fawcett: aceeași poziție a corpului, aceeași coafură, același zîmbet provocator, același costum roșu de baie... În 1977, fotografia lui Farah, prezentată și sub formă de poster, a încălzit atmosfera camerelor a mii de adolescenți care visau cu ochii deschiși la o iubită care să-i semene actriței din „Details". Pamela, cu bustul ei opulent (chiar dacă siliconat), a crezut că deține mult mai multe atuuri decît Farah și, deci, va rupe inima tinerilor, sporindu-și numărul fanilor. Dar sondajele de opinie au fost dezamăgitoare. Cei mai mulți au preferat „originalul" și nu „copia".

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

MALIBU și casele starurilor

HUGH GRANT și ELIZABETH HURLEY

Cuplul preferat al presei britanice și-a părăsit reședința londoneză pentru a se instala în această casă fermecătoare, cu aspect romantic, situată în Broad Beach și construită după gustul lui Steve McQueen, căruia i-a aparținut la început. Dar locuința n-a intrat deocamdată în posesia celor două vedete, prețul ei se pare că nu le este pentru moment accesibil, așa că faimosul cuplu de îndrăgostiți „cu năbădăi" se mulțumește să o închirieze, plătind totuși frumoasa sumă de peste 60000 de dolari pe lună.

GROS-PLAN

◆ *„X-Files"*, versiunea pentru marele ecran, se pare că va avea și o continuare. Gillian Anderson și David Duchovny, alias Dana Scully și Fox Mulder, în ciuda neînțelegerilor dintre ei (în special privind salariile, locul de filmare a episoadelor din seria pentru televiziune care încă mai continuă etc., etc.) sînt într-un-tot de acord să se aventureze din nou *împreună*, în căutarea monștrilor extratereștri, a omuleților... gri, mai ales că recompensa se traduce în multe bancnote... verzi.

◆ David Bowie și top-modelul Iman au aniversat la Florida șase ani de căsătorie. Un record, în lumea vedetelor.

◆ Elizabeth Taylor are 66 de ani și, de curînd, este străbunică. Nepoata sa, Leyla, i-a oferit această calitate, cînd a născut un băiețel.

◆ Elton John a promis fiilor Dianei - prinții William și Harry - să nu interpreteze niciodată pe scenă melodia „Candle in the Wind", decît dacă aceștia i-o cer. Așa se face că într-un recent concert susținut la Toronto, în ciuda insistențelor publicului, el a refuzat să cînte melodia atît de solicitată.

HOROSCOP
23.11 - 29.11

BERBEC (21.03 - 20.04): Cîteva evenimente contradictorii vă vor pune pe gînduri, cu privire la situaţia profesională şi materială. Curba psihicului este oscilantă, poate şi din cauza vremii schimbătoare. Toate celelalte curbe se situează puţin peste normal, inclusiv cea a sănătăţii, fapt care ne face să vă sfătuim să fiţi mai retras şi să vă faceţi planuri cît mai realiste pentru viitor.

TAUR (21.04 - 21.05): Toate bune şi la locul lor în constelaţia dv. Marţi sau miercuri primiţi bani - o sumă încurajatoare -, iar în a doua jumătate a perioadei vă aşteaptă o bucurie deosebită în familie. Poate fi o veste profesională excelentă sau o aniversare mult aşteptată. Atenţie la un Capricorn sau Rac din anturajul profesional, care se suprapune intereselor dv. de moment.

GEMENI (22.05 - 21.06): Activităţile curente sînt atît de împovărătoare, încît uitaţi cu desăvîrşire de viaţa personală, de dragoste cu toate bucuriile şi amărăciunile ei, care pigmentează existenţa oricui. Se pare că un surmenaj nervos vă va acapara în ghearele lui şi, dacă nu vă menajaţi, randamentul va scădea curînd. Spre finele intervalului primiţi o veste financiară foarte bună.

RAC (22.06 - 22.07): Două veşti bune, una mai „înălţătoare" decît cealaltă, vor umple această săptămînă favorabilă din aproape toate punctele de vedere. O ştire vine din mediul profesional (poate o primă, poate o avansare), iar alta dinspre zona spinoasă a banilor. Pe de altă parte, relaţiile în cuplu decurg armonios, regăsind ceea ce în prăfuitele dicţionare se numeşte „tandreţe"...

LEU (23.07 - 22.08): Cel mai remarcabil aspect al săptămînii este un minim al curbei afectiv-sentimentale (miercuri, joi), ceea ce denotă deteriorarea relaţiilor în familie, manifestate prin disensiuni de ordin financiar. Ca orice Leu autentic, vreţi cu orice preţ să vă impuneţi părerea. Dacă vreţi să nu iasă scîntei inutile, atunci acceptaţi şi opinia partenerului de viaţă.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Din păcate, nimic nou despre bani la orizontul acestui interval, dar toate celelalte curbe astrale se află mult peste normal. Astfel, atmosfera din mediul profesional este extrem de propice unor realizări remarcabile, iar iubirea nu mai este acum doar un termen implantat în cărţile de poezie. O întîlnire parfumată veţi savura sîmbătă sau duminică.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Eticheta săptămînii pare să fie lîncezeala. Suprasolicitat din toate părţile de probleme şi problemioare, nu mai aveţi chef de nimic, randamentul dv. scade şi un dor de ducă greu de înfrînat vă animă mai tot timpul. Din fericire, din această monotonie vă trezeşte la realitatea imediată primirea unei sume interesante de bani (joi, vineri). Să fie asta suficient?

SCORPION (23.10 - 21.11): Nimic nou sub Soarele acestei toamne cu nuanţe hibernale, nu se întîmplă nimic deosebit nici în viaţa profesională, nici în cea sentimentală. În aceste circumstanţe, vă implicaţi în necazurile altora, cu generozitatea sufletească specifică Scorpionilor. Atenţie la faptul că unii pot profita de pe urma slăbiciunilor dv., surprizele nu sînt excluse!

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Marţi sau miercuri veţi fi protagonistul unui eveniment mai puţin obişnuit, care vă va solicita tactul şi înţelepciunea la maximum. Sub influenţa Lunii, pot apărea excese temperamentale care ar putea să vă facă să exageraţi reacţiile, aşa că nu vă implicaţi prea mult. Pe de altă parte, curba financiară staţionează cu încăpăţînare la valori modeste.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Cel mai interesant aspect al acestui interval este melancolia. Poate un gest sau un cuvînt al cuiva apropiat v-a rănit sufletul şi simţiţi nevoia unei retrageri în propriile gînduri, fără nici un intrus. Pasivitatea dv., evident neproductivă, se va prelungi prea mult şi veţi rata o ocazie de afirmare în mediul profesional. Ar fi păcat!

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Nimeni nu vă poate intra în voie, sînteţi agresiv, implacabil prizonier al unei stări de iritare cronică. Se pare că relaţiile în cuplu şi-au pierdut, temporar, din normalitate şi vă căutaţi echilibrul fără succes - deocamdată. Din fericire, curba financiară v-a pregătit o surpriză plăcută, cu al ei maxim de la mijlocul săptămînii, cînd veţi primi bani.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Nimic nou sub Soarele constelaţiei dv., poate numai cîteva speranţe neîmplinite - în legătură cu banii sau cu persoana iubită. Rutina a pus definitiv, se pare, stăpînire pe activitatea dv. de zi cu zi, fie în mediul profesional, fie în cel familial. Vineri sau sîmbătă veţi primi o veste foarte bună de departe, fapt care vă va alimenta din plin optimismul rarefiat.

Grădina
micul nostru Paradis

Floarea de ceară

Doamna *Steluţa Chiru* din Bucureşti are în „micul său Paradis" o plantă pe care o iubeşte cel mai mult: floarea de ceară. „E o încîntare să o priveşti - ne scrie cititoarea noastră -, are frunzele cărnoase, ramuri lungi de peste un metru care, în funcţie de imaginaţie, pot fi prinse pe suporţi de sîrmă, dîndu-i forme diferite, în timp ce buchetele de flori albe, ca nişte steluţe cu mijlocul roşu şi petale acoperite cu o sevă ce seamănă cu mierea, au un farmec incredibil. Totuşi, de ce îi merge prost de la o vreme?"

În primul rînd pentru că aţi mutat-o din locul unde a fost aşezată aproape toată vara, apoi pentru că aţi schimbat suporţii pentru lăstari, în dorinţa dv. de a-i da o nouă formă. Prin mutarea ghiveciului şi reorientarea ramurilor, intensitatea luminii şi direcţia din care vine s-au schimbat, fapt care poate duce la căderea frunzelor, a florilor şi la veştejirea bobocilor. Chiar dacă nu vă plac cum arată, lăstarii scurţi pe care s-au format flori în timpul verii nu trebuie îndepărtaţi, deoarece în primul rînd pe aceştia se vor forma alte flori. În timpul iernii, udatul se face rar, cu puţină apă. În cazul în care observaţi că planta e atacată de purici de frunze, aceştia trebuie imediat îndepărtaţi prin spălare. În perioada toamnă-iarnă nu se administrează îngrăşăminte. Dacă aveţi răbdare şi o iubiţi cu adevărat, aşa cum afirmaţi, îngrijiţi-o cu aceeaşi plăcere chiar dacă acum e „cam urîţică", după cum ne spuneţi. *(A. Popescu)*

Utile

Pentru a scăpa de etichete, abţibilduri etc., lipite pe uşi, mobilier, nu trebuie decît să le udaţi bine cu oţet, după care se desprind uşor.

Dacă paiele măturii au rămas îndoite e suficient să ţineţi mătura peste un vas cu aburi pentru a-şi recăpăta forma iniţială.

Garniturile de etanşare de la uşile frigiderelor şi automobilelor devin mai rezistente dacă sînt unse cu glicerină.

Marmura albă se curăţă cu apă oxigenată în care s-a dizolvat sare (6:1).

Mirosul de alcool din gură se poate atenua dacă mestecăm pătrunjel sau un măr.

Mirosul de tutun dispare dacă lăsăm peste noapte în cameră un burete îmbibat cu apă.

Mirosul de prăjeală din bucătărie dispare dacă topim într-o tigaie zahăr amestecat cu praf de scorţişoară.

Petele lăsate de un obiect fierbinte pe mobilă dispar dacă le frecăm cu o cîrpă moale îmbibată cu un amestec de scrum de ţigară şi ulei.

Mobilele pot fi deplasate cu uşurinţă dacă introducem sub picioarele de lemn cîte o felie groasă de cartof crud.

Petele de vopsea de pe parchet se scot prin frecare cu apă şi oţet.

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:
Albul mută şi cîştigă

ALEHIN - SĂMISCH, 1923

1. f!e6! N:g3 2. e!f7 + Rh8 3. Cd5! şi negrul a cedat, deoarece la 3... Db7 (cea mai bună) urmează 4. Ce6! Ne5 5. N:e5 d:e5 6. C:d8 cu atac asupra damei şi ameninţare de mat pe f8.

Derapajul 2

PLECAREA DE PE LOC *pune unele probleme mai ales cînd se efectuează pe un drum în rampă. În etajele inferioare cu care se pleacă de pe loc de obicei (treapta I la autoturisme şi a II-a la camioane) este greu să se controleze dozarea strictă a forţei de tracţiune pentru a evita depăşirea valorică a limitei de aderenţă. Pentru a nu intra în regim de patinare, mai sigur şi uşor este să se folosească la pornire treapta a doua sau chiar a treia a cutiei de viteze, manevrînd extrem de lin pedala de ambreiaj, concomitent cu cea de acceleraţie, fiind atenţi ca forţa motoare să nu o depăşească pe cea de aderenţă iar maşina să înceapă să avanseze lent dar sigur.*

RULAJUL *cu micşorarea la minimum a pericolului de derapaj este determinat de alegerea corectă a vitezei de rulare şi a distanţei pînă la vehiculul din faţă. Se consideră că pe gheaţă sau polei viteza de rulare nu trebuie să depăşească 20-25 km/h, pentru a nu pune maşina în situaţii critice cînd se impune necesitatea de a frîna. Porţiunile de drum cu pante scurte vor fi urcate inerţial, fără a accelera accentuat; în caz de insucces nu se va insista pentru a nu risca aducerea maşinii perpendicular pe axul şoselei. Într-o astfel de situaţie se va recurge la aplicarea unuia din procedeele de mărire a capacităţii de înaintare cunoscute (nisip, lanţuri, antiderapante etc.).*

Rampele lungi vor fi urcate cu viteză constantă, preselectînd corect treapta necesară a cutiei de viteze. O alegere greşită necesită schimbarea treptei, fapt care se poate solda cu imobilizarea vehiculului pe pantă sau intrarea lui în derapaj.

Prof. dr. ing. MIHAI STRATULAT
(Va urma)

Scrisori primite

Sandu Mirescu, Botoşani: Nu, stimate cititor, nu ne scapă nici un rînd din scrisorile dv. şi v-am fi recunoscători dacă aţi avea observaţii şi sugestii mai des. Am reţinut lista cu vedetele preferate şi treptat redactorul nostru de specialitate vă va satisface curiozitatea.

Mihnea Dumitrescu, Sălaj: Distanţa de 42,195 de kilometri ce caracterizează proba supremă de fond a atletismului, maratonul, este compusă din cei 42 km tradiţionali, plus 195 de metri adăugaţi la prima Olimpiadă modernă a secolului desfăşurată la Londra. Linia de sosire nu se situa în faţa lojei regale a stadionului şi în consecinţă organizatorii au majorat distanţa pînă la locul cu pricina. N-a deranjat nici un atlet acest supliment infim.

Tudor Necşulea, Piteşti: În fiecare an, Premiul Pulitzer recompensează lucrări remarcabile din dramaturgie, poezie, roman şi jurnalism, publicate în SUA. De această onorantă activitate se ocupă legatara iniţiatorului, pe nume Jozsef Pulitzer, şi anume Universitatea Columbia. Pulitzer a fost un emigrant ungur stabilit în SUA, fondatorul ziarului „Evening World" şi promotorul unor principii deontologice fundamentale pentru meseria de jurnalist. El a trăit între 1847 şi 1911.

Natasa Iancu, Bucureşti: Într-adevăr, un student român a prezis sfîrşitul lumii pentru anul 1999, conform inteligentului raţionament: citit răsturnat, 1999 devine 1666, apoi scăzînd 1000 de ani rezultă numărul satano-apocaliptic 666 („Fiara"). Dixit. Noi vă sfătuim să staţi liniştită şi să aşteptaţi cu interes eclipsa totală de Soare din 11 august 1999. Sau 1666, cum doriţi.

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Contestaţia la executarea silită

Potrivit art.399 C.pr. civilă orice executare silită se poate contesta de cei interesaţi sau vătămaţi prin executare.

Contestaţia la executare reprezintă, aşadar, mijlocul procedural, specific fazei executării silite, prin care cei interesaţi sau vătămaţi pot cere instanţei desfiinţarea actelor de executare ilegale sau clarificarea înţelesului, întinderii şi aplicării dispozitivului hotărîrii.

Obiectul constestaţiei la executare poate viza:

- înţelesul, întinderea şi aplicarea dispozitivului hotărîrii ce se execută (contestaţia la titlu);
- urmărirea însăşi (contestaţia la executare propriu-zisă);

Prin contestaţia la titlu se urmăreşte clarificarea, interpretarea, explicarea dispozitivului hotărîrii, pentru a se obţine executarea întocmai a acestuia. Ea are în vedere numai măsurile luate de instanţă şi cuprinse în dispozitivul hotărîrii ce constituie titlu executoriu. În acest caz competenţa de soluţionare aparţine instanţei care a încuviinţat titlul executoriu, adică instanţa care a pronunţat hotărîrea ce se execută.

Prin contestaţia la executarea propriu-zisă se pot invoca: nerespectarea condiţiilor privind investirea cu formulă executorie, prescripţia dreptului de a cere executarea silită, executarea s-a îndreptat împotriva altor persoane decît cele prevăzute în titlul executoriu, urmărirea unor bunuri care nu aparţin debitorului etc.

Contestaţia la executare propriu-zisă este de competenţa instanţei care execută hotărîrea, deci a primei instanţe de fond.

Pe calea contestaţiei la executare, indiferent de felul ei, nu se poate modifica sau desfiinţa hotărîrea pusă în executare. Motivele invocate de contestator nu se pot referi la chestiuni de fond, care să repună în discuţie hotărîrea rămasă definitivă, deoarece acestea pot fi invocate numai prin exercitarea căilor de atac.

Contestaţia la executare se formulează ca şi o cerere de chemare în judecată, contestatorul fiind obligat să o motiveze şi să depună toate actele de care înţelege să se servească.

Prin contestaţie se poate cere şi suspendarea executării hotărîrii pînă la data soluţionării contestaţiei.

Contestaţia se poate face în tot timpul cît va ţine executarea şi pînă la ultimul act de executare, iar taxa de timbru se calculează la valoarea bunurilor a căror urmărire se contestă sau la valoarea debitului urmărit, cînd acest debit este mai mic decît valoarea bunurilor urmărite. Taxa aferentă acestei contestaţii nu poate depăşi suma de 500000 lei, indiferent de valoarea contestată.

Prim-ajutor

Intoxicaţia cu alcool metilic

Intoxicaţia cu alcool metilic se poate produce prin consumul de băuturi alcoolice falsificate (în care în loc de alcool etilic s-a introdus alcool metilic), prin ingerarea de antigel (care poate conţine şi metanol) sau prin consumul de spirt sanitar sau denaturat (care, de asemenea, conţine alcool metilic).

Simptomele intoxicaţiei cu alcool metilic sînt foarte asemănătoare cu cele de la intoxicaţia cu alcool etilic: stare de ebrietate, cu dureri de cap, ameţeală, tulburări de vorbire, de echilibru şi de comportare, agitaţie, chiar somnolenţă profundă sau comă. În cazul intoxicaţiei cu alcool metilic se poate adăuga şi o gravă tulburare de vedere, care poate să meargă pînă la orbirea definitivă.

***Primul ajutor** este acelaşi, atît pentru intoxicaţia cu alcool etilic, cît şi pentru cea cu alcool metilic. Avîndu-se în vedere că pentru alcool nu există un anume antidot, important este să se prevină apariţia comei. Acest lucru se face în primul rînd prin provocarea de vărsături, iar dacă intoxicatul poate să înghită i se va administra un purgativ, pentru a se elimina alcoolul care a trecut în intestin. Consumul de lichide, ceaiuri diuretice, un comprimat de Nefrix sau Furosemid favorizează, de asemenea, eliminarea unei părţi de alcool prin urină.*

Poate fi sporit

COEFICIENTUL DE INTELIGENŢĂ?

Teoretic NU, practic însă DA, după cum ne demonstrează recente cercetări. Aceste cercetări mai evidenţiază faptul că primii şapte ani din viaţa individului sînt absolut determinanţi pentru dezvoltarea creierului şi mai ales a inteligenţei cu care este dotat acesta. Ceea ce este absolut şocant în contextul acestor cercetări, ţine de faptul că există un maximum de maleabilitate şi receptivitate care se înregistrează chiar înainte de împlinirea vîrstei de patru ani.

ARCADIE PERCEK

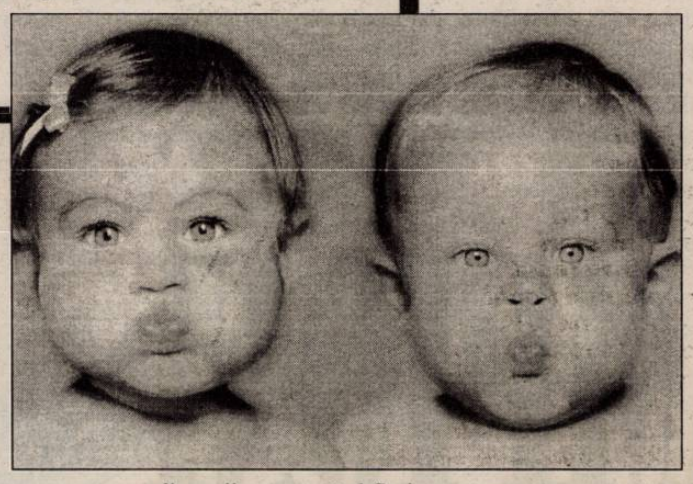

După cum vedem, *perioada cea mai indicată pentru dezvoltarea inteligenţei nu este aceea care corespunde şcolii elementare sau liceului, aşa cum am fi înclinaţi să credem, ci cea a primilor patru ani de viaţă, perioadă care revine după cum prea bine ştim din acest punct de vedere nu profesorilor, ci, în exclusivitate, părinţilor şi bunicilor.*

Cercetători de la „Infant Education Research" din Washington, SUA, şi-au concentrat atenţia asupra unui lot experimental alcătuit din 30 de copii, cu intenţia de a le dezvolta acestora mai de timpuriu graiul şi atenţia. După 21 de luni de susţinute străduinţe, cercetătorii au constatat că rata coeficientului intelectual al acestor copii, studiată prin metodele psiho-medicale cunoscute, a depăşit cu 17 puncte pe cea a coeficientului intelectual al copiilor din lotul martor.

Benjamin Bloom, un reputat profesor de pedagogie de la Universitatea din Chicago, care a efectuat şi el studii similare, susţine că *un copil de 4 ani are deja jumătate din inteligenţa pe care o va avea la vîrsta adultă.* Toate aceste cercetări au stimulat desigur altele. Astfel, un celebru profesor de pediatrie din cadrul Universităţii Harvard, Burton White, a avut ideea de a aşeza pe burtă un număr de 19 copii foarte mici, în anume leagăne transparente, prin care aceştia vedeau şi urmăreau tot acel du-te-vino caracteristic saloanelor de pediatrie prin care permanent circulă medici, asistente şi îngrijitoare.

Mai mult decît atît, acelaşi profesor de pediatrie a luat iniţiativa instalării pe pereţii saloanelor a numeroase policromii reprezentînd flori, animale, diverse peisaje, pe care să le admire vrînd-nevrînd aceiaşi copii, operaţiune care le solicita atenţia, gîndirea şi care s-a soldat, în cele din urmă, cu sporirea coeficientului de inteligenţă. O altă importantă constatare, pe care a făcut-o Burton White, ţine de faptul că toţi aceşti copii au învăţat să apuce obiectele pe care le ofereau cei din jur, în numai cîteva săptămîni, faţă de intervalul cunoscut, de trei luni, care exista la copiii din lotul martor. Or, după cum se ştie, pînă şi apucarea obiectelor de către copiii foarte mici reprezintă un semn distinctiv de dezvoltare a inteligenţei acestora.

Un alt mijloc de dezvoltare a inteligenţei copiilor ţine - după cum au demonstrat cercetări ulterioare - de folosirea cu discernămînt şi perseverenţă a cuvîntului. În acest sens, statistici cuprinzătoare au demonstrat că coeficientul intelectual al copiilor mici, cărora li se vorbeşte mult şi expresiv, chiar dacă noi sîntem convinşi că ei nu înţeleg nimic din ceea ce li se spune, este evident mai ridicat decît al acelora pe care părinţii îi menajează sau îi ignoră din acest punct de vedere, aşteptînd „vîrsta de rigoare", cînd ei vor fi pe deplin apţi să înţeleagă ce li se spune.

De unde concluzia, aparent ilogică: *părinţii şi bunicii trebuie să vorbească copiilor lor mult, clar şi cu convingere, spunîndu-le poveşti chiar în perioada cînd aceştia nu ştiu încă să vorbească. Mai mult decît atît, frazele să fie complete şi nuanţate.* Tot acest efort, aparent gratuit, va fi convertit în final în stimularea dezvoltării inteligenţei la copii.

Tehnica în ajutorul ASTMATICILOR

Astmaticii în plină criză trebuie să folosească un medicament. Numai că în acele momente se poate folosi, din neatenţie, o doză prea mare sau prea mică. Pentru înlăturarea acestui inconvenient, societatea germană Bayer a lansat pe piaţă un inhalator, ce permite bolnavilor să-şi absoarbă medicamentul sub formă de pudră, în prize, plasată într-un dozator. El numără 60 de cavităţi în care se află remediul, astfel că, prin utilizarea a două doze pe zi, dispozitivul asigură 30 de zile de tratament. Un calculator integrat indică numărul de doze neconsumate. La epuizare inhalatorul poate fi reîncărcat şi reutilizat.

MEDICUL vă răspunde

Infecţia urinară

Cititoarea Gheorghiu Valentina, de 49 de ani, din Suceava, de foarte mulţi ani suferă de o rebelă infecţie urinară, pe care a tratat-o cu toată conştiinciozitatea, făcînd toate tratamentele care i s-au recomandat, care însă nu au scos-o definitiv din impasul în care se află, motiv pentru care mă întreabă dacă ştiu ceva despre un nou medicament (care s-ar fi descoperit în Anglia), de care a auzit într-o emisiune radiofonică. N-am auzit nimic de medicamentul la care vă referiţi, deşi îmi petrec mult timp prin biblioteci, şi nici cei cîţiva urologi, pe care i-am consultat în această privinţă, nu ştiau nimic. Vă promit, însă, că în momentul cînd voi afla ceva pe această linie, vă voi anunţa deîndată, fie prin intermediul acestei rubrici, fie scriindu-vă personal. Este bine să ştiţi, în legătură cu suferinţa Dv., că infecţia urinară se constituie într-un ansamblu de simptome generale, datorită pătrunderii în organism, printr-un punct oarecare al aparatului urinar, a germenilor sau a toxinelor microbiene, infecţie care adeseori capătă un caracter cronic, chinuindu-i pe bolnavii în cauză chiar toată viaţa, cel puţin în mod intermitent, cu toate tramentele făcute.

Cum durata medie de viaţă a unui medicament este de aproximativ 15 ani, este de presupus că mereu vor apărea medicamente noi împotriva infecţiei urinare. Cum însă medicamentele au devenit cu mult prea numeroase pentru a intra în memoria unui medic, nu trebuie să vă surprindă faptul că, deocamdată, nu vă pot spune nimic în legătură cu medicamentul englezesc de care mă întrebaţi. Vă sfătuiesc, însă, ca tratamentul cu autovaccin preparat la Institutul Cantacuzino să-l mai faceţi în mod intermitent. De asemenea, vă mai sfătuiesc ca Norfloxacin-ul, pe care l-aţi luat foarte des, dar aveţi senzaţia că vă provoacă greţuri şi dureri de stomac, să nu-l mai luaţi.

Încă o dată, vă felicit, pentru scrisoarea foarte documentată pe care mi-aţi adresat-o, (Ce bine ar fi dacă toţi care îmi scriu ar proceda la fel!), şi vă mai felicit, pentru optimismul nativ de care daţi dovadă şi care vă va fi de mare ajutor. Reţineţi faptul că un bolnav cînd îşi spune convins că „Sînt bolnav", pe jumătate a şi intrat în boală, după cum reţineţi-l şi pe acela că un bolnav cînd îşi spune, la fel de convins, că „Am să mă vindec", cum într-o altă formă spuneţi şi Dv., pe jumătate este deja vindecat!...

Dr. ANDREI ONU

Terapie naturală

IENUPĂRUL

Planta emană nişte substanţe deosebite denumite fitoncide, care distrug microbii patogeni. Într-o zi de vară, un hectar de ienupăr emană pînă la 30 kg de substanţă, adică de şase ori mai mult decît speciile de foioase. Un hectar şi jumătate de ienupăr poate dezinfecta cu uşurinţă un oraş de mari dimensiuni. Dar din păcate, condiţiile oraşului sînt improprii pentru ienupăr, pentru că acesta nu suportă poluarea cu gaze de eşapament şi praful. Ienupărul se simte bine doar în mediul rural.

Toate componentele plantei, în special fructele conţin ulei eteric. Scoarţa ienupărului conţine tanin, carotină şi vitamina C. Fructele sînt bogate în zahăr, acizi organici, tanin, pectină şi alte substanţe atît de necesare organismului uman.

În scopuri medicinale se folosesc fructele plantei, uneori tulpinile şi rădăcinile tinere. Gudronul de ienupăr este folosit pentru uz extern. Uleiul eteric din fructe este bactericid. Acesta posedă calităţi antiinflamatoare, calmate şi dezinfectante.

Ca remediu diuretic se folosesc ceaiurile şi infuziile de ienupăr: două linguriţe de fructe zdrobite la un pahar de apă clocotită se infuzează timp de trei ore, apoi se bea cîte 1-2 linguri de trei-cinci ori pe zi pentru tratatea edemelor, hidropiziei, cistitei cronice. Fructele proaspete se consumă (inclusiv la erupţii), pornind de la patru fructe şi ajungînd la 15 bucăţi pe zi, după care numărul de fructe consumate se reduce pînă la doza iniţială. În cazul durerilor de cap se miroase praf din fructe de ienupăr.

În medicina populară, preparatele de ienupăr se folosesc pentru tratarea arsurilor stomacale, bolilor de stomac şi ficat, gălbinării, calculilor renali, pietrei la vezică, malariei, scrofulozei, scabiei, „durerilor osoase surde", reumatismului articular.

VASILE OROIAN

Curajul de a-ţi descătuşa sufletul

- Aşa cum am promis în numărul trecut, iată cîteva din problemele efective ale corespondenţilor noştri.

A.T. din Brăila, căruia îi mulţumim pentru cuvintele frumoase pe care ni le adresează, suferă de tulburări de dinamică sexuală - sursă permanentă de tensiune în viaţa de familie. M.C. din Vîlcea are doar 18 ani şi doreşte medicamente pentru a deveni... mai înalt. În fine, G.O.M. din Caracal are 39 de ani, a avut prima experienţă sexuală la 36 de ani şi a treia (şi ultima) doi ani mai tîrziu. Totul s-a soldat cu rezultate catastrofale. Problema care se pune aici este endocrinologică, de deficit hormonal. Ce le puteţi spune tuturor celor care ni s-au adresat şi de data aceasta?

- Stimaţi domni, scrisorile Dv. poartă în ele multe amănunte despre vieţile Dv. intime şi vreau în primul rînd să vă felicit pentru că aţi reuşit să vă descătuşaţi sufletul. Acesta este cel mai dificil pas!

În continuare, la rîndul meu, doresc să vă spun povestea unui bărbat - un canadian din Toronto - în vîrstă de 47 de ani, cu o viaţă materială fără probleme şi totuşi nefericit. De ce vă spun povestea? Pentru a vă da un exemplu de o situaţie care se îndrepta spre un dezastru şi care şi-a găsit o rezolvare totală şi...

- ...şi absolut normală!

- Exact. Deci, domnul respectiv cîştigase în ultimul timp în greutate, se simţea apăsat, fără energie. Se concentra din ce în ce mai greu, devenise deprimat şi, inexplicabil, era supărat şi iritat ori de cîte ori interlocutorii săi erau de sex feminin. Dormea greu, avea erecţii uneori, dar nu putea ejacula - soţia sa, în vîrstă de 33 de ani, îl părăsise. La indicaţia medicului generalist, a fost examinat la Centrul de Sănătate pentru Bărbaţi din Toronto, de un medic endocrinolog, Dr. Gerald Boice. Acesta a descoperit la pacient un nivel foarte scăzut de testosteron liber. După o examinare judicioasă, medicul i-a propus o terapie de înlocuire a testosteronului scăzut cu undestor - testosteron natural.

Iată şi cuvintele bărbatului despre care vă vorbesc, după şapte săptămîni de tratament. „Iritabilitatea mea parcă s-a volatilizat. Energia pe care o am acum a crescut atît de mult, este... este incredibil. Acum am şi dorinţe sexuale, iar dimineaţa nu mă mai trezesc obosit şi deprimat. Chiar şi vocea mea şi-a schimbat tonalitatea. Acum este mult mai groasă. Nu ştiam că testosteronul poate să scadă şi să-ţi afecteze atît de mult viaţa..."

Sexualitatea

dr. DANIELA POPESCU

Detaliile de ordin medical? Iată-le: conform unui studiu pe 1700 de bărbaţi din statul Massachusets, 31 la sută dintre bărbaţii de peste 40 de ani sînt afectaţi de disfuncţii erectile. Acestea (incapacitatea de a avea un act sexual sau de a menţine erecţia completă pentru desfăşurarea acestuia) pot proveni fie din scăderea testosteronului, fie din stilul de viaţă: fumat, alcool, boli cardiovasculare, diabet, obezitate, dietă defectuoasă, stres, lipsa exerciţiilor fizice.

- Soluţiile sînt practic evidente. Dar medicamentele? Viagra, de exemplu?

- Viagra este un medicament foarte controversat, dar se poate beneficia din plin de undestor care, înlocuind testosteronul lipsă din sînge, permite o viaţă sexuală echilibrată şi redă bucuria de a trăi, inclusiv prin ameliorarea metabolismului la nivelul întregului organism.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

ESTE DEPRESIA EREDITARĂ?

Aceasta este concluzia unui grup de cercetători americani ai Universității de Medicină St. Louis din Washington. Observațiile de laborator făcute asupra pacienților au arătat că celor suferinzi de maniaco-depresie dobîndită de la unul din părinți le lipsesc unele celule cerebrale, adică au un număr cu mult mai scăzut de celule „glia" față de persoanele sănătoase sau de cele afectate de maniaco-depresie, dar cu părinți sănătoși. Celulele glia sînt niște celule cerebrale care „au grijă" de neuroni, dar au și atribuția de a răspunde la „serotonină" un purtător de mesaj chimic implicat în procesul de depresie. De asemenea, s-a observat că toate persoanele bolnave de depresie dobîndită au mai puțin dezvoltată regiunea cortexului prefrontal, aflată deasupra frunții între cele două tîmple. Medicii sînt de părere că bolnavii care provin din familii cu precedent de depresie trebuie tratați diferit față de cei care nu au antecedente de acest gen în arborele genealogic.

OMUL-SUBMARIN

Este de neimaginat ca un scafandru autonom să coboare pînă la adîncimi de 300 de metri pentru a da un prim ajutor celor aflați într-un submarin avariat. Uriașa presiune a apei nu i-ar permite supraviețuirea. Pe de altă parte, intervenția altui submarin ar necesita un timp îndelungat (cîteva zile), care se poate dovedi fatal. Și atunci, specialiștii canadieni au inventat omul-submarin. Ghilimelele sînt de prisos, întrucît costumul de protecție și toate facilitățile de mișcare și respirație, ca și de instalare a unui dispozitiv de aerisire a celor aflați la ananghie sînt atașate cu ingeniozitate, transformîndu-l pe om într-o veritabilă uzină subacvatică mișcătoare. Grosimea costumului (poreclit „veșmîntul tritonului" - acesta fiind un animal amfibiu, cu numele inspirat de divinitatea marină omonimă) este de 1-3 cm, se mulează perfect pe corp și toate articulațiile sînt mobile. Mișcările sînt ușurate și de servo-minimotoare autonome. Omul-submarin are asigurate de la suprafață aerul atmosferic și curentul electric, misiunea lui fiind aceea de a crea în timp util condiții de supraviețuire prizonierilor dintr-un submarin avariat. Specialiștii americani vor să-l îmbunătățească, pentru a coborî pînă la incredibila adîncime de 600 de metri.

NU UNUL, CI DOI YETI

Un schior american a declarat pentru Reuters că a văzut în timp ce se afla la mare altitudine pe Everest două animale care, cu siguranță, zice el, erau Yeti. Cele două creaturi mergeau pe două picioare, una lîngă alta, aveau blana neagră, deasă și strălucitoare. Schiorul se afla în coborîre spre un punct amenajat pe munte la 5.200 de metri altitudine. „Sînt sigur că ceea ce am văzut nu au fost nici oameni, nici gorile, nici urși sau căprioare", a afirmat curajosul aventurier. „Aveau brațele foarte lungi, cu palme foarte mari". Legenda lui Yeti, denumit și „omul zăpezilor" este foarte populară în lumea întreagă din anii 1950 și mulți s-au aventurat în munții Himalaya, locul în care se bănuiește a exista creatura. Tibetanii au crezut în Yeti timp de mii de ani. Recent, Reynold Messner, primul alpinist care a escaladat cele mai înalte 14 vîrfuri montane ale lumii, a spus că Yeti nu a fost un humanoid, ci trebuie să fie vorba de un urs de dimensiuni foarte mari.

REVIN BIZONII?

Pînă acum vreo 20 de ani se aflau pe primele locuri ale listei speciilor pe cale de dispariție. Și, într-adevăr, numărul lor scăzuse în doar două secole de vînătoare sălbatică de la 50 de milioane la numai o mie (!), și aceștia mai ales în grădinile zoologice. Faimosul, legendarul, Buffalo Bill se lăuda că numai el ucisese 4280 de bizoni în doar 18 luni. Și astăzi? În pofida previziunilor pesimiste, numărul lor a ajuns la cel puțin 200000 și, încă și mai important, bizonii au început să revină în vechile lor teritorii. Este o tendință evidentă, deși mulți dintre ei se mai află încă tot în rezervațiile naturale unde au devenit o sursă majoră de atracție a turiștilor. Par niște uriași mai curînd blînzi, dar inscripții răspîndite peste tot îi previn pe fotografii imprudenți că pot deveni periculoși. Și totuși, în ultimii 15 ani doar 15 turiști au fost răniți din cauza lor. În fine, bizonii au intrat și în... arene. Nu, nu pentru a fi uciși ca taurii sînge-roaselor coride, ci doar pentru a participa la nu mai puțin spectaculoasele rodeo-uri. Apărătorii mediului de pretutindeni se bucură. Este pentru prima oară cînd un animal sălbatic convietuiește cu omul. Bizonul a reușit! Sau cel puțin așa se pare. Vin la rînd elefantul și rinocerul... *(M.D.)*

CAMPIONI ai memoriei

MIHAELA DOROBANȚU

Pentru a supraviețui în natură ai nevoie de însușiri speciale. Dar oricare ar fi acestea, toate au o bază comună: memoria. Iată o panoramă a campionilor în fascinanta lume a insectelor și păsărilor.

Limbajul dansat al informației la albine.

Totul pentru suratele din roi

Albinele pot fi considerate adevărații super-dotați ai memoriei mirosurilor. Într-un roi există albine-cercetaș, al căror rol este de a repera hrana. Cînd dă peste o floare, care momește acest adevărat pionier pe calea roiului, recoltează imediat eșantioane de nectar, memorînd în același timp caracteristicile plantei - aroma, forma, culoarea, gustul...

Revenită la stup, ea se va duce imediat la albinele lucrătoare, preocupate permanent de problema hranei. Vreți să mă adulmecați puțin, suratelor? Și albinele lucrătoare se freacă de puful care o acoperă pe sora lor-pionier, puf în care s-a înmagazinat un pic de nectar. Astfel este transmisă informația despre mirosul florii! Dar unde se află hrana? Nimic mai simplu! Este suficient un scurt apel la memorie: pe parcursul drumului de la stup la floare și înapoi, ea a „interiorizat" perfect tot tabloul, în raport cu direcția Soarelui. Nu-i rămîne decît să comunice acest lucru printr-un soi de limbaj dansat.

Și să nu uităm că toate aceste fantastice disponibilități nu se învață, ci se moștenesc. Albinele le poartă încă de la venirea lor pe lume!

Agenda furnicilor

Spre deosebire de mulți dintre noi, furnicile chiar că știu să fie punctuale la o întîlnire! Cum s-a aflat acest lucru? Simplu. Cercetătorii de la Universitatea din Toulouse le-au învățat să ia, la ore fixe, micul dejun și cina. Ambele „udate" din plin cu miere. Și pentru a verifica dacă mirosul mîncării este cel care le atrage, ei au lăsat la un moment dat „sufrageria" goală. Dar cu toate acestea furnicile s-au prezentat punctuale la întîlnire. O excelentă memorie spațio-temporală, cum spun oamenii de știință, care le permite să-și amintească exact locul și ora!

Furnica și memorarea locului unei picături de rouă.

Gospodăria păsărilor

Cînd dă peste o sursă de hrană, pițigoiul nu se grăbește să se ghiftuiască, de teamă să nu fie izgonit din cuib de vreun concurent. Tactica sa? Aduce rînd pe rînd grăunțe pentru a le ascunde în mai multe locuri. Și, cîteva ore mai tîrziu, îl vezi căutînd cu înfrigurare în magazia cu rezerve. Cum face să-și regăsească proviziile ascunse? Ei bine, intrigați și ei de acest comportament, cercetătorii de la Universitatea Oxford au disimulat la rîndul lor niște grăunțe în apropierea ascunzătorilor, după care... au așteptat. Rezultatul? Toate proviziile adunate de pițigoi au dispărut în două-trei zile. Doar *după* aceea au fost atacate rezervele cercetătorilor. Dovada fusese făcută: păsările nu au procedat la întîmplare, ci și-au amintit foarte bine locul de stocare. Mai mult, și-retele zburătoare inspectează mai întîi locurile mai... recente, pentru care riscul de a fi fost deja descoperite de alte păsări este mai mic. Dotat în mod sigur cu o eficientă memorie vizuală, pițigoiul își amintește perfect locurile vizitate: el nu revine niciodată într-un loc în care a mai fost!

Nu se știe cum s-ar putea măsura volumul de informații pe care pițigoiul le poate păstra în memorie. În schimb există o oarecare idee cum se reușește acest lucru la o altă pasăre, numită „alunarul lui Clark", care trăiește în sud-vestul Statelor Unite. Către sfîrșitul verii, el începe să recolteze hrana sa favorită - semințe de pin, pe care mai întîi le depozitează într-un fel de „buzunar sublingual", după care le va îngropa în cerc, pe o distanță de cîțiva kilometri. El ajunge astfel să-și construiască o rezervă de 33000 de grăunțe, împărțite în porții de patru-cinci, din care se va hrăni toată iarna! Cine dintre noi ar putea să-și amintească 6-7000 de locuri în care ne-am pus lucrurile, chiar dacă am folosi, cum fac păsările, arbori și alte elemente de mediu ca puncte de reper care să ne facă să le recunoaștem...

Alunarul - recordmen al memoriei la păsări.

SCOTT + IRWIN: UN CUPLU... SELENAR!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼ La data cînd a efectuat misiunea APOLLO-15, în calitate de comandant, astronautul Scott era un bărbat înalt, blond, cu ochii albaștri, căsătorit cu Ann Lurton Ott, care i-a dăruit doi copii: Tracy (n.1961) și Douglas (n.1963), ultimul născut chiar în ziua (8 octombrie) cînd David era admis în grupul de astronauți!

▼ Scott este membru fondator al Institutului American pentru Aeronautică și Astronautică, membru al American Astronautical Society, al Society of Experimental Test Pilots etc.

▼ Pentru bogata sa activitate de zburător și pentru cele aproape 547 de ore de zbor spațial, din care 20 de ore și 46 minute în activități extravehiculare - fără a mai include și faptul că a fost dublură pentru comandanții echipajelor APOLLO-12 și APOLLO-17, astronautul Scott a fost distins cu numeroase ordine și medalii, printre care NASA Distinguished Service Medal.

▼ Pentru Scott sportul și educația fizică au constituit un adevărat cult; el a practicat, pentru menținerea condiției fizice, zilnic o oră de gimnastică...

▼ Pe Lună, Scott a colaborat perfect cu astronautul Irwin, atît în cele trei călătorii cu automobilul electric Lunar Rover, cît și la instalarea reflectorului laser și a echipamentelor din noul complex ALSEP; de asemenea, ei au efectuat mai multe măsurători ale cîmpului magnetic local, pe timpul „excursiilor" în automobil!

▼ James Benson Irwin, care a devenit astronaut în aprilie 1966, a avut o bogată carieră de aviator: după obținerea titlului de inginer de marină (1951), a urmat și absolvit școlile de pilotaj de la bazele militare de la Hondo și Reese (Texas) ale marinei.

▼ Pilot de încercare la bazele aeriene Edwards și Wright-Patterson, Irwin a avansat repede, fiind numit șef al unui departament al apărării aeriene; și-a susținut masteratul în aero-astronautică și construcții de aparatură de navigație, la Universitatea din Michigan (1957).

▼ Dornic de a se perfecționa, Irwin a absolvit cursurile Școlii militare de piloți de încercare (1961) și cele ale Școlii militare de piloți pentru cercetări aerospațiale (1963). Înaintea selecționării de către NASA, Irwin totaliza 6350 ore de zbor!

▼ La finele misiunii selenare APOLLO-15, Irwin a instalat Lunar Rover la 100 m depărtare de Modulul lunar și în așa poziție încît camera de luat vederi a acestui vehicul a realizat prima transmisie televizată a decolării unui Modul lunar de pe Lună!

REMEMBER

Senzorii pentru activitatea seismică - pregătiți pentru a fi luați la bordul Modulului lunar.

▼ Familia Mary și James Irwin are patru copii: Joy (n.1959), Jill (n.1961), James (n.1963) și Jan (1964). După 1972, Irwin s-a retras din armată și din NASA și a înființat împreună cu Worden, High Flight Foundation, lor adăugîndu-li-se din 1975 astronautul William Pogue.

(Va urma)

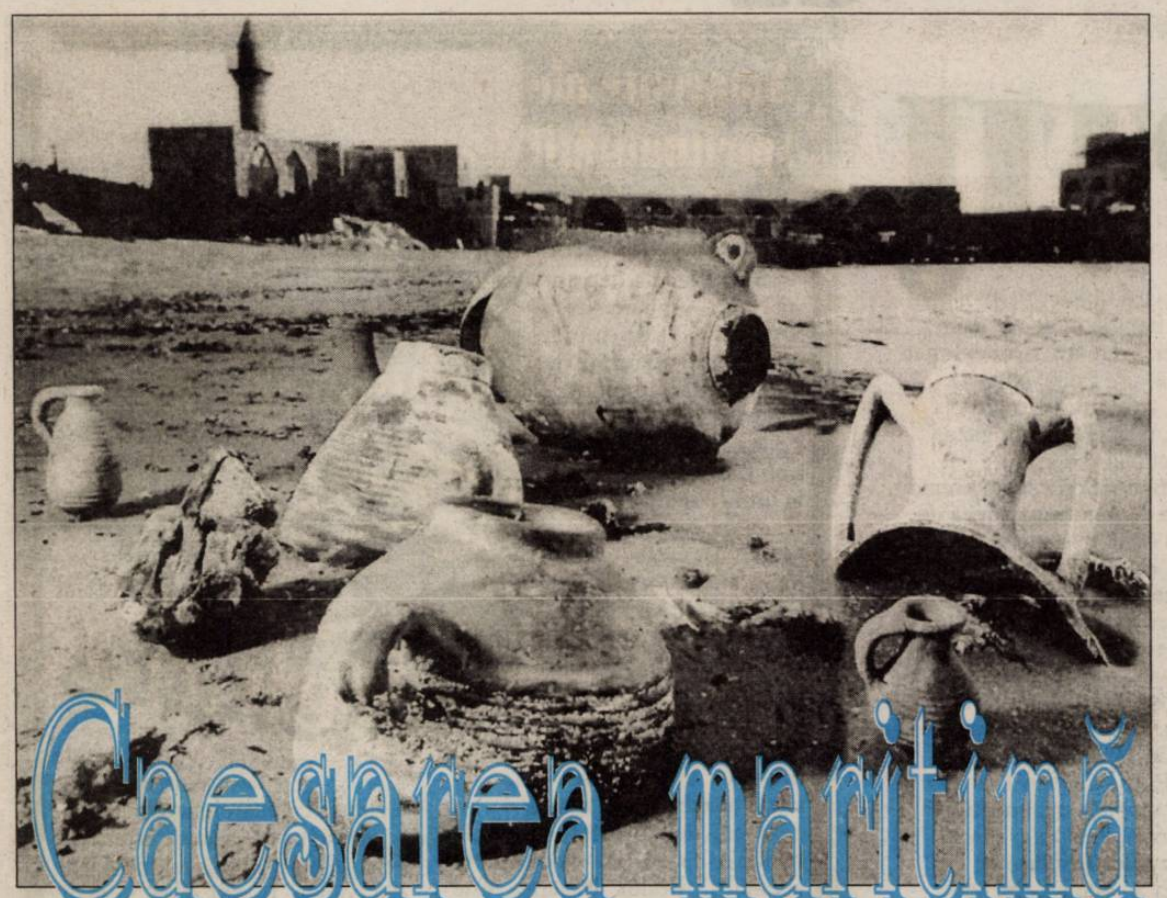

Caesarea maritimă

IRINA STOICA

● Rivalul maritim al Alexandriei egiptene ● Ingeniozitatea constructorilor de acum 2000 de ani ● Orașul de pe țărm ● Istoria închisă în ziduri

Cu 2000 de ani în urmă, Irod cel Mare, regele Iudeei, a construit pe malul Mediteranei, între orașele Haifa și Tel Aviv de astăzi, un port impunător, rivalizînd, ca importanță comercială, cu Alexandria din Egipt. Portul a primit numle Caesarea, de la Caesar Augustus, „stăpînul absolut" al lumii romane.

Probabil proiectul s-a născut în urma întîlnirii lui Irod cu Octavian, devenit Augustus în anul 27 î. Ch. Rege al Iudeii (37 î. Ch. - 4 d. Ch.), clientelar Romei, Irod, reconfirmat în funcție de Augustus în anul 30 î. Ch., separă puterea sacrală de cea profană și întărește cetăți inexpugnabile, printre care Caesarea.

Operă monumentală, acest port uriaș era construit pe un țărm instabil, lovit de furtuni, lipsit de protecție. Corăbiile încărcate navigau pînă în apropierea portului, fiind trase înăuntru cu ajutorul unui odgon. Două turnuri, străjuite de șase statui imense, marcau intrarea în port. Farul, a cărui lumină era realizată printr-un foc uriaș cu lemne și uleiuri, indica drumul spre port. Bolțile depozitelor se aliniau pe digurile dinspre sud și dinspre nord.

Proiectul a mobilizat cei mai iscusiți ingineri romani ai epocii. Printre inovațiile neîntîlnite pînă aici, se numără un dig subsidiar, paralel cu digul mare din sud care diminua impactul valurilor. Un sistem de ecluze împiedica depunerea mîlului și a nisipului datorată curenților puternici.

Construcția a uimit prin ingeniozitate, platforme întregi fiind plasate efectiv în apă de către echipe de scufundători. Acestea erau realizate din blocuri mari de beton, cîntărind în jur de 50 de tone, ancorate de digul din nord și plasate în interiorul unui cofraj cu pereți dubli de lemn. Cofrajul era construit pe țărm și scufundat deasupra unei fundații de bolovani sau direct pe nisip. Mortarul, rezistent la apă, era cărat de muncitori în coșuri, întreaga fundație fiind apoi pavată cu pietre. Principalul ingredient al acestui beton era cenușa vulcanică, iar lemnul era importat probabil din Italia. Pe aceste platforme s-au înălțat o parte din construcții, ele fiind plasate la o adîncime care atingea în jur de 3-4 metri. Platformele nu împiedicau manevrele corăbiilor în port, pentru că acestea nu intrau în apă cu mai mult de doi metri.

Orașul de pe țărm, construit inițial, conținea toate edificiile specifice lumii romane: forum, băi, temple, locuințe. În sud teatrul oferea o priveliște impunătoare iar în est se înălțau hipodromul și circul. Marea problemă a cetății era însă apa potabilă care a fost adusă printr-un canal de piatră de la o depărtare de peste patru mile.

Dezvoltarea orașului a impus de fapt construcția portului, lucru care s-a dovedit destul de dificil, dar datorită exigențelor lui Irod și priceperii constructorilor, a reușit pe deplin.

Caesarea a intrat apoi în istorie printr-o serie de evenimente petrecute în interiorul zidurilor sale. Aici a domnit Pontius Pilat, aici au trăit și au predicat apostolii Petru și Pavel, aici a simțit apostolul Pavel rigorile a doi ani de închisoare. Tot aici evreii s-au răsculat împotriva Romei și mai tîrziu arabii i-au asediat pe bizantini iar cruciații au luptat împotriva sarazinilor. Pînă în secolul al XIII-lea, cînd orașul a fost distrus de sultanul Mamluk al Egiptului, el a constituit o scenă centrală a lumii cruciaților.

MISTERIOASA țară SABA

AUREL DIANU

În timp ce Roma era încă un cătun iar peste Galia se întindeau păduri nesfîrșite, în partea orientală a Yemenului de azi, misteriosul regat Saba era în plină înflorire. Acesta împreună cu regatul Gataban au dominat toate statele aflate în zonă, începînd cu secolul VII și pînă-n secolul I î. Ch. Cele două regate erau monarhii teocratice, în care regele juca un rol important. Printre alte izvoare, de altfel puține la număr, și „Biblia" menționează în diverse locuri existența unei țări numită Saba, îmogățită prin comerțul cu aur și tămîie. Se mai spune că Solomon a primit-o la Ierusalim, cu mult fast, pe regina din Saba, iar Alexandru cel Mare visa să cucerească acest regat, parte bogată și civilizată a Arabiei, dar moartea sa timpurie l-a împiedicat. Scrierea apare în Saba prin anii 1200 î.Ch. La început ea se rezuma la nume proprii trecute pe vase de pămînt ars. În regatul Saba începe să se folosească piatra la construcția palatelor, templelor și a mormintelor. Între anii 275 și 300 î. Ch., sub domnia regelui Shammar, sînt cucerite micile regate, realizîndu-se unitatea politică. El impune ca limbă oficială pe cea din regatul Saba. Păgînismul local evolua către politeism, conferind unei divinități mai multe funcțiuni. Alegerea unui cult oficial monoteist nu ar fi fost o soluție deoarece prezenta inconvenientul de a da prioritate divinităților unui trib în detrimentul celorlalte comunități. În anul 380, pe cînd domnea Abakarib, atît el cît și numeroase familii princiare s-au convertit la iudaism.

Arheologii au descoperit numeroase statuete, cu figuri stranii, ce adîncesc și mai mult misterul civilizației acestui regat. Una din cele mai frumoase piese este cea a zeului Ma'adkarib, realizată în secolul VI î. Ch. descoperită în templul Awwam.

Capitala regatului Saba era la Marib, așezată în centrul statului Yemen de azi. Arheologul francez Joseph Arnaud, care a ajuns în această fostă capitală prin anul 1843, pentru a dejuca neîncrederea triburilor și autorităților ce îl puteau crede hoț de vestigii ori spion, s-a deghizat în rabin. Aici, el a descoperit peste 700 de inscripții, pe care le-a copiat. Toate au putut fi descifrate, fiind vorba de o scriere proprie Arabiei Antice, ce se mai practică uneori și azi, în Etiopia, căci limba sabaenilor este de fapt un amestec de arabă și etiopiană veche.

În prezent, zeci de orașe antice ale enigmaticului regat Saba, abandonate de 15-20 de secole din cauza extinderii deșertului, așteaptă să-și dezvăluie trecutul atît de puțin cunoscut...

MEGALIȚII zenitului

DORIN MĂRAN

După ce au domesticit animalele, oamenii din neolitic s-au ocupat de organizarea spațiului și timpului. Noțiunea de timp a fost sistematizată prin mijlocirea spațiului geografic și a mișcării astrelor. Una din mărturiile acestor preocupări o constituie megaliții din Irlanda, Coreea sau Columbia. Cea mai recentă descoperire în acest sens a avut loc în sudul deșertului egiptean, la Nabta. O echipă de arheologi americani s-a deplasat de curînd în acest loc pentru a efectua cercetări aprofundate.

Rocile complexului neolitic din Nabta sînt bine fixate în sol. Cu trei săptămîni înainte și după solstițiul de vară, megaliții ridicați aici nu ascundeau nici o umbră. În tot acest timp Soarele se afla la zenit anunțînd, în epocă, binefăcătorul sezon al ploilor care acum se lasă mult timp așteptat. Altădată acest loc situat în vestul Nilului, de-a lungul malurilor unui imens lac care s-a evaporat, constituia o ofertă generoasă pentru o societate de păstori decisă să se stabilească, să muncească pămîntul, să-și ridice un acoperiș, să-și îngroape morții. Organizarea megaliților, în viziunea specialiștilor, ar sugera o geometrie simbolică care integrează moartea, apa și Soarele. Cu ajutorul unor instrumente de geodezie și topografie, ei au măsurat unghiurile îndreptate spre orizont, distanțele zenitale și azimuturile și au observat că, la începutul solstițiului de vară, primele raze de Soare străbăteau o mică fereastră cioplită în piatră așezată într-un cerc alcătuit din roci și că aliniamentele stîlpilor megalitici, înalți de unu pînă la trei metri, străluceau în direcția Soarelui. Complexul ceremonial din Nabta constituie o expresie în piatră a ideologiei și astronomiei epocii. Fenomenul e cunoscut, așa cum am mai amintit, și în alte puncte ale globului, astfel de pietre fiind descoperite în Irlanda, Madagascar, Coreea sau Columbia. Unele dintre ele au orientări diferite, spre sud-est sau spre sud-vest, în funcție de scopul vizat. Cele mai multe însă sînt orientate spre punctul apariției Soarelui în ziua solstițiului de vară. Care e motivul acestei orientări? Fără îndoială, stabilirea calendarului. O societate nomadă își organizează activitatea în funcție de legile naturii. Oamenii neoliticului și-au dat seama că anotimpurile condiționează recoltele și mișcările turmelor și că deplasarea astrelor are un rol important atît în agricultură, cît și în viață. Pentru a putea valorifica munca pămîntului, pentru a ști cînd trebuie să-l mun-cești, să-l îngrași, să strîngi recolta, primii cultivatori au reperat, înainte de toate, mișcările ciclice ale stelelor, Soarelui și Lunii, alcătuind un calendar care marca începutul iernii și al verii. Megaliții și ferestrele-vizor din piatră au marcat aceste faze importante ale timpului. Monumentele megalitice erau înconjurate de cercuri de piatră, lucru ce permitea oamenilor neoliticului să-și multiplice observațiile astrologice. Construcțiile circulare, elipsoidale sau ovoide din piatră, cum ar fi cele din Bretania sau Anglia, i-au făcut pe oamenii de știință să creadă că enigmaticii constructori preistorici aveau noțiuni elaborate de geometrie, lucru ce a generat un lung șir de speculații asupra geniului arhitecților megaliților. În realitate aceste construcții nu asigurau observații foarte precise dar prin intermediul lor se putea stabili un calendar sezonier util pentru desfășurarea activităților agricole.

Demonul călătoriei

SPIRITELE NOPȚII 2

ALEXANDRU MARINESCU

Cînd am sosit, era aproape întuneric. La prima vedere, staţiunea ni s-a părut bine amplasată şi destul de mare. Existau cîteva clădiri, construite dintr-un lemn roşiatic, toate pe piloni cu verande spaţioase. Am descărcat la lumina lanternelor şi am cărat bagajele într-un garaj. Apoi ne-am instalat într-una din casele de la marginea staţiunii. Avea un living, două camere şi o sală de baie, aceasta din urmă fiind, de fapt, o mică încăpere în care se afla un bazin pătrat din ciment, plin cu apă. Era prea tîrziu ca să mergem la rîu să ne spălăm, cum văzusem că făceau oamenii din sat. Ne-am mulţumit să ne turnăm pe noi cîteva oale de apă, în maniera musulmană, apoi am încercat să mîncăm cîte ceva.

Eram însă frînţi de oboseală, arşi de soare, cu oasele zdrobite de zdruncinături. În plus, acele ceasului trecuseră de orele 22. Nu am mai găsit puterea să montez pologul care să mă apere de ţînţari. M-am trîntit îmbrăcat în pat, crezînd că voi adormi imediat, dar, vorba poetului, „somnul vameş vieţii, nu vrea să-mi ieie vamă". Cufundat în întuneric am ascultat o vreme tîrîitul sacadat al cicadelor peste care se suprapunea, cînd şi cînd, ţipătul unei păsări necunoscute ce părea că sparge liniştea iluzorie a nopţii ecuatoriale. Miile de zgomote ale pădurii, care începeau la cîţiva metri de cabană, se împleteau într-o dulce şi monotonă legănare care m-a purtat pe nesimţite spre regatul lui Morfeu, fiul lui Hypnos. Înainte de a adormi, mi-am mai spus, încă o dată, că mă aflam la Dumoga Bone, la marginea junglei şi că în zilele următoare mă aşteptau nenumărate şi minunate întîlniri.

Nu am avut răgazul să mi le imaginez. Le-am trăit însă, în fascinanta lor realitate, o dată cu zorii care au stîrnit văluri de ceaţă ce se ridicau încet, deasupra culmilor împădurite, precum o misterioasă cortină.

Am povestit deja cîteva din întîmplările trăite în jungla de la Dumoga Bone, dar au mai rămas destule. De pildă, întîlnirea cu cel mai mic şi mai enigmatic Primat din lume. El măsoară doar 12 cm lungime şi cîntăreşte cam 140 de grame. De această minusculă şi ciudată fiinţă sînt legate însă o sumedenie de credinţe şi superstiţii, generate, în primul rînd, de înfăţişarea şi obiceiurile sale, dar şi de imaginaţia fertilă a localnicilor. Este socotit un demon al pădurii, un spirit malefic al nopţii. Se spune că sare pe victima paralizată de frică, se fixează pe ea cu cele patru labe, care au degete terminate cu ventuze, şi îi suge sîngele. Ar fi deci o fantomă-vampir. Pentru Ibani, un trib de vînători de capete din Borneo, a fost odinioară un animal totemic despre care se credea că este capabil să-şi detaşeze capul de corp. În realitate, cele 7 vertebre cervicale ale animalului sînt foarte mobile şi permit mişcări ale capului de o amplitudine deosebită.

Strămoşii animalului despre care vorbim au apărut în urmă cu 40 de milioane de ani, în Eocen. Biologii l-au numit pe cel de astăzi *Tarsius* şi au avut destule probleme pînă i-au găsit un loc corect în ierarhia zoologică. El este plasat în ordinul Primate, între prosimieni şi maimuţe, oamenii de ştiinţă socotind că studierea sa ar putea aduce importante lămuriri privind evoluţia acestor mamifere.

Se cunosc 5 specii de *Tarsius*, toate cantonate în Asia de Sud-Est. O specie trăieşte în pădurile din Sumatra şi Borneo *(Tarsius bancanus)*, alta în junglele din insulele Filipine *(Tarsius syricha)*, iar ultimele 3 specii în Sulawesi. Două dintre acestea *(Tarsius dianae* şi *Tarsius pumillo)* au fost descoperite recent. Cea pe care am avut şansa să o văd la Dumoga Bone este cea mai primitivă şi mai puţin specializată. Poartă un nume semnificativ pentru ceea ce i se pune în seamă micului animal nocturn: *Tarsius spectrum*.

Înainte însă de a mă lansa în descrierea acestei specii şi a obiceiurilor sale, trebuie să avertizez cititorul că în junglă rareori ai norocul să vezi cîte un animal. Îţi trebuie multă iscusinţă, răbdare, perseverenţă. Norocul meu s-a numit, în acest caz, Nico Longdong, unul din paznicii rezervaţiei, în acelaşi timp gazda noastră în cursul şederii la Dumogna Bone. Soţia sa ne prepara zilnic masa de dimineaţă şi cea de seară (cînd eram la staţiune), iar băiatul său cel mare ne cînta uneori, la fluier, melodii de o învăluitoare tristeţe. Nico era un bărbat destul de scund, dar robust, cu părul foarte negru şi trăsăturile feţei regulate. Un Minahasa, foarte mîndru de originea sa. Populaţia Minahasa este majoritară în Nordul insulei Sulawesi. Ea s-a convertit de mai bine de un secol la creştinism, iar copiii au urmat, în număr mare, cursurile şcolilor deschise de olandezi. Ei au ajuns astfel să formeze o elită cultivată care a păstrat şanse sporite la obţinerea unor posturi oficiale, administrative. Nico vorbea olandeza şi se descurca în engleză. Cunoştea bine regiunea şi fauna ei, iubea animalele şi încerca să le protejeze, dar a înţeles specificul misiunii noastre şi ne-a ajutat la procurarea unor materiale. Ne-a adus peşti, broaşte, şerpi, ne-a însoţit la instalarea plaselor pentru păsări şi lilieci. Cu el am făcut prima incursiune în junglă şi îmi amintesc cît de mult a stăruit să nu merg încălţat cu sandale. Mi-a oferit cizme pe care le-am refuzat, apoi bocanci pe care i-am considerat incomozi şi prea mici pentru piciorul meu. În faţa încăpăţînării mele nu i-a rămas altceva de făcut decît să mă roage să mă uit bine pe unde calc şi pentru a preveni vreo surpriză neplăcută a mers mereu înaintea mea.

(Va urma)

Amprente ale spiritualităţii noastre

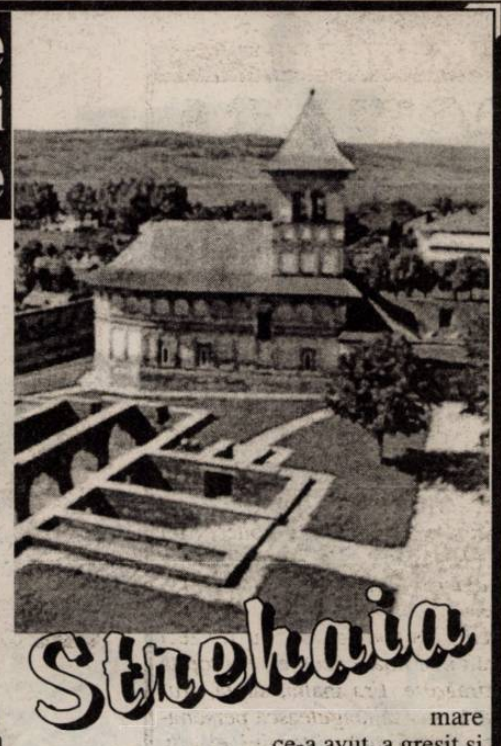

Strîns legată de istoria ţării, mănăstirea Strehaia a fost iniţial una dintre ctitoriile de seamă ale boierilor Craioveşti.

Aflată pe malul Motrului, biserica a suferit în urma trecerii timpului şi de aceea, în 1645, Matei Basarab, devenind stăpîn al moşiei Strehaia, dispune rezidirea din temelii a vechii ctitorii. Înălţată din piatră, ea este acum înconjurată de ziduri fortificate cu cinci turnuri rotunde, dintre care în zilele noastre a mai rămas doar cel de la intrare. Datorită rezidirii sale şi construirii anexelor, Matei Basarab este considerat ctitorul acestui locaş, fiind cunoscută grija sa mai ales pentru construcţiile vechi, rămase în paragină.

Biserica prezintă în construcţie o ciudăţenie unică. Spre deosebire de toate aceste locaşuri care au altarul îndreptat spre răsărit, ea îl are îndreptat spre sud, în jurul acestui aspect ţesîndu-se o seamă de legende. Alexandru Vlahuţă încearcă să explice astfel: „Departe, hăt, Motrul scapăn luminiş şi, după ce soarbe undele Coşuştei, se îndoaie pe la capătul satului Colibaşi şi trece domolit şi gînditor, pe sub zidurile mînăstirii Strehaia, unde a văzut într-o noapte pe Mihai Viteazul viind ostenit din război şi grăbindu-se să ridice pînă în ziuă, pe ruinele castelului părintesc o biserică, pe care, de zor mare ce-a avut, a greşit şi a zidit-o cu altarul spre miazăzi".

Desigur că aceasta este o încercare de a explica un lucru ieşit din comun. E posibil ca, în realitate, biserica fiind legată printr-un culoar de palatul domnesc din stăpînirea Craioveştilor, acest lucru să fi fost impus de aşezarea respectivă.

Marele ctitor care a fost Constantin Brâncoveanu a contribuit şi el la înfrumuseţarea bisericii, dar palatul domnesc şi celelalte anexe sînt astăzi complet ruinate.

Datorită zidurilor groase care înconjurau mănăstirea, aspectului ei de cetate inexpugabilă, precum şi amplasamentului, ea a avut o deosebită importanţă în timpul revoluţiei de la 1821, cînd Tudor Vladimirescu a lăsat aici 200 de panduri conduşi de fratele său, Papa Vladimirescu, avînd misiunea să apere Craiova.

IRINA STOICA

Minunile lumii

MAUSOLEUL DIN HALICARNAS

„DISTRUGEŢI... ÎN NUMELE CREDINŢEI!"

ADRIAN HOAJĂ

Antipater din Sidon, în a sa „Antologie greacă", scrie: „Am văzut zidurile pe care se pot întrece carele, şi grădinile suspendate ale Babilonului, celebra statuie a lui Zeus din Olimpia, colosul din Rodos, impunătoarea operă a piramidelor şi măreţul mormînt al lui Mausolos. Dar cînd am zărit templul zeiţei Artemis din Efes cum se ridica spre nouri, toate celelalte minuni au rămas în umbră..."

Nu vom şti niciodată dacă acest scriitor antic - mare turist, am zice azi! - a avut ori nu dreptate, atîta vreme cît nici uneia dintre minunile pomenite, cu excepţia, firească, a piramidelor, nu i-a fost dat să dăinuie pînă în zilele noastre... Şi nu din pricina timpului care macină munţii...

În secolul IV d. Ch., după şapte secole, Mausoleul era la fel ca în prima zi a existenţei lui. Şi se pare că a rămas astfel chiar pînă în secolul XII! După alte trei veacuri, mai precis din anul 1402 d. Ch., a început cumplita „operă" de pîngărire şi distrugere a monumentului... În acest nefast an, şi-au „dat mîna" un puternic cutremur şi cavalerii ioaniţi, care au cucerit Halicarnasul şi au purces la construirea, în vecinătatea Mausoleului, a castelului Sf. Petru. Şi, aşa cum ne-a fost dat să vedem şi din episoadele precedente, adepţii altor religii, fie ei creştini, musulmani ori fie ei cine ştie ce, cu ignoranţa brutală a fanatismului, şi de astă dată cavalerii au folosit din plin, la înălţarea castelului, pietre din trupul unei construcţii unice în lume - Mausoleul... În 1472, întreg edificiul era în ruină, singurul care mai rămăsese cît de cît întreg, nivelul inferior, a fost integral distrus în anul 1522, an în care sultanul se pregătea de zor să-i alunge pe ioaniţi din Asia Mică şi din insula Rodos... Dar nu sultanul poruncise distrugerea! „Bunii creştini" ioaniţi, ştiind prea bine cît de mare era importanţa strategică a castelului din Budrum, înălţat pe locul anticului Halicarnas, precum şi a castelului Sf. Petru, au început să le întărească fortificaţiile, folosind ca materie primă... soclul Mausoleului. Astfel, au ars marmura pentru a obţine varul necesar! Mai mult, bravii cavaleri au pătruns în interiorul monumentului, într-o mare cameră pătrată, bogat decorată cu plăci de marmură de felurite culori. După ce s-au săturat să o admire, au pus tîrnăcoapele pe marmura de care aveau nevoie în cuptoarele de var... Zelul „credinţei" i-a făcut să meargă mai departe cu distrugerile şi astfel au pătruns în camera secretă, în care se afla sarcofagul lui Mausolos... Cronicile spun că se înnopta în acea clipă, astfel încît au părăsit încăperea şi s-au refugiat grabnic în castel. În dimineaţa următoare, cînd au sosit la „locul de muncă", au constatat că sarcofagul fusese deschis şi prădat! La scurtă vreme după aceste nemernicii, cavalerii au fost izgoniţi din Budrum, apoi din insula Rodos, încet-încet pierzîndu-se pînă şi amintirea faptului că a fost un loc unde se înălţa vestitul monument dorit de Artemisia, sora satrapului Mausolos, în amintirea soţului ei... regele Mausolos!...

Cine a comis

CEL MAI MARE FALS AL CREŞTINĂTĂŢII?

Nu se ştie nici astăzi cine este autorul documentului intitulat „Donatio Constantini", prin care împăratul Constantin cel Mare ar fi donat papei Silvestru I o autoritate spirituală absolută asupra Europei apusene, inclusiv supremaţia unor sedii strategice. Acest act a „ieşit la suprafaţă" cu ocazia încoronării lui Carol cel Mare (768) de către papa Leon al III-lea, dar este datat ca fiind elaborat în anul 313, în anul cînd Constantin cel Mare a decretat tolerarea creştinismului. Au existat multe suspiciuni în legătură cu acest document de care s-au folosit papii de la Roma. În mod oficial, falsul a fost cu temeinicie dovedit de umanistul italian Lorenzo Valla, în anul 1440, în celebra sa lucrare „De falso credita et ementita Constantini declamatio". Autorul falsului nu este nici acum cunoscut, ca şi în cazul altei „cacealmale", lucrarea „Decretalii Isidoriene" (sec. IX), în care se afirmă principiul infailibilităţii papilor. Acest principiu a fost decretat abia în 1870 prin Conciliul de la Vatican... Scopul scuză mijloacele, nu-i aşa? *(P.I.)*

Procese celebre

ACUZAT: CHARLES DARWIN

LOVITURA DE TEATRU

DOREL DORIAN

- **Apărarea acuză**
- **Cruciada antidarwinistă în derută**
- **Ziua în care s-a oprit soarele...**

...Şi a avut loc procesul, într-adevăr, în iulie 1925? Chiar în secolul nostru?

Formulată sau nu, întrebarea aceasta pare să-i fi urmărit - în pofida evidenţei şi a celei mai convingătoare documentaţii - chiar şi pe principalii istoriografi ai procesului. Şi Ray Ginger şi Greg Stein, chiar şi Allen H. Leslie (care a asistat la dezbateri), toţi simt parcă nevoia de a-şi asigura cititorul *că nu inventează*. A existat realmente o lege, votată în 1925, în Tennessee, care interzicea accesul la cunoaştere şi raţionalitate. *După ce Planck formulase teoria cuntică! După ce Einstein făcuse cunoscută teoria restrînsă a relativităţii! După ce Mendel stabilise principiile mutaţiilor genetice!* Fiecare dintre aceste descoperiri ar fi putut să determine, prin însăşi logica lor, anularea legii antievoluţioniste... Nu se auzise oare nimic despre ele în Dayton? Şi nu li s-a spus judecătorului Raulston, procurorului Stewart, că îndîrjirea lor, susţinută cu argumente pur biblice, îi va compromite chiar şi în ochii contemporanilor, nu numai ai posterităţii?

Avocatul John R. Neal, încă din cea de a doua zi a procesului, solicitase invalidarea actului de acuzare ca *anticonstituţional*. Pentru că, într-adevăr, însăşi constituţia statului Tennessee se angaja să sprijine ştiinţa! Mai mult chiar, s-o promoveze şi s-o apere... Legea antievoluţionistă nu contrazicea deci, implicit, constituţia? Mai rămînea în picioare principiul libertăţii cuvîntului, cînd se interzicea profesorului Scopes să-şi afirme public convingerile? Şi nu se crea un periculos precedent judiciar, atunci cînd în numele toleranţei religioase se promulga intoleranţa faţă de ştiinţă?

Un alt apărător, avocatul Malone, îşi îngădui să observe că legea antievoluţionistă, considerînd Biblia drept singura carte adevărată, jigneşte toate celelalte credinţe... Nu apără, deci, ci forţează şi limitează convingerile religioase, transformînd Biblia într-un precept restrictiv. Clarence Darrow, la fel de judicios, se strădui să demonstreze judecătorului că întregul mod de desfăşurare a procesului - inclusiv rugăciunile „introductive" de dimineaţă - conduc la o exacerbare mistică, anulînd aprioric proverbiala imparţialitate a justiţiei.

Spre surpriza judecătorului şi a acuzării, avocaţii profesorului Scopes au atacat astfel însăşi legea care - în plin secol XX, limita accesul la rigoarea şi descoperirile ştiinţei.

Audierea martorilor - cea de-a doua etapă a procesului - se transformă şi ea, de la bun început, într-un contrarechizitoriu la adresa prejudecăţii şi interpretării tendenţioase a faptelor. Inspectorul şcolar Walter White recunocu în instanţă că manualul „Civic Biology", recomandat de Scopes, constituie un manual adoptat oficial şi utilizat curent, chiar şi în statul Tennessee, încă din anul 1909. Librarul F.E. Robinson, membru în conducerea şcolii din Dayton, vindea şi el manualul cu pricina de exact 15 ani şi - după cum avea să recunoască în instanţă - nu observase semne de decădere morală în rîndurile publicului cititor. Un alt martor, un elev de 14 ani - martor al acuzării! - consideră util să declare că lecţiile privind originea omului, demonstrat darwiniste, i s-au părut deosebit de interesante şi nu au lezat spiritual pe niciunul dintre elevii lui Scopes. „Sîntem mamiferi, ca alte 3500 de specii - cum avea să sublinieze Clarence Darrow - dar, spre deosebire de ele, avem forţa de a raţiona; animalele doar nu o au..." (Exact ceea ce declarase, minus sublinierea ironică, şi martorul acuzării, elevul de 14 ani).

În cea de a patra zi a procesului, judecătorul Raulston acceptă, cu titlu de excepţie, audierea unui om de ştiinţă, Maynard M. Metcaef, şeful secţiei de biologie a Comisiei naţionale americane pentru cercetări ştiinţifice. (Argumentul acceptării: Maynard era şi membru al bisericii Congregaţioniste). Spre surpriza acuzatorilor, însă, Maynard avea să declare grefierului, spre consemnare oficială, că toţi oamenii de ştiinţă pe care a avut prilejul să-i cunoască în viaţă sînt adepţii teoriei evoluţioniste.

Firește, apărătorii lui Scopes n-au pierdut prilejul de a cita în instanţă lozinca preferată a lui William J. Bryan: „Distrugeţi ştiinţa, dar păstraţi Bibilia" (Chiar dacă ar fi să admitem - ceea ce Bryan a şi admis în instanţă - că Iosua, bunăoară, conform cărţilor sfinte, „a poruncit soarelui să se oprească pe loc şi soarele s-a oprit". Deci soarele se mai învîrtea pe atunci în jurul Pămîntului!, iar oprirea sa... n-a tulburat deloc Universul. După cum, judecătorul Raulston, în replică, avea să găsească prilejul de a-l acuza pe Clarence Darrow de grave insulte aduse instanţei, ceea ce implica, pentru a nu fi arestat, o cauţiune de 5000 de dolari.

Deloc paradoxal, procesul fusese pierdut de antievoluţionişti din însăşi clipa în care instanţa a respins audierea ca martori a unor reputaţi oameni de ştiinţă. Evitarea dezbaterii de fond era o probă a lipsei de contraargument ştiinţific. În plus, neaudierea în instanţă nu interzicea apărării să facă publice declaraţiile unor prestigioşi oameni de ştiinţă ca Dr. Kirtley F. Mather, şeful catedrei de geologie de la Universitatea Harvard, profesorul Horatio Newman de la Universitatea din Chicago, şi chiar W.A. Nelson, cel mai reputat geolog al statului Tennessee. „Originea speciilor", interzisă prin lege la Dayton, era recunoscută în toate aceste declaraţii ca fiind de însemnătate epocală, în timp ce legea antievoluţionistă, conform declaraţiei oficiale a Federaţiei americane a profesorilor, era considerată „o manifestare dictatorială îndreptată împotriva ştiinţei".

Pentru marele public, însă, pentru miile de curioşi care invadau zilnic sala judecătoriei din Dayton - ultima şedinţă a procesului avea să se desfăşoare în aer liber, în parcul mult mai încăpător al tribunalului - mai lipsea o ultimă piesă, o ultimă argumentare, de excepţie, marea „lovitură de teatru". Şi ea avea să se producă în cea de a şaptea zi a procesului, atunci cînd avocatul Hays anunţa, spre stupefacţia generală, că apărarea doreşte să-l invite ca martor pe însuşi temutul acuzator antidarwinist, William Jenning Bryan.

(Va urma)

Anatomia secundei

TRIUMFUL visătorului

ALEXANDRU MIRONOV

Am pătruns din nou, de curînd, în bîrlogul scriitorului Ion Hobana, cu ocazia încheierii unei noi construcţii a maestrului. Tocmai terminase de pus acoperişul şi tencuiala la „Triumful visătorilor", scrisese cartea împreună cu belgianul Julien Weivenbergh, Editura Nemira îşi luase sarcina să i-o publice, scriitorul pedant, cum îl ştim, îi „ciugulise" cu migală pagină cu pagină toate „ştirile din vechime" şi acum, mîndru, Ion Hobana ne chemase să-i vedem oul de aur. Într-adevăr, o carte superbă, stranie, ca şi autorul ei, dar captivantă, deschisă, incitantă. O demonstraţie despre cum merge lumea, cultura lumii, cea născătoare de progres şi bunăstare, colorate pagini optimiste despre viitorul care a fost, cu extrapolările spre viitoruri posibile.

Fost secretar al Uniunii Scriitorilor (dintr-o vreme în care acest sindicat scriitoricesc avea autoritate, putere, buget), fost copreşedinte al Societăţii Europene de Science Fiction, scriitor şi editor al multor zeci de cărţi şi antologii, Ion Hobana a debutat, prin anii '50, cu o lucrare de diplomă care i-a încurcat grozav pe profesorii lui: o teză despre literatura ştiinţifico-fantastică. A fost apoi ziarist, scriitor, cum spuneam, demnitar, dar pe toate palierele prin care a trecut, maestrul şi-a păstrat în bandulieră mereu funcţională o armă teribil de eficace în bătăliile cu proştii agresivi: literatura SF. A susţinut mereu - şi dreptate a avut - că acei critici care strîmbă din nas la auzul marelui Jules Verne nu înţeleg că literatura înseamnă nu numai stil, ci şi poveste - iar în cazul francezului, un scriitor poate pur şi simplu schimba lumea. A încurajat înflorirea cenaclurilor de SF într-o perioadă de noapte socială, prezenţa lui în fandom fiind o notă obişnuită, la sute de întîlniri - căci a considerat că în acest fel cultura coboară din turnul ei de fildeş şi se strecoară în sufletele oamenilor, democratizîndu-se. Ion Hobana este, dacă vreţi, un bun naţional, pe care literatura şi arta SF românească îl au în inventar şi iată, cu această carte de la „Nemira", fondatorul S.F. demonstrează că ştie să-l folosească... A triumfat şi triumfă mereu, visătorul Hobana - şi bine face, căci teamă îmi este că vin vremuri tulburi în care, pentru prezentul care se prăbuşeşte, la capătul tunelului ne aşteaptă un singur antidot: visarea.

O lume... confort 2

Resemnaţi cu „meniul" tranziţiei,

CERCETĂTORII ROMÂNI NU VOR... CARACATIŢE

PAUL IOAN

Ne-am putea imagina că indiscreţia telescoapelor a descoperit o periuţă de dinţi pe Marte sau că a fost identificată gena tranziţiei care, grefată acolo unde trebuie, ar produce o proteină antiinflaţionistă. Dar nu ne-am putea închipui că cercetătorii ştiinţifici români, care au pichetat şi vor mai picheta sediul guvernului, îl vor chema să li se alăture pe George Emil Palade, româno-americanul laureat al Premiului Nobel în 1974, secţia fiziologie şi medicină. Ar fi şansa acestei nobile bresle de a fi luată în seamă, fotografii surprinzînd protestul lor existenţial ar apărea şi-n „American Scientist" sau în „Sciences et Avenir"... Căci, după cum se vede treaba pe la noi, potentaţii reacţionează prompt în special la „ghionturile" venite de afară spre propria ogradă (vezi elicoptere, minorităţi sexuale şi alte accelerări privatizatoare).

„În SUA, cercetătorii se bucură de un autentic statut social. Sînt respectaţi, admiraţi, bine plătiţi. Se bucură de beneficiile aplicării descoperirilor şi invenţiilor lor". Cine face această afirmaţie, un român suspectat că a uitat noţiunea de patriotism? Nu, un francez, Roland Baron, care lucrează la Universitatea Yale (SUA) de 21 de ani.

„Sîntem o generaţie de sacrificiu. Ca specialistă în SIDA şi doctor în biologie am fost nevoită să lucrez la Universitatea Charlottesville, Virginia, SUA. Am vrut să mă întorc în ţara mea, dar ştiu că expatriaţii au şanse puţine, am fost respinsă de două ori la concurs. Reîntoarcerea în SUA e inevitabilă". Cine se lamentează astfel? Un cercetător român, care are un salariu echivalent cu 6-7 caracatiţe din Piaţa Amzei (134500 lei bucata de „lighioană")? Nu, este vorba de franţuzoaica Nathalie Chazal, ce lucrează într-un laborator american ale cărui fonduri (peste 1 milion dolari/an) provin de la Institutul Naţional al Sănătăţii, Ministerul Sănătăţii, Universitate şi donatori particulari.

În fine, francezul Luc Berthouse, celebru specialist în dispozitive umanoide şi microroboţi, a semnat un contract pe viaţă cu firma japoneză Tsukuba, finanţată de Ministerul nipon al industriei - deşi şi în Franţa se produc roboţi.

Cînd afli despre aceste forme de protest ale cercetătorilor ştiinţifici francezi şi cunoşti situaţia deplorabilă a celor români, care se luptă pentru supravieţuire fizică şi profesională, înţelegi de ce 80 la sută din creierele lumii activează în SUA. Revista „Sciences et Avenir" (de unde am preluat citatele) găzduieşte cu generozitate (12 pagini) doleanţele elitei ştiinţelor naţionale, ajunsă la concluzia că „cercetarea franceză este bonavă". Boala se numeşte indiferenţa autorităţilor de resort (ministrul în cauză fiind Claude Allegre). Oare la noi cum se numeşte? Un hîtru ar pune diagnosticul: las'că merge şi-aşa! Pînă cînd?

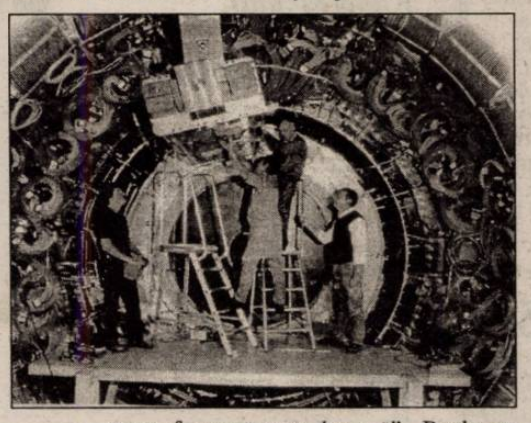

Pînă cînd România va cumpăra la sume exorbitante tehnologii moderne (secrete de fabricaţie sau „know how", care înseamnă a şti cum... să faci ceva), ale căror autori sînt tot români, dar expatriaţi. Şi atunci, acelaşi hîtru, dînd resemnat din cap şi privind orologiul ce arată ceasul al 12-lea, se va întreba: SĂ „EXPORT" INTELIGENŢĂ sau PRODUSUL INTELIGENŢEI NAŢIONALE? În loc de răspuns, un exemplu, luat la întîmplare: îngrăşămintele româneşti au devenit mai scumpe decît cele de import!

La rîndul ei, analizînd procentul din Produsul Intern Brut alocat cercetării în lumea întreagă, revista „Science et Vie" include, fără a o cita, România în rîndul „ţărilor în curs de dezvoltare" cu aport nesemnificativ la progresul ştiinţific mondial (pe primele 3 locuri fiind Japonia, SUA şi Israel, cu 2,6 la sută, 2,5 la sută şi respectiv 2,2 la sută din PIB). Pentru noi, acest procent ar fi irelevant de precizat, pentru că însuşi PIB-ul (Produsul Intern Brut) supravieţuieşte prin perfuzii şi transfuzii şi se află într-o cură de slăbire „văzînd cu ochii", stîrnind invidia „scheleticei" Eva Herzigova.

Promitem să concretizăm îngrijorarea noastră faţă de situaţia inteligenţei ştiinţifice româneşti, condiţia cercetării şi cercetătorului printr-un dialog fără menajamente cu cei implicaţi direct.

P.S. Sperăm să-i audă pe cercetătorii români cine trebuie, persoană însemnată, înainte ca porcul să atingă preţul caracaţiei, iar caracatiţa preţul mercurului alb sau al uraniului. Poate se va întîmpla şi asta. Azi e o certitudine că nici un om de ştiinţă român nu-şi permite de Ignat să sacrifice moluşte cefalopode cu opt braţe, dar s-ar putea să-şi atîrne în bradul de Crăciun adeverinţa de şomer...

Indiscreții

Julio Iglesias, un mit?

Punta Cana, un colț de lume feeric, paradisiac, din Republica Dominicană reprezintă zona în care a fost de găsit de ziariști bărbatul cu o permanentă alură tropicală.

În fața mării de culoarea turcoazelor, cîntărețul cu aproape trei sute de milioane de albume vîndute, dar care, în ciuda succesului perpetuu „este neschimbat", cum constatau ziariștii, a vorbit despre o recentă carte ce descrie viața sa. (Reporterii europeni au parcurs aproximativ 10 mii de kilometri pentru a participa la acest dialog cu idolul cîtorva generații, dar se pare că nu au regretat. Pentru că, dincolo de informațiile culese, gazda s-a arătat a fi de înaltă clasă. Dialogul cu presa a început pe un vapor, a urmat apoi o plimbare spre hotelul și restaurantul „pierdute" în mijlocul unor cocotieri, nu departe de proprietatea lui Julio. (De altfel, soția sa, Miranda și micuțul Miguel Alejandro, fiul lor, aveau program de piscină...). Gazda nu a ezitat să-și invite oaspeții și acasă pentru ca fiecare să perceapă exact și „gustul" menajului acestui cuplu deosebit. În vila albă în care locuiesc totul este nou: mochete moi, divane albe, mobile de bambus...

Dar, o întrebare stăruie: cum se explică succesul atît de constant al cîntărețului? „Există o complicitate incredibilă între mine și public. Oricum, tot ce se întîmplă acum cu mine îi datorez Mirandei. Și, totuși, fără ezitare dacă ar fi să aleg, între profesie și familie, aleg tot profesia, chiar dacă în acest moment familia îmi rezervă bucurii imense. Între moartea vulgară, în solitudine și moartea în public, o prefer pe cea în public... Sînt sigur că și publicul meu simte acest «fluid» dintre noi și replica sa nu este alta decît «succesul meu...»".

Căsătoria anului

Sevilla a găzduit „căsătoria anului". Unica fiică a Ducesei d'Albe, Eugenia Martinez de Irujo și-a unit destinul cu celebrul toreador Francisco Rivera Ordonez, de 24 de ani.

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Pietrele prețioase și zodiile lor

În jurul pietrelor prețioase, această „lume misterioasă", s-au țesut din cele mai vechi timpuri, surprinzătoare legende. Oricum, unora dintre valoroasele pietre prețioase li se recunosc, dincolo de frumusețe, multe alte virtuți.

Unul dintre cele mai valoroase diamante din lume poate fi admirat la Muzeul Palatului Topkapi din Istanbul

◆ **Granatul** este simbolul constanței, al fidelității și prieteniei. Piatră a lunii ianuarie este gema zodiacală a Capricornului.

◆ Despre **„Piatra Lunii"**, piatră a iernii, se spune că ar avea puterea de a împăca îndrăgostiții și de a proteja iubirea. Ea alungă somnul, aduce inspirație și succes. Piatră a celei de-a 30-a aniversări a căsătoriei, corespunde în numerologie cifrei 5. Este piatra zodiacală a Gemenilor.

◆ **Sardonixul,** piatra zodiacală a Leului ar avea puterea de a inspira curaj celor ce o poartă ca talisman. Piatră solară ea corespunde în numerologie cifrei 3, număr al creativității, al intuiției.

◆ **Opalul,** simbol al celor mai elevate idei, conferă purtătorului sînge rece. Este într-o relație strînsă cu ochiul influențînd benefic afecțiunile oculare. Opalul este gema zodiacală a Balanței.

◆ **Topazul** reprezintă creativitatea și profunzimea spirituală. Este, de asemenea, imaginea dreptății. El împinge pe purtătorii săi spre cercetarea adevărurilor fundamentale. Este gema zodiacală a Scorpionului căreia i se asociază numărul 11, „stăpînul numerelor" în numerologie.

◆ **Turcoaza,** piatră a lui decembrie aduce înțelepciune și alinare protejîndu-i de riscurile căderilor pe cei ce o poartă. Este gema zodiacală a Săgetătorului.

◆ **Diamantul** este recunoscut drept gemă a iernii care aduce succes, alungă coșmarurile și anticipează toate catastrofele. Simbol al luminii el se opune forțelor răului. El reprezintă iubirea eternă și în această ipostază prezidează a 75-a aniversare a nunții. În numerologie diamantul corespunde cifrei 8, cifră a energiei, ambiției și realismului. Este piatra Berbecului.

◆ **Rubinul.** Definit în India „seniorul pietrelor prețioase, rubinul dă sănătate purtătorului său, înțelepciune și satisfacții. Gemă a verii, adesea asociată focului, el permite stăpînirea pasiunilor. Celebrează a 40-a aniversare a căsătoriei și corespunde cifrei 6, cifră a responsabilității și ideilor. Este gema Racului.

◆ **Safirul,** piatră a lui septembrie, este gema castității. Dotată cu o mare energie safirul are întotdeauna valoare de talisman și regii îl poartă pentru a se bucura de favorurile divinității. Simbol al adevărului și constanței safirul aduce înțelepciune și mărinimie. Corespunde cifrei 8 și este piatra zodiacală a Fecioarei.

◆ **Smaraldul,** piatră feminină, este simbolul dorinței de a trăi, al calității spiritului și al constanței. Favorizează inspirația. Purtat ca talisman el calmează crizele de epilepsie și febra. Piatră a primăverii, corespunde în numerologie cifrei 9, cifră a altruismului. Este gema zodiacală a Taurului.

◆ **Ametistul,** piatră a nobleței simbolizează justiția, curajul, autoritatea, perfecțiunea. Stimulează inteligența. Este piatra celei de-a 7-a aniversări a căsătoriei și cea a Vărsătorului.

◆ **Acvamarinul,** simbol al stăpînirii pasiunilor și al moderației acordă purtătorului său sensibilitate, încredere în sine și curaj. În numerologie corespunde cifrei 4, cifra tenacității. Este gema zodiacală a Peștilor.

Gastronomice

● Șalău cu maioneză

Bucățile de șalău rasol se scot cît mai întregi, se acoperă cu un sos de maioneză. Se ornează cu foi de salată verde, aspic, gîturi de raci, felii subțiri de castraveți în oțet, după dorință.

● Filé de somn pane

Fileurile de somn (cam 3 kg) se pun într-un castron, cu puțin oțet, ulei, tarhon tocat, 2 frunze de dafin, piper, sare; se marinează 2-3 ore. Se scurg bine fileurile, se tăvălesc prin făină, ou și pesmet și se prăjesc. Se servesc cu sos de roșii.

● Sos de roșii cu zeamă de pește

600 grame de roșii, 25 grame de făină, 40 grame de ceapă, 40 grame de morcovi, 1 litru de zeamă de pește, usturoi, 40 ml ulei.

Morcovii rași și ceapa curățată se taie mărunt și se înăbușă cu zeama de pește. Se adaugă făina desfăcută în apă rece, apoi roșiile spălate și tăiate, usturoiul curățat, spălat și tăiat mărunt și uleiul. Se lasă la foc mic, să mai dea în cîteva clocote.

Sosul astfel obținut se subțiază cu restul de zeamă de pește, fierbinte, se trece totul printr-o sită și se mai dă o dată în clocot înainte de a fi servit.

Sfaturile ne-au fost oferite de doamna Matilda Schuster Tudoriu din - Cluj-Napoca.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc N.D. și locuiesc în București. Am 69 de ani și în urmă cu doi ani am trecut printr-un moment foarte dificil cu sănătatea. Aveam tensiune mare, nu mă mai puteam ține pe picioare, leșinam, inima mă supăra foarte rău. Diagnosticul stabilit de medici a fost de stenoză mitrală, cardiopatie ischemică, asociate cu anemie, lipsă de fier, calciu și magneziu. Cu tot tratamentul urmat, starea sănătății mele se agrava. În disperare, am apelat și la tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea. După a cincea ședință de bioenergie m-am sculat din pat, simțind, efectiv cum mi se refac forțele. De atunci mă simt foarte bine. Pentru mine bioenergia este soluția salvatoare"...

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 45

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 15 decembrie 1998 ●

Programări la telefon: 6862046

Pentru părinți

Adolescența

„un univers" descifrat?

Să continuăm „ghidul practic" util părinților bulversați, adesea, de problemele cotidiene ale copiilor lor, adolescenți.

Chiar dacă viața demonstrează că divorțul este soluția adoptată din ce în ce mai frecvent, părinții nu trebuie să uite că acesta reprezintă pentru copii o experiență dificilă, iar la capitolul „educație" au responsabilități egale. Statisticile arată că două treimi din cuplurile divorțate au copii și față de aceștia autoritatea părintească trebuie să rămînă integră, indiferent de domiciliul fiecăruia dintre foștii soți. Cît de simple par a fi lucrurile... teoretic.

Din sondajele efectuate de specialiști rezultă că jumătate dintre adolescenți trăiesc imboldul primului sărut la vîrsta de 14 ani. Și aceasta spre disperarea părinților care par dezorientați de primele emoții sexuale, de primele etape premergătoare marilor iubiri trăite de copiii lor. Acestea se însoțesc de transformări fizice, mai vizibile la băieții ajunși la pubertate, mai discrete la fete. Din partea părinților se impune discreție, evitarea remarcilor brutale. Cu atît mai mult cu cît sexualitatea adolescentului poartă încă amprenta copilăriei, adică nu este încă determinată psihologic. Vi se recomandă să nu intrați în panică, să evitați luarea unor poziții violente, să stimulați dialogul sincer cu copilul dv. mai ales dacă este într-o situație dificilă. Și, să nu uitați că adolescența este o etapă importantă în maturizarea afectivă a viitorului bărbat sau femeie.

■ Escrocherie maritală

SOȚIA SA SE NUMEA... ROBERTO

Data nunții era fixată. Invitațiile expediate. Leopoldo Veronese din orașul Messinese, în vîrstă de 79 de ani, era în culmea fericirii: își găsise perechea pe care o aștepta de două decenii. Logodnica sa, cu treizeci de ani mai tînără decît el, era topită de dragoste. Era înaltă, suplă, frumoasă, știa să măgulească personalitatea și șarmul viitorului ei soț. Singurul ei „defect" era... pudoarea. Nu vroia cu nici un preț să-i cedeze înainte de căsătorie. Inevitabilul însă s-a produs. Leopoldo a descoperit că soția sa era... un bărbat. Disperat, s-a adresat poliției. În urma investigațiilor, polițiștii au constatat că mireasa deghizată, împreună cu un complice, intenționau să-l jefuiască pe „fericitul" soț. Pentru Leopoldo, această experiență a fost deosebit de costisitoare întrucît în ziua logodnei i-a dăruit viitoarei „soții" cadouri în valoare de cîteva mii de dolari. Cei doi complici au fost judecați și condamnați la cîte doi ani închisoare. Leopoldo nu a reușit să-și recupereze banii. Și-a păstrat, în schimb, speranța că, într-o bună zi, în viața sa va apărea femeia cu care să-și împartă ultimii ani de viață.

■ Victima unei pasiuni periculoase

CÎND OMUL LEGII SE ÎNDRĂGOSTEȘTE DE UN INCULPAT

În aprilie 1995, la Vancouver - Canada, începea derularea unui proces care pentru Gillian Guess - reprezentantă a justiției în calitate de jurat - avea să însemne dezastrul propriei vieți. Dar, ce s-a întîmplat?

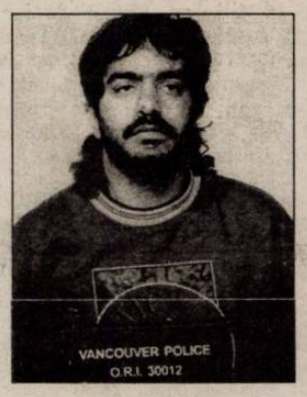

În urma unor reglări de conturi între două bande rivale care se ocupau cu vînzarea de droguri, trei indivizi au fost uciși. Poliția a reținut șase bărbați care au fost trimiși în fața justiției sub acuzația de a fi participat la asasinat. La prima audiere, printre alți juranți care aveau misiunea de a rezolva acest caz, se afla și Gillian Guess, 43 de ani, divorțată, mamă a doi copii. La apariția celor șase suspecți de crimă în boxa acuzaților, privirea lui Gillian alunecă fascinată asupra unuia dintre ei: Peter Gill. Construcție robustă, grumaz și umeri puternici, ochi întunecați, mustață prost ajustată, barbă neîngrijită, plete negre coborînd în șuvițe dezordonate pe umeri, cu alte cuvinte destul de neatrăgător ca aspect. Cu toate acestea, în plină ședință a procesului, în prezența polițiștilor, judecătorilor, publicului, pentru Gillian imprevizibilul s-a produs: instantaneu s-a îndrăgostit nebunește de gangsterul acuzat de complicitate la crimă.

Cîteva priviri clandestine, însoțite de cîte un zîmbet și mișcări ale capului aproape imperceptibile au fost perfect receptate de Gill care, decodînd mesajul invizibil pentru ceilalți, și-a dat seama că toată armata de avocați, jurați și judecători hotărîți să-l condamne poate fi învinsă de forța de convingere a unei femei îndrăgostite. Adică de acea femeie cu păr roșcat, al cărei nume nici măcar nu-l cunoștea. Dar cum s-o abordeze?

N-a fost nevoie, victima se afla deja în plasa lui, se afla deja pe un drum fără întoarcere. La ieșirea din sala de audieri, pe culoarele tribunalului, profitînd de un moment de neatenție din partea gardienilor, Gillian reușește să-i dea întîlnire lui Peter Gill într-un parc. (Acesta era judecat în libertate). „Imediat ce ne-am întîlnit, povestea Gillian peste un timp, ne-am ascuns într-un loc mai retras și am făcut dragoste. Relația noastră care trebuia să rămînă secretă a continuat, Peter venea pe furiș la mine acasă, cînd copiii mei erau la tatăl lor".

Procesul mergea înainte. Gillian hotărîse să fie extrem de prudentă și, după părerea ei de femeie îndrăgostită pînă peste cap, reușea. Colegii ei aveau însă o cu totul altă opinie observînd că de la un timp Gillian apărea la tribunal cu fuste scurte și mulate pe corp și bluze provocatoare. Evident, și-au imaginat că în viața ei a apărut un bărbat și că e fericită.

Pe 27 octombrie 1995, procesul s-a încheiat. Peter Gill a fost declarat nevinovat. De acum înainte, cei doi se puteau bucura de iubirea lor în văzul lumii. Pe 3 noiembrie 1995, au apărut tandru înlănțuiți într-o discotecă din Vancouver, unde au petrecut toată noaptea ca doi îndrăgostiți. Poliția a fost anunțată de persoane anonime, dar care, cu siguranță, cunoșteau anumite detalii privind cazul. Cuplul a fost pus sub strictă supraveghere. Casa lui Gillian a fost înpînzită de microfoane, telefoanele înregistrate.

Pe 10 mai 1998, Gillian este inculpată. Motivul? Obstrucție a justiției. Se presupune că ar fi influențat alți juranți pentru a-l declara nevinovat pe Peter Gill. Vinovăția ei este repede demonstrată. De altfel, ea însăși recunoaște că, îndrăgostită fiind, a încalcat legea pentru a-și ajuta iubitul să scape din închisoare. În schimb, Peter Gill n-a recunoscut nimic, a negat permanent relația lor și, bineînțeles, a dispărut din viața ei.

Pe 24 august 1998, Gillian a fost condamnată la 18 luni închisoare și un an de interdicție. Ar fi suportat totul mai ușor dacă n-ar fi fost părăsită de Gill care încă se află în libertate. După cîteva zile petrecute în închisoare, Gillian a fost eliberată pe cauțiune. Deocamdată își petrece viața la domiciliu, reflectînd la ceea ce învățase ca studentă în facultate, la cursurile de criminalistică: inexplicabila și periculoasa putere de seducție a celor ce-și fac din violență și moarte cei mai buni prieteni. Cu bună știință ea șterse din memorie paginile acestui curs și se lăsase pradă pasiunii. *(A. Popescu)*

URSOAICA GRIZZLY UCIDE DIN NOU

Buletinul de identitate al ursului Grizzly este de-a dreptul impresionant: trăiește în Canada și SUA; dacă la naștere puiul nu cîntărește decît puțin mai mult de o jumătate de kilogram, la vîrstă adultă ajunge la aproape o jumătate de tonă, o lungime de pînă la 3 m și poate atinge o viteză de 45 km/h; există 54000 de urși Grizzly înregistrați în lume, dintre care 350 trăiesc în celebrul parc natural Yellowstone.

Unul din aceștia a devenit eroul nedorit al unei întîmplări tragice. Este vorba de fapt despre o femelă care, însoțită de doi pui, a atacat un tînăr supraveghetor de 26 de ani; mai precis, l-a urmărit, l-a ucis și... l-a mîncat. După luni de zile, osemintele, aproape complet ascunse de vegetație, au fost descoperite de ceilalți supraveghetori. De atunci s-a dezlănțuit o vînătoare fără milă, mai ales că era vorba de o mai veche cunoștință, „Labe de ciocolată", o ursoaică numită astfel din cauza culorii blănii sale. Ursoaicei i se inserase un cip în ureche, pentru a o putea urmări, iar identificarea ei drept ucigașa tînărului a fost posibilă - ca într-un adevărat film polițist - după analiza ADN-ului prelevat din smocurile de păr găsite la locul crimei.

Întrebarea este ce a determinat-o pe ursoaică să atace din nou? Atunci cînd a fost prinsă pentru prima oară și i s-a „montat" cip-ul, a fost eliberată și ținută sub supraveghere strictă. Dar comportarea ei a fost una aproape perfectă. Un singur incident demn de menționat: i-a luat la fugă pe doi fotografi prea îndrăzneți care se apropiaseră la o distanță periculoasă de ea și de puii săi. Nimic extraordinar în această manifestare, mai ales că atacul nu s-a mai repetat. Ce a determinat-o însă să-și schimbe complet comportamentul?

Se pare, este de părere **Silvano Toso, director adjunct al Institutului național pentru fauna sălbatică de la Bologna**, că ursul Grizzly nu este suficient de dezvoltat pentru a distinge oamenii care nu-i vor în nici un fel răul printre ființele care se apropie de el.

(M. Dorobanțu)

■ O dimineață de groază

GHICI CE PLUTEȘTE PE APE?!

Dimineața senină de iulie, 1998. Pe valea rîului Dordogne, din sud-vestul Franței, Pascal Douty trage alene din țigară, privind undițele înșirate pe mal și trăgînd cu ochiul la sticla de cidru din „dotare". Minutele trec și doar greierii se întrec în vocalize, dar... Urletul a fost atît de cumplit, încît sute de păsări își iau zborul nedumerite. În fața ochilor dilatați de groază, Pascal are o mînă de om ce plutește spre mal. În aceași clipă își pierde cunoștința.

Peste aproximativ zece minute, în zonă sosește Marie, fiica de 28 de ani a lui Pascal Douty. Auzise la radio că vremea se va înrăutăți și venise să-i aducă tatălui o pelerină de cauciuc. Face cîțiva pași spre marginea rîului. Scena o cutremură: Pascal zace leșinat, iar o mînă și un picior de om se leagănă disgrațios în preajma undițelor. Femeia, gravidă în luna a șaptea, are un șoc puternic. Cheamă ajutoare prin telefonul mobil, apoi leșină și ea. Cîteva ore mai tîrziu avea să aducă prematur pe lume o fetiță. Ulterior, mama și fiica se înzdrăvenesc cît se poate de repede, însă Pascal Douty, de 61 de ani, și-a pierdut tot părul ce-l mai avea. Șocul lui nervos a durat mai bine de două săptămîni. Ce se întîmplase? Fusese prin acele locuri un urmaș al lui Jack Spintecătorul?

În dimineața aceea, o furgonetă a unei case de modă gonea cu mare viteză pe un pod de peste Dordogne, la doi kilometri de undițele lui Pascal. Derapînd, mașina a lovit parapetul și s-a răsturnat. Din ea s-au risipit în dezordine manechinele de plastic, din care multe s-au dezmembrat și au ajuns în apele rîului. Ghinionul celor doi pățiți a fost că accidentul s-a produs în amonte de zona pescuitului și astfel mîna și piciorul au ajuns sub ochii lor, declanșînd un șoc emoțional lesne de înțeles.

În prezent, Pascal Douty se află în proces cu respectiva casă de mode, cerînd daune morale și despăgubiri piperate. Podoaba lui capilară e definitiv compromisă datorită modului neglijent în care fuseseră ambalate manechinele de cauciuc. Firma se declară nevinovată și oferă o colecție de peruci victimei. Cum iarna se apropie, credem că Pascal va accepta această învoială. (P. Ioan)

■ Din lac în puț!

HOȚUL GHINIONIST

Pățania unui hoț grec, arestat vara trecută pentru furt din lo-cuințe ține de domeniul incredibilului. Într-o după-amiază de august, Nikos Miliakis, un tînăr în vîrstă de 25 de ani, recidivist avînd deja la activ trei condamnări, tocmai își făcea meseria într-o vilă din Atena, cînd a fost întrerupt din spornica activitate de sirena poliției: un vecin, sesizînd mișcare în casa ai cărei proprietari știa că erau plecați în vacanță, dăduse alarma. Luat prin surprindere, junele Nikos nu și-a pierdut însă calmul. A escaladat fereastra, a coborît pe burlan și, ajuns în curte, a sărit gardul, dincolo de care, credea el, se afla o școală. De fapt, nu se înșelase prea mult, era într-adevăr o școală, dar una de corecție, mai precis un centru de reeducare a tinerilor delicvenți. Vă imaginați așadar uimirea lui Miliakis văzînd, în curte, în loc de școlari cu ghiozdane, tipi tunși chilug și îmbrăcați în uniforme de pușcăriași, așteptînd, liniștiți, apelul de seară... Ei, bine, de această dată, stăpînirea de sine a ghinionistului hoț l-a părăsit cu totul, în așa fel încît nici nu a mai schițat vreun gest cînd polițiștii, veniți după el, l-au luat ca din oală, punîndu-i cătușele, în fluierăturile copioase ale mai tinerilor săi urmași... *(G.T.)*

Săptămîna 23 - 29 noiembrie

tvr1

LUNI **12.00** TVR Info **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **16.00** Emisiune în limba maghiară **18.10** Ora Warner **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Infidelităţi" **21.45** Teatrul Naţional TV prezintă: „Cabala bigoţilor" de Mihail Bulgakov (ultima parte) **23.15** Repriza a treia **0.15** Întîlnirea de la miezul nopţii.

MARŢI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.00** Desene animate **18.10** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Telecinenateca: „Iniţierea" (Franţa/Polonia, 1991) **22.55** Opinia publică.

MIERCURI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **15.30** Pro Patria **17.00** Desene animate **17.30** Medicina pentru toţi **18.10** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.30** Fotbal: Galatasaray Istanbul - Juventus Torino **23.55** Cultura în lume **0.25** Fotbal: Internazionale Miano - Real Madrid.

JOI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **15.30** Ecclesiast '98 **16.00** Convieţuiri **17.00** Desene animate **18.10** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Ai grijă de Jo Jo" **22.10** Cu ochii'n 4 **23.00** Dintre sute de catarge **0.05** Bank-note.

VINERI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **12.30** Convieţuiri **15.30** Emisiune în limba germană **17.30** Mapamond **18.00** Ora Warner **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Titanic" (SUA, 1996, prima parte) **23.45** Cinematograful de noapte: „În căutarea dreptăţii" (SUA, 1992).

SÎMBĂTĂ **7.00** Bună-dimineaţa, de la... Iaşi! **8.30** Alfa şi Omega **9.05** Disney **11.00** Film: „Guvernantele" (SUA) **13.00** A doua alfabetizare **14.30** Video-magazin **17.45** Serial: „Echipa de intervenţie" **18.30** Serial: „Sabrina, vrăjitoare la 16 ani" **18.55** Teleenciclopedia **19.45** Săptămîna sportivă **20.00** Jurnal **20.30** Serial: „Dl. şi dna Smith" **22.25** Filmele secolului - Colecţia Warner: „Fraţii Karamazov" (ultima parte) **23.40** Arena AS.

DUMINICĂ **7.00** Bună dimineaţa de la... Cluj-Napoca! **9.05** Disney **10.45** Lumină din lumină **12.00** Viaţa satului **13.55** Fotbal: Universitatea Craiova - Rapid **16.45** Video-magazin **18.45** Serial de călătorii **19.35** Duminica sportivă **20.00** Jurnal **21.00** Film: „Titanic" (ultima parte) **22.35** Telesport **22.45** Serial: „D-na King, agent secret" **0.30** Fotbal mondial '98.

TOMMY LEE JONES
PRO TV,
duminică, ora 21.00

tvr2

LUNI **12.00** Serial: „Sunset Beach" (r) **14.00** Convieţuiri-magazin **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.00** Colac peste pupăză **19.40** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.10** Serial: „Natacha" **21.00** Credo **22.00** Film: „Familia Cordier: Judecător şi poliţist - Femei disperate" (Franţa, 1995) **23.30** S.O.S. Patrimoniul!

MARŢI **6.00** România, ora 6 **8.00** Desene animate **11.00** S.O.S. Patrimoniul! (r) **14.00** Convieţuiri **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.00** Care pe care? **19.10** Dosarele istoriei **20.10** Serial: „Natacha" **21.00** Sensul tranziţiei **22.00** Teatrul Naţional TV prezintă: „Straniul paradis" **23.40** Fotbal: Avancronica Ligii Campionilor UEFA.

MIERCURI **6.00** România, ora 6 **8.00** Desene animate **11.30** Mapamond (r) **13.30** Ecclesiast '98 (r) **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.55** Handbal masculin: România - Franţa **19.35** Fotbal: Dinamo Kiev - Panathinaikos Atena **21.35** Opera Mundi: „Aida" de Verdi **22.00** Film: „Harry şi Tonto" (SUA, 1974).

SCOTT BAKULA
PRO TV,
vineri, ora 13.00

JOI **6.00** România, ora 6 **8.00** Desene animate **9.00** Fotbal: F.C. Barcelona - Manchester United **11.30** Cultura în lume (r) **13.00** Medicina pentru toţi (r) **14.00** Emisiune în limba germană **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **17.00** Ceaiul de la ora 5 **19.10** Faţă în faţă cu autorul **20.10** Serial: „Natacha" **22.00** Cinematograful de artă: „Trupul orhideei" (Franţa, 1975) **23.55** Lumea sportului.

VINERI **6.00** România, ora 6 **8.00** Desene animate **11.30** Timpul Europei (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **19.10** Arhive româneşti **20.10** Serial: „Natacha" **21.00** Vînare de vînt **22.00** Time out **22.35** Serial: „Căderea vulturilor" **23.30** Convieţuiri.

SÎMBĂTĂ **8.05** Desene animate **9.00** Comorile lumii **9.30** Pas cu pas **10.30** Documente culturale **11.25** TVR Cluj-Napoca **14.00** Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **17.30** Tradiţii **19.30** Retro TV **21.00** Teatrul Naţional TV prezintă: „Un domn bine" de Walter Hasenclever **23.00** Ateneu **24.00** Panoramic jazz.

DUMINICĂ **8.00** Desene animate **9.00** Comorile lumii **10.30** Cinematograful vremii noastre: „Méliès, vrăjitorul" (III) **11.15** TVR Iaşi **14.00** Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.30** Alo, tu alegi! **19.45** Clepsidra cu imagini **20.00** Ultimul tren **21.00** Sportmania **24.00** Simfonia a II-a de Beethoven.

PRO TV

LUNI **7.00** Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! **13.00** Film: „Suspiciunea I" (SUA, 1992) **15.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.00** Serial: „Nano" **17.30** Serial: „Suflet de femeie" **18.20** Rişti şi cîştigi **18.50** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.30** Film: „Poveste din L.A." **22.30** Serial: „Seinfeld" **23.30** Audienţa naţională **1.15** Serial: „Nemuritorul".

MARŢI **7.00** Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! **13.00** Film: „Suspiciunea II" (SUA, 1992) **15.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.00** Serial: „Nano" **17.30** Serial: „Suflet de femeie" **18.50** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.30** Serial: „Spitalul de urgenţă" **21.30** Serial: „Pensacola" (ultimul ep.) **22.30** Serial: „Veronica" **23.30** Profesiunea mea, cultura **1.15** Serial: „Nemuritorul" **2.00** Serial: „Vărul din străinătate" **2.30** Serial: „Grace" **3.00** Serial: „Cheers" **3.30** Serial: „Taxi".

MIERCURI **7.00** Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! **10.45** Serial: „Fraţii Hardy" **11.15** Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" **12.30** Serial: „Fiica oceanului" **13.00** Film: „Cronică de familie". Cu: Tony Curtis **15.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.00** Serial: „Nano" **17.30** Serial: „Suflet de femeie" **18.50** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.30** Film: „Moll Flanders" (SUA, 1996) **22.30** Serial: „Nebun după tine" **0.00** Pro şi contra **1.15** Serial: „Nemuritorul" **2.00** Serial: „Vărul din străinătate" **2.30** Serial: „Grace" **3.00** Serial: „Cheers" **3.30** Serial: „Taxi".

JOI **7.00** Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! **13.00** Film: „Spre binele copilului" **15.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.00** Serial: „Nano" **17.30** Serial: „Suflet de femeie" **18.50** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.30** Serial: „Melrose Place" **21.30** Serial: „Nikita" **22.30** Serial: „Prietenii tăi" **23.00** Întîlnire cu presa **1.15** Serial: „Nemuritorul" **2.00** Serial: „Vărul din străinătate" **2.30** Serial: „Grace" **3.00** Serial: „Cheers" **3.30** Serial: „Taxi".

VINERI **7.00** Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! **12.30** Serial: „Pauly" **13.00** Film: „În umbra criminalului". Cu: Scott Bakula **15.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.00** Serial: „Nano" **17.30** Urmărire generală **18.50** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.30** Serial: „Efecte speciale" **21.30** Film: „După gratii" (SUA, 1984). Cu: Sylvester Stallone **0.00** Serial: „Poltergeist" **0.45** Serial: „American Gothic" **1.30** Serial: „Nemuritorul" **2.15** Serial: „Detectivi de elită".

SÎMBĂTĂ **7.00** Desene animate **9.30** Film: „Incredibila aventură a Robinsonilor" (partea a II-a) **11.00** ProMotor **13.00** Serial: „Soţul şi soţia" **13.30** Serial: „Harriet" **14.00** Alo, Generaţia PRO **16.30** Lumea filmului **17.30** Serial: „Conan" **18.30** Te uiţi şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Serial: „Specialiştii" **21.00** Serial: „Academia de poliţie" **22.00** Film: „Brazil " (SUA, 1985). Cu: Robert De Niro **0.30** Serial erotic: „Amor cu bucluc" **2.00** Serial: „Nemuritorul" **2.45** Serial: „Efecte speciale" **3.30** Serial: „Crimă cu premeditare" **4.15** Serial: „Suspect de crimă".

DUMINICĂ **7.00** Desene animate **9.00** Super Abracadabra **11.00** Serial: „Doctor în Alaska" **13.05** Serial: „Soţul şi soţia" **13.35** Serial: „Harriet" **15.00** Serial: „Benny Hill" **16.00** Serial: „Al şaptelea cer" **17.00** Serial: „Buffy, spaima vampirilor" **18.00** Serial: „Beverly Hills" **19.00** Preţul corect **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Serial: „Ally McBeal" **21.00** Film: „Evadatul" (SUA, 1993). Cu: Harrison Ford, Tommy Lee Jones **23.00** Procesul etapei **1.00** Serial erotic: „Amor cu bucluc" **1.30** Serial „Nemuritorul" **2.15** Serial: „Legea lui Shannon" **3.00** Serial: „Se întîmplă în Waikiki".

acasă

LUNI **7.00 - 14.45** Reluări **15.30** Serial: „Te iubesc" **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Din toată inima" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Verdict: crimă!" **22.30** Hat-trick **0.30** Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" **1.15** Film: „Ultimul spectacol cinematografic" (SUA, 1971). Cu: Jeff Bridges

MARŢI **7.00 - 14.45** Reluări **15.30** Serial: „Te iubesc" **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Din toată inima" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Verdict: crimă!" **22.30** Film: „Vînătoarea de vulpi" (România, 1981) **0.15** Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" **1.00** Film: „Atracţie astrală" (SUA, 1992).

JEFF BRIDGES
ACASĂ,
luni, ora 1.15

MIERCURI **7.00 - 14.45** Reluări **15.30** Serial: „Te iubesc" **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Din toată inima" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Verdict: crimă!" **22.30** Film: „Haiducii lui Şapte Cai" (România, 1971) **0.10** Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" **1.00** Film: „Johnny Stecchino" (Italia, 1991).

JOI **7.00 - 14.45** Reluări **15.30** Serial: „Te iubesc" **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Din toată inima" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Verdict: crimă!" **22.30** Film: „Prin cenuşa imperiului" (România, 1976) **0.25** Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" **1.15** Film: „Cîmpul" (Irlanda, 1990).

VINERI **7.00 - 14.45** Reluări **15.30** Serial: „Te iubesc" **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Din toată inima" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Verdict: crimă!" **22.30** Film: „Telegrame" (România, 1960) **23.45** Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" **0.30** Film: „Femei neînfricate" (SUA, 1986).

SÎMBĂTĂ **7.00 - 14.45** Reluări **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Din toată inima" (ultimul ep.) **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.00** Serial: „Misterioasa doamnă" **22.00** Fotbal Spania **0.00** Film: „François Villon" (România, 1989) **3.15** Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes".

DUMINICĂ **11.00** Sport la minut **11.25** Fotbal american **12.00** Tenis după Năstase **14.45** Marlboro Adventure Team **15.30** Fotbal: Il Calcio **17.30** Golazo **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Fotbal Spania **22.30** Film: „Danielle Steel's: „Inelul" (Ultima parte) **0.00** Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" **0.45** Film: „Şeriful din Randado".

antena

LUNI **6.45** Dimineaţa devreme **10.20** Serial: „Iluzii" **11.30** Film: „Independence" (SUA, 1986) **13.30** Doc.: „Planeta vie" **14.30** Foişorul de foc **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „Decepţii" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Serial: „Pericol iminent" **22.00** Serial: „Viitorul începe azi" **23.35** Cuiul din pantof **1.10** Serial: „Sparks".

MARŢI **6.45** Dimineaţa devreme **10.25** Serial: „Iluzii" **11.30** Serial: „Omul cu o mie de feţe" **13.30** Doc.: „Planeta vie" **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „Decepţii" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Film: „Ultimul detaliu" (SUA, 1974). Cu: Jack Nicholson **23.35** Schimbul de noapte **1.10** Serial: „Sparks".

MIERCURI **6.45** Dimineaţa devreme **10.20** Serial: „Iluzii" **13.30** Doc.: „Planeta vie" **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „Decepţii" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Film: „Rechinii de oţel" (SUA) **23.35** Prezentul simplu **0.35** Vedete în papuci **1.10** Serial: „Sparks".

JOI **6.45** Dimineaţa devreme **10.20** Serial: „Iluzii" **13.30** Doc.: „Planeta vie" **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „Decepţii" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Serial: „Nightman" **22.00** Serial: „Procurorul" **23.35** Printre rînduri **0.35** Serial: „Sparks".

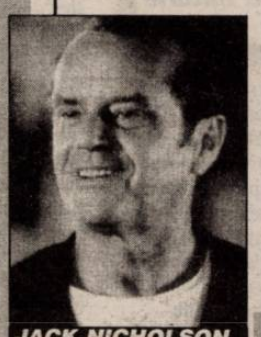

JACK NICHOLSON
ANTENA 1,
marţi, ora 21.00

VINERI **6.45** Dimineaţa devreme **10.20** Serial: „Iluzii" **12.30** Serial: „Omul cu o mie de feţe" **13.30** Doc.: „Planeta vie" **14.30** Serial: „Hombres" **15.20** Serial: „Navarro" **16.50** Serial: „Caracatiţa 4" **18.00** Serial: „Decepţii" **19.00** Observator **19.30** Serial: „Inspiraţia Carolinei" **20.00** Serial: „Detectivi la Malibu" **21.00** Film: „Tot înainte - Agenţia matrimonială" (SUA) **23.35** Serial: „Twin Peaks" **0.30** Film erotic: „Plăcerea e un lucru serios" (Franţa).

SÎMBĂTĂ **7.00** Agenţia de presă **9.00** Desene animate **10.00** Între prieteni **11.30** Mileniul III **12.00** Roata de rezervă **14.00** Serial: „Fete de provincie" **14.30** Serial: „Pe cont propriu" **15.30** Fotbal: Naţional - F.C.M. Bacău **18.00** Serial: „Decepţii" (ultimul ep.) **19.00** Observator **20.00** Serial: „Nash Bridges" **21.00** Film: „Cea mai bună prietenă" **23.30** Serial: „Tropical Heat" **0.30** Film erotic: „Black Emmanuelle en Afrique".

GLENN CLOSE
ANTENA 1,
duminică, ora 20.00

DUMINICĂ **7.10** Serial: „Pe cont propriu" (r) **8.30** Spirit şi credinţă **9.00** Teo şi Mircea Show **12.20** Serial: „Jandarmul la New York" (Franţa, 1965) **14.00** Duminica în familie **18.00** Serial: „Colivia de aur" (ep.1) **19.00** Observator **19.30** Serial: „A treia planetă de la Soare" **20.00** Film: „Părinţii copilului nostru" (SUA, 1989). Cu: Glenn Close **21.45** TeleEurobingo **22.50** Fotbal Club la Antena 1 **1.00** Film: „Experimentul Nightbreaker" (SUA, 1990).

prima

LUNI **7.00** Prima oră **15.30** Desene animate **16.15** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.45** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.15** Serial: „1999" **18.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **19.00** Focus **19.45** Serial: „Meşterul casei" **20.15** Film: „Decepţie fatală" (SUA, 1987) **22.00** Fotbal: Everton - Newcastle.

MARŢI **7.00** Prima oră **15.05** Desene animate **16.15** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.45** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.00** Serial: „1999" **18.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **19.00** Focus **19.45** Serial: „Meşterul casei" **21.15** Film: „Hindenburg" (SUA, 1976) **23.30** Starea de veghe.

MIERCURI **7.00** Prima oră **15.05** Desene animate **16.15** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.45** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.00** Serial: „1999" **18.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **19.00** Focus **19.45** Serial: „Meşterul casei" **20.15** Serial: „Un alt început" **21.15** Film: „Codul onoarei" (Marea Britanie, 1996) **23.30** Starea de veghe.

JOI **7.00** Prima oră **15.05** Desene animate **16.15** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.45** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.00** Serial: „1999" **18.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **19.00** Focus **19.45** Serial: „Meşterul casei" **21.15** Film: „P.C.H. 270" (SUA, 1995) **23.30** Highlights Premier League.

VINERI **7.00** Prima oră **15.05** Desene animate **16.15** Serial: „Pretutindeni cu tine" **16.45** Serial: „Prietenul nostru Jake" **17.00** Serial: „1999" **18.00** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **19.00** Focus **19.45** Serial: „Meşterul casei" **20.15** Serial: „Atingerea îngerilor" **21.15** Film: „Dragoste şi minciună" (SUA, 1989) **23.30** Starea de veghe.

SÎMBĂTĂ **8.00** Serial: „Lumea lui Eric" **10.30** Serial: „Adună-ţi gîndurile" **11.30** Serial: „Pămîntul: bătălia finală" **12.30** Magazin sportiv **14.00** Film: „Zăpezile de pe Kilimanjaro" (SUA) **17.00** Fotbal: Premier League Live **19.00** Focus **19.45** Film: „Ultimele zile la Casa Albă" (SUA, 1989) **22.00** Serial: „Centennial" **23.30** Fotbal **1.30** Film: „Coşmaruri" (SUA, 1983).

DUMINICĂ **8.00** Serial: „Căutătorii de aur" **10.15** Serial: „Mecanica distractivă" **10.30** Serial: „1999" **11.30** Duminică la prînz **14.00** Serial: „Lumea lui Dave" **15.30** Doc.: „În numele iubirii" **19.00** Focus **19.45** Film: „Dragoste şi glorie" (SUA, 1993) **21.30** Serial: „Călătorii în lumi paralele" **22.30** Serial: „Nimeni nu e perfect" **23.30** Fotbal: Derby Country - West Ham United **1.30** Film: „Art Deco" (SUA, 1993).

TELE 7 abc

LUNI **7.00** Bună dimineaţa, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **15.00** Post Meridian **16.40** Serial: „Falcon Crest" **17.30** Serial: „Pacific Drive" **17.55** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **20.00** Serial: „Străzile din San Francisco" **21.35** Serial: „Roseanne" **23.30** Serial: „Kung Fu II".

MARŢI **7.00** Bună dimineaţa, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **14.05** Serial: „Cele două Diane" **15.00** Post Meridian **16.40** Serial: „Falcon Crest" **17.30** Serial: „Pacific Drive" **17.55** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Misiune imposibilă" **20.00** Serial: „Străzile din San Francisco" **21.35** Serial: „Roseanne" **22.45** Serial: „Renegatul" **23.35** Serial: „Secţia de poliţie".

MIERCURI **7.00** Bună dimineaţa, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **14.10** Serial: „Cele două Diane" **15.00** Post Meridian **16.40** Serial: „Falcon Crest" **17.30** Serial: „Pacific Drive" **17.55** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Misiune imposibilă" **20.00** Serial: „Străzile din San Francisco" **21.35** Serial: „Roseanne" **23.30** Serial: „Kung Fu II".

JOI **7.00** Bună dimineaţa, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **14.05** Serial: „Cele două Diane" **15.00** Post Meridian **16.40** Serial: „Falcon Crest" **17.30** Serial: „Pacific Drive" **17.55** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Misiune imposibilă" **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.35** Serial: „Roseanne" **22.50** Serial: „Renegatul" **23.35** Serial: „Secţia de poliţie".

VINERI **7.00** Bună dimineaţa, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **15.00** Post Meridian **16.40** Serial: „Falcon Crest" **17.30** Serial: „Pacific Drive" **17.55** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Dosarele Rockford" **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.35** Serial: „Roseanne" **22.30** Serial: „Cobra".

SÎMBĂTĂ **8.00** Actualitatea Tele 7 **12.05** Serial: „Drumul spre rai" **13.00** Studioul Tudor Vornicu **16.10** Magazinul femeilor **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Aventuri la Snowy River" **21.00** Film: „Honeysuckle Rose" (SUA, 1980) **0.10** Serial: „Pointman".

DUMINICĂ **8.00** Actualitatea Tele 7 **10.00** Serial: „Incredibilul Hulk" **14.50** Drumuri printre amintiri **15.30** Film: „Bătălia pentru Planeta maimuţelor" (SUA, 1973) **18.00** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Aventuri la Snowy River" **21.40** Film: „Dragostea tinereţii" (SUA, 1992) **23.15** Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Păsărele

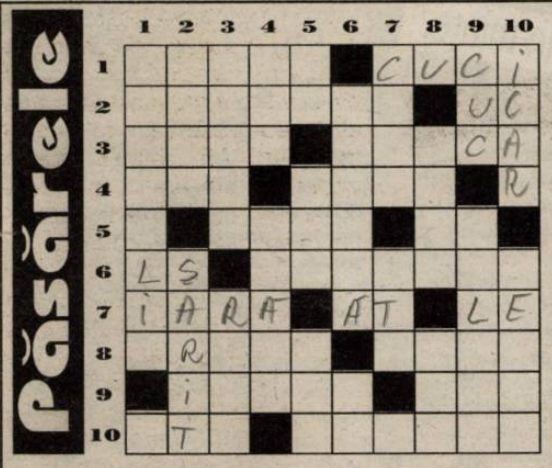

ORIZONTAL: 1) Drum de cocoare - Singura, ...pasăre de pe la noi! (pl.) 2) Păsărele - Capul ascuțit al acvilei! 3) Înscris pe peniță! - Pasăre-simbol. 4) Spusă cu neîncredere - Rață, a lă Tănase! 5) Trece ca gîsca prin apă - Puțin ocol, la un stol! 6) 13 lișițe! - Sunetul muzicii... vrăbiuțelor. 7) Fiară decapitată! - Coadă de nagât! - Lișiță Ene. 8) Unde-i pui, acolo vin! - Au o mare slăbiciune pentru puicuțe. 9) Pari... ornitologici!! (pl.) - Mamifer din Altai, ...în coadă de liliac! 10) Leagăn de... stăncuță! - Pasăre... rom!

VERTICAL: 1) Ieșire cu păsărele. 2) Tril de privighetori - Cu o păsărică, în colivie. 3) Cunoscuta pasăre călătoare, din zona estică a centrului universitar! - Curbă! 4) Tărîmul cufundărilor - Salcîm. 5) Juna! - Perscăruș sud-american din Carpați! - Ibis! 6) Frumoasă porumbiță - La gaițe! 7) Ciuf zburător - Hora pitulicelor! 8) Ne-a lăsat peste veacuri „Păsărarul și șarpele" - Recunoscut cu calm. 9) Vorbește stăncuța... - Plantă ...zburătoare. 10) Legenda vie a zburătorului - Troc... cu păsări.

DICȚIONAR: DIA, ANAS, REBA, ISS, ATI, CECA, ITU.

LAURIAN BUTURE
Adjud

Soluția careului **„CU DRAGOSTE"**

ORIZONTAL: **SENTIMENTE - EROI - AMOR - DOR - UNI - AS - UTAN - INIMA - CI - ALEE - AR - ACASA - SL - M - T - FERICITA - ODE - INUMAN - RACI - S - BUT - INTIMITATE**

PAR(anormale) de To PAN

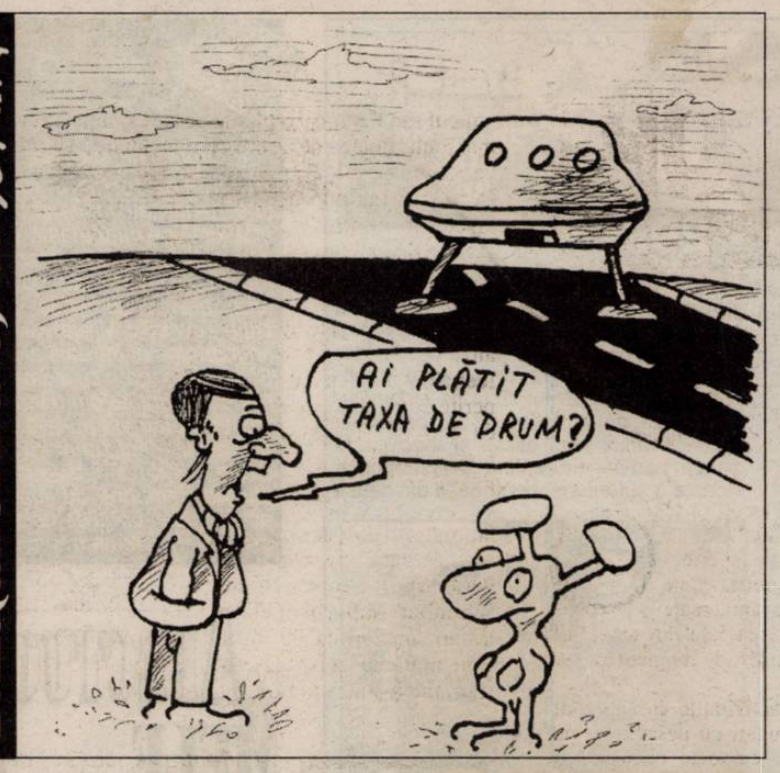

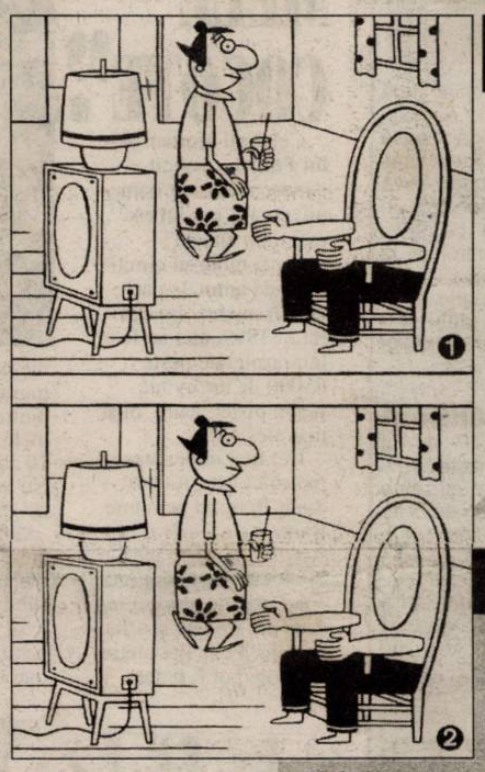

PERSPICACITATE

Diferențe

Aparent, cele două desene par identice. La o examinare mai atentă puteți descoperi opt mici diferențe grafice.

(Soluția în numărul viitor)

Dezlegarea testului din nr. trecut

NU NUMAI CINCI DIFERENȚE

De la stînga spre dreapta: soneria, floarea de pe pieptul femeii, acele ceasului de perete, cuta de la mîneca hainei, desenul de pe cravată, marca de pe eticheta sticlei, șiretul unei ghete, frunze la flori, mînerul ușii, partea din spate a hainei.

Verificați-vă cunoștințele

1. Care este primul european care a străbătut deșertul saharian pînă la Timbuktu?
2. Cine era Bia în mitologia greacă?
3. Ce sînt celulele bazofile?
4. Cine a compus muzica operelor „Năpasta" și „Kir Ianulea"?
5. Care este capitala Republicii Liberia?
6. Cum se mai numește în popor ciulinul?
7. Cine a descoperit cauciucul natural?
8. Cine a scris lucrarea „Despre demnitatea omului"?
9. Ce se înțelege prin galipot?
10. Cine a regizat în 1959 celebrul film „Ultimul țărm", în care a jucat Gregory Peck și Ava Gardner?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Cuptorul cu microunde a fost inventat de americanul Percy Spencer care a depus brevetul viitorului aparat la 8 octombrie 1945. 2) Un organism comensal este un animal sau o plantă care trăiește în asociație (dar nu simbioză) cu un alt organism, cu care își împarte hrana beneficiind de avantaje reciproce. 3) Cel mai lung canal maritim (161 km) este Canalul Suez care leagă Marea Mediterană de Marea Roșie. 4) Mama Minotaurului era Pasiphae, soția regelui Minos, iar tatăl, taurul monstruos trimis de Poseidon să distrugă cetatea. 5) Ciclul de versuri „Isarlîk" a fost scris de poetul Ion Barbu, pe numele său adevărat Dan Barbilian (1895-1961). 6) Jaspul este o rocă silicioasă, compactă, de culoare roșie, verde sau neagră. 7) Părintele microscopiei este considerat naturalistul olandez Antony van Leeuwenhoek (1632-1723). 8) Autorul operei „Africana" este compozitorul german Giacomo Meyerbeer (1791-1864). 9) Nucșoara se mai numește „nucă de mare". 10) Pînzele „Compartimentul de clasa a II-a" și „Saltimbancii" sînt operele pictorului francez Honoré Daumier (1808-1879). ***(IRINA STOICA)***

Numere curioase

Folosiți orice numere din seria 1, 21, 321, 4321, 54321 etc. și înmulțiți cu 9 scriind rezultatele obținute unul sub altul și veți obține o interesantă configurație numerică sub forma unei piramide. Încercați să dați urmare acestei invitații pentru a proba soluția.

(Soluția în numărul viitor)

uimitor

Un soț proaspăt căsătorit are surpriza să devină tată la numai trei luni după fericitul eveniment.

Întrebată cum se poate întîmpla o asemenea minune soția explică foarte clar:

- Dar, nu e nici o minune, iubitule! Trei luni de cînd te-am cunoscut eu pe tine cu trei luni de cînd m-ai cunoscut tu pe mine fac șase! Adaugă cele trei luni de cînd trăim împreună și ai să vezi! Nouă luni în cap!

N-aveți voie să vă așezați pe scaunul acesta, spune ghidul muzeului. A fost scaunul lui Kogălniceanu!

- Ei bine, cînd o să vină, mă ridic!

Un preot vine în fugă la un muribund și-l întreabă:

- Fiule, crezi în Sfînta Treime?

- Ești teribil, părinte! Eu sînt pe moarte și dumitale îți arde de ghicitori!

De ce ai venit așa tîrziu? întreabă soția.

- Nu mi-au funcționat frînele!

- În cazul ăsta trebuie să vii mai devreme!

Tăticule, unde e situată Polonia?

- Nu știu exact, dar cred că nu prea departe. Am un coleg polonez care vine pe jos la serviciu.

Ce animal poate sări mai sus decît o casă? întreabă învățătoarea.

- Orice animal, răspunde eleva. Casa nu sare niciodată.

Înainte de căsătorie, actualul meu soț m-a avertizat că el va fi stăpînul.

- Atunci cum ai avut curajul să te măriți cu el?

- Ce să-i dovedesc cît de mult se înșală.

De ce fredonați încontinuu?

- Ca să-mi omor timpul...

- Vai, dar aveți o armă cumplită!

Credeți că fiul meu seamănă cu mine?

- Să nu dramatizăm! Principalul e că e sănătos!

La un restaurant un tînăr aflat cu un prieten la o masă comandă.

- Două beri într-un pahar curat!

- Peste cîteva minute chelnerul vine cu comanda și întreabă:

- Pentru cine e paharul curat?

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„VERZI ȘI USCATE"

OAMENI VECHI / DISTRACȚIE	P	SPUNE VERZI ȘI USCATE / UNDE	M	PLĂMÎNI NORMALI / TRĂGĂTORI NORDICI		SECAT / A SCOATE CAPUL	A	ÎNTREBARE / MUNTE!	C	ULIȚĂ / UN MEDIC SPECIALIST	S
D	I	V	E	R	T	I	S	M	E	N	T
DOTAT / ETALON AMAR	T	A	L	E	N	T	A	T	DIN SERĂ! / ÎNDEMN CANIN	E	R
P	E	L	I	N	AMÎNI! / VÎNDUTĂ...	I	N	PUTERE MONDIALĂ / IMOBIL	S	U	A
ȘIȘ / FRUCT	C	U	T	I	T	ÎNȚELEGERE / INDIENI	A	C	O	R	D
P	A	R	A	A GREȘI / CURAT	R	A	T	A	E O ENIGMĂ	O	U
NICHEL / UNIT!	H	I	LIPICI / BLOC DE PIATRĂ	P	A	P	SĂRITURĂ / MANIFER	S	A	L	T
I	T	LIPITĂ / AVÎNT	S	U	D	A	T	A	VOCALE / AMAR!	O	Ă
LUATĂ ÎNAPOI / PARCELĂ	R	E	T	R	A	S	A	ARGEȘ / FIR	A	G	STRĂMOȘ COMUN
S	O	C	A	PEȘTE / CURETE!	T	I	P	A	R	ÎMPREUNĂ	D
RAMPĂ / BAN ARAB	P	A	H	T	A	ȚARA LUI ULISE	I	T	A	C	A
D	I	N	A	R	SCUMP ȘI FUMIGEN		R	A		U	C

Dezlegarea integramei **„SCOP"**

Orizontal: T - A - A - O - L - L - PISCICULTURA - TARTAN - OTI - DUCI - TIC - ITA - LITA - CALE - R - AA - ANA - TIRAN - RC - TIPAR - CA - PIRUETA - IR - U - ZIAR - SOCANT - RAM - ITAR - CA - REPORTER - TA - RE - IRA - ZALOG.

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. ____

sc. ____, et. ____, ap. ____, sector ____, localitate _____

cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341

Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție*, vor participa la trageri la sorți, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Începînd cu sezonul 1999, noul producător de pneuri pentru echipele de Formula 1 va fi Bridgestone, firmă ce încearcă să umple golul lăsat de retragerea celor de la Goodyear. Echipele participante au şi început testările noilor pneuri pe circuitul de la Suzuka, Japonia. Cel mai rapid tur de circuit l-a reuşit David Coulthard de la echipa campioană, McLaren-Mercedes, urmat de Michael Schumacher de la Ferrari şi de cei doi piloţi de la Benetton, Giancarlo Fisichela şi Alexander Wurz. Imediat după testări, Coulthard a uimit asistenţa declarînd: „maşina a devenit mai periculoasă. Cauciucurile fac doar o mică diferenţă în linie dreaptă dar la virajele rapide sînt groaznice. Vor duce de rîpă tot spectacolul din Formula 1. Dorinţa mea este de a ne întoarce la pneurile cu care s-a alergat în sezonul 1997. Astăzi a fost cea mai neplăcută zi din viaţa mea!". Schumacher a fost mai precaut în declaraţiile sale dar a lăsat să se înţeleagă că nici el nu este mulţumit de noile pneuri. O absenţă notabilă de la această sesiune de teste a fost cea a campionului mondial Mika Hakkinen care se afla la sediul central al firmei McLaren pentru a le mulţumi tehnicienilor pentru efortul depus la realizarea monopostului său.

„Consiliul de apel al UEFA, întrunit astăzi (15 noiembrie) la Geneva, a confirmat excluderea echipei Fiorentina AC din Cupa UEFA 1998-1999". Acesta este comunicatul de presă care a pecetluit soarta apelului făcut de clubul italian exclus din al doilea tur al competiţiei datorită rănirii unui oficial al meciului la pauza partidei Fiorentina-Grasshoppers. Acesta a suferit arsuri serioase din cauza

Momentul rănirii oficialului

unei petarde aruncate în teren chiar lîngă picioarele sale de către Antonio Avossa, un tînăr fan al Salernitanei, echipă scoasă din cărţi de către Fiorentina. Deşi clubul Fiorentina a fost ţinta unei răzbunări, el va fi exclus datorită antecedentelor sale în acest domeniu, antecedente ce ar fi trebuit să ducă la întărirea controlului la intrarea în stadion. Grasshoppers Zurich va merge mai departe şi va întîlni Bordeaux deşi împotriva Fiorentinei pierduse ambele întîlniri cu 1-2.

Unul dintre cei mai buni jucători din istoria NBA, extrema Karl „The Mailman" Malone de la Utah Jazz, a declarat că nu mai doreşte să evolueze pentru campioana vestului: „M-am săturat. Cînd se va termina blocajul din NBA voi cere să fiu transferat. O spun foarte clar, am jucat ultimul meu meci în Salt Lake City şi e timpul să merg mai departe". Această luare de poziţie extrem de hotărîtă a putut fi auzită de toţi ascultătorii postului de radio KXTA, post căruia i s-a destăinuit Malone. Declaraţia este surprinzătoare ţinînd cont că Malone a jucat pentru Utah Jazz 13 sezoane. „Mi-aş dori să joc la Los Angeles Lakers la terminarea blocajului sau peste un an cînd voi fi jucător liber". Iată cîteva din statisticile legate de jocul lui Karl Malone: 27 de puncte şi 10,3 recuperări pe meci în cele 81 de partide ale sezonului regulat la care a participat şi o medie de 26,2 puncte şi 10,7 recuperări în fiecare dintre cele 1061 de meciuri ale carierei sale.

O extremă de forță în acțiune

Ultimul calificat pentru Finala ATP de la Hanovra se numeşte Yevgheny Kafelnikov şi este noul cîştigător al turneului de la Moscova. El l-a întrecut în finală pe croatul Goran Ivanisevic (7-6,7-6) care cîştigase anul trecut, într-o revanşă ce avea să-i aducă 157.400 de dolari şi un bilet pentru Hanovra. Acest triumf l-a scos din trenul spre Hanovra pe britanicul Greg Rusedski care tocmai pierduse semifinala la Stockholm.

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

Dreptul de asociere, în orice ţară democratică, răspunde unei necesităţi, indiferent de natura ei. Există pe lumea asta şi organizaţii mai puţin zgomotoase, dar care merită a fi menţionate cu tot respectul şi fără nici un zîmbet maliţios... În Little Town din Milwaukee (SUA) se ţin săptămînal întruniri ale Asociaţiei Sforăitorilor cronici, alcătuită în marea ei majoritate din bărbaţi cărora nici un tratament nu le-a „extirpat" nefericitul efect sonor nocturn. Mulţi dintre membri sînt divorţaţi sau alungaţi temporar de acasă din acest motiv. Lor li se asigură cazare gratuită, minimum trei nopţi.

Printre victimele tehnicii moderne se află şi persoanele care au rămas blocate în ascensor. La Baltimore, Province şi Charleston (pe coasta de est a SUA) se află filiale ale Asociaţiei Prizonierilor Ascensoarelor, unde sînt primiţi cei ce pot dovedi că au vieţuit într-o cabină de oţel mai mult de 24 de ore (dovada se face prin cecul primit drept despăgubire de la firma în a cărei clădire s-a produs captivitatea). E de prisos să mai menţionăm că şedinţele lor se ţin la parter.

Daltoniştii cărora nu le-a fost eliberat permis de conducere auto se întîlnesc în poligoane speciale, unde li se pune la dispoziţie cîte o maşină, o oră pe săptămînă. Unul din aceste poligoane se află în apropiere de deşertul Nevada.

Asociaţia celor cu picioare agabaritice (cu numărul de la pantof cel puţin 50) a inaugurat o fabrică de profil la Main Fort, Virginia, pentru a nu mai fi nevoiţi să-şi comande, la preţuri piperate, încălţăminte.

În statele bogat împădurite din nordul SUA a luat fiinţă Asociaţia celor cu mai puţin de 10 degete la mîini, formată în principal din tîmplari şi lucrători forestieri. Ea are un fond special pentru transplanturi de degete, dar donatorii sînt cam rari.

„Afectuoasei mele cocote"?

Celebrul aforism al lui Pascal - „cu cît cunosc mai mult oamenii, cu atît îmi iubesc mai mult cîinele" - poate fi moto-ul cimitirului de animale parizian Asnières. Inaugurat în 1899, aici au fost înmormîntate peste 65000 de necuvîntătoare: pisici, găini, oi şi mai ales cîini.

Cel mai impunător mormînt este al unui Saint Bernard pe nume Barry, care a salvat în Alpi 41 de persoane. Soarta lui a fost ingrată, fiind ucis de ultimul om scos din troiene şi aflat în delir. Pe multe pietre tombale pot fi citite mesaje de adio cutremurătoare. Iată cîteva dintre ele: „Afectuoasei mele cocote, care a trăit 16 ani în preajma mea. Nu te voi uita niciodată" (e vorba de o găină); „Aici este comoara mea, Ginette. Ea doarme, n-a murit" (Ginette fiind o pisică); „M-ai lăsat singură, inteligentul meu Faust, cel mai bun amic al vieţii mele" (Faust fusese un berbec); „Dick, ai fost o inimă îmbrăcată în blănită" (Dick, un lup alsacian). La loc de cinste, pe o alee principală, se află mormîntul cîinilor lui Edmond Rostand, Henri de Rochefort, Francis Carco etc. E de prisos să amintim că peste tot sînt numai flori proaspete.

„Bărbaţii se nasc mincinoşi!"

Din multe supermagazine americane şi canadiene se fură ca-n codru, în pofida mijloacelor moderne de autoapărare. Exasperaţi, patronii au comandat un studiu statistic pentru a evalua atitudinea clienţilor lor. Rezultatele au fost cutremurătoare: 74% din cei chestionaţi n-ar divulga un hoţ, chiar dacă tăinuirea nu le-ar aduce nici un profit! Uluiţi de mentalitatea bărbaţilor (ancheta n-a selectat nici o femeie), sondajul a fost extins şi asupra altor infracţiuni. S-a constat că şi faţă de violuri sau trafic de droguri, reprezentanţii sexului dur mint cu aceeaşi dezinvoltură prin ascunderea informaţiilor ce pot stabili adevărul. Mai mult, zece la sută din bărbaţii intervievaţi ar comite ei înşişi respectivele abateri legale, dacă ar şti că n-ar fi prinşi niciodată! La aflarea acestor rezultate, o asociaţie feministă din New York a decretat: „Bărbaţii sînt născuţi mincinoşi!". Noi credem că reacţia este, totuşi, pur emoţională.

LEBĂDA „trompetă"

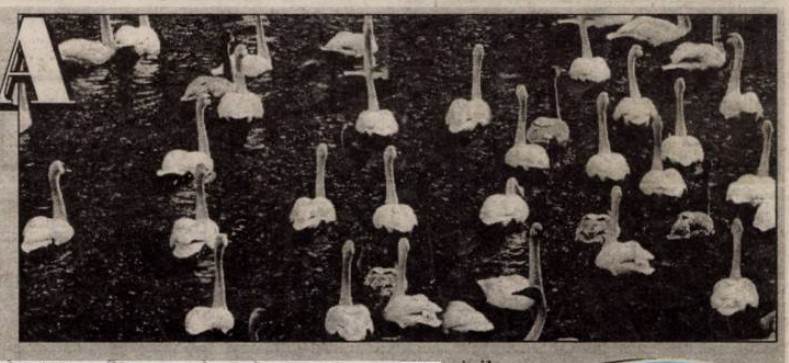

Această „flotilă" părăseşte Alaska îndreptîndu-se spre ţinuturi mai calde din Sud. Va fi un drum lung, pînă la lacul Lonesome din apropierea coastei Pacificului. Lebedele adulte, însoţite de altele mai tinere, au pornit în căutarea apei. Numite şi „lebedele trompete", spre deosebire de suratele lor, scot strigăte aspre care se aud permanent de la mare depărtare. Sînt păsări mari, cu o anvergură a aripilor care poate atinge doi metri. Vînate intensiv, ajunseseră în 1930 la un număr redus, în jur de 100, dar, prin măsurile de ocrotire luate, ele depăşesc astăzi 10000 de exemplare.

„Operă de artă" PROTESTATARĂ

Nicolo, un creator american, a „construit" peste Marele Canion „un pod" de 3,2 km, folosind drept „materie primă"... sutiene de dantelă, înnodate între ele.

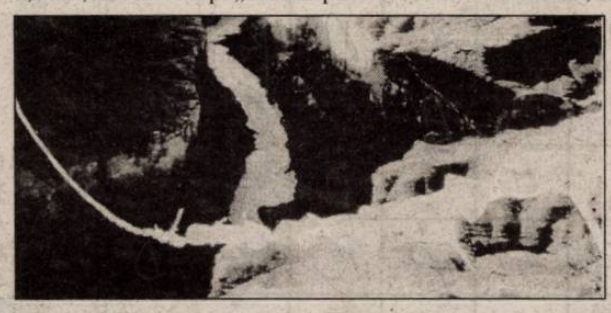

Această „operă de artă" este de fapt expresia unui protest pe care Nicolo îl lansează împotriva obiceiului femeilor de a-şi comprima sinii în sutiene, fie ele şi din dantelă, neglijînd riscul apariţiei cancerului de sîn.

În numărul viitor

■ Fără vid nu există nimic ■ Amurgul ateismului ■ Vindecători dirijaţi din neant ■ Descoperirea „oraşului condor" ■ Momente de suspens pe Apollo-16 ■ Doriţi să deveniţi proprietarul unei planete? ■ Misterele lacurilor nebuniei ■ Lumea filmului şi tatumania ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop ■ Timp liber

ÎN ATENŢIA CITITORILOR FIDELI!

Revista *„Magazin"* împreună cu *Agenţia de turism C&D Partner* organizează pentru cititorii noştri fideli **REVELION ÎN TURCIA,** la un preţ excepţional.

- 6 zile, cu avionul, 390$, hotel 5 stele, demipensiune şi masa de Revelion inclusă.
- 7 zile, cu autocarul, 139$ + 1500000 lei, hotel 3 stele - superior, demipensiune, masa de Revelion inclusă.

Se vizitează: Edirne, Troia, Pergam, Efes, Istanbul.

- Cititorii noştri care se înscriu pînă la 1 decembrie beneficiază de o reducere cu 10 la sută pe baza talonului alăturat.

TALON DE FIDELITATE

Nume .....
Prenume .....
Adresa .....
.....
Excursia aleasă .....

MAGAZIN nr. 47

Pentru alte detalii *şi înscrieri, telefonaţi la redacţie la 2228336 sau la Agenţie la 2316131, 2316132 sau 2304350 (Miruna Grigore sau Carmen Dobra).*

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 4020105330 (USD) şi 4020105331 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10^00 - 14^00

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca județeană

SERIE NOUĂ - 393 • ANUL XLI • 26 NOIEMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 48 (2143)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Frumos lucru e adevărul şi durabil; însă nu e acceptat uşor."
PLATO

•

„Cine vrea să-i reproşeze unui autor că-i obscur, ar trebui mai întîi să examineze propriul său interior, (spre a vedea) dacă şi acolo e destulă lumină."
GOETHE

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Voyager 2 transmite:

„I PAK, DAU DE ŞTIRE DOMNIEI TALE..."

Nu, acum nu mai e vorba despre începutul scrisorii lui Neacşu din Cîmpulung, de la 1521, ci despre un „mesaj" pe care ni-l trimite, de la marginea Sistemului nostru Solar, un alt „spion", de data asta Voyager 2, dacă vă mai amintiţi de el, cel lansat în vara lui 1977. Aflată la 8,3 miliarde kilometri depărtare de Terra, sonda spaţială a pierdut legătura cu Pămîntul pe 11 noiembrie, legăturile restabilindu-se după o „tăcere" de 66 de ore. Un semnal plecat de pe Voyager 2 are nevoie de 16 ore pentru a ajunge pe Terra. Cît despre fratele mai mare, Voyager 1, el se află la 10,7 miliarde kilometri de casă, fiind, la ora actuală, cel mai îndepărtat obiect trimis de om în Univers. Voyager 2 ne spune că în Univers totul e bine, specialiştii sperînd să rămînă în legătură cu el pînă în anul 2030.

Biblioteca SF

Întoarcerea din stele

de **STANISLAW LEM**

pagina 10

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

SURPRIZA LUNII NOIEMBRIE

Cititorii fideli ai revistei „Magazin" care fac abonament acum pentru primele 6 luni ale anului viitor direct la redacţia noastră pot cîştiga şi o excursie la Istanbul. Deci:

- **citiţi în pagina a 15-a Talonul pentru abonament;**
- **decupaţi talonul, apoi completaţi-l;**
- **achitaţi costul abonamentului prin mandat poştal pe numele şi adresa indicate în talon;**
- **trimiteţi pe adresa redacţiei pînă pe data de 30 noiembrie copia mandatului poştal şi puteţi cîştiga, prin tragere la sorţi, o excursie la Istanbul.**

Nu rataţi şansa de a vă număra printre cei

CINCI CÎŞTIGĂTORI!

Cu doar 46.800 lei vă asiguraţi un abonament pe şase luni la „Magazin" şi, dacă sorţii decid, puteţi vizita şi Istanbulul.

3 *Fascinaţia ştiinţei*
Sîntem în vizorul sateliţilor
Homo Sapiens 9
Doriţi să deveniţi proprietarul unei planete?
Întîmplări adevărate 11
Pe urmele evadaţilor, cu avionul
13 *Idoli*
LUMEA FILMULUI şi... TATUMANIA
Timp liber 14
• Horoscop • Grădina • Pe 4 roţi • Juridice
femina club 6

PASTEL DE IARNĂ

A venit şi anul âsta, tot pe nesimţite, pe neanunţate şi pe nepregătite, ca în poveştile nerostite de bunici înainte de a adormi, Iarna. Troiene de zăpadă, maşini înţepenite în nămeţi, şoferi zgribuliţi, moartea la doi paşi. Apoi, viscolul care opreşte din drumul spre alimentară bătrînii şi îmbujorează obrazul copiilor ieşiţi nerăbdători din casă. Frigul muşcă din sănătatea şubrezită, dar n-o să oprească niciodată doi oameni îndrăgostiţi să se plimbe prin oraş şi nici n-o să fie duşmanul unui sărut. Printre blocuri, pe alei, nici măcar un cîine nu schelălăie. O duminică gri şi geroasă. Ciudat, parcă toată lumea a fugit pe altă planetă, pe micile planete încălzite de ecranele televizoarelor, de muzica languroasă pîlpîind în pîlniile radiourilor, apartamentele suprapuse de bloc. Aici, un Julio Iglesias cîntînd *Baila Morrena* este mai călduros decît o pătură sau decît un pulover de lînă. Şi apoi, uite lacul îngheţat, o poighiţă fragilă ca viaţa a încremenit micile valuri spulberate de vînt. Cîţiva iubitori de animale şi-au scos cîinii de rasă la joacă, cîteva femei bagă florile în casă pentru a le feri de frig. Pe partea cealaltă a lacului, copiii hîrjonindu-se pentru o sanie. Nu ştiu de ce, poate pentru că a sosit prea devreme şi noi nu ne-am pregătit suficient, dar parcă a dispărut acea bucurie copilărească a iernii pe care o purtam în suflet. Sau noi nu mai sîntem ca altădată...

G. C.

Cei care doresc să-mi citească pamfletul o pot face vineri, în *Jurnalul naţional*.

Biblioteca Judeţeană

Radiografii sonore

In Deep - Tina Arena. Un nume pe Continent dar bine cunoscut la Antipozi, australianca vînzînd deja cîteva milioane de discuri în ţara cangurilor! Ce cîntă? Pop, rock, balade, amestecul sonor rezultat fiind tipic pentru mai toate solistele ultimului deceniu. *„In Deep"* are şi un cover după *Foreigner - „I Want To Know What Love Is"* şi, dacă tot am amintit de trupa lui *Lou Gramm*, să vă spun că un alt *Foreigner* produce şase din cele 14 compoziţii de pe acest album. Mă refer la *Mick Jones...*

The Tour - Mary J. Blige. V-aţi dat, poate, seama, după titlu că este vorba de un album live? Avem de-a face, cu un dublu CD care conţine 24 de melodii trase live în Los Angeles în luna aprilie a acestui an. Sunetul este bun, vocea şi mai bună iar atmosfera este incendiară, solista de culoare fiind printre cele mai bune la categoria live, clipurile nereuşind să arate ce dansatoare este... Despre muzică ce să vă spun? Rhythm & blues, funk, soul!

Rübber - Gilby Clarke. Îl mai ţineţi minte? Dacă nu, vă spun că tipul a cîntat pînă în 1994 cu *Guns N'Roses! Clarke* a ajuns deja la al patrulea său album solo dar, din păcate, nu reuşeşte să convingă nici de această dată pe nimeni, eticheta de fost *G N' R* fiindu-i bine lipită pe frunte şi dînd naştere unor comparaţii cu trecutul, care nu-i sînt deloc favorabile lui *Clarke*, altfel un foarte bun chitarist! Nu toţi reuşesc solo...

Recollection - Creedence Clearwater Revisited. Din formula originală apar acum doar *Doug Clifford* şi *Stu Cook* care încearcă şi parţial reuşesc să redescopere marelui public universul sonor al legendei numite *Creedence Clearwater Revival.* De ascultat...

Albumul Săptămînii

Celebrity Skin - HOLE

Trupa lui *Courtney Love* reuşeşte, în sfîrşit!, să iasă din letargia ultimilor ani în care s-a complăcut în reeditarea unor albume mai vechi sau a unor compilaţii... Că văduva lui *Cobain* (vocal/chitară), *Melissa Auf Der Maur* (bass) şi *Eric Erlandson* (chitară) sînt departe de a-şi fi spus ultimul cuvînt în rock-ul american o dovedeşte acest CD - *„Celebrity Skin"* scos la casa de discuri cu care *Hole* se află sub contract din 1992 - *Geffen!* Registrul sonor, pe care fanii trupei îl cunosc foarte bine, nu s-a schimbat prea mult, s-a schimbat însă modul de abordare a compoziţiilor: de această dată ele nu mai lasă loc experimentelor, păgubitoare în trecutul nu prea îndepărtat, rock-ul sănătos şi combinaţiile sale cu „descendenţii" punk şi gruge (că doar venim din Seattle, nu-i aşa?) fac din albumul de faţă unul foarte atractiv pentru marea masă a rockerilor americani şi de aiurea. Să nu uit: punctul forte al acestei *„Celebrity Skin"* îl reprezintă baladele...

Top Albume

1. Hits - Phil Collins
2. B'Witched - B'Witched
3. This Is My Truth, Tell Me Yours - Manic Street Preachers
4. Quench - Beautiful South
5. One Night Only - The Bee Gees
6. Labour Of Love III - UB40
7. Blue - Simply Red
8. Talk On Corners - The Corrs
9. Sultans Of Swing - The Best Of Dire Straits
10. Where We Belong - Boyzone

Propuneri: Up - R.E.M., Believe - Cher, I've Been Expecting You - Robbie Williams, The Singles '86-'98 - Depeche Mode, Gran Turismo - Cardigans.

Tolba cu SCRISORI

Adela Marcov - Bucureşti: Hai s-o „terminăm" pe *Dusty Springfield!* Singles în clasamente şi în enciclopedii: *„I Just Don't Know What To Do With Myself", „Losing You"* (ambele în 1964), *„In The Middle Of Nowhere", „Some Of Your Lovin"* (1965), *„You Don't Have To Say You Love Me"* (Number One), *„Going Back", „All I See Is You"* (toate trei în 1966), *„I Close My Eyes And Count To Ten", „Son Of A Preacher Man"* (1968). O lasă „mai moale" şi revine în actualitate la începutul anilor '80 fără a mai reuşi să facă valuri prin topuri pînă în 1987 cînd, împreună cu cei doi *Pet Shop Boys*, urca pe locul doi în topul britanic cu single-ul *„What Have I Done To Deserve This".* La mijlocul lui 1989 prindea încă o dată topul 20 cu *„Nothing Has Been Proved"* (din coloana sonoră a filmului *„Scandal"*) iar la începutul lui 1990 single-ul *„In Private"* avea o frumoasă carieră europeană. Îţi recomand şi compilaţia *„The Silver Collection".* Cam atît.

Mihai Mara - Bistriţa Năsăud: Am primit scrisoarea ta şi vreau să-ţi spun că aprecierile tale au ajuns la destinatar. Despre *Madonna* se poate scrie mult, şi bine şi rău, importantă rămîne muzica sa, nu-i aşa? Despre *„The Power Of Good-Bye"* părerea mea este că *Maddie* a fost inspirată alegînd-o pentru „videoclipizare"...

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ●

Mai frumoase ca oricînd!

În orice anotimp este firesc să vă ocupaţi mai mult de frumuseţea şi sănătatea dv. Vă poate fi utilă firma „Avram Exim" ce vă oferă o paletă largă de produse cosmetice, testate calitativ şi avizate de Ministerul Sănătăţii. Este vorba despre:

◆ **LOŢIUNEA STOP ACNEEA** - împotriva coşurilor şi a punctelor negre, are un puternic efect seboreic, dezinfectant şi cicatrizant, conţinînd substanţe ce asigură vindecarea acneei (coşurilor) - 35000 lei.

◆ **CREMA STOP ACNEEA** - împotriva coşurilor şi a punctelor negre - o cremă magică ce penetrează profund pielea feţei, cicatrizează şi înlătură acneea şi dispariţia punctelor negre - 35000 lei.

◆ **MASCA FILMOGENA STOP ACNEEA** - împotriva coşurilor şi a punctelor negre conţine extrase de plante care ajută la vindecarea acneei şi dispariţia punctelor negre - 35000 lei.

◆ **GEL CREMĂ ÎMPOTRIVA CEARCĂNELOR** - are acţiune emolientă, hidratantă, revitalizantă, conţinînd principii active, naturale, de combatere a umflăturilor, a pungilor de sub ochi şi înalbeşte porţiunea vineţie din jurul ochilor. Obrazul capătă un aspect proaspăt, sănătos şi tineresc - 35000 lei.

◆ **CREMA ÎMPOTRIVA BĂTĂTURILOR** - a crustelor de pe călcîie, coate sau genunchi. Are un efect rapid de îndepărtare a crustelor şi bătăturilor, aceste zone rămîn netede şi catifelate. Senzaţia de confort datorată acestei creme este persistentă - 32000 lei.

◆ **PRODUS ÎMPOTRIVA TRANSPIRAŢIEI PICIOARELOR** - folosindu-l transpiraţia şi mirosul neplăcut dispar. Formula cea mai sigură de a avea încredere în dumneavoastră în orice împrejurare - 40000 lei.

◆ **ANTIPISTRUI** - prin aplicarea acestei soluţii, pistruii şi petele de pe întreg corpul dispar cu siguranţă. Efectul este rapid. Încercaţi şi nu veţi regreta - 35000 lei.

◆ **LOŢIUNE CAPILARĂ** - împotriva căderii părului. Activează circulaţia capilară, combate eficient calviţia (chelia) - 30000 lei.

◆ **STIMULENT SEXUAL** - pastile - un produs natural (biologic) fără efecte secundare sau toxice, recomandat în lipsa apetitului sexual, impotenţă, frigiditate. Măreşte durata actului sexual, dorinţa şi plăcerea intimă, putînd fi folosit atît de doamne cît şi de domni - 55000 lei.

◆ **NOU! TABLETE ÎMPOTRIVA OBEZITĂŢII** - conţin pulberi vegetale şi uleiuri volatile care datorită principiilor active acţionează puternic asupra organismului, micşorînd pofta de mîncare. Au un efect laxativ - diuretic şi emolient, protejînd tubul digestiv. Folosind aceste talbete, ajungeţi în scurt timp, la greutatea dorită - 50000 lei.

◆ **RIMEL PENTRU PĂR** - diferite culori - Doamnele elegante îşi vor face cu acest rimel şuviţe care dispar la periat sau spălat - 120000 lei.

◆ **COMPLEX ANTISTRES ŞI ANTIRID** - (capsule fabricate în Italia) - produs bazat pe ultima tehnologie în domeniu, bogat în multivitamine. Folosindu-l veţi obţine rezultate de care veţi fi mulţumită şi dvs. - 60000 lei fiecare.

◆ **PICĂTURI ANTISFORĂIT** - este un produs chinezesc, cu extract natural de plante care reduce sforăitul şi stimulează căile respiratorii - 50000 lei.

◆ **PLASTURE ŞI UNGUENT ANTIREUMATIC** - care aplicate pe diferite părţi ale corpului (gît, spate, mijloc, picioare, mîini), face ca durerea reumatică să dispară în cîteva minute - 25000 lei fiecare.

◆ **TINCTURA** - cu efect specific hepato-biliar, indicat în afecţiuni ale ficatului şi în ciroza hepato-biliară - 250 ml - 35000 lei.

◆ **CAPSULE PENTRU PREVENIREA HERPESULUI** - 60 capsule - 80000 lei.

◆ **CREMA ANTIRID** - conţine principii de revitalizare celulară cu rol de protecţie a obrajilor, menţine pielea suplă şi fragedă, prevenind apariţia ridurilor şi le estompează pe cele existente. Se utilizează pentru orice tip de ten şi asigură un echilibru fiziologic spontan, îndepărtînd efectele îmbătrînirii - 30000 lei.

◆ **LOŢIUNE PENTRU ÎNDEPĂRTAREA NEGILOR** - conţine extrase de plante şi principii active datorită cărora, prin aplicare repetată - doar pe porţiunea cu negi aceştia se usucă şi dispar - 50000 lei.

◆ **PASTĂ DE CURĂŢAT MÎINILE** - pentru curăţiri grele. Îndepărtează uşor şi complet vaseline, uleiuri de motor, grăsimi industriale - 25000 lei.

◆ **APĂ DE GURĂ, SPRAY ŞI UNGUENT DENTAR** - loţiune antiseptică pentru gargară, cu proprietăţi anestezice, menţine igiena gurii şi a gîtului. Se foloseşte în gingivite, stomatite, pentru uşurarea durerii şi îndepărtarea mirosului neplăcut al gurii - 35000 lei fiecare.

◆ **BOMBY** - diverse arome (produs medical care împrospătează respiraţia, eliminînd mirosul neplăcut al gurii şi al gîtului) este mic, uşor de purtat - un prieten care vă ajută în orice moment al zilei - 15000 lei.

◆ **GEL CAPILAR** - cu extrase de urzică şi aloe vera - combate mătreaţa şi calviţia (chelia) - 39000 lei.

◆ **GEL ANTICELULITIC** - conţine extras de plante şi unisfere active cu vitaminele A, E, C. Combate celulita, vergeturile, hrăneşte şi catifelează pielea, împiedicînd îmbătrînirea - 56000 lei.

◆ **CREMĂ ÎMPOTRIVA SCABIEI (RÎIE)** - tratează scabia dintr-o singură aplicare - 30000 lei

◆ **LOŢIUNE-CREMĂ ÎMPOTRIVA PEDICULOZEI (PĂDUCHI)** - elimină păduchii şi ouăle lor printr-o singură utilizare - 30000 lei.

◆ **STIMULENT GENERAL** - loţiune - produs natural pe bază de plante şi produse apicole, combate impotenţa şi frigiditatea, este un tonic şi energizant general. Întîrzie simptomele de îmbătrînire, creşte existenţa organismului faţă de boli, îmbunătăţeşte activitatea fizică şi mentală, stimulează metabolismul celular şi funcţiile sexuale - 50000 lei.

◆ Tablete **ÎMPOTRIVA FUMATULUI** - cu proprietăţi antitabagice, energetice, remineralizante. Consumînd aceste produse biologice veţi reuşi să vă lăsaţi de fumat în cel mai scurt timp posibil - 45000 lei.

◆ **TEST DE SARCINĂ, SIDA, SIFILIS** - o metodă simplă şi rapidă de a afla în 5 minute dacă sînteţi sau nu însărcinată sau bolnavă - 50000, respectiv 75000 lei fiecare.

◆ **ATENŢIE BĂRBAŢI!! - CREMA EROS** - datorită produselor naturale pe care le conţine, aplicarea ei pe organul sexual masculin, creşte durata de erecţie, întîrzie ejacularea, actul sexual devenind o plăcere pentru ambii parteneri - 90000 lei.

◆ **SUGATIVĂ PENTRU SUTIEN** - produsul poate fi utilizat de lăuze sau de femeile cu sîni mici - 40000 lei.

◆ **DISCHETE DEMACHIANTE** - sterile - cu care realizaţi o demachiere perfectă a tenului - 35000 lei.

◆ **FOLIE ŞI CREMĂ EPILATOARE** - vă ajută să îndepărtaţi surplusul de păr nedorit, într-un mod mult mai comod şi igienic - 35000 lei.

◆ **EXTRACTE DIN PLANTE - TINCTURA** - produs natural cu un intens efect benefic în bolile interne, obţinut din 16 plante medicinale - 50000 lei.

◆ **BITTER SUEDEZ (MAURERS)** - produs original din 32 de plante, cu efect miraculos - 30000 lei sticla.

◆ **SIROP DE COACĂZE NEGRE** - bogat în vitamine, cu acţiune reconfortantă şi revigorantă, antistres - sticlă de 320 g - 25000 lei.

◆ **ATENŢIE DIABETICI ŞI OBEZI!** - Firma noastră pune în vînzare produse naturale: înlocuitori de pîine din grîu şi orez, deosebit de gustoase şi fără calorii (ham-let grîu şi ham-let orez, cu diverse arome - pachete cu 20 buc. - 15000 lei.

TALON DE COMANDĂ
DE TRIMIS LA AVRAM EXIM SRL, CP 91, OP 4, BUCUREŞTI
✆ 01/3214698 sau 6841952

Doresc să cumpăr următoarele produse:
.....
.....
.....
.....
Nume .....
Prenume.....
Strada..... Nr..... Bl.....Sc..... Ap.....
Localitate..... Judeţ .....
Cod ..... O.P. ..... Telefon .....

Suma corespunzătoare + taxele poştale şi de ambalare se plătesc la primirea coletului. M 48

OFERTĂ SPECIALĂ

- CIORAPI ELASTICI COMPRESIVI
- GENUNCHIERE
- CORSETE ABDOMINALE
- SLIP - INCONTINENŢĂ URINARĂ
- TALONETE ORTOPEDICE
- PROTEZE PENTRU SÎNI ŞI ORICE ALT PRODUS LA COMANDĂ

Relaţii suplimentare - 321.46.98. Dacă doriţi să intraţi cît mai repede în posesia produselor mai sus menţionate vă rugăm trimiteţi bonul alăturat chiar azi sau sunaţi la 01/684.19.52 sau 01/321.46.98.

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Mihaela Dorobanţu
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dinca (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Fracea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Fizică

„NIMICUL" EXISTĂ!

ADRIAN HOAJĂ

Fără vid nu există nimic!

În ultimii ani, fizicienii socot vidul a avea un rol decisiv în alcătuirea lumii, aşa cum o cunoaştem noi: se pare că el este mediatorul esenţial al tuturor interacţiunilor dintre particule. Spre exemplu, oamenii de ştiinţă au ajuns la concluzia că un atom poate emite lumină numai dacă vidul din jurul acestuia va produce „oscilaţii virtuale" capabile să vibreze în acord cu unda luminoasă emisă! Cu alte cuvinte, păpuşarul ascuns în culise, care mînuieşte sforile ce „mişcă" materia, nu este altcineva decît... vidul!... Mai mult decît atît! Potrivit relativităţii generale, care este teoria modernă a gravitaţiei, curbura geometrică spaţio-temporală a Universului depinde de masa - sau de energia - pe care o conţine acesta. De ce este important acest lucru? Pentru că, în funcţie de aceste date, putem determina viitorul Universului. În prezent, Universul este în expansiune. Acesteia i se opune gravitaţia, care tinde să concentreze materia şi, astfel, să curbeze continuul spaţiu-temporal. Între cele două tendinţe - continua expansiune sau contracţia gravitaţională - elementul decisiv este reprezentat de densitatea Universului. Dacă această densitate depăşeşte o anumită valoare, va cîştiga gravitaţia, Universul contractîndu-se pînă la nivelul unui punct, aidoma punctului din care a avut loc, cu miliarde de ani în urmă, celebra explozie iniţială, Big Bang, care a dat naştere Universului actual. În caz contrar, expansiunea va dura la infinit... Totul depinde, aşadar, şi de ce se află în ceea ce numim a fi vidul...

...Ironie a sorţii! În anul 1916, Einstein, în a sa Teorie a relativităţii generale, descria un Univers care nu poate fi static - deci, fie se contractă, fie se extinde. Total nemulţumit de faptul că teoria sa descria ca fiind posibilă numai o alternativă sau alta, Einstein a introdus în calculele sale o „şmecherie" matematică, pe care a numit-o „constanta cosmologică", menită să consacre o „a treia cale" - Universul static. Observaţiile astronomice ulterioare au dovedit că Universul se află, deocamdată, într-o continuă expansiune, fapt ce a făcut inutilă constanta einsteiniană. Ei bine, astrofizicienii contemporani au ajuns la concluzia că această „constantă cosmologică", repudiată pînă şi de Einstein, părintele ei, nu reprezintă nimic altceva decît densitatea energetică a... vidului ! Altfel spus, de această densitate depinde viitorul Universului - expansiune infinită (Univers deschis) sau contracţie deplină (Univers închis)...

Bine-bine, putem zice, dar cum poate fi măsurată această densitate de energie a vidului?!? Tentativele de a calcula valoarea acestei densităţi de energie au ajuns la rezultate absurde: circa 100.000.000.000

AMURGUL ATEISMULUI?...

ION ŢUGUI

La începutul acestui secol, dacă o autoritate culturală sau ştiinţifică ar fi afirmat că sfîrşitul secolului douăzeci se va spăla de curentele ateiste, cu siguranţă că n-ar fi găsit audienţă nici în lumea culturală şi nici în lumea ştiinţei. De fapt ce s-a întîmplat în „psihologia colectivă", în conştiinţa lumii civilizate? Asistăm la un fapt cu totul excepţional, care anterior se pare că nu a avut parte de nici un vizionar...

Începînd cu jumătatea acestui secol apar primele tentative de atestare a Divinităţii prin cunoaşterea ştiinţifică. Interesant este că la acest eveniment participă cu totul întîmplător exegeza teologică. Numeroşi oameni de ştiinţă au fost iniţial atraşi de adevărul incontestabil că universul *nonmecanic* îşi are originea într-un proces superior de *gîndire*. Şi nu se identifică în proces gîndirea umană, ci o gîndire superioară care trebuie să aibă o identitate cosmică, o acuitate şi o inteligenţă ce nu pot fi echivalate cu procese identice omeneşti...

Blocaj sau handicap?

Unul din cei mai statornici şi mai militanţi atei, bretonul Félix Le Dantec, biolog de renume mondial (1869-1917), se întreba la începutul acestui secol dacă există pe Pămînt deştui atei adevăraţi, care ar putea eventual să domine planuri generale în societate. Dezamăgit de irelevanţa unei statistici defavorabile ateilor, Le Dantec recunoaşte că marea majoritate a oamenilor este pătrunsă de „ideea de Dumnezeu".

Ciudat este că negîndu-L pe Dumnezeu, biologul breton face afirmaţia curioasă la el, că un ateu este un orb din naştere, el nu a putut trăi niciodată experienţa luminii. Într-o dispută a lui Le Dantec cu un reprezentant al Bisericii, acesta din urmă propune un argument de o forţă excepţională - argumentul are în vedere nemurirea şi evoluţia vieţii în înţelesul creştin:

„Presupuneţi, îi spunea creştinul omului de ştiinţă, că aţi putea vorbi cu un embrion şi că i-aţi spune că viaţa embrionară este scurtă şi va fi urmată de o altă viaţă adevărată şi lungă. Ce va răspunde embrionul? Tocmai ceea ce voi ateii: răspundeţi cînd vă vorbim despre cer şi iad. Embrionul ne va spune că nu există decît o viaţă, cea pe care o duce el în pîntecul mamei sale, şi că restul nu este decît superstiţie! Dar dacă embrionul ar putea să raţioneze, el şi-ar zice: Iată că îmi apar braţe. Nu am nevoie de ele. Nu pot nici măcar să le întind. De ce îmi apar braţele? Probabil în vederea unui stadiu viitor al existenţei mele în timpul căreia aş avea nevoie de ele. De asemenea îmi cresc picioare, şi sînt obligat să mi le ţin strînse la piept. Ce rost au aceste picioare? Probabil că o să trăiesc în altă lume în care va trebui să merg. Dar ochii? Probabil pentru că trebuie să trec într-un univers de lumină şi de culori! Pe scurt, dacă embrionul ar putea să cugete la dezvoltarea lui viitoare, ar înţelege că există o viaţă în afara mamei, o viaţă pe care nu o cunoaşte încă".

Acest exemplu de-o precizie exemplară în echivalarea printr-un exemplu, a evoluţiei omului după moarte, se pare că a vindecat mulţi atei de boala cu care de altfel se mîndreau...

Determinism şi minuni

Le Dantec înfăţişează speculaţii între credinţă şi ateism dintre cele mai surprinzătoare. El recunoaşte că cel ce nu are idee de Dumnezeu nu poate să dobîndească credinţa decît dacă Dumnezeu se manifestă în el. Iar manifestarea la rîndul ei nu se poate împlini decît prin concursul unei *minuni!*

Problema era deci dacă există o realitate construită pe legi şi prin legi şi dacă există o altă realitate care ar încălca legile naturii... Astfel Le Dantec ajunge la concluzia că cei ce cred în minuni sînt determinişti! Acesta-i punctul vulnerabil în care omul de ştiinţă se dovedeşte un bun receptor de erori incalificabile! Minunile nu au nimic de-a face cu... determinismul, care aparţine exact contrariului principiilor, adică legilor naturii care determină! Minunea este spontană, revelată, atipică, eficientă...

Îi datorăm lui Le Dantec o definiţie a ateului foarte pertinentă: „Ateul nu crede în personalitatea sa, în individualitate sa; el se consideră ca o succesiune de mecanisme, legate unul de altul prin lanţul eredităţii şi subordonate condiţiilor ambiante". Şi, ceva mai departe: „Ateu! adevărat, monstru rar.. nu poate că creadă decît în resturi ereditare ale greşelilor strămoşeşti. Fără să posede ideea de dreptate, ideea de merit, ideea de responsabilitate, care sînt principalele forţe ale acţiunilor omeneşti, cum poate un om să trăiască? Eu cred că nu poate să trăiască!"

Vindecători dirijaţi din neant

DAN D. FARCAŞ

Există şi alte domenii care vin, în mod neaşteptat, să se lege de fenomenul OZN şi de ipoteza extraterestră care încearcă s-o explice. Unul dintre acestea este domeniul vindecătorilor acţionînd în stare de transă.

Probabil că cel mai studiat caz din această categorie este faimosul medium *Edgar Cayce* (1877-1945). De meserie asistent fotograf, Cayce era un individ cu o inteligenţă rudimentară, care n-a fost în stare să absolve decît primele clase de şcoală. Totuşi el a reuşit să uimească prin performanţele sale de clarviziune, dar mai ales prin vindecarea, pe căi total neortodoxe, a mii de pacienţi. În arhivele Fundaţiei din Virginia Beach (Virginia) care-i poartă numele, se găsesc peste 12250 de „lecturi" şi o serie de alte documente aparţinînd lui Edgar Cayce. „Lecturile" sînt texte pe care Cayce le-a dictat într-o stare de transă, intermediară între trezie şi somn. „Lecturile" lui Cayce se referă în principal la subiecte de medicină, dar uneori şi la psihologie, istorie, ştiinţe naturale şi umane etc. „Lecturile" sînt formulate la plural, de parcă le-ar fi dictat împreună cu alte instanţe care stăteau lîngă el.

Diagnosticele medicale cuprinse în „lecturi" erau de o mare exactitate şi erau însoţite de tratamente prescrise cu o uluitoare competenţă, cuprinzînd termeni de specialitate de care în mod normal Cayce n-avea habar şi de care el însuşi era uimit cînd, trezit din transă, le auzea reproduse. Bineînţeles, Edgar Cayce a fost acuzat la un moment dat de şarlatanie şi practicarea ilegală a medicinei. El a fost absolvit totuşi la tribunal graţie mărturiilor depuse de mai mulţi prieteni de vază care au arătat că el nu urmărise niciodată avantaje materiale iar persoanele vizate erau voluntari, care-şi asumau riscurile unui experiment ştiinţific.

Un alt caz celebru, oarecum asemănător, este cel al unui fost miner fără şcoală din Brazilia, pe nume José de Freitas, cunoscut mai bine după porecla *Arigó*. În tinereţe el efectuase mii de operaţii folosindu-se de cuţite de bucătărie şi foarfeci obişnuite, în condiţii complet nesterile, fără să fi avut parte de complicaţii. După ce a fost închis de două ori pentru practicarea medicinei fără diplomă, şi-a petrecut ultimii 15 ani de viaţă, pînă la moartea sa în 1971, tratînd totuş circa două milioane de bolnavi. Aceştia treceau încet prin faţa lui, el arunca fiecăruia o privire şi îi elibera o reţetă scrisă în portugheză sau germană. Redactarea unei reţete îi lua cîteva secunde, timp în care nici nu privea hîrtia. Unele reţete cuprindeau pînă la cincisprezece substanţe diferite, cu cantităţile şi dozajele corecte şi precise. Arigó menţiona atît denumirea medicală cît şi pe cea comercială. Reţetele, onorate de farmacişti, se dovedeau adecvate pacientului respectiv. La circa cinci la sută dintre pacienţi Arigó nu prescria nimic, spunînd: „îmi pare rău, nu pot face nimic". Cazurile respective se dovedeau, de regulă, fără speranţă. Activitatea sa a fost investigată de comisii de specialişti. Una dintre acestea, condusă în 1968 de neurologul Andrija Puharich, din New York, a declarat „printre diagnosticele de care eram siguri, n-am găsit nici un caz în care Arigó să fi greşit".

Se cunosc şi alte cazuri asemănătoare. Secretul tuturor acestor vindecători este încă şi mai straniu decît performanţele lor. Arigó, întrebat cum procedează, a spus doar că *o voce îi dictează* în urechea dreaptă, vocea fiind cea a unui medic german, numit Dr. Fritz, care murise în Estonia în 1918. Cît despre Cayce, el afrima că secretul performanţelor sale consta în faptul că, în stare de transă mergea, cu gîndul, să-şi caute informaţiile într-o bibliotecă sau o arhivă, pe care o numea *„Cronicile Akasha"*, memo-ria Universului. Aşa cum spunea Cayce, „ajung într-o clădire mare, în sala Arhivelor, unde o mînă îmi întinde o carte, o deschide la pagina care priveşte cutare entitate (persoană) sau cutare eveniment şi nu-mi rămîne decît să citesc ceea ce o priveşte". În mai multe „lecturi" Cayce a adus precizări în acest sens spunînd: „fiecare suflet îşi scrie raportul activităţilor sale în eternitate". „Pe timp şi spaţiu sînt scrise gîndurile, faptele şi gesturile fiecărei entităţi. Este ceea ce s-a numit uneori Cartea Memoriei lui Dumnezeu". „Aceste înregistrări, deci, nu sînt întocmai ca nişte imagini pe ecran, nici ca nişte cuvinte scrise, ci sînt energii care rămîn active în viaţa unei entităţi şi care sînt, aşa cum ne putem imagina, indescriptibile în cuvinte".

Această viziune coincide cu o tradiţie ezoterică, pornită din India şi Tibet, dar care s-a încetăţenit de acum şi în Occident, tradiţie care vorbeşte de *Akasha*, sau de *Akashic records*, ca de o arhivă universală în care sînt înscrise toate gîndurile şi faptele tuturor pămîntenilor. Despre o astfel de „carte" vorbesc şi alte tradiţii religioase, dar şi martorii unor întîlniri OZN. Să existe oare într-adevăr o astfel de „arhivă"? Să aibă vreo legătură cu ipoteza existenţei supercivilizaţiilor?

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Nebănuitele puteri ale suferinţei

PAUL IOAN

14 aprilie 1995. *Oraşul francez St. Quentin.* La intersecţia străzilor Marais şi Carandine se desfăşoară un prelungit schimb de focuri între poliţie şi un grup de traficanţi de arme, surprinşi în flagrant. Pentru demersul nostru, să reţinem doar că unul din infractori scapă şi-şi pierde urma, iar sergentul Ronald Dom este grav rănit la umărul drept. Sosită la spital, soţia acestuia, Clarisse, suferă un şoc (traumastim psihic), văzînd că Ronald e pe cale să-şi piardă mîna dreaptă. În plan mental, se declanşează sindromul neurastenic numit de specialişti nevroza groazei. Aceasta se va manifesta prin reacţii emoţionale exagerate şi hiperexcitabilitate senzitivă. Scenariul propriei morţi sau a soţului ei va deveni obsesiv, cu consecinţe imprevizibile.

Maladiile psihiatrice „nu sînt niciodată PUR mentale şi nici fenomene generate de individul IZOLAT de semenii săi" (Jacques Postel, „Dictionnaire de psychiatrie et de psychopathologie clinique", Paris 1993). Spre exemplu, nevroza post-traumatică este asociată cu fenomene parapsihologice la unele persoane care, înainte de şocul fizic sau psihologic, aveau deja o sensibilitate aparte. Franţuzoaica Clarisse Dom, eroina cazului de faţă, fără antecedente parapsihologice, şi-a descoperit în urma unei drame capacităţi suprasenzoriale care preexistau, probabil, în stare latentă. Aceasta este explicaţia, dacă se aplică principiul post hoc, ergo propter hoc (după aceea, deci din cauza aceea). Să urmărim evenimentele.

Trei luni mai tîrziu.

Soţii Dom se află în trenul ce duce de la St. Quentin la Paris. Ronald este aproape refăcut. De un sfert de oră el a părăsit compartimentul şi se află în vagonul-bar. Acceleratul intră în tunelul Tairicot, pe care avea să-l străbată în aproximativ 25 de secunde. În vagoane se aprind luminile. În clipa cînd garnitura iese iar la lumina zilei, Clarisse se ridică brusc şi trage disperată semnalul de alarmă. Vecinii de compartiment sînt năuciţi, iar dna Dom simte nevoia să se explice, cu glas sugrumat de emoţie: „Soţului meu i s-a întîmplat ceva îngrozitor"... Peste cîteva minute, însoţitorii de tren găsesc în tunel cadavrul unui bărbat împuşcat mortal.

Sosită la faţa locului, Clarisse îşi recunoaşte înmărmurită bărbatul. Fusese aruncat din tren pe una din uşile de la extremitatea vagonului-bar. Femeia îşi pierde cunoştinţa. I se dă primul ajutor. La intrarea în gara Orsay din Paris, ea îşi revine şi, la capătiul defunctului Ronald, începe să delireze, spre stupefacţia celor din jur: „Au fost trei, nu-i aşa Ronald? Unul din ei e cel scăpat în schimbul de focuri de acum trei luni... Şi ceilalţi doi fac parte din grupul traficanţilor de arme... Toţi trei se află încă în tren. În bar l-ai recunoscut pe asasin, te-ai luat după el, el era momeala. În burduful dintre vagoane ai fost împuşcat pe la spate... Uşa s-a deschis... N-ai mai apucat să scoţi nici un cuvînt".

După aproape patru luni de investigaţii, inclusiv prin Interpol, scenariul descris inexplicabil de limpede de Clarisse avea să se confirme. Numai că această femeie distrusă sufleteşte avea să se descurce singură în identificarea făptaşilor, pe baza capacităţilor hipersenzitive „dezlănţuite" de trauma psihică.

(Va urma)

Labirintul memoriei

„Sesam, deschide-te!" în fluxul amintirilor

MIHAELA DOROBANŢU

Ce ne amintim? Răspunsul la această întrebare este important mai ales pentru că ne permite să ne dăm seama de bogăţia pe care o evidenţiază memoria în „relaţia" noastră cu trecutul.

Ne amintim orele - sau, dacă vreţi, programul - diverselor noastre activităţi. Ne amintim locul sau locurile unde trebuie să ne ducem, în secvenţa apariţiei lor în viaţa noastră de zi cu zi. Ne amintim datele pe care trebuie să le „recităm", fie atunci cînd sîntem supuşi unui examen, fie pentru a face faţă activităţilor normale, simple, dar indispensabile pentru continuarea vieţii noastre. Ne amintim în acelaşi timp persoanele „actuale" cu care venim în contact, de care „ne lovim" clipă de clipă, dar şi pe cei dragi, care nu mai sînt, dar care rămîn permanent parte din patrimoniul nostru afectiv şi al acestui straniu tezaur care este memoria. Ce să mai vorbim despre faptul că *trebuie* să ne amintim - şi o şi facem! - nevoile noastre normale, în primul rînd foamea şi setea, cele care constituie elemente indispensabile supravieţuirii noastre fizice sau, legat de acestea, semnificaţia gesturilor obişnuite ale vieţii sau sensul cuvintelor...

Şi iarăşi revine cu încăpăţînare aceeaşi întrebare: cum facem să ne amintim toate acestea (mai ales că unele lucruri ne-au devenit atît de „obişnuite", încît nu mai realizăm că şi ele sînt de fapt „paşi" în această complexă şi complicată cursă a memoriei ca suport indispensabil al vieţii)? Există un... „Sesam, deschide-te!" care declanşează fluxul amintirilor?

Se pare că da. Dacă stăm şi ne gîndim bine, deşi pare îngrozitor să-i ceri cuiva să-şi amintească, de exemplu, miniştrii lui Ludovic al XIV-lea sau ai cine ştie cărui guvern interbelic de la noi, aceiaşi oameni s-ar putea să-şi reamintească fără nici un efort componenţa unei foste echipe naţionale de fotbal a României sau ordinea sosirii într-o finală de o sută de metri urmărită cu sufletul la gură. (Fără a mai spune că există oameni care îşi amintesc fără greşeală distribuţiile unor spectacole de teatru sau de operă de acum 40 de ani!). Pasiune? Emoţie? Oricît ar părea de straniu - mai ales avînd în vedere mecanismele care par a fi total diferite - memoria şi emoţia sînt puternic legate. Un profesor pe care elevii îl iubesc îi va face pe aceştia să înveţe mai uşor matematica sau fizica. Într-un fel, emoţia legăturilor afective care se stabilesc este - devine! - liantul care asigură soliditate straturilor suprapuse de înregistrări din care se compune... sandwich-ul memoriei. O experienţă efectuată la faimoasa universitate americană Carnegie Mellon este pe cît de spectaculoasă, pe atît de edificatoare: psihologii au reuşit să antreneze un student pentru ca, după opt luni, el să poată reproduce fără greşeală o secvenţă de 80 de cifre. Secretul? Studentul „asociase" fiecare cifră rezultatelor obţinute la un concurs de atletism la care luase şi el parte...

Procese celebre

ACUZAT:

CHARLES DARWIN

„Nu cred în miracole"

DOREL DORIAN

Chemarea lui W.J. Bryan în fața judecătorului ca martor al apărării a constituit, în mod cert, marea surpriză - lovitura de grație - a acestui proces, intrat în istoria judiciară ca o demonstrație fără egal de virtuozitate.

Revenind însă la proces: Ce urmărea în fapt, apărarea? Ridiculizarea și compromiterea unui înverșunat bigot? Hotărît nu... Lipsită însă de posibilitatea de a demonstra în instanță, cu argumente științifice, justețea teoriei lui Darwin, apărarea a fost pusă în situația de a urma două căi, singurele care nu erau interzise: *să argumenteze mai întîi neconstituționalitatea legii antievoluționiste* (deși procesul nu putea s-o infirme) și, în al doilea rînd, *să demonstreze că interzicerea teoriei darwiniste, numai pentru că este neconformă cu Biblia, este lipsită de temei rațional și bun simț.*

Care a fost însă tactica lui Darrow? Stenogramele procesului - excelent selecționate și comentate de George Bianu într-o virtuală dramatizare literară a acestui proces - ne demonstrează, din unghiul lui Clarence Darrow, un atac sistematic împotriva afirmațiilor-cheie, de rezistență, ale genezei biblice. Citind, deci:

Darrow: Pretindeți că tot ce scrie în Biblie trebuie interpretat literal?

Bryan: Cred că tot ce scrie în Biblie trebuie acceptat așa cum este consemnat.

Darrow: Biblia spune că Iosua a poruncit ca Soarele să se oprească în loc pentru a lungi ziua, nu-i așa? Și domnia-voastră credeți asta?

Bryan: Da.

Darrow: ...Dacă ziua a fost însă lungită, fie prin oprirea Pămîntului, fie a Soarelui, Pămîntul trebuia să fi existat pe atunci?

Bryan: Da, așa aș putea spune.

Darrow: ...V-ați gîndit vreodată, domnule Bryan, ce s-ar fi întîmplat cu Pămîntul, dacă s-ar fi oprit?

Bryan (vizibil încurcat): Nu...

Darrow: Nu știți, într-adevăr, că s-ar fi transformat într-o masă de materie topită?

(Abordarea de către Darrow a unor elemente de unanimă notorietate ale teoriei cosmogonice, trebuia să reamintească celor prezenți, evident, și alte poziții pierdute ale genezei biblice... Existența unui precedent)

Darrow: Credeți în istoria potopului, ca fiind o interpretare literală?

Bryan: Da, domnule.

Darrow: ...și considerați că a avut loc - Darrow îl cita aici pe episcopul Usher - în anul 4004 înaintea erei noastre? (Usher stabilise și ziua: 23 octombrie! Și ora: 9 dimineața!)

Bryan: Este aprecierea unei persoane (a se citi: competente), care este acceptată azi...

(Forțat de întrebări, Bryan avea să admită apoi că, după opinia sa, toate speciile datează după anul 4200 î.e.n.)

Darrow: Știe cumva domnul Bryan că multe civilizații au o vechime mai mare decît anul 5000 î.e.n.? (Dar Darrow, deși terenul îi era absolut favorabil pentru o dispută prodarwinistă, nu intenționa să se oprească aici, el însuși putînd fi atacat de încălcarea legii).

Darrow: Credeți că Soarele a fost creat în a patra zi, după cum scrie în Geneză?

Bryan: Da!

Darrow (citind din Geneză): În Biblie scrie că dimineața și seara au fost în prima zi. Cum putea fi dimineață fără Soare?

În totală încurcătură, Bryan face imprudența de a recunoaște că „zilele" biblice puteau fi perioade îndelungate, prelungindu-se milioane de ani... Deci și afirmația anterioară, din care rezultă că speciile ar fi fost create în jurul anului 4200 î.e.n. era și ea metaforică... Mai putea fi, în aceste condiții, întreaga geneză biblică un criteriu al adevărului științific, strict literal?

Audierea lui Bryan în prezența a cel puțin 2000 de asistenți, și încă în aer liber, în parcul judecătoriei, se transformă treptat într-un veritabil rechizitoriu împotriva interpretărilor periculos dogmatice. Judecătorul, înțelegînd consecințele, întrerupse audierea, iar procurorul îl convinsese în continuare pe Bryan să nu se mai prezinte în instanță.

Firește, procesul - judiciar privind - nu era cîștigat. Profesorul Scopes avea să fie condamnat la o amendă de 100 de dolari; legea antievoluționistă avea să rămînă în vigoare... Dar pozițiile arogant antidarwiniste erau profund zdruncinate. Scopes avea să predea mai departe elevilor științele naturale; sora lui avea să fie și ea reprimită în învățămînt; și nici un alt profesor nu avea să mai fie judecat, chiar și în Tennessee, pentru că s-ar fi dovedit prin afirmațiile sale ca un prodarwinist. Cît privește reacția opiniei publice, deosebit de semnificativă ni se pare afirmația celui care, ca președinte al juriului, a confirmat în instanță vinovăția lui Scopes: „...Mă interesează subiectul evoluției. Mă voi interesa de acest subiect și în viitor. Ceea ce vreau acum sînt cît mai multe informații privind această temă... Împreună cu ceilalți jurați, sînt foarte dezamăgit că nu s-a admis proba științifică. Ar fi fost un bun prilej să aflăm cîte ceva despre felul cum am apărut în lume".

Mai credea acest om, Jack Thomson, fost președinte al juriului, în argumentele „de nezdruncinat" ale Bibliei? S-au se apropia de poziția lui Darrow, după care: *„...Biblia trebuie considerată ca orice altă carte, părțile ei sublime întîlnindu-se cu cele din oricare alte cărți mari..."*

Dar legea?

Stînjenitor prin întîrziere și evident, tergiversare, legea antievoluționistă avea să fie declarată ca neconstituțională printr-o hotărîre a Curții Supreme a SUA abia la 12 noiembrie 1968!

Întrebat de Bryan, în scris, imediat după proces, dacă el, Darrow, crede sau nu în miracolele relatate în vechiul și noul Testament, Darrow răspunse ferm: *„Nu cred în miracole. Cred că Universul acționează și a acționat totdeauna în concordanță cu legi imuabile..."*

În fața istoriei, Darrow și Scopes - și odată cu ei argumentele raționalității umane - n-au pierdut și n-ar fi putut să piardă niciodată procesul. Aceleași legi imuabile...

Anatomia secundei

Inventica

ALEXANDRU MIRONOV

Se trăiește astăzi bine pe Pămînt, mai ales din creier. „Proprietari" ai unor idei aplicate, ingineri și oameni de afaceri încasează beneficii uriașe, preluînd din prețul fiecărui nou obiect - produs realizat de ei - un procent care, înmulțit cu numărul de obiecte - produse vîndute clienților - se tranformă în sume fabuloase. Inovația este stăpîna lumii de astăzi - dacă am înțeles această idee și dacă ne reformăm mereu mentalitățile, în consecință, cîștigăm bătălia cu lumea nouă. Dacă nu, nu. Și din cîte observ, mai degrabă nu. Căci este suficient să vezi că într-o țară - nu-i spun numele - Ministerul Cercetării și Tehnologiei a trecut în „parohia" Ministerul Justiției, înainte de a fi împins, ca la biliard, spre alt colț al Guvernului - pentru a conchide, oftînd, că de inovație, aici, în țara Mioriței, nu prea avem nevoie.

În profesia mea, de ziarist de știință, eu mi-am ales, ca supraspecializare, jurnalismul invențiilor. Sînt, probabil, deținător de informație despre sute de brevete de invenții, am cunoscut, personal, sute de reprezentanți ai subspeciei Homo faber, pe care evoluția speciei îi scoate, logic, în față, am scris articole sau am făcut emisiuni despre acești aspiranți la succes, celebritate și la rolul lor de schimbători ai lumii. Cu enorm regret trebuie să vă spun că din zbaterea aceasta, de decenii, la „Magazin", „Flacăra", „Contemporanul", „Știință și Tehnică", la „Orizontul tehnico-științific" al Radiodifuziunii, în „Universul cunoașterii", la TVR, nu a ieșit niciodată nimic concret. Vreau să spun: nici un fel de invenție nu a putut fi cu adevărat impusă publicului, în ciuda aplauzelor cititorilor, ascultătorilor sau telespectatorilor, în ciuda aprecierilor manifestate - nu o dată - de mai mari ai vremii, pe care i-am pus în fața vreunei „Solete" a inginerului Iustin Capră, vehicul consumînd... 1 litru de benzină pe suta de kilometri, sau a excepționalului motor realizat de inginerul Petre Milu (funcționează și acum, cu benzină, motorină sau gaz lampant (!)... dar, doar la bancul de probă), a medicamentelor făcute pe baza apei structurate, pe care o oferă, probabil succes din secolul următor, fizicianul Ion Mînzatu și extraordinarul autodidact Gheorghe Lucaci; sau a „lemnului ecologic" DURREF, invenție de geniu, tăvălită și terfelită de constructorii noștri din București, deși inventatorul Andrei Hododi a ridicat 5 vile din DURREF. Și așa mai departe...

Scriu aceste rînduri cu ocazia unei vizite pe care mi-a făcut-o doctorul Ladislau Elthes, din Oradea. Inventator al unor medicamente antihepatice - „ceaiurile Elthes" au ținut în viață, ani de zile, mii de bolnavi: m-am tratat, personal, cu aceste miraculoase leacuri, după o hepatită - dr. Elthes își pune din ce în ce mai des problema emigrării aiurea, spre un loc în care invenția și inovația sînt mai bine primite: Austria, Ungaria, Canada, SUA, Australia. „Trăim în România pe o adevărată «mină de sănătate» -, spune, - aceste produse ale florei pe care localnicii le folosesc de mii de ani... Dar inerția, birocrația, obtuzitatea unor responsabili ai Ministerului Sănătății fac ca bătălia dintre alopații laici și fitoterapeuți să fie cîștigată, din start, de către primii, deși omul de rînd, cînd se îmbolnăvește de ficat sau bilă, vine în primul rînd la mine...".

Îi oferisem atunci doctorului Elthes o cafea în barul Televiziunii Române - nu aveam nici măcar un scaun al meu, pe care să mă așez, în vreun birou - și s-a întîmplat că, exact atunci, cineva l-a adus la masa noastră pe tehnicianul Victor Macrea, din Bicaz. „Vă caut de mult", mi-a spus, dintr-o suflare, „poate că mai puteți face dumneavoastră ceva: eu sînt inventator, am redus consumul de energie la fabrica din Bicaz, unde lucrez, cu peste 30% (!!), invenția se aplică de ani și ani, am venit să vă întreb doar de ce nu se generalizează, de ce nu profită toți românii de ideea mea? Și, mai ales, de ce nu se gîndește nimeni la minte, la anii grei de pensie, să mă recompenseze cu ceva, pentru tot imensul cîștig pe care eu pot să-l aduc economiei țării?"...

...Pentru că, cu tristețe vă răspund, domnule Macrea, singurii români care au reușit în inventică sînt englezul Gogu Constantinescu, francezul Traian Vuia și americanul premiat cu Nobel, George Emil Pallade...

COLIVIA CU IDEI

PRODUCȚIA PILOT 5

trambulina invențiilor spre industrie

MARIAN GRIGORE

Reușita primelor implanturi artificiale, începînd cu cele dentare și continuînd cu cele osoase, a declanșat o adevărată speranță generalizată, inclusiv în lumea medicală, că, la fel, orice organ deteriorat (sau, mă rog, aproape orice organ) ar putea fi înlocuit cu implanturi artificiale, cu condiția lipsei de toxicitate a acestora. Curînd, însă, experiența a demonstrat că, pe lîngă problema toxicității, există și problema, mult mai complicată, a biocompatibilității. De unde și cercetările care au urmat, la care au fost antrenate unele dintre cele mai prestigioase institute și colective de cercetare ale marilor companii farmaceutice, pentru obținerea unor materiale biocompatibile, acestea grăbindu-se de fiecare dată să-și breveteze și să-și protejeze produsele. S-a constituit astfel un adevărat „club" select, în care, iată, își capătă drept de cetate și cercetătorii români.

Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Științe Biologice (INSB) a fost prezent la INVENTIKA '98 cu un stand extrem de bogat, care se adresa atît „marelui public", printr-o serie de produse cosmetice originale, cît și specialiștilor, prin multitudinea de produse de uz medical, respectiv de materiale biocompatibile utilizabile în implanturi și alte tratamente. Toate produsele prezentate au o trăsătură comună: valorifică superior, la un înalt nivel, colagenul, o substanță proteică naturală. Preocupările, în acest sens, ale colectivului de cercetători ai institutului datează de mai mulți ani, de pe vremea cînd se credea și se spune că rezultatele științifice ale cercetării românești erau exclusiv rodul spionajului economic. Or, nici un gen de spionaj economic nu poate genera idei brevetabile, măcar din simplul motiv că un brevet, prin natura lui, este public, pentru a putea fi opozabil celor ce ar dori să-l folosească fără drept. Activitatea colectivului care obținuse cîteva brevete înainte de 1989 a continuat și în noile condiții și în structura existentă și în prezent valorificarea procedeelor de obținere și utilizare a colagenului purificat generînd, la rîndul ei, o serie de noi brevete aflate la baza unor noi produse. O enumerare succintă este revelatoare.

◆ *Biogel permeabil* (și procedeu de obținere) invenția avînd drept scop realizarea unui nou material bioartificial destinat reglării debitului de fluide biologice și de secreții glandulare, cu ocazia tratamentului unor afecțiuni cerebrale și endocrine, cu o biocompatibilitate avansată specifică aplicațiilor endogene sub formă de implanturi.

◆ *Procedeu de obținere a spumei colagenice*, avînd drept scop obținerea unui nou tip de biomaterial colagenic microporos, folosit ca implant pentru revascularizare, pansament pentru vindecarea arsurilor și preparat cosmetic. Se poate folosi împreună cu o mare varietate de compuși biologici activi, cu eliberarea lor controlată.

◆ *Microsfere biopolimerice* - microsfere compozite, pe bază de colagen și polimeri sintetici reactivi, biocompatibile, cu stabilitate ridicată, injectabile subcutanat, utilizabile ca suporturi pentru dozări controlate de produși biologici activi, cu resorbție lentă.

◆ *Pansament oftalmologic*, realizat sub forma unor lentile sterile, pe bază de colagen, polimeri sintetici solubili și medicamente, avînd avantajul administrării cu viteză controlată a componenților biologici activi, cu păstrarea capacității vizuale a pacientului în timpul tratamentului, datorită unei transparențe de cel puțin 95 la sută.

◆ *Tuburi bioartificiale microporoase* din materiale biocompatibile și antitrombogenice, utilizabile ca grefe de vase de sînge, ce favorizează regenerarea tisulară ghidată a stratului interior epitelial și a celui exterior, conjunctiv, îmbunătățind

Animație și discuții de afaceri la standul INSB

fiabilitatea grefelor. Caracteristicile antitrombogenice (de împiedicare a formării unor cheaguri de sînge) se îmbunătățesc pe măsură ce se desăvîrșește regenerarea tisulară.

◆ *Material complex antitrombogenic*, utilizabil la realizarea de noi sisteme de circulație extracorporală a sîngelui în timpul intervențiilor chirurgicale pe cord deschis.

◆ *Material bioartificial poros* (și procedeu de obținere), destinat regenerării și reconstrucției țesutului conjuctiv al dermei, care conservă caracteristicile biomecanice și de porozitate la contactul cu fluidele biologice, asigurînd eliberarea controlată, în timp (retardarea) a unei game largi de compuși biologici activi, prin erodare enzimatică.

◆ *Fibre compozite resorbabile*, destinate suturilor chirurgicale, care posedă o elasticitate avansată și o resorbabilitate dirijată, pe un domeniu larg de grosimi și lungimi.

◆ *Pansamente pentru răni și membrane colagenice* cu efect bactericid, bacteriostatic și analgezic, prelungind activitatea substanțelor farmaceutice incluse, prin cedarea lor lentă, asigurînd protecția împotriva infecțiilor și a deshidratării, avînd și o pronunțată acțiune hemostatică. Datorită structurii lor spongioase, pansamentele și membranele asigură, pe de altă parte, absorbția secreției lor (exudatelor) și a țesutului necrotic (mort).

◆ *Gamele de produse cosmetice „Maria" și „Madifin"*, realizate pe bază de complexe active ale colagenului cu substanțe naturale de origine animală și vegetală.

*

„Activitatea institutului nostru - remarcă directoarea dr. Maria Caloianu - *se axea-ză pe o veche și constantă preocupare pentru obținerea de biomateriale, ce pot fi utilizate în ingineria tisulară. Cercetările noastre, ca atare, vizează găsirea unor procedee originale și performante de extragere și obținere a componentelor respective, din materii prime naturale, cel mai adesea ieftine și ușor de procurat. Este un adevărat „joc" desfășurat la interfața dintre cercetarea fundamentală și știința aplicată. Tocmai pentru a ne verifica cercetările, cît și pentru a le facilita valorificarea industrială ulterioară, ne-am organizat o bază de producție pilot, ale cărei produse sînt expuse aici. Putem, deci, vorbi cu cei interesați cu produsele în față și nu doar cu brevetele sau protocoalele unor cercetări ce se adresează mai degrabă specialiștilor, decît eventualilor investitori. De remarcat că la acest Tîrg ne-au fost deja avansate oferte de transfer tehnologic spre unii parteneri potențiali din Franța, Elveția, Belgia, Germania etc., dar și de peste 30 de reprezentanți ai unor firme românești interesate în preluarea tehnologiilor noastre și într-o colaborare de durată. Iar acesta este rezultatul cel mai așteptat de la prezența noastră la TIB, în afara prezențelor deja tradiționale la saloanele internaționale ale inventatorilor de la Geneva și Buxelles".*

ÎN LOC DE CONCLUZII

Fără îndoială că cititorii constanți ai revistei „Magazin" vor remarca faptul că am mai prezentat de-a lungul timpului, ca noutăți de ultimă oră, asemenea materiale obținute în laboratoarele unor mari firme farmaceutice din lume. Lucru firesc, întrucît revistele științifice străine cu care colaborăm - sau din care ne informăm la rîndul nostru - sînt direct informate (și, adesea, cointeresate pe baza publicității plătite) asupra realizării respectivelor firme. Iată de ce atît surpriza, cît și bucuria de a descoperi existența și în România a unor asemenea realizări au fost cu atît mai mari. Și cu atît mai mare a fost regretul de a nu le fi cunoscut mai din timp. Dar, vorba aceea, mai bine mai tîrziu decît niciodată!

Rămîne ca, inspirate de pagina de față, alte și alte firme și institute de cercetare românești (ori chiar inventatori solitari) să ia exemplul companiilor străine, informîndu-ne, pentru a vă putea informa, la rîndul nostru, pe Dumneavoastră, cititorii.

Învăţaţi să fiţi frumoase!

„Ca să fii elegantă nu e nevoie neapărat să ai veşminte somptuoase şi bijuterii scumpe. Eleganţa înseamnă întîi de toate bun gust. Căutaţi să aveţi feminitate şi multă graţie, învăţaţi să umblaţi frumos, să vorbiţi frumos, să aveţi o expresie blîndă, feriţi-vă de a avea un aer trist, căci nouă, bărbaţilor, ne plac femeile vesele", declara cu două mii de ani în urmă nimeni altul decît... Ovidiu, nesfiindu-se să afirme şi că „o femeie frumoasă este cel mai frumos spectacol"...

Gastronomice
Prăjitură japoneză

Se freacă spumă 140 g unt cu 140 g zahăr, se adaugă 140 g nucă măcinată, 4 albuşuri spumă şi circa 100 g făină în ploaie. Se coace în tava (nu prea mare) unsă şi tapetată cu făină. Cînd foaia s-a copt atît cît să suporte mîna, se toarnă cele 4 gălbenuşuri frecate cu 150 g zahăr pudră şi vanilie. Se mai pune puţin la cuptor pînă se întăreşte, se scoate şi se lasă pînă a doua zi cînd se toarnă deasupra crema realizată din 70 g unt, frecat cu 70 g zahăr pudră, 100 g nuci prăjite şi măcinate, două linguriţe cacao, rom. Deasupra se presară circa 30 g nucă de asemenea prăjită şi măcinată.

E BINE DE ŞTIUT

Febra sau nasul care curge sînt primele simptome ale virozelor infantile, declanşate de contactul copilului cu un virus. Virozele afectează micuţii de 3-4 ani mai ales dacă frecventează grădiniţa.

Virozele supun organismul micuţului unei „ucenicii imunitare" ce presupune dezvoltarea de anticorpi pentru a lupta împotriva infecţiilor. O febră ce oscilează în jur de 38°C timp de cîteva zile, la un copil cu o stare generală bună, nu ar trebui să îngrijoreze.

„Dacă nu sînt prezente simptomele unei angine, otite sau tulburări digestive, febra ar trebui să dispară în 3-4 zile, spune dr. Michel Rangeard. În astfel de situaţii, un tratament simplu, cu paracetamol este suficient. În cazul virozelor, antibioticele sînt absolut inutile. Dar febra copilului poate fi semnul unei cu totul alte maladii, din acest motiv dacă presupusa viroză nu se rezolvă în 3-4 zile, medicul pediatru trebuie consultat din nou."

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Mai ales femeile...

...suferă de tulburări tiroidiene. Mai exact, dacă aceste suferinţe afectează 10 la sută din populaţie, femeile sînt afectate de 5 ori mai frecvent decît bărbaţii.

Disfuncţionalitatea tiroidei poate avea cauze diverse. De cele mai multe ori este vorba despre noduli, mici formaţiuni situate în glandă, care corespund unor tumori adesea benigne sau, uneori, maligne. În unele cazuri un virus poate fi responsabil de inflamaţia glandei. În dereglarea funcţionătii poate fi implicată uneori o maladie autoimună care determină organismul să-şi deregleze propriile „componente". De asemenea, unele medicamente ce conţin iod riscă să perturbe funcţionarea tiroidei.

Semnalele ce anunţă dereglarea tiroidei se percep rapid. Astfel, hipertiroidia provoacă o accelerare a funcţiilor organismului, iar hipotiroidia, o încetinire. Palpitaţii cardiace, senzaţia de rău, îngrăşare, transpiraţii excesive, chiar agresivitate sau, din contră, lantoare, ritm cardiac încetinit, crampe, scădere în greutate, depresie psihică, toate reprezintă tabloul simptomelor generate de hiper sau hipotiroidie. După ce v-am descris în detaliu problemele de sănătate ce pot fi generate de imperfecta funcţionare a tiroidei un prim sfat se impune: nu vă neglijaţi, nu amînaţi dialogul cu medicul, pentru că un tratament aplicat la timp vă scuteşte de disconfortul simptomelor enumerate.

● Indiscreţii ● Indiscreţii ● Indiscreţii ● Indiscreţii ●

Dialog între staruri

„Întotdeauna am fost atrasă, ca şi tine, de bărbaţi mai tineri"... Mărturisirea aparţine lui Jeanne Moreau şi i-a fost făcută lui Sharon Stone. Alte amănunte despre dialogul celor două staruri, săptămîna viitoare.

Record mondial în doi

Ea se numeşte Audrey şi este franţuzoaică. El, Pipin şi este cubanez. Sînt căsătoriţi, se iubesc enorm şi oferă frecvent fantastice spectacole submarine de regulă pe la adîncimi de 117 metri. De fapt acesta este şi recordul mondial ce le aparţine. Dar, detalii despre viaţa insolitului cuplu, într-un număr viitor.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc M.C., am aproape 60 de ani, locuiesc în Bucureşti şi am mai multe suferinţe: astenie, spondiloză şi, lucrul cel mai supărător pentru mine, o hipertensiune arterială. În mod frecvent aveam tensiunea 20/9. Din această cauză şi somnul era agitat, aveam insomnii şi deseori crize îngrijorătoare. Nici medicamentele luate, nici regimul urmat nu mi-au ameliorat starea sănătăţii. În aceste condiţii am apelat la tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacităţi extrasenzoriale de categorie internaţională. După prima şedinţă de tratament simţeam că plutesc, organismul eliberîndu-se parcă de răul ce îl măcina. După primele cinci şedinţe de tratament şi tensiunea a scăzut stabilizîndu-se la valori normale: 13/7. Simţind atît de rapid efectul binefăcător al bioenergiei, aproape că sînt tentată să cred că mă aflu în faţa unui miracol..."

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 46

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 15 decembrie 1998 ●

Programări la telefon: 6862046

Chirurgia în pragul mileniului III

ARCADIE PERCEK

În intervalul 15-17 octombrie din acest an, a avut loc la Piatra Neamț, o prestigioasă și tradițională manifestare științifică medicală. Este vorba de cea de-a XXV-a Reuniune a Chirurgilor din Moldova și de Primul Congres al Asociației Chirurgilor din Moldova. Spre a vă face o idee despre mesajul și nivelul manifestării științifice menționate, am să vă reproduc doar titlurile expunerilor magistrale figurînd în programul de dimineață a primei zile a lucrărilor (joi 15 octombrie). Iată-le:

● „Chirurgia endocrină încotro? Preocupări în domeniu în clinica IV-a de Chirurgie Iași, în ultimul deceniu", Prof. Dr. M.R. Diaconescu și colectivul.

● „Experiența Clinicii de Chirurgie III a Facultății de Medicină din Cluj în colecistectomia laparoscopică. Analiza unui lot de 6251 de cazuri. (Prezentare orală și video)"; expunere prezentată de Prof. Dr. S. Duca și colectivul.

● „Chirurgie și chirurgi", expunere prezentată de Prof. Dr. C. Caloghera de la Clinica II-a Chirurgicală din Timișoara.

● „Transplantul de celule Beta ale insulelor Langerhans în tratamentul diabetului zaharat", Prof. Dr. Z. Anestiadi și Prof. Dr. E. N. Maloman și colect. de la Facultatea de Perfecționare a Universității Medicale din Chișinău.

● „Individualizarea diagnosticului și a tratamentului-coordonate întrutotul difinitorii ale medicinii mileniului III", expunere prezentată de Dr. A. Percek, București.

● „Rezecții multiviscerale în cancer", expunere prezentată de Prof. Dr. C. Copotoiu și un colectiv de 16 medici de la Clinica I Chirurgicală din Tg. Mureș.

● „Ecografia tridimensională", Dr. Ligia Achimaș, de la Clinica III-a Chirurgicală din Cluj-Napoca.

Tot spre a vă ajuta să vă faceți o idee despre mesajul și nivelul aceleiași manifestări științifice, am să vă semnalez faptul că în dimineața celei de-a doua zile a Congresului, (vineri 16 octombrie), a avut loc inaugurarea Departamentului de Chirurgie laparoscopică din cadrul Spitalului

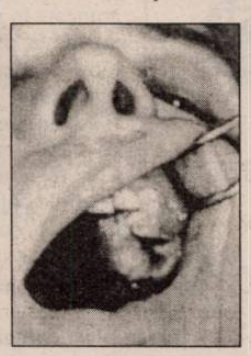

din Piatra Neamț, cînd Prof. Dr. Sergiu Duca, împreună cu o serie de colaboratori de-ai săi de la Clinica III-a Chirurgicală din Cluj, și cu cîțiva colaboratori din Piatra Neamț, au efectuat o intervenție chirurgicală pe cale laparoscopică, care a fost transmisă în direct la televiziune.

Tot cu prilejul acestui Congres, au mai fost lansate și o serie de cărți medicale apărute recent, (șase la număr), dintre care vom cita doar una dintre ele, și fiindcă are legătură cu tematica congresului. Este vorba de:

- „Trei bisturie care au revoluționat medicina", volum scris de Arcadie Percek și Virgil Răzeșu, (Edit. Răzeșu, Piatra Neamț).

Capitolul final al acestei cărți intitulat „Gîlceava înțelepților cu lumea" reprezintă în esență o masă rotundă condusă de cei doi autori și vizînd un mare număr de cunoscute personalități medicale cărora li s-au adresat o serie de întrebări, printre care și una ținînd de cum va evolua chirurgia în mileniul ce urmează. Iată ce ne răspunde, din acest punct de vedere Profesorul Zeno Popovici, care, timp de 25 de ani a lucrat la Spitalul de Urgență din Capitală:

„...Tînăra generație de chirurgi trebuie să-și însușească temeinic tehnicile chirurgicale moderne, precum microchirurgia, sutura mecanică, tehnica transplantelor de organe, chirurgia miniinvazivă etc. Chirurgul modern trebuie să cunoască mai multe limbi străine. De asemenea, informatica medicală trebuie să devină un instrument de primă mărime și ajutor și pentru chirurgul practician. Numai așa el va avea liber accesul la rețelele Internet sau la alte sisteme integratoare, în care informația la zi este o realitate".

Cu acestă scurtă prezentare, sper că v-ați făcut o idee asupra importanței congresului medical de la poalele Ceahlăului ca și a tematicii sale.

Prim-ajutor

INTOXICAȚIA CU BIOXID DE CARBON

Bioxidul de carbon este un gaz fără culoare și fără miros, extrem de toxic pentru organism; acesta se produce în procesul de fermentare a fructelor (struguri prune etc.), prin putrefacția materiilor organice (ape de canal, mîl etc.) sau în incendii. Omul se poate intoxica cu bioxid de carbon în locurile unde acest gaz se degajă și se acumulează: pivnițe, crame, bazine sau butii cu fructe lăsate la fermentat în vederea preparării băuturilor alcoolice, fîntîni vechi și neaerisite, canale, peșteri etc. Persoana care intră în contact cu aceste medii nu-și dă seama că se intoxică și în cazul în care concentrația de gaz este foarte mare, după numai cîteva minute își pierde cunoștința, cade și poate să moară imediat. Deci nu este conștientă, pentru a lua măsuri de autosalvare. Primul ajutor trebuie să vină așadar din partea altcuiva.

În primele minute de la pierderea cunoștinței, persoana intoxicată trebuie scoasă la aer curat, culcată pe spate, cu capul într-o parte. Se descheie la guler și la centură, apoi se face respirație gură la gură. Dacă pulsul e foarte scăzut, e nevoie și de reanimare cardiacă. Totodată, se solicită de urgență ajutor medical specializat.

Foarte important în această situație este ca însuși salvatorul să știe cum să se protejeze pentru a nu deveni la rîndul său o victimă. Ideal este ca în acțiunea de salvare să participe cel puțin două persoane, una care să intre în mediul toxic pentru a salva victima, celalaltă să rămînă afară pentru a interveni în cazul în care salvatorul are la rîndul său probleme. Persoana care pătrunde în spațiul toxic trebuie să poarte o mască de gaze sau măcar să respire printr-un furtun aer din afara mediului toxic și să fie legat de centură cu o frînghie pentru a putea fi extras imediat, dacă dă semne de intoxicare.

Terapie naturală

Ce știți despre busuioc?

Plantă erbacee, înaltă de 20-60 cm, cu flori mici, albe sau roz, cu miros plăcut; înflorește din luna iulie și pînă în septembrie.

În scopuri medicinale se utilizează părțile aeriene ale plantei, putîndu-se realiza pînă la trei recolte pe an, în perioada iulie-spetembrie, la începutul înfloririi, tăindu-se planta la 8-12 cm de la sol. Principalii *componenți* sînt: ulei volatil, saponozide, triterpenice, tanoizi etc. Uleiul volatil este bogat în estragel (80%) și linalol (pînă la 50%).

Proprietăți: aromatizant, calmant al colicilor intestinale, absoarbe gazele, galactogog, reduce stările de vomă.

Pentru aceste calități, are următoarele ***indicații:*** se administrează în colici intestinale, meteorism (balonări intestinale), vomă, gripă, bronșită (acută și cronică), cefalee (dureri de cap), ulcer gastric, infecții urinare, anorexie (lipsa poftei de mîncare), diaree, colită de fermentație; uleiul volatil are proprietăți antimicrobiene și antifungice.

Cum folosim busuiocul?

Intern: o linguriță la 200 ml apă clocotită; se beau 2-3 ceaiuri călduțe pe zi, după mesele principale (în colici intestinale, balonări, bronșită acută și cronică); în colitele de fermentație ceaiul de busuioc de bea neîndulcit sau îndulcit cu zaharină ori ciclamat de sodiu.

Utilizări populare: frunzele de busuioc se pun pe tăieturi și bube, iar în legături la uimele de pe gît și șale; fumul rezultat din punerea frunzelor pe jăratec se trage în piept contra tusei, iar pe nas contra guturaiului; tulpina de busuioc aprinsă se folosește la arderea negilor.

Alimente contraindicate bolnavilor cardiovasculari

Lactate: **lapte integral sub orice formă, brînzeturi grase și fermentate, smîntîna, frișca, untul.**

Carne și pește: **carnea grasă de orice fel, mezeluri, afumături, organe.**

Oul: **gălbenușul sau preparatele pe baza acestuia, sub formă de sosuri, creme, maioneze.**

Grăsimi: **untura, seul, untul.**

Legume: **fasolea uscată, țelina, varza de Bruxelles, ridichile, mazărea uscată.**

Fructe: **alune, migdale, arahide, nuci, smochine, curmale, pepene galben, caise.**

Băuturi: **toate băuturile alcoolice, cafea naturală, cacao, etc.**

Avînd în vedere consecințele insuficienței cardiace de durată, vom alege alimentele ușor asimilabile care să nu impună un efort digestiv important (carnea bine tocată, sufleuri cu albuș, soteuri de legume, sucuri de fructe) și vom asigura un aport de proteine, vitamine și minerale.

Mesele se pot servi fără adaos de sare, aportul acesteia fiind compensat prin consumul pîinii cu sare. Pentru a corecta gustul mîncării pregătite fără sare se poate recurge la divese condimente ca usturoiul, ceapa (în cantități mici), tarhonul, pătrunjelul, foile de dafin etc.

Nu mai pune totul la suflet!

- Maria din Hunedoara are 18 ani, este elevă la seral în ultimul an și lucrează în același timp la o întreprindere industrială. Ea ne-a mai scris și răspunsul primit i-a fost de folos, ceea ce a încurajat-o să revină cu o altă problemă. Mulțumindu-i pentru cuvintele frumoase, sperăm că și de data aceasta va fi satisfăcută de recomandările pe care i le vom face. Problema Mariei este stresul, care îi creează o serie de complexe, stări de slăbiciune și nesiguranță, mai ales la școală. Va persista această situație și în viitor? Cum o va putea contracara? La ce medicamente ar trebui să recurgă?

- Dragă Maria, după cum probabil ai citit, problema stresului și a timidității este foarte frecvent întîlnită în ziua de astăzi. Fiecare persoană face față mai ușor sau mai greu la dificultățile vieții cotidiene, reacționînd mai mult sau mai puțin manifest la solicitările la care este supusă. Tu faci parte dintre cei care se manifestă extern, vizibil pentru cei din jur. Asta este și bine și rău. Este bine, pentru că în felul acesta se realizează o descărcare a sistemului nervos, este rău pentru că acest fapt te consumă, adaugă un plus la stresul cu care și așa te confrunți.

Sfatul meu este să încerci să nu mai pui totul la suflet, să ai mai multă încredere în forțele proprii, în valoarea ta, pentru că, așa cum ne scrii, ești o elevă foarte bună, deci nu ai motive să te temi de reacția profesorilor. În fond, ce se poate întîmpla dacă într-o zi nu știi să răspunzi foarte bine la o materie? În cel mai rău caz, vei lua o notă mai slabă, pe care nu cred că va fi o problemă să o îndrepți cu altă ocazie. Colegii cred că te cunosc suficient de bine, încît să nu-și facă o părere proastă despre tine numai dacă nu știi o dată cînd te ascultă profesorul. Deci, care este problema? Trebuie să știi că nu vor conta nicăieri notele pe care le-ai obținut la școală. Ele sînt menite să indice elevilor nivelul cunoștințelor lor, sînt un fel de barometru și așa trebuie tratate, nu ca pe un fel de etichete sau sentințe pe viață. Deci nu ai motiv să fii stresată. Dimpotrivă, vei descoperi că dacă ești mai degajată, vei răspunde mai bine și vei face o impresie mai bună profesorilor. În plus, colegii te vor aprecia și ei mai mult.

Știu că nu este așa simplu cum pare, dar trebuie să ai mereu în minte faptul că nu ai nimic de pierdut, dimpotrivă, doar de cîștigat. Important este să reușești să ai o viață echilibrată, să găsești și timp pentru relaxare, chiar dacă programul tău este foarte încărcat. Un organism odihnit face față stresului și situațiilor neprevăzute mult mai bine. Un factor care te va ajuta va fi și timpul. Te vei obișnui cu situațiile stresante pe măsură ce le vei întîlni și le vei depăși; ni se întîmplă tuturor.

Există și o serie de medicamente pe bază de plante și vitamine care te pot ajuta în anumite momente dificile, cînd simți într-adevăr că ai nevoie de un suport. Deși nu sînt medic, îți pot enumera cîteva dintre ele: ● Ginsavit, este un tonic pe bază de Ginseng și vitamine, care ajută la îmbunătățirea stării generale a organismului; ● Magne B6, produs care conține magneziu și vitamina B6, acționînd asupra sistemului nervos, eficient în situații de stres și preventiv; ● Geriforte, antistres, vitalizant, crește rezistența împotriva oboselii, recomandat pentru prevenirea efectelor îmbătrînirii dar nu numai; este un compus din elemente stimulative de natură vegetală și minerală; ● Mentat, un produs natural, îmbunătățește activitatea mentală - atenția, memoria, înlătură stările de anxietate și depresie.

Produsele se pot găsi în orice farmacie care are și medicamente naturiste și îți recomand să te sfătuiești și cu farmacistul pentru a face alegerea cea mai potrivită pentru tine.

Din cîte știu aceste medicamente nu îngrașă, dar este bine să îți controlezi dieta pe perioada în care le iei, pentru că fiecare organism acționează în felul său la acțiunea diverselor substanțe. Consultă și prospectele medicamentelor, în acest sens.

Dacă simți nevoia să discuți cu cineva mai în amănunt despre problemele tale, încearcă să consulți un psiholog.

Noi îți dorim să rezolvi cu bine problemele cu care te confrunți și te rugăm să ne scrii oricînd crezi că te putem ajuta cu ceva.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANȚU

MEDICUL vă răspunde

„Buza de iepure"

Un cititor din Craiova, care își semnează scrisoarea cu pseudonimul de „Craioveanul", ne impresionează nu numai prin sinceritatea rîndurilor sale, ci și prin marea responsabilitate ce transpare din aceste rînduri, față de cei care, sub raport ereditar, vor moșteni ceva de la boala lui. Din acest motiv, am să transcriu cîteva rînduri din scrisoare: „Sînt un fidel cititor al revistei Dv. Ținînd cont de problema în care vă rog să mă lămuriți, nu-mi pot da numele. Această problemă ține de faptul că nu știu dacă un individ, care s-a născut cu „buză de iepure" (m-am operat de mult și nu mai am nimic vizibil), poate transmite această maladie urmașilor săi. Am auzit că boala de care am suferit ar putea influența pînă și capacitatea intelectuală a nepoților și strănepoților mei. Așa e? Aș dori de asemenea, să știu dacă există tratamente care să evite apariția acestor modificări la urmașii mei".

Stimate Dle „Craioveanu", așa-numita „buză de iepure", de care ați suferit Dv., și de care sînteți atît de preocupat de a nu o fi transmis urmașilor dv., constă dintr-o despicătură congenitală a buzei superioare. Această anomalie poate îmbrăca mai multe forme anatomo-clinice, prin faptul că poate fi unilaterală sau bilaterală, completă sau necompletă etc. Partea neplăcută a acesteui boli este că dă evidente neplăceri estetice, care creează permanente suferințe de ordin psihic celor în cauză și, în funcție de gradul de extensie al malformației, și tulburări funcționale. Nu există alt tratament al „buzei de iepure", în afară de tratamentul chirurgical, iar indicația este ca această operație să se facă cam în jurul vîrstei de șase luni. Rețineți faptul că, în afară de tratamentul chirurgical, nu există alt tratament pentru această boală. Apoi, pe cît se știe, pînă în prezent, nu există nici un tratament care, aplicat urmașilor, să le asigure acestora securitatea din acest punct de vedere. Nu este demonstrat de pe poziții științifice că „buza de iepure" generează descendenților tulburări ale intelectului.

În ceea ce privește ereditatea, aceasta reprezintă, indiscutabil, un fluviu care curge prin noi, în aluviunile căruia curg și diverse gene ereditare, care ne pot influența; dar tot așa de bine se poate să nu ne afecteze. Știința, pînă la ora actuală, nu cunoaște încă după ce reguli se face respectiva transmisie. De altfel, vă puteți da seama de acest fapt, urmărind această realitate în familia dv. Important, în materie de anomalia cunoscută cu denumirea de „buză de iepure", este ca ea să fie diagnosticată la timp și tot la timp operată, ceea ce ne scoate din impas, cum a fost situația și cu dv.

Dr. ANDREI ONU

TURISM PE LUNĂ

Anul 2001 va marca realizarea unuia dintre cele mai îndrăzneţe „visuri" ale lui Jules Verne. La 1 decembrie va decola din Statele Unite „turismul spaţial". Companiile americane Zeghram Expeditions şi Vela Technology au început să pună în practică un proiect realizat de specialişti de la Nasa şi Club Med, prin care turişti amatori de necunoscut, vor putea petrece un timp în spaţiu. Primul obiectiv este Luna şi studiul permite accesibilitatea unor persoane fără aptitudini psihice sau fizice deosebite. Mai puţin accesibil este preţul, estimat la circa 98000 de dolari.

MINIATURĂ

Natura, recreată în miniatură, capătă pentru japonezi forme incredibile. Iată un arbore bonsai, creat de un maestru al unei grădini din Kyoto. Cu crengile şi rădăcinile lui perfecte, acest pomişor pare a fi una dintre cele mai miniaturizate forme ale doritului arbore. Grădinarul respectiv a căpătat experienţă în urma unei munci de 50 de ani iar costul operei sale se situează undeva... la cîteva mii de dolari.

ANTIDEPRESIVE PENTRU CÎINI

Nu de puţine ori, lătratul prelungit al cîinelui nostru sau al vecinului (despre maidanezi, ce să mai vorbim) ne cam scoate din sărite. Cîinele devine agitat şi cînd îl lăsăm singur în casă, prilej de a întoarce totul pe dos. O firmă farmaceutică suedeză a reuşit să producă şi să comercializeze un produs antidepresiv pentru cîini extrem de eficace. După două luni de tratament cîinii devin mai „civilizaţi" în relaţiile cu stăpînul şi cu... obiectele casnice.

radio CONTACT
THE GREATEST FM EXPERIENCE
Bucureşti 96,1 FM
Iaşi 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploieşti 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanţa 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Piteşti 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoşani 93,1 Mhz
Focşani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Braşov 105,5 Mhz

OM / NATURĂ

MARE şi CER

IRINA STOICA

Există pe malul Mării Negre, la Constanţa, un loc unde e întotdeauna vară. O vară caldă şi calmă unde nu ajunge violenţa unei furtuni chiar dacă viscolul şuieră deasupra mării şi oraşului. Acesta este „Muzeul de Ştiinţe al Naturii Constanţa", înfiinţat în 1958.

Prima secţie a Complexului este „Acvariul", doamna Elena Şerbănescu, muzeograf şef, fiind foarte mîndră de noile achiziţii în special de colecţia de sturioni.

Între Constanţa şi Mamaia, însă, în mijlocul unui parc imens se află ceea ce cu toţii numim pe scurt „Delfinariul", care, ca şi „Acvariul" are porţile deschise tot timpul anului, nu numai în sezonul turistic. Este o adevărată şcoală, condusă de doamna directoare Gabriela Plotoagă care-i învaţă pe oameni să iubească marea şi vieţăţile ei. Bazinul descoperit a fost înfiinţat în 1972, cel acoperit construindu-se zece ani mai tîrziu.

Delfinii, artişti pricepuţi, constituie deliciul spectatorilor. După cum ne-a spus doamna Ligia Zima, doctorand muzeograf, aici ei trăiesc pînă la 25 de ani, dar în captivitate nu depăşesc 19-20 de ani. Primul „actor", Max, a trăit 14 ani şi s-a stins de moarte naturală. Pînă nu de mult erau capturaţi din Marea Neagră dar, datorită poluării, au dispărut de aici. Cu toate acestea se observă o refacere a faunei pe ţărmurile noastre şi se speră că, în timp, delfinii vor reveni.

Dresorii sînt în general absolvenţi de liceu, iubitori de animale cum sînt Cristian Iancu de la foci şi Elena Coman de la delfini. Dresajul durează între 4 şi 6 luni şi se face cu ajutorul hranei, pentru că delfinii sînt foarte lacomi. În primele zile ei refuză totuşi să mănînce, apoi se reped la hrana aruncată în apă şi în cele din urmă, primesc mîncarea din mîna omului. La începutul lunii august au fost aduse trei exemplare din Rusia.

Alături de Delfinariu se află Expoziţia de păsări exotice înfiinţată în 1985. Pot fi admirate aici în special diferitele specii de papagali, cum sînt cei de Amazon. Există şi doi papagali vorbitori, care însă nu mai vor să vorbească datorită faptului că nu stau permanent în apropierea omului.

Tot în acest complex se află şi o microrezervaţie de animale şi păsări specifice Deltei. Condusă de doamna muzeograf biolog Liliana Şerbănescu, rezervaţia conţine exemplare de vidre, cerbi, căprioare, mufloni, fazani aurii şi o mulţime de alte

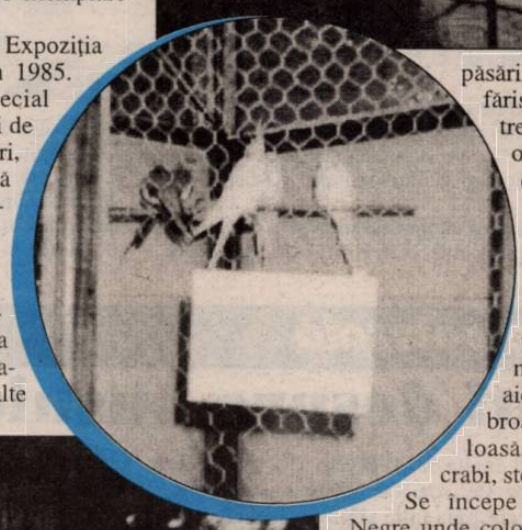

păsări care zburdă în stufărişul de alături. Printre acestea, rătăcită, o maimuţă, lăsată de un fotograf!

Complexul cuprinde şi un muzeu. Muzeul Mării prezintă frumuseţile şi bogăţiile oceanului planetar. Sînt etalate aici exemplare rare: broasca ţestoasă pieloasă, scoica gigant, crabi, stele de mare, corali. Se începe cu fauna Mării Negre unde coloritul speciilor este mai tern, datorită salinităţii crescute şi se ajunge, prin fauna Mediteranei, în Ocean, la o bogăţie unică de formă şi culoare.

Ultimul punct de oprire în această călătorie este Planetariul, înfiinţat în 1969. Domnul Mihai Enescu, şef de secţie, ne-a prezentat expoziţia „Civilizaţia Cosmosului", deschisă în 1972. Specialiştii de aici se pregătesc intens, în prezent, pentru evenimentul anului viitor - eclipsa de Soare din luna august 1999.

Sala de proiecţie de 70-80 locuri are un tavan boltit pe care sînt prezentate mişcările planetelor. Este un loc strîns legat de activitatea practică a elevilor şi studenţilor şi astfel cerul şi marea îşi dau mîna în orice moment.

MOMENTE DE SUSPANS PE „APOLLO-16"...

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼Deşi iniţial misiunea APOLLO-16 nu lăsa să se întrevadă că va aduce elemente deosebite, fiind apreciată drept o expediţie tehnologică, iată că echipajul format din veteranul John Young şi debutanţii Thomas Ken Mattingly (n. 17 martie 1936, Chicago) şi Charles Moss Duke (n. 3 octombrie 1935, Charlotte North Caroline) aproape a reeditat, pentru cîteva ore, situaţia în care s-au aflat colegii lor de pe APOLLO-13!...

▼După startul dat la 16 aprilie 1972, orele 17,54 GMT, de pe platforma 39A a cosmodromului „John Kennedy", sub privirile a circa un milion de spectatori, Young şi colegii săi au efectuat toate operaţiile „de rutină" programate pentru primele 3 zile de zbor.

▼În tot acest timp, cu excepţia „cojirii" vopselei termorezistente dată la exteriorul Modulului lunar, nimic nu a perturbat programul fixat, astfel că miercuri 19 aprilie ansamblul format din cabina „CASPER" şi Modulul lunar „ORION" era „instalat" pe aşa numita orbită circumlunară joasă (19/107 km); CASPER era despărţit de ORION, iar la bordul primului, Mattingly era pregătit să-şi îndeplinească programul propriu, de 73 de ore!

▼Contrar tuturor aşteptărilor, motorul rachetă de pe modulul de serviciu al cabinei CASPER (care, pe bancul de probă, suportă

REMEMBER

circa 100 de reporniri!), nu a răspuns la comanda destinată să asigure plasarea cabinei pe orbita de aşteptare circumlunară (96/81 km)!

▼Întrucît acest adevărat incident periculos s-a produs cînd expediţia survola partea invizibilă de pe Pămînt a Lunii, ordinul de întrerupere a succesiunii manevrelor de aselenizare dat de la Houston a fost primit după reintrarea celor două vehicule spaţiale în zona de radiovizibilitate de pe Terra.

▼Se părea că Modulul lunar ORION va deveni din nou „şalupa de salvare" a echipajului!

▼Astronauţii „Stu" Roosa şi „Ed" Mitchell, din echipajul de rezervă, au luat imediat loc în simulatorul de la Houston, identic cu nava CASPER pilotată de Mattingly şi a fost convocată urgent o conferinţă tehnică la care au participat... 200 de specialişti.

▼În scurt timp a fost descoperită cauza defecţiunii: o conectare defectuoasă a unor circuite electronice ale sistemului de comandă şi control al motorului; ca urmare, după aproape şase ore, operaţiile au fost reluate, de această dată cu succes: Ken Mattingly şi-a putut instala nava pe orbita de „aşteptare", iar Modulul lunar ORION şi-a dus docil pasagerii pe fundul unui crater din regiunea lunară Descartes, aselenizînd la 21 aprilie, orele 02,23 GMT...

▼De menţionat că la 3-4 metri depărtare de ORION, se afla un crater avînd adîncimea de 10 metri, pe

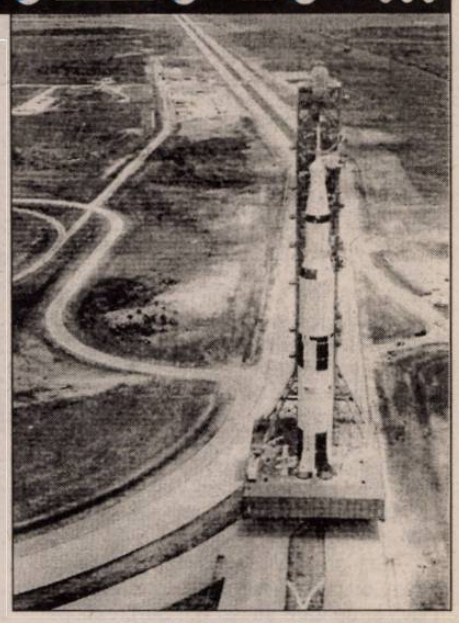

care pilotul Modulului lunar a declarat ulterior că nu-l văzuse înainte de aselenizare!...

(Va urma)

Doriți să deveniți PROPRIETARUL UNEI PLANETE?

DORIN MĂRAN

V-ați dori ca o stea să poarte numele dv.? Sau, de ce nu, să deveniți proprietarul unei planete? O serie de agenți imobiliari ai spațiului sînt gata să vă satisfacă capriciile. Dar înainte de a ceda sirenelor spațiului să vedem în ce măsură acest lucru e posibil.

Așadar, să ne închipuim, pentru cîteva clipe că am devenit proprietarul planetei Marte. Sau că ne-am construit o reședință pe reliefurile fantastice ale planetei Venus, pe o vale aridă de pe Marte sau în apropierea craterelor de antracit ale Lunii. Un vis cel puțin excentric pe care agenții imobiliari ai spațiului de-abia așteaptă să-l speculeze. Una din aceste agenții, Lunar Embassy (SUA), pretinde că ar fi vîndut proprietăți extraterestre, dintre care 80 la sută, pe Lună, la peste 31200 persoane. După ce a cartografiat Luna, Marte și Venus, Dennis Hope, fondatorul acestei năstrușnice inițiative a divizat partea văzută a Lunii în peste 3 milioane de parcele de 7000 mp, prețul fiecăreia fiind de 15,99 dolari la care se adaugă o taxă lunară de 1,16 dolari. Oferta este însă mai atractivă pe Venus unde au fost puse la dispoziție celor interesați peste 9 milioane de proprietăți și pe Marte unde oferta depășește 18,6 milioane. Prețul unui hectar este de 22 dolari. Cumpărătorul unui loc pe Marte este pus în fața unei clauze speciale. Lunar Embassy *nu* garantează faptul că planeta Marte ar fi lipsită de viață. În cazul în care un omuleț verde și-ar face apariția cu intenția de a-și expropria intrusul pămîntean, societatea precizează faptul că omuleții verzi vor avea prioritate asupra terenului și că toate reglementările contractuale devin nule. Este Lunar Embassy abilitată să facă acest gen de tranzacții? Dennis Hope are certitudinea că da. El pretinde că e suficient să fii primul care revendică aceste corpuri cerești pentru a ți le adjudeca. În 1980 el a depus o cerere de recunoaștere a dreptului de posesie asupra tuturor corpurilor Sistemului Solar la US Claim Registry and Copyright Office. O condiție suficientă din punctul său de vedere pentru a-și valida drepturile de proprietate celestă. Articolul II al tratatului din 1967 asupra spațiului extraatmosferic ratificat de toate puterile spațiale stipulează: Spațiul atmosferic ce cuprinde Luna și celelalte corpuri cerești nu poate face obiectul unei apropieri naționale prin proclamarea suveranității, pe calea exploatării, ocupării sau pe orice altă cale. Conform acestor reglementări, nici un pămîntean nu-și poate permite luxul de a cumpăra Luna. Și totuși, unul dintre cetățenii americani care și-au extins proprietățile și asupra Lunii prin intermediul unuia din agenții imobiliari ai spațiului a depus o plîngere la tribunal prin care îl acuza de violare de domiciliu pe micul robot Roky care a rulat pe terenurile sale lunare. Plîngere ce a fost, firește, respinsă.

O stea cu numele dumneavoastră!

Pentru cei care nu au încredere în ofertele imobiliare sau pur și simplu se tem că viața e prea scurtă pentru a ajunge pe Marte, există o a doua șansă. Să boteze unul din corpurile cerești cu numele lor. Nimic mai simplu, clamează societățile de profil. Pentru cîțiva dolari, numele dv. va intra în eternitate. Au mai făcut-o și Lady Diana, Elizabeth Taylor sau Bill Clinton... Societăți ca IBM, Walt Disney, Coca Cola etc. sînt gata să ofere astre pentru botez la un preț de nimic. Societatea americană Star Registry, de pildă, una dintre cele mai importante de pe piață, facilitează acest lucru pentru numai 45 dolari punînd la bătaie milioane de astre din Hubble Guide Star Catalog. Un preț bun dar care vizează doar stele de magnitudine 6, invizibile cu ochiul liber. Pentru o stea vizibilă trebuie să-ți întorci buzunarele pe dos: prețul se ridică la 2000 de dolari! Unele societăți ca Star-Byte Mall garantează validitatea botezului pentru eternitate. Dacă steaua aleasă ar exploda în supernova, ea va fi imediat înlocuită cu un echivalent pe măsură. Numele dv. poate dăinui, așadar, în lumea stelelor. Uniunea Astronomică Internațională respinge însă aceste inițiative fiind singurul organism abilitat să boteze astrele. Pot fi însă făcute propuneri pentru sateliți naturali, asteroizi, comete, inele și cratere dar procedura de botezare durează cel puțin 3 ani.

Încă o ispită: mineralele celeste

În timp ce navetele spațiale brăzdează spațiul, o serie de întreprinderi particulare se arată interesate de bogățiile minerale ale corpurilor cerești. Space Dev, o societate americană despre care am scris în urmă cu cîteva luni, ambiționează să exploateze mineralele și metalele asteroizilor din „apropierea" Pămîntului. Alte societăți sînt cu ochii ațintiți asupra titanului sau a mineralelor rare de pe Lună. NASA se pregătește să exploateze apa și resursele subsolului Lunii pentru a-și alimenta viitoarele baze spațiale în care se va produce carburant pentru navele interplanetare.

Legea, înainte de toate

Dar care lege? Tratatul internațional din 1967 este destul de vag în problema exploatării surselor extraterestre. „Dacă cineva va găsi un mijloc de a ajunge pe Lună pentru a se lansa în exploatări miniere, el va deveni proprietarul acelor minereuri". Era nevoie, așadar, de o revizuire a reglementărilor în acest sens, ceea ce s-a și întîmplat în 1979 cînd un nou tratat a încercat să completeze acest vid juridic. Tratatul nu a intrat însă în vigoare întrucît doar 9 state l-au ratificat. Printre ele, Austria, Maroc și Pakistan, care nu au nimic de-a face cu aventura spațială! Așadar, legile privind exploatarea patrimoniului celest, sînt, ca și natura umană, imperfecte. O imperfecțiune care lasă loc unor extraordinare programe spațiale dar și unor lamentabile escrocherii.

Descoperirea „ORAȘULUI-CONDOR"

„Flori de piatră" - ruine ale cetății aparținînd civilizației preincase.

Laura Laurencich, titulara unei catedre privind istoria civilizației precolumbiene la Universitatea din Bologna, a revenit în țară cu dovezi certe ale unei descoperiri arheologice de o extraordinară importanță care dezvăluie marile mistere precolumbiene. Mai precis ea a reușit să găsească urme ale unui nou Machu Picchu. Este vorba de cetatea Pinchay (Orașul-Condor), construită la o înălțime de 4020 de metri. O cetate fără pereche în lume, exceptînd sanctuarele precolumbiene, Machu Picchu (2450 m) și Cuzco (3500 m).

Văzută de sus, Cetatea Pinchay are profilul unui condor gata parcă să-și ia zborul. Zona în care a fost descoperită se află la 600 de kilometri nord de Lima și nu a fost explorată de alți arheologi. Unele date culese anterior de Laura Laurencich și Luigi Brighigna (expediția îi include și pe fiul ei, Alberto, botanist, și pe fiica ei Carla, etnomuzicolog) au stat la baza cercetării. Au străbătut terenuri aproape virgine necălcate de oameni, acoperite de plante și copaci specifici zonelor de munte, au întîlnit turme de lama, au întîmpinat serioase probleme din pricina oxigenului rarefiat (copiii care se nasc la mari înălțimi în Peru au o capacitate pulmonară de trei ori mai mare decît europenii), dar în cele din urmă au izbutit să ajungă să-și vadă visul împlinit: descoperirea vestigiilor fortăreței Pinchay. A urmat o lungă perioadă de identificări și marcare a aproape tuturor elementelor ce țineau de structura vechii cetăți.

Surprinzătoarea descoperire arheologică ridică - în opinia specialiștilor - o singură problemă: cărei epoci îi corespunde Pinchay? După părerea Laurei Laurencich „Orașul-Condor" aparține unei perioade ulterioare dispariției imperiului Huari existent între secolele VII și IX d. Ch., cînd s-a unificat o mare parte din Peru. Apoi orașul a fost distrus de incași (1200-1400). Pentru a continua însă cercetările asupra acestei fortărețe de mare interes arheologic sînt necesare în continuare fonduri substanțiale la care deja și-au anunțat participarea o serie de organisme și instituții din întreaga lume.

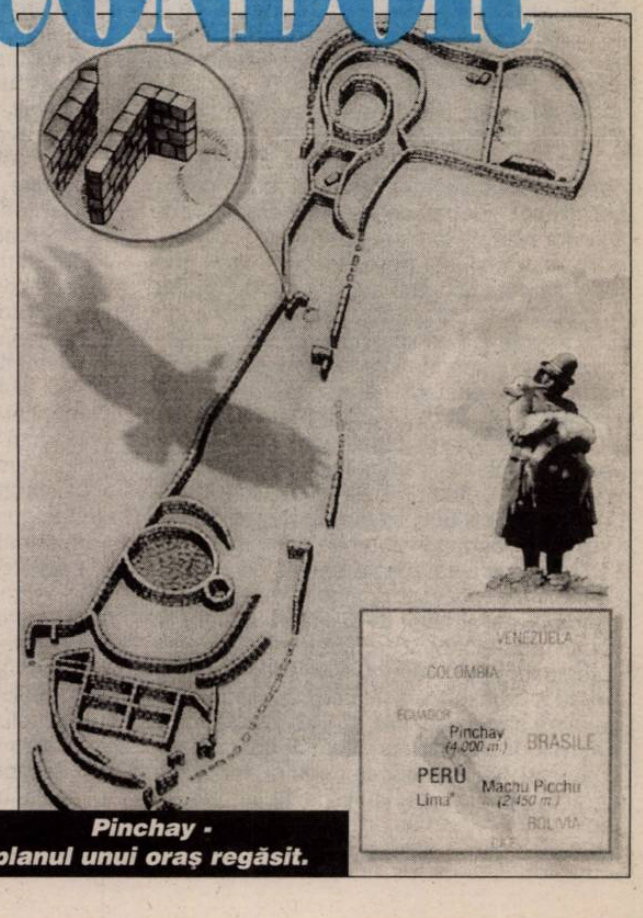

Pinchay - planul unui oraș regăsit.

Atingere

ROBERT DAVID

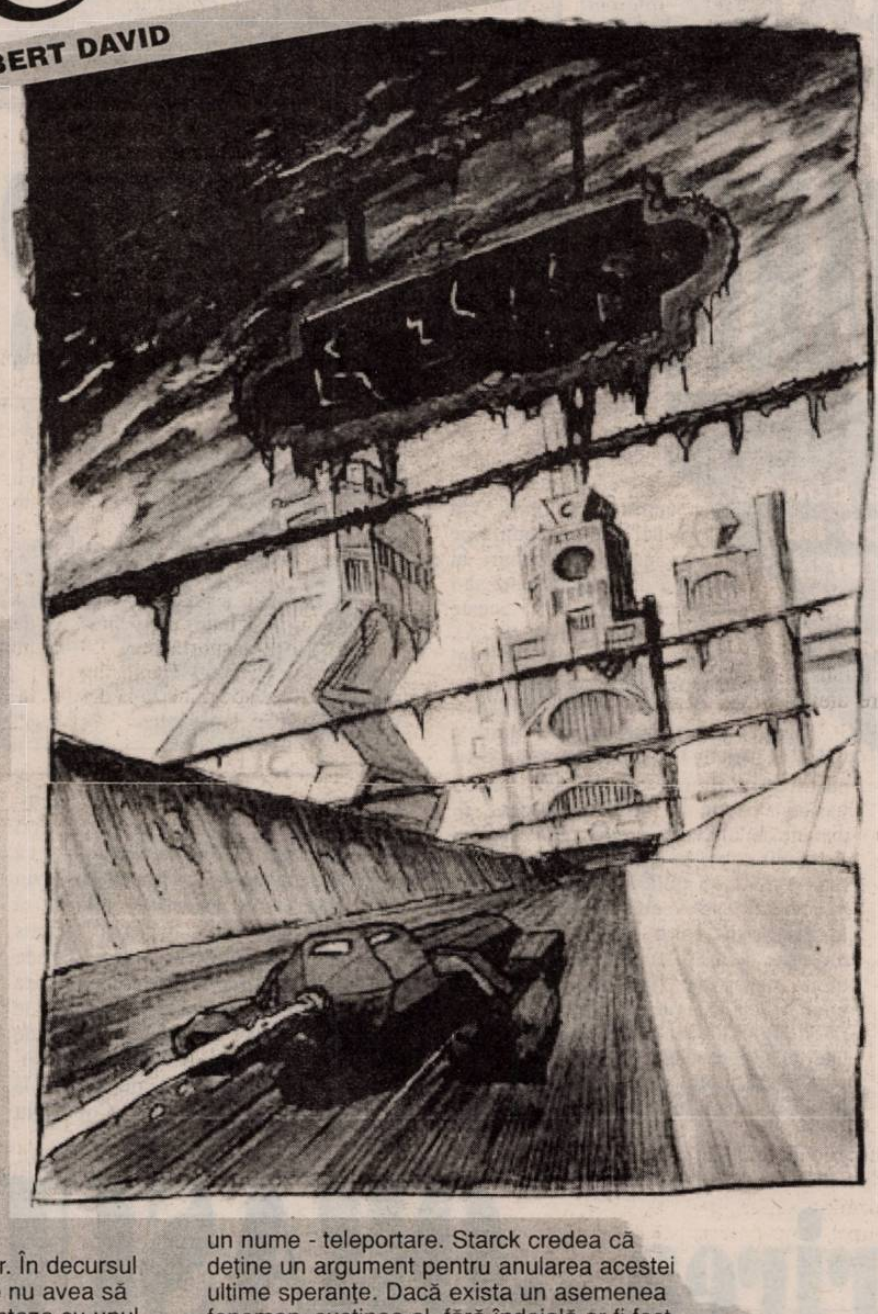

Îi se părea că mai văzuse odată sclipirea de ametist sau, poate, era numai o impresie, o simplă senzaţie, o reflexie a lunii. Aerul se rarefiase. Sunetele tăcerii veneau în şuvoaie de note, ca o cascadă a tonalităţilor joase, scăpate din sforile unui stăpîn egoist.

Jos, sub umerii dealului, rari, se zăreau prelungindu-se sfioşi oamenii întorşi de la schimb. Fusese o lungă perioadă în care nimic nu întinase liniştea cîmpiei. De sus, doar soarele clipise printre pleoapele norilor, pensulă de lumină mîngîind întinderea deja desenată. La răstimpuri, se ascundea în spatele bulboanelor de gaz liliachiu făcînd pămîntul să se înfioare sub palele de vînt.

De-acum nici lumina şi nici întunericul nu se mai pretindeau proprietarii sondelor din cîmpie. O muzică abia auzită se ridica spre cer dintre cutele dealurilor.

Era un oraş al sondelor; puţinele case se răsfirau peste plapuma de iarbă, iar între adăposturi se zăreau benzi de asfalt, subţiri, ce se ramificau ca nişte rădăcini de arbore de la o uşă la alta.

Se aşezase în balcon pe un chez long şi îşi aprinsese o ţigară. Puteai să respiri în voie acum. La cariera de piatră, o macara îşi făcea treaba nepăsătoare. O maşină patina prin faţa gării.

Venise de dimineaţă, cu trenul. Nu era vorba de un concediu, şi Sanda, după ce îl privise în felul acela, îi spusese că două zile nu era nici o problemă dacă stăteau singuri. Poate chiar zîmbise sau, cel puţin, o cută i se încreţise la colţul gurii, ascunzînd privirii pentru o fracţie de secundă punctul maroniu ca un pistrui concentrat. Li se întîmpla destul de des. De-acum nu mai era ceva ciudat. Nu se certaseră niciodată...

Într-unul din brazii din apropiere se născu un freamăt. Cîteva stele apărură pe cer. Ca nişte diamante pierdute în pletele nopţii. Pletele... Trase adînc din ţigară şi lăsă fumul să-i umple plămînii.

Însă, uneori, pare să existe o ordine a lucrurilor, un rost ascuns pe care eşti fericit să-l descoperi chiar cînd ai mai multă nevoie de asta. Sunetul telefonului, ca un greiere speriat de bocancul drumeţului. Perdeaua se ridică şi se lăsă sub adierile de vînt, ca o rochie de mireasă.

„Alo"?

„Bună seara!", veni vocea şoptită de la celălalt capăt. Un fior îi strînse pielea capului într-un cerc rece. „Ce faci"?

Oricît ar fi fost de visător şi încrezător în propriile gînduri, *ştiu* că n-avea de unde să cunoască pe cineva cu o astfel de voce. Se aşeză în fotoliul de lîngă măsuţa de telefon şi căută după pachetul de ţigări. Nu era o conversaţie de scurtă durată şi nici un telefon greşit...

„Pe cine căutaţi?"..., răspunse politicos. Nu se putea dezvăţa.

Ca un vînt călduţ, răspunsul veni mîngîindu-i auzul:

„Pe tine..." şi cercul se strînse mai tare. „Îmi pare bine că te-am găsit", se strecură şoapta din nou printre pietrele reci de la malul conştiinţei.

Palmele se frecară de receptorul aparatului şi un ghem de gheaţă se mări undeva în stomac.

„Cine eşti?".

Un foşnet uşor însoţi sunetul de saxofon ce parcă pornea din toate colţurile camerei. Străfunduri de ecou, oftaturi şi o urmă de fluier reuşi să descopere în spatele saxului. Şi, ca o sfidare a oricărei raţiuni, un miros de magnolii păru să se suprapună cu muzica.

„Ştii foarte bine cine sînt. Relaxează-te...", susură iar.

Muzica se ridică în intensitate. Închise ochii şi se destinse între braţele fotoliului moale, catifelat. Puse receptorul în furcă.

„Aşa... Deci ai înţeles... Ştiam eu..."

Ca un vîrtej iscat de niciunde, concertul deveni plenar. Vedea fiecare arcuş plimbîndu-se pe strune, fiecare deget astupînd spărturile de flueir, mîinile alergînd pe clapele pianului, tremuratul unui trup cuprins de febră. Undeva, deasupra scenei pe care se afla orchestra, buza falezei se apleca pînă la pămînt. Aproape de margine, primind vîntul din faţă, cu crinolina lipită de trupul tînăr şi pletele fluturînd sub borul larg al pălăriei, cu ochii pe jumătate închişi şi buzele mişcîndu-se uşor, sprijinită de umbrela închisă, se afla solista. Dar nu cînta. Privea departe, în larg, către vasul cu catargele împungînd cerul acolo unde apa se transformă în albastru.

„Te aştept...", spunea. „Întoarce-te...", susura. „Nu mă părăsi...", plîngea.

Dar vraja se rupse.

Simţi din nou plasticul receptorului în palma transpirată. Tonul obşnuit, parcă mai tare decît de obicei, îl făcu să-l reaşeze în furcă. Respiră adînc, trăgînd în piept cu putere mirosul de brad ce venise împreună cu noaptea, încercînd să-şi potolească bătăile inimii. Ridică din nou receptorul şi formă numărul cunoscut. Degetele tremurau, iar inima nu voia să se lase convinsă.

Simţi că se linişteşte doar după ce auzi vocea. Familiară, caldă.

Şi putu să articuleze, ca un strigăt de departe...

astea în dimineaţa respectivă, dar după cartea lui Starck mi-a dispărut brusc toată nervozitatea. Am extras din aparatul de lectură cristalul albăstrui, asemănător unei seminţe, şi l-am aşezat cu un respect temător pe masă. El mă dăduse peste cap. Pentru prima dată de cînd mă întorsesem m-am gîndit la Thurber şi Gimma. Trebuia să-i văd. Poate cartea avea dreptate, totuşi noi reprezentam un alt fel de adevăr. Nimeni nu deţinea întregul adevăr. Aşa ceva nu era posibil. (*Text reprodus prin amabilitatea Editurii „UNIVERS"*)

Traducere de
MIHAI DAN PAVELESCU şi CRISTIAN TUDOR POPESCU

ÎNTOARCEREA DIN STELE

(fragment)

STANISLAW LEM

După o oră, nu mai eram tot atît de sigur pe mine. Starck aducea argumente greu de respins. Le fundamenta cu puţinele date aduse de cele două expediţii dinaintea noastră; noi le denumisem „împunsături de ac", deoarece fuseseră doar sondaje făcute la o depărtare de numai cîţiva ani-lumină. Starck alcătuise tabele statistice asupra probabilităţii de distribuţie sau „densităţii de populaţie" a întregii galaxii. Probabilitatea de-a întîlni fiinţe inteligente, concludea el, era de una la douăzeci. Altfel spus, la fiecare douăzeci de expediţii - pe o rază de o mie de ani-lumină - una avea şansa de a descoperi o planetă locuită. Totuşi această concluzie, aşa ciudată cum ar părea, era considerată de autor destul de încurajatoare; el desfiinţa ideea stabilirii de contacte cosmice într-o secţiune ulterioară a cărţii.

M-a înfuriat, citind ce scrisese un individ, necunoscut mie, despre expediţii cum fusese a noastră - adică lansate înainte de descoperirea efectului Mitke, şi fenomenului parastaticii - deoarece le considera absurde. Dar am aflat de la el, negru pe alb, că, cel puţin principial, era posibilă construirea unei nave care să atingă o acceleraţie de ordinul a 1000, poate chiar 2000 de g-uri. Echipajul unui asemenea vehicul nu avea să simtă acceleraţiile sau frînările la bord, gravitaţia urma să fie constantă, egală cu o fracţiune din cea a Pămîntului. Astfel, Starck admitea că zborurile pînă la capătul galaxiei, şi chiar spre alte galaxii - transgalactodromia la care visase Olaf - erau posibile, şi posibile chiar pe durata vieţii unei singure generaţii. La o viteză cu doar puţin sub cea a luminii, echipajul avea să îmbătrînească cu vreo doi ani în timpul necesar ajungerii în adîncurile metagalaxiei şi revenirii pe Pămînt. Dar în acest timp nu sute, ci milioane de ani aveau să se scurgă pe Pămînt. Civilizaţia pe care aveau s-o găsească aceia ce reveneau acasă nu avea să fie capabilă să-i asimileze. Ar fi fost mai uşor pentru un Neanderthal să se adapteze vieţii din epoca noastră. Iar asta nu era totul. Soarta unui grup de indivizi nu reprezenta principala problemă aici. Ei erau emisarii omenirii. Omenirea punea - prin ei - o întrebare, căreia trebuiau să-i aducă un răspuns. Dacă acest răspuns privea probleme legate de nivelul de dezvoltare al civilizaţiei, atunci omenirea trebuia să-l capete înainte de întoarcerea lor. Deoarece din momentul punerii întrebării pînă în momentul sosirii răspunsului, ar fi trecut milioane de ani. Mai mult, răspunsul ar fi fost depăşit, mort, pentru că ei ar fi adus ştiri asupra stării celeilalte civilizaţii la momentul cînd atinseseră ţărmul opus al oceanului stelar. În decursul întoarcerii lor, însă, acea lume nu avea să rămînă imuabilă, avea să înainteze cu unul, două, trei milioane de ani. Atunci, întrebările şi răspunsurile urmau să treacă unul pe lîngă celălalt, suferind întîrzieri de sute de veacuri, care aveau să le anuleze, făcînd imposibil orice schimb de experienţe, valori şi idei. O ficţiune. O inutilitate. Astfel astronauţii erau furnizorii unor informaţii moarte, iar acţiunea lor un act de completă şi ireversibilă separare de istoria umană; expediţiile spaţiale reprezentau o dezertare fără precedent şi costisitoare - cea mai costisitoare - din domeniul schimbărilor istorice. Şi pentru o asemenea fantezie, o nebunie nicicînd profitabilă, mereu inutilă. Pămîntul trebuia să munceacă din răsputeri şi să-i sacrifice pe cei mai înzestraţi indivizi?

Cartea se încheia cu un capitol asupra posibilităţii explorării cu ajutorul roboţilor. Desigur, şi roboţii aveau să transmită tot informaţii moarte, însă cel puţin s-ar fi evitat sacrificiile omeneşti.

Urma după aceea o anexă de trei pagini, o încercare de-a răspunde la întrebarea posibilei existenţe a zborului cu viteze superluminice, şi chiar a aşa-zisei conjuncţii cosmice instantanee, adică traversarea spaţiului într-un timp extrem de scurt, sau chiar instantaneu, graţie unor încă nedescoperite proprietăţi ale materiei şi spaţiului printr-un fel de „hipersalt"; această teorie, sau mai degrabă, speculaţie, nefundamentată pe nici un fel de fapte, purta un nume - teleportare. Starck credea că deţine un argument pentru anularea acestei ultime speranţe. Dacă exista un asemenea fenomen, susţinea el, fără îndoială ar fi fost descoperit de una dintre civilizaţiile mult mai dezvoltate din galaxia noastră, sau din altă galaxie. În acest caz, reprezentanţii acelei civilizaţii ar fi putut, într-un timp incredibil de redus, să viziteze pe rînd toate sistemele planetare şi sorii lor, inclusiv al nostru. Pămîntul însă nu primise deocamdată o asemenea vizită, ceea ce dovedea că metoda super-luminică de pătrundere a cosmosului putea fi imaginată, dar niciodată preschimbată în realitate.

Am revenit la vilă ameţit, cu sentimentul aproape copilăresc că fusesem rănit în mod personal. Starck, o persoană pe care n-o cunoscusem, îmi dăduse o lovitură cum nu mai primisem pînă atunci. Rezumatul meu stîngaci nu transmite logica nemiloasă a raţionamentelor sale. Nu ştiu cum am ajuns în cameră, cum m-am schimbat - la un moment dat am simţit nevoia să fumez o ţigară şi mi-am dat seama că deja fumasem una, stînd ghemuit pe pat de parcă aşteptam ceva. Aşa era: prînzul. Prînzul pentru trei. Realitatea era că mă temeam de oameni. Nu recunoscusem aceasta faţă de mine însumi, dar ăsta era motivul pentru care acceptasem cu atîta grabă să împart vila cu nişte străini; poate că anticiparea sosirii lor era pînă şi cauza inexplicabilei mele grabe, de parcă mă străduiam să mă pregătesc pentru prezenţa lor, să mă iniţiez, prin intermediul cărţilor, în misterele noii vieţi. Nu aş fi analizat toate

■ Căsătorie-record mondial

VĂZUT, PLĂCUT, LUAT

Deşi licenţiat în antropologie, Dave Weinlick nu găsea „pasărea rară" care să-i fie pereche în viaţă. Cînd a împlinit 28 de ani, sătul de viaţa lui de celibatar, a hotărît să se însoare. N-avea mireasă, dar şi-a fixat totuşi data nunţii: 13 iunie 1998. Nu-i rămînea decît să-şi găsească aleasa. Dar timpul a tot trecut, mai era doar o săptămînă pînă la data ceremoniei. Obosit de atîta aşteptare şi neavînd altă speranţă, Dave i-a rugat pe prietenii lui să lanseze un anunţ pe Internet pentru a-i găsi o viitoare soţie. Numărul amatoarelor a fost peste aşteptări. După o selecţie riguroasă, Dave a hotărît locul întîlnirii şi data - un centru comercial din Minneapolis, pe 13 iunie. S-au prezentat 36 de candidate. Dintre acestea, Dave a ales-o pe Elizabeth Runze (28 de ani), i-a cerut mîna şi, peste două ore, s-au căsătorit, în prezenţa mulţimii din centrul comercial.

Fericiţii miri au considerat că au o viaţă întreagă de aici încolo ca să se cunoască.

(A. Popescu)

Foştii soţi îşi planifică viaţa identic

Lee Munyard a avut parte, la vîrsta de 14 ani, de cea mai mare bucurie pe care o trăise pînă atunci: a devenit fratele mai mare a două surori, născute în aceeaşi zi, fără a fi gemene. Încurcat lucru!

Aşadar, părinţii lui Lee au divorţat pe cînd băiatul avea numai cinci ani. Fiecare s-a recăsătorit, dar cei doi foşti soţi au păstrat o bună relaţie de înţelegere şi prietenie, încît Lee, rămas în grija mamei, s-a simţit întotdeauna în largul lui şi în familia tatălui. Prezent în ambele familii, Lee a putut observa evoluţia sarcinii mamei sale care aştepta un copil, cît şi pe cea a noii doamne Munyard aflată în aceeaşi situaţie. Era fericit că peste cîtva timp se va lăuda în faţa prietenilor, spunînd că şi el are fraţi. Dar destinul avea să-l facă oarecum celebru din acest punct de vedere pentru că cele două femei au născut în aceeaşi zi, la distanţă de patru ore, cîte o fetiţă.

Aşadar, familia Munyard, ruptă în două în urmă cu mai mulţi ani, a funcţionat contra cronometru, ca şi cum ar fi fost un tot unitar. Întîmplarea s-a petrecut în Southend, Essex.

■ Dilemă macabră

ÎNGER SAU CĂLĂU...

Orville Majors (38 ani), infirmier la spitalul „Vermillion Country", (Newport, Indiana), va figura într-o eventuală listă de killeri cu cel mai mare număr de victime din America.

Era socotit „un înger", de către bolnavi, pentru felul în care încerca să uşureze suferinţele pacienţilor. În realitate, sub acest aspect plin de bunăvoinţă, se ascundea un adevărat monstru. Totul a pornit de la arestarea sa după ce, în prima fază, a fost concediat ca urmare a acuzei că a ucis şase pacienţi aflaţi în îngrijirea sa. Orville a protestat vehement, respingînd acuzaţiile care i s-au adus.

Cercetările întreprinse de poliţie au dus la concluzia că din cei 147 de bolnavi pe care i-a îngrijit, 130 au decedat, în medie, unul la 23 de ore. Denunţul unei infirmiere, care l-a surprins făcînd o injecţie fără să fie autorizat, a pus capăt activităţii sale criminale. În cursul anchetei s-au examinat 15 cadavre ale unor pacienţi între 56 şi 89 de ani. S-a constatat că toţi au murit în urma unor injecţii cu substanţă letală. Expertize psihiatrice au stabilit că Majors nu suferă de nici o dereglare şi de aici concluzia că era perfect lucid cînd încerca să „aline" suferinţele bolnavilor. Judecătorul care conduce procesul a respins argumentul avocatului Marshall Pikus, care a încercat să susţină ideea unei acţiuni de eutanasie întreprinsă de Orville, acuzatul urmînd să fie judecat pentru omucideri voluntare în serie.

■ Tragedie pe mare

MOTOSCAFUL UCIGAŞ

În luna august, Mario Cassese, un scafandru dintr-un orăşel de lîngă Roma, a fost ucis de elicea unei bărci cu motor care nu a respectat limita de viteză impusă pentru zona respectivă, de 6 noduri, adică în jur de 10 km pe oră.

Imediat politicienii au luat poziţie: senatorul Athos de Luca l-a interpelat pe ministrul transporturilor, l-a acuzat pe şeful Căpităniei pentru că se limitează la declaraţii în loc să treacă la fapte şi a solicitat măsuri mai drastice de siguranţă în zona de coastă, mai ales în preajma localităţilor turistice. În acelaşi timp, Căpităinia portului asigură că 14 dintre oamenii săi sînt desemnaţi pentru rezolvarea acestui tragic accident şi găsirea celui care nu doar că l-a lovit mortal pe înotător, dar nici nu i-a acordat primul ajutor.

Autorităţile centrale de la Roma solicită însă, pe de altă parte, respectarea strictă a regulilor, în particular interdicţii de viteză pînă la distanţe de 500 de metri de ţărm.

Unii cer înăsprirea pedepselor, alţii se plîng că din nou o împrejurare tragică este invocată pentru a alimenta polemici politice, camerele „tergiversează" discuţiile... Peste toate, rămîne amara declaraţie a avocatului Li Gotti care a reprezentat familia unui tînăr arhitect ucis anul trecut tot de un asemenea motoscaf asasin: „totul a mers bine, ancheta a fost condusă corect şi cu profesionalism, dar, în final, tribunalul a clasat cazul pentru a nu mai împovăra practica judiciară cu asemenea situaţii"! Cum se vede, cam peste tot în lume lucrurile se petrec la fel...

(M. Dorobanţu)

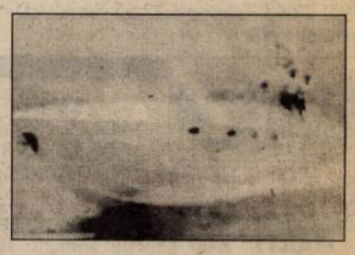

■ Instinct de detectiv

PE URMELE EVADAŢILOR, CU AVIONUL

Deşi are numai paisprezece ani şi o privire şugubeaţă şi candidă totodată, Raoul Stevens din Austin, Nevada, SUA, s-a specializat într-o singură zi pentru meseria de detectiv de mare clasă. Palpitanta lui istorie a plecat de la ambiţia de a învăţa, în premieră mondială, un cimpanzeu să... piloteze!

Jim Stevens, tatăl lui Raoul, deţine un avion de mic litraj, de două persoane. Fiul a reuşit, încă de la doisprezece ani, să cunoască manevrele principale, însoţindu-şi tatăl în curse cu durata de 1-2 ore. Pe de altă parte, unul din cei mai buni prieteni ai adolescentului este Gugu, un cimpanzeu de şase ani, considerat membru al familiei. În mai, anul acesta, Raoul şi-a pus în minte să-l şcolească pe Gugu în ale pilotajului, profitînd de absenţa părintelui de acasă.

Zis şi făcut. S-au urcat amîndoi în cabină, şi-au pus centurile şi p-aci ţi-e drumul. Au zburat fără probleme vreo jumătate de oră, cînd în staţia de emisie-recepţie se aude o voce de la dispeceratul poliţiei din Carson City. Era vorba de doi evadaţi de la un penitenciar, care erau daţi în urmărire pe o autostradă ce ducea spre nord. Interceptînd mesajul, Raoul abandonează dăscălirea cimpanzeului şi virează şi el spre nord. Coboară avionul la 300-400 de metri de sol şi porneşte în urmărire... Peste cîteva minute, zăreşte o maşină cu semnalmentele date de poliţie şi, după ce se joacă puţin la frecvenţele radio, intră în legătură cu oamenii legii. Le spune unde se află „vărgaţii", ţinîndu-se scai de coada lor. La un moment dat, fugarii îşi observă noul inamic. Unul din ei trage o rafală spre micuţul avion atingîndu-i rezervorul. Incendiul era iminent, dar Raoul nu-şi pierde cumpătul şi începe manevrele de aterizare forţată. Norocul său a fost că se afla în apropiere de aeroportul de serviciu din Birddin. Pilotul de paisprezece ani cere eliberarea pistei şi în mai puţin de un minut aterizează cu chiu, cu vai, deteriorînd aparatul, dar salvîndu-se. Şi el, şi Gugu. N-a trecut mult, şi evadaţii au fost prinşi, graţie indicaţiilor sosite nesperat de la aventurierul adolescent. Din păcate, recompensă primită n-a ajuns pentru remedierea avionului. După această întîmplare, Gugu a luat prima oară tranchilizante... *(P. Ioan)*

TV-MANIA ÎN LUMEA ANIMALELOR

Nu de mult, Bryan Jones, cercetător la Institutul Roselin, din Scoţia, a avut ideea să plaseze în faţa cuştilor dintr-o crescătorie de păsări televizoare care transmiteau timp de cîte zece minute zilnic imagini cu păsări sau cu hrană. Din clipa aprinderii televizoarelor, păsările lăsau orice dispută sau agresivitate, aşezîndu-se, cuminţi, să-şi urmărească emisiunea preferată. *„N-am măsurat consecinţele asupra producţiei de ouă* - spune Bryan Jones -, *dar dacă păsările sînt mai puţin anxioase, producţia ar trebui să crească..."*

Independent de acest experiment, o întîmplare petrecută în India, fără nici o regie, confirmă efectul benefic al emisiunilor de televiziune, în „îmblînzirea" caracterului unui animal cunoscut, de altfel, pentru agresivitatea şi „răutatea" lui: leopardul. În localitatea Chandigarh, din nordul Indiei, proprietarii unei case aflate în apropierea pădurii s-au trezit într-o dimineaţă, pe cînd îşi luau micul dejun în bucătărie, cu un zgomot neobişnuit ce venea din salon. Curiozitatea le-a fost repede satisfăcută, cînd au descoperit că în salon intrase un impunător leopard care, atras de emisiunea televizorului lăsat deschis, se instalase confortabil pe canapea pentru o vizionare optimă.

După cîteva ore petrecute în bucătărie, baricadată, stăpîna casei a putut să-şi reia în stăpînire apartamentul, după ce autorităţile, alertate telefonic, au reuşit să imobilizeze animalul cu o încărcătură tranchilizantă, expediindu-l la grădina zoologică. Probabil că pînă la „trezire" leopardul visa continuarea telenovelei de la vizionarea căreia fusese întrerupt. Oricum, cît a fost în locuinţă a fost un musafir cît se poate de cuminte şi civilizat, singura urmă pe care a lăsat-o după trecere prin salon fiind cîteva cărţi deranjate din bibliotecă. Probabil că, mai întîi, încercase să citească... *(M. Grigore)*

Săptămâna 30 noiembrie - 6 decembrie

tvr1

LUNI 12.00 TVR Info 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Primul val" (ep. 1) 21.50 Teatrul Național TV prezintă: „Enigma din testament" 22.55 Repriza a treia 23.55 Întîlnirea de la miezul nopții.

MARȚI 7.00 Cafeaua de dimineață 10.30 Kiki Riki Miki 13.00 Tele-Magazin 17.00 Spectacol de muziză pentru tineret 18.20 Concert extraordinar dedicat Zilei Naționale a României 20.00 Jurnal 21.45 Concert de muzică etno-pop 22.30 Dialog fără frontiere 23.45 Concert extaordinar: Spice Girls – Live, 1998.

BRUCE WILLIS
PRO TV,
marți, ora 20.30

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 17.00 Desene animate 17.30 Medicina pentru toți 18.10 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 22.10 Cinema '98 23.10 Cultura în lume 23.55 Rock Pop Bazar.

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '98 16.00 Convietuiri 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Infidelități" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Ai grijă de Jo Jo" 22.10 Cu ochii'n 4 23.00 Dintre sute de catarge 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 12.30 Convietuiri 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.00 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Frica de întuneric" (Anglia/Franța, 1991) 23.45 Cinematograful de noapte: „Păcate uitate" (SUA, 1995).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună-dimineața, de la... Timișoara și de la București! 8.30 Alfa și Omega 9.05 Disney 11.10 Film: „Muzica e viața mea!" (România, 1988) 13.00 A doua alfabetizare 14.30 Turnul Babel 17.45 Serial: „Echipa de intervenție" 18.30 Serial: „Sabrina, vrăjitoare la 16 ani" 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Dl. și dna Smith" 22.30 Filmele secolului - Colecția Warner: „Coma" (SUA, 1978) 0.25 Arena AS.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața de la... București! 9.05 Disney 10.45 Lumină din lumină 12.00 Viața satului 12.55 Fotbal: Oțelul Galați – Dinamo 15.45 **Moș Niculae la...** Video-magazin 18.45 Serial de călătorii 19.35 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Bărbatul casei" (SUA, 1995) 22.45 Telesport 22.55 Serial: „D-na King, agent secret" 0.30 Fotbal mondial 1998.

tvr2

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) 14.00 Convietuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Colac peste pupăză 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Credo 22.00 Film: „Familia Cordier: Judecător și polițist - O voce în noapte" (Franța) 23.30 S.O.S. Patrimoniul!

MARȚI 8.00 Desene animate 10.00 Cinci decenii într-o zi – O prezentare a istoriei României în imagini-document 20.00 Film: „Pădurea spînzuraților" (România, 1965) 22.40 Școala vedetelor.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 8.00 Desene animate 11.30 Mapamond (r) 13.30 Ecclesiast '98 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Contemp-art 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Călătorie în timp" (SUA, 1991) 23.40 Meridianele dansului.

„SUNSET BEACH"
TVR 1,
ora 19.00

JOI 6.00 România, ora 6 8.00 Desene animate 10.30 Cinema '98 (r) 11.15 Cultura în lume (r) 13.00 Medicina pentru toți (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.10 Față în față cu autorul 20.10 Serial: „Natacha" 22.00 Cinematograful de artă: „Luminile Nordului" (SUA, 1979) 23.30 Lumea sportului.

VINERI 6.00 România, ora 6 8.00 Desene animate 11.30 Timpul Europei (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive românești 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Vînare de vînt 22.00 Time out 22.35 Serial: „Căderea vulturilor" 23.30 Convietuiri.

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Cronica africană 9.30 Pas cu as 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Timișoara 12.00 Volei feminin: Rapid București – Steaua Roșie Belgrad 14.00 Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Tradiții 19.30 Retro TV 20.30 Teatrul Național TV prezintă: „Lewis și Alice" de Michel Suffran și Martine de Breteoil 2.10 Ateneu 23.10 Panoramic jazz.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Cronica africană 10.30 Cinematograful vremii noastre: „O proiecție Méliès" (IV) 11.30 TVR Iași 4.00 Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" 15.35 Desene animate 6.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 9.45 Clepsidra cu imagini 21.00 Sportmania 24.00 Reîntîlniri muzicale.

PRO TV

LUNI 7.00 Desene animate 8.00 Pîine și PRO TV 10.00 Serial: „Incredibila aventură a Robinsonilor" 13.00 Serial: „Soțul și soția" 13.30 Serial: „Harriet" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.30 Riști și cîștigi 19.00 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Roxanne" (SUA/Canada 1987) 22.30 Serial: Seinfeld" 23.30 Audiența națională 2.00 Serial: „Nemuritorul".

MARȚI 7.00 Desene animate 8.00 Pîine și PRO TV 10.00 Abracadabra 13.00 Serial: „Soțul și soția" 13.30 Serial: „Harriet" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Greu de ucis III" (SUA, 1995). Cu: Bruce Willis, Jeremy Irons 23.00 Serial: „Louis și Clark" (ep. 1) 0.30 Serial: „Nemuritorul" 1.15 Serial: „Vărul din străinătate" 1.45 Serial: „Grace" 2.15 Serial: „Cheers" 2.45 Serial: „Taxi" 3.15 Film: „Marea Cargaselor" (SUA, 1993).

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Fiica oceanului" 13.00 Film: „Păcate capitale" 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „J.R. se întoarce" 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro și contra 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Dincolo de lege" (SUA, 1993) 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Nikita" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.00 Întîlnire cu presa 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Pauly" 13.00 Film: Lista neagră". Cu: Robert De Niro 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Urmărire generală 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Efecte speciale" 21.30 Film: „Scheletul" (SUA, 1996) 23.50 Serial: „Poltergeist" 0.45 Serial: „American Gothic" 1.30 Serial: „Nemuritorul" 2.15 Serial: „Detectivi de elită".

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Incredibila aventură a Robinsonilor" 10.10 Film: „Inelul cu cap de dragon" 11.00 ProMotor 12.00 Serial: „Accapulco Heat" 13.00 Serial: „Soțul și soția" 13.30 Serial: „Harriet" (ultimul ep.) 14.00 Alo, Generația PRO 16.20 Lumea filmului 17.30 Serial: „Conan" (ultimul ep.) 18.30 Te uiți și cîștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiștii" 21.00 Serial: „Academia de poliție" 22.00 Film: „Beethoven " (SUA, 1992). 0.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.00 Serial: „Nemuritorul" 1.45 Serial: „Efecte speciale" 2.30 Serial: „Crimă cu premeditare" 3.15 Serial: „Suspect de crimă".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Serial: „Doctor în Alaska" 13.05 Serial: „Soțul și soția" 13.35 Serial: „Kelly Kelly" (ep. 1) 15.00 Serial: „Benny Hill" 16.00 Serial: „Al șaptelea cer" 17.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Concurs de muzică pop 23.00 Procesul etapei 1.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.30 Serial „Nemuritorul" 2.15 Serial: „Legea lui Shannon" 3.00 Serial: „Se întîmplă în Waikiki".

acasa

LUNI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" (ep.1) 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Hat-trick 0.30 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 1.15 Film: „Proces împotriva uitării" (SUA, 1991).

MARȚI 7.00 – 9.30 Reluări 10.00 Film: „Povestea dragostei" (România, 1977) 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „O ultimă vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Ciprian Porumbescu" (România) 1.10 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 2.00 Film: „Portretul" (SUA, 1993). Cu: Gregory Peck.

MIERCURI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Masca de argint" (România) 0.40 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 1.30 Film: „Dă sonorul mai tare!" (SUA, 1990). Cu: Christian Slater.

AL PACINO
TELE 7 abc,
duminică, ora 21.40

JOI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Mere roșii" (România, 1976) 0.15 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 1.00 Film: „Cantonierul" (SUA, 1992).

VINERI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „ Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „B.D. în alertă" (România, 1971) 0.30 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 1.15 Film: „Fiul răzvrătit" (SUA, 1990).

SÎMBĂTĂ 7.00 - 14.45 Reluări 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „ Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 21.00 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „La capătul liniei" (România, 1983) 1.45 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes".

DUMINICĂ 11.00 Sport la minut 11.25 Fotbal american 12.00 Tenis după Năstase 14.45 Marlboro Adventure Team 15.30 Fotbal: Il Calcio 17.30 Golazo 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Fotbal Spania 22.30 Film: „Danielle Steel's: În căutarea fericirii" (SUA, 1996) 0.00 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 0.45 Film: „Timpul ucide dragostea" (SUA, 1982).

antena

LUNI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.30 Film: „Fermierii" (SUA, 1990) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foișorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cuiul din pantof 1.10 Serial: „Puterea banilor".

MARȚI 6.55 Agenția de presă (r) 9.00 Dimineața devreme 12.00 Fotbal: Toyota Cup - „Vasco Da Gamna – Real Madrid" 14.00 Români pentru români 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Jaguarul" (Franța, 1996). Cu: Jean Reno, Patrick Bruel 23.35 Schimbul de noapte 1.10 Serial: „Puterea banilor" 5.40 Serial: „Sirenele".

MIERCURI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Zori întunecați" (SUA, 1997). Cu: Lorenzo Lamas 23.35 Prezentul simplu 0.35 Vedete în papuci 1.10 Serial: „Puterea banilor" 5.40 Serial: „Sirenele".

JOI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Printre rînduri 0.35 Serial: „Puterea banilor" 5.40 Serial: „Sirenele".

VINERI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 12.30 Serial: „Omul cu o mie de fețe" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Hombres" 15.20 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatița 4" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Inspirația Carolinei" 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 21.00 Film: „Tot înainte... printre ruine" (Marea Britanie, 1975) 23.35 Serial: „Twin Peaks" 0.30 Film erotic: „Limbajul trupului 4" 6.10 Serial: „Sirenele".

JRAN-CLAUDE VAN DAMME
PRIMA TV,
joi, ora 20.30

SÎMBĂTĂ 7.00 Agenția de presă 9.00 Desene animate 10.00 Între prieteni 11.30 Mileniul III 13.30 Serial: „Fete de provincie" 14.30 Fotbal: Steaua București – Astra Ploiești 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Nash Bridges" 21.00 Film: „Secretele ucid" (SUA, 1996) 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „ Emanuelle în jurul lumii" (Italia, 1977).

DUMINICĂ 7.10 Serial: „Pe cont propriu" (r) 8.00 Spirit și credință 9.00 Teo și Mircea Șou 12.20 Serial: „Jandarmul la plimbare" (Franța, 1970) 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Serial: „A treia planetă de la Soare" 20.00 Film: „Super-polițiștii din Miami" (SUA, 1985). Cu: Bud Spencer 21.45 TeleEurobingo 22.50 Fotbal Club la Antena.

prima

LUNI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Sister, Sister" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Babycakes" 22.00 Serial: „Just Shott Me" (ep.1) 23.00 Premier League Match & Highlights.

MARȚI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Sister, Sister" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Brooklyn South" (ep.1) 21.30 Documentar 23.00 Ultima ediție.

MIERCURI 6.00 Primă oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Sister, Sister" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Comisarul Rex" (ep.1) 21.30 Serial: „CI5: profesioniștii" (ep.1) 23.00 Ultima ediție.

JOI 6.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Sister, Sister" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Cyborg" (SUA, 1989). Cu: Jean-Claude Van Damme 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Ultima ediție.

VINERI 6.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.00 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.00 Serial: „Sister, Sister" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Allan Quaterman & The Lost City of Gold" (SUA, 1987) 22.30 Film: „Trial By Fire" (SUA, 1995) 0.00 Erotic Confessions 1.00 Film: „Visitors Of The Night" (SUA, 1995).

SÎMBĂTĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „ Malcolm & Eddie" 10.30 Serial: „Sister, Sister" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 13.00 Sport magazin 15.00 Serial: „Silk Stalkings" 16.00 Serial: „Pămîntul. Bătălia finală" 18.00 Focus 18.30 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Harlem Nights" (SUA, 1989). Cu: Eddie Murphy 22.00 Real TV 23.00 Fotbal: Premier League.

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „ Malcolm & Eddie" 10.30 Serial: „Sister, Sister" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 15.00 Serial: „Family Ties" 15.30 Film: „Caravans" (Iran/SUA) 18.00 Focus 18.30 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Moartea lui Adolf Hitler" 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Fotbal: Middlesborough - Newcastle.

TELE 7 abc

LUNI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „Falcon Crest" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 23.30 Serial: „Kung Fu II".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.10 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „Falcon Crest" (ultimul ep.) 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Misiune imposibilă" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 22.45 Serial: „Renegatul" 23.35 Serial: „Secția de poliție".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" (ep.1) 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Misiune imposibilă" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 23.30 Serial: „Kung Fu II".

JOI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.10 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „ O singură viață" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Misiune imposibilă" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Roseanne" 22.50 Serial: „Renegatul" 23.40 Serial: „Secția de poliție".

VINERI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „ O singură viață" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Dosarele Rockford" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Roseanne" 22.30 Serial: „Cobra".

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 10.30 Automania 13.00 Studioul Tudor Vornicu 16.10 Magazinul femeilor 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Serial: „Lumi paralele" 21.30 Film: „Phase IV" (SUA, 1974) 1.00 Serial: „Pointman".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 9.55 Serial: „Incredibilul Hulk" 14.50 Drumuri printre amintiri 15.30 Film: „Viziunea morții" (SUA, 1991) 18.00 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.40 Film: „Nașul II" (SUA, 1972). Cu: Al Pacino, Robert De Niro 1.10 Gala TELE 7.

„COLIVIA DE AUR"
ANTENA 1,
Ora 18.00

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

LUMEA FILMULUI

...şi... tatumania

Béatrice Dalle

Johnny Hallyday

Stephanie de Monaco

În ultimii ani, după cum probabil mulţi dintre noi au remarcat, tatuajul s-a insinuat ca un virus în cetatea filmului, contaminînd, prin puterea lui miraculoasă de seducţie, din ce în ce mai mulţi regizori şi actori. Nu puţine sînt filmele în care tatuajul e folosit pentru a sugera sau pentru a accentua o anumită trăsătură de caracter a personajului, mediul din care provine sau în care trăieşte la un moment dat, o anumită etapă sau experienţă din viaţa lui personală, temperament, grad de cultură, apartenenţa la o anumită grupare, sectă etc., etc. Vă amintiţi „Promontoriul groazei"? Sadicul criminal interpretat de Robert De Niro avea fiecare centimetru pătrat din suprafaţa epidermei sale folosită pentru a etala în culori ţipătoare şi contururi groase un fel de poveşti ale propriei existenţe, trăite sub semnul violenţei, al

Tommy Lee

urii şi al răzbunării. Imaginea lui Woody Harrelson din „Născuţi asasini" înfioară, la rîndul ei, nu numai datorită craniului ras şi a arsenalului de arme cu care personajul este blindat, ci şi a tatuajelor de pe piept ce induc sentimentul de agresivitate dezlănţuită, în special prin cei doi şerpi ce îşi lansează unul spre celălalt veninul. Membrii grupului de motociclişti condus de Lance Henrickson - satanişti ce terorizează locuitorii unui întreg oraş (din filmul „Stone Cold") - au aspect de rock-eri în varianta sa hard, asezonată din abundenţă cu tatuaje simbolizînd maleficul.

Toate aceste versiuni - şi nu sînt singurele - se apropie însă de ceea ce - în memoria colectivă - a reprezentat mult timp tatuajul: un apanaj al anumitor categorii sociale, de-

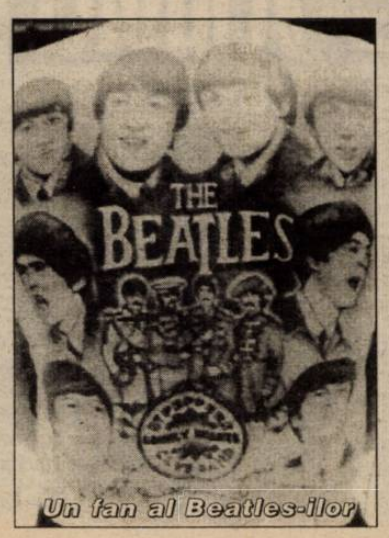

Un fan al Beatles-ilor

loc de invidiat - puşcăriaşi, hamali, marinari soldaţi etc...

Dar atitudinea faţă de tatuaj s-a schimbat mult; considerat cîndva un fel de semn distinct purtat de o persoană stigmatizată, acesta s-a impus în ultima vreme ca element decorativ, cu semnificaţii multiple, ca o repunere în valoare a sensului său iniţial. Cei ce-l adoptă îşi propun fie să stîrnească fantezia şi curiozitatea, fie să şocheze, ori să emită mesaje nuanţate, ambigue, aluzive, sau cîte ceva din toate acestea la un loc. Sub această formă tatuajul a cucerit cu precădere lumea show-biz-ului. Starurile (actori de film şi vedete rock) nu exită să-şi imprime pe piele desene colorate, menite, după cum ei înşişi mărturisesc, să le sublinieze una sau mai multe din trăsăturile felului lor de a fi: feminitate, romantism, virilitate, agresivitate, simţ al umorului...

Dintre personalităţile feminine ale scenei şi ecranului, se pare că cea mai înfocată adeptă a tatuajului este Cher, care deţine o întreagă colecţie de imagini risipite ici-colo pe epiderma sa, retuşată periodic de chirurgii plastici. Insecta fără nume, lungă de 40 de centimetri şi informă, de pe braţul stîng oripilează, în timp ce fluturele ce-şi etalează aripile pe ambele fese naşte comentarii picante. În tinereţe, adeptă a mişcării hippy, Melanie Griffith este acum „un fan" al tatuajului; ca şi Cher, ea şi-a decorat aceeaşi zonă intimă a corpului cu un desen, dar a considerat ca fiind mult mai sexy şi mai amuzant să-şi orneze cu o pară galbenă numai o fesă. Planturoasa şi provocatoarea Beatrice Dalle a optat pentru un tatuaj plasat între sîni, reprezentînd un şoricel speriat, grăbit să iasă din decolteu, la vedere, neştiind că pe umărul actriţei îl pîndeşte un liliac cu aripile desfăcute. Cu sînge rece, dar şi cu

umor, Nicolas Cage şi-a dorit pe spate, bine prinsă de piele, o şopîrlă cu joben. Mickey Rourke şi-a tatuat braţele cu fel de fel de imagini, cea mai dragă fiindu-i însă cea cu însemnele Harley Davidson. Printre tatuajele lavabile pe care Robert De Niro le purta „ocazional" în „Promontoriul groazei" se afla şi unul „personal" şi fără moarte, o panteră neagră, pe care şi-a inscripţionat-o pe braţul drept încă din 1973. Tînără, încă nedesprinsă total de sub aripa tatălui, Alison Eastwood, fiica lui Clint Eastwood, n-a rezistat nici ea tentaţiei modei, dar a ales un desen mai inocent: un trandafir.

Vedetele muzicii rock sau pop sînt campioane în materie de tatuaje. Lenny Kravitz, Johnny Halliday, Mick Jagger, David Bowie - deşi cu state vechi (unii dintre ei) la acest capitol - sînt totuşi „mici

Alison Eastwood

copii" pe lîngă Axl Rose care a ajuns să semene cu un atlas de floră şi faună, în timp ce Tommy Lee, faimosul ex-soţ al Pamelei Anderson, şi-a transformat aproape jumătate din suprafaţa corpului într-un adevărat imprimeu, ce poate rivaliza cu marile creaţii ale caselor de modă.

Mania tatuajelor a pătruns şi în casele regale sau prezidenţiale. Prinţesa Stephanie de Monaco a abandonat desuetele bijuterii grele de familie, preferînd să-şi decoreze încheietura mîinii stîngi cu o „brăţară-tatuaj". Unul dintre bărbaţii cei mai rîvniţi din lume, descendent al familiei Kennedy -

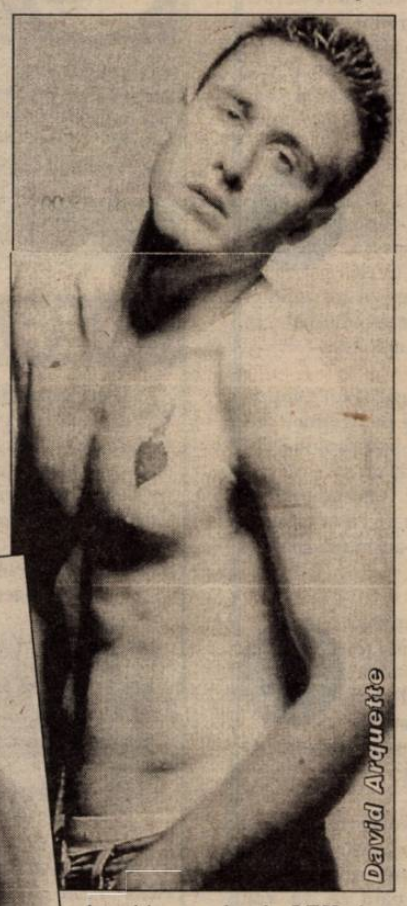
David Arquette

bănuiţi, e vorba de J.F.K. jr. - n-a rezistat nici el în faţa ispitei şi a ales un semn de treflă, căruia i-a destinat un loc f.f. intim.

Bineînţeles că, de pe ecrane, de pe scene, din paginile revistelor de senzaţie, tatuajele au coborît în stradă, pe epiderma tinerilor sau mai puţin tinerilor, oricum a muritorilor de rînd. Ei copiază mania vedetelor de a-se împodobi cu tatuaje şi, de multe ori, îşi imortalizează chiar idolii pe propria lor piele. Tricourile inscripţionate s-au banalizat, epiderma este acum „suportul" ideal pentru desenele multicolore.

Ce mai, tatuajul este la modă şi, ca orice modă, face ravagii. Dar, atenţie, moda e trecătoare, în timp ce „incizia" cu cerneluri colorate e pe viaţă.

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

GROS-PLAN

◆În Statele Unite, Gillian Anderson face publicitate produselor semnate de Emanuel Ungaro.

◆*O cutiuţă de medicamente*, recuperată din lada de gunoi a Madonnei, a fost vîndută la New York ca şi cum ar fi fost vorba de un obiect de preţ, contra sumei de 700 de dolari.

◆*Actriţa Alessandra Martinez*, soţia regizorului Claude Lelouch, este de curînd mamă. Pentru ea, acesta este primul copil, în timp ce pentru mai vîrstnicul ei soţ... al şaptelea.

◆*Mel Gibson* nu se dezminte cînd spune că nu are stofă de sex-simbol, fiind un familist convins. Soţia sa, Robyn, după 18 ani de căsătorie, îi va dărui lui Mel Gibson un al şaptelea copil. Ceilalţi şase au vîrste cuprinse între 6 şi 17 ani. În glumă, presa străină spune că familia Gibson pariază deja pe succesul „Armei *foetale* nr.7".

◆Pentru Richard Gere - după cum insinuează destul de des presa occidentală - omul care îi inspiră cele mai profunde sentimente în ultimul an este... Dalai-Lama. Nu întîmplător, el a neglijat întrucîtva proiectul său de căsătorie cu Carrey Lowell, de care spunea că este îndrăgostit, şi a încetinit chiar şi activitatea de pe platourile de filmare, pentru că se implică, în cea mai mare parte a timpului, în acţiunile militante pentru Tibet. De altfel, Gere ocupă un rol important în cadrul acestei mişcări, fiind preşedintele Campaniei internaţionale pentru Tibet.

◆Whoopy Goldberg e pe cale să devină bunică. Fiica sa, în vîrstă de numai 14 ani, îi pregăteşte acest nou statut, de vreme ce este însărcinată.

◆Celebrul cuplu Nicole Kidman - Tom Cruise şi-a petrecut ultimii doi ani la Londra, unde au lucrat la ultimul lor film, „Eyes Wide Shut". În paralel cu această activitate, frumoasa roşcată a avut şansa de a obţine rolul unei prostituate, sumar îmbrăcate, din piesa erotică „The Blue Moon", montată într-unul din teatrele londoneze. Succesul ei a fost enorm, cîştigul - de 500 de dolari reprezentaţia, iar sentimentul de a fi cucerit „pe viu" şi bătrînul continent, pe măsură. Toate bune şi frumoase, dacă „micul" Tom nu ar fi fost muşcat de... gelozie. Dar criza lui a fost repede înăbuşită de irezistibila lui soţie-călău.

◆La sfîrşitul lunii septembrie, pe cînd realiza o scenă din „Man on the Moon", film regizat de Milos Forman, Jim Carrey a suferit o puternică lovitură din partea partenerului său de joc, un luptător de catche, care l-a pus la podea, fără suflare. Actorul a fost de urgenţă transportat la un spital din Los Angeles, pentru a primi asistenţă medicală. Interesant este faptul că personajul interpretat în film de Jim Carrey, inspirat din realitate, a fost cu adevărat „băgat în spital" de o lovitură aplicată de un luptător de cache, în urmă cu 16 ani.

HOROSCOP
30.11 - 6.12

BERBEC (21.03 - 20.04): Două veşti bune, la începutul intervalului, vă vor da o motivaţie în plus pentru o activitate susţinută în mediul profesional. O ştire va fi despre bani (pentru viitorul apropiat), iar cealaltă despre o posibilă promovare sau creştere de salariu. Pe de altă parte, în mediul familial sînt posibile divergenţe trecătoare, datorate unor opţiuni financiare diferite.

TAUR (21.04 - 21.05): Cel mai interesant aspect al săptămînii pare să fie cel afectiv-emoţional. Curba cu pricina prezintă oscilaţii ce demonstrează fie că o persoană apropiată vă dezamăgeşte, fie că v-aţi pus prea mari speranţe în legarea unei noi punţi sentimentale (cu un Berbec sau Capricorn). Curba financiară staţionează la un nivel modest, apoi creşte vertiginos (vineri).

GEMENI (22.05 - 21.06): Nimic palpitant în constelaţia dv., astrele parcă vă menajează psihic pentru o încercare (o situaţie delicată) cu care vă veţi confrunta curînd. Sub influenţa capricioasei Luni, sînt posibile excese temperamentale în mediul profesional, dar fără nici o urmare demnă de remarcat. În general, dominantă este serenitatea cu care priviţi viaţa şi tachinările ei inevitabile.

RAC (22.06 - 22.07): Curba financiară parcă vrea să se joace cu nervii dv, ba coborînd periculos sub normal, ba urcînd spre zări de Soare pline. Asta poate însemna că veţi parcurge o situaţie de jenă materială, urmată de o adevărată „lovitură", primind o sumă deloc neglijabilă (joi, vineri). În sfera sentimentală, se poate să străbateţi o situaţie de criză, orgolii nestăpînite la timp.

LEU (23.07 - 22.08): Din ce în ce mai mult vă presează unele datorii financiare, dar şi morale. Timpul trece şi rezolvarea acestor probleme întîrzie. Se pare, totuşi, că sub influenţa benefică a lui Jupiter veţi găsi acum mijloacele prin care să ieşiţi cu obrazul curat din această situaţie. Miercuri sau joi primiţi bani, însă şi o veste foarte bună, de viitor, tot despre bani.

FECIOARA (23.08 - 21.09): În constelaţia dv., Venus şi Marte sînt puse pe hartă şi, drept consecinţă, lucrurile nu par să meargă ca pe roate nici în dragoste, nici în mediul profesional. Contradicţii de principiu vor exploda la serviciu, iar în familie pot ieşi scîntei dacă nu veţi da dovadă de tact şi înţelepciune. Pe de altă parte, în weekend este foarte probabilă o întîlnire simandicoasă.

BALANŢA (22.09 - 22.10): O bucurie şi un ghinion vor umple această săptămînă destul de agitată - din toate punctele de vedere. Vestea senină provine din domeniul financiar, cînd cineva vă dă de ştire că veţi primi o sumă importantă de bani. Ghiniounul se naşte în mediul profesional; din neglijenţă, se pare că veţi rata o ocazie bună de afirmare. Dar nu vă necăjiţi, n-au intrat zilele-n sac!

SCORPION (23.10 - 21.11): Există o neconcordanţă între poziţia lui Mercur şi cea a Soarelui, fapt care ne face să credem că va fi o perioadă mai puţin fastă din punct de vedere financiar. Oricare ar fi adevărul, ar fi mai prudent să amînaţi, deocamdată, investiţiile importante. Din fericire, nu se va ivi nici o situaţie presantă. O veste excelentă de departe, sîmbătă sau duminică.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Toate bune şi la locul lor în constelaţia dv. Armonia astrelor vi se transmite şi dv., generîndu-vă bună dispoziţie şi poftă de muncă. Într-adevăr, se pare că vă veţi implica cu mult elan în multe probleme şi le veţi rezolva aproape pe toate. Dinamismul dv. molipsitor va avea consecinţe fericite, în plan financiar, în viitorul apropiat.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Caracteristicile principale ale săptămînii sînt inspiraţia şi creativitatea. Veţi duce la bun sfîrşit un proiect cu care vă „chinuiţi" cam de multişor, şi veţi reuşi, sub influenţa benefică a lui Jupiter, să faceţi planuri realiste şi profitabile. Marţi sau miercuri veţi primi bani, însă nu o sumă care să vă străpungă buzunarele. „Lovitura" se tot amînă...

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Cel mai interesant aspect al intervalului este cel material. Se pare că Mercur - acum aliat de nădejde - va determina o îmbunătăţire simţitoare a bugetului dv. şi că vă veţi achita toate datoriile. Pe de altă parte, curba psihicului staţionează la un nivel foarte înalt, ceea ce semnifică faptul că sînteţi îmbrăţişat de cel mai fertil optimism.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Din fericire, o parte din vise se vor confirma acum - în primul rînd cele legate de situaţia profesională. Lucrurile stau ca pe roze la serviciu şi schimbările în bine vor avea urmări financiare palpabile peste două-trei săptămîni. În mediul familial, nu sînt excluse controverse aprinse legate de situaţia materială, dar nu va fi dect un foc de paie.

Grădina
micul nostru Paradis

Ciclama (Cyclamen persicum)

În lunile de toamnă şi, mai ales, de iarnă, florăriile abundă de ciclame. Preţurile lor sînt accesibile în comparaţie cu al altor plante, motiv pentru care mulţi o cumpără pentru cadouri sau pentru decorareă propriilor case, îndeosebi în preajma zilelor de sărbătoare. Dacă sînt bine îngrijite, ciclamele înfloresc permanent, aducînd o notă de prospeţime încăperilor în care sînt aşezate. Deşi florile par de gheaţă, nu numai cele albe, ci şi cele roz, roşii sau violet, ciclama inspiră căldură, bucurînd totodată privirea. „Orgolioasă", nu suportă să fie amplasată în imediata vecinătate a altor plante, preferînd... singurătatea, spaţiul aerisit, semi-răcoros. Îi merge foarte bine dacă e aşezată într-un balcon, verandă sau hol luminos, închise cu sticlă, dar şi într-un living sau o sufragerie, fără exces de căldură, ori pur şi simplu între geamuri, dacă spaţiul permite.

În plină perioadă de înflorire, necesită multă apă, dar e de preferat ca ghiveciul să fie scufundat la două-trei zile, timp de jumătate de oră, într-un alt vas cu apă, pentru ca planta să absoarbă exact cantitatea de care are nevoie. La două săptămîni i se poate aplica şi îngrăşămînt în apa de udat. Frunzele şi florile ofilite se rup de la rădăcină, pentru a se evita putrezirea.

Cînd planta încetează să mai înflorească, se curăţă de toată uscătura, se lasă însă bulbul în pămînt şi ghiveciul se aşază într-un spaţiu răcoros (ideal -12°C). Abia spre sfîrşitul lunii mai udările redevin normale. Atunci planta se trezeşte din nou la viaţă, încep să-i apară frunze noi şi se dezvoltă. Dacă reuşiţi să o faceţi să trăiască pînă atunci, în timpul verii amplasaţi-o în spaţiul cel mai răcoros de care dispuneţi, la lumină filtrată, şi asiguraţi-i o umiditate crescută. *(A. Popescu)*

Utile

Covoarele persane se curăţă şi capătă strălucire dacă se şterge întreaga suprafaţă cu varză proaspătă tăiată în jumătăţi sau sferturi. Cînd varza s-a murdărit se îndepărtează stratul murdar şi se continuă curăţirea.

Covoarele se mai pot curăţa presărînd pe suprafaţa lor sare de bucătărie fină după care se înlătură sarea cu o mătură opărită într-o soluţie fierbinte de apă bine săpunită. Imediat după ce s-a murdărit, mătura se opăreşte din nou în soluţie.

Locurile de culoare deschisă de pe covor se pot albi ştergîndu-le cu un tampon înmuiat în apă (un litru) la care s-a adăugat apă oxigenată 3% (o linguriţă) şi amoniac concentrat (1/2 linguriţă). Se clăteşte apoi locul cu o cîrpă muiată în apă la care s-a adăugat oţet.

Ciucurii covorului se zburlesc? Pensulaţi-i cu albuş de ou crud, îndreptaţi-i şi lăsaţi-i să se usuce.

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:
Albul mută şi cîştigă

ALEHIN - FELDT, 1916

1. C1?! R:f7 (1... Dc8 2. D:e6 Rf8 3. Cd6 N:d6 4. N:d6 + etc. Dacă după 2. D:e6 Nf8 3. Ch6 ++ Rh8 4. Dg8 +! C:g8 5. C!7 mat) 2. D:e6+!! Rg6 (2... R:e6 3. Cg5 mat) 3. g4! şi mat imparabil prin 4. Ch4 + sau 4. N:f5 +. Mai trebuie adăugat că Alehin a efectuat această combinaţie într-un simultan de partide "oarbe"...

DERAPAJUL 3

Unii specialişti recomandă *ca la rulaje pe drumuri cu aderenţă precară, această distanţă să fie de 2-4 ori mai mare decît cea păstrată în timpul verii. Aceasta din urmă se stabileşte admiţînd în mod convenţional că fiecare km/h impune un metru distanţă. Alţi specialişti afirmă că o astfel de recomandare este mult prea acoperitoare şi duce la lungirea exagerată şi inutilă a coloanei de maşini aflate în trafic.*

Pe 4 roţi

Experienţa arată că, în mod normal, este suficientă păstrarea unei distanţe de 1,5-2,5 V (m) (unde V este viteza maşinii la rulajul pe polei). Dacă, de exemplu, se circulă cu 20 km/h, distanţa recomandabilă este de 30-50 m.

O menţiune specială trebuie totuşi făcută: în cazul în care se rulează în spatele unui vehicul ale cărui roţi sînt prevăzute cu lanţuri sau pneuri cu ştifturi, distanţa de securitate trebuie mărită într-adevăr de 3-4 ori faţă de viteza maşinii, deoarece spaţiul de frînare al acestor vehicule este de 3-4 ori mai mic decît acela al maşinilor echipate cu pneuri normale sau fără lanţuri antiderapante.

Starea tehnică *a maşinii poate influenţa hotărîtor comportamentul autovehiculului la rulajul pe polei şi gheaţă. O stare tehnică necorespunzătoare, complet insesizabilă pe timp de vară, poate conduce la derapaj, datorită nesimultaneităţii intrării în funcţie a frînelor şi a neuniformităţii efortului de frînare la roţile aceleiaşi punţi. Mai mult decît atît, chiar şi decalajul dintre momentele începerii acţionării frînelor cînd se eliberează pedala de frînă poate provoca derapajul, amănunt căruia nu i se acordă prea mare importanţă, din păcate, la lucrările de revizie tehnică.*

Intrarea roţilor în derapaj este favorizată şi de proasta stare tehnică a repartitorului de frînare. Dacă vehiculul nu este încărcat la capacitatea normală iar pîrghia repartitorului este blocată în poziţia de sarcină totală, atunci, la o frînare uşoară, roţilor din spate li se transmite un efort de frînare mai mare decît cel normal şi aceasta se blochează făcînd ca maşina să intre în derapaj.

Prof. dr. ing. MIHAI STRATULAT

(Va urma)

Scrisori primite

Niculeascu Valentin, Iaşi: Informaţia pe care o deţineţi este exactă. Acele broaşte ce trăiesc în zona Caraibelor reuşesc să facă salturi de peste zece metri, întrecînd astfel multe genuri de maimuţe. Natura le-a înzestrat cu muşchi puternici pentru a se putea adăposti noaptea în copaci, departe de prădătorii lor tradiţionali, şi pentru a coborî dimineaţa după hrană, în mediu umed.

Smarandache Victoria, Bucureşti: Vă mulţumim pentru aprecieri şi observaţii. Scrieţi-ne mai des.

Dumitru Sasu, Reşiţa: Informaţiile despre reapariţia pirateriei în zona arhipelagului Filipine şi, în general, în zona Asiei de sud-est sînt reale, însă amploarea lor este departe de activitatea legendarilor corsari ai secolului trecut. Sînt vizate în primul rînd transporturile de materii prime industriale, dar se produc şi răpiri de personalităţi ce se aventurează cu navele proprii.

Dan Demetriad, Bucureşti: Consumarea sistematică a ceaiului negru reduce riscul producerii comoţiei cerebrale - fapt atestat ştiinţific.

Simion Constantin, Buhuşi: Credem că, totuşi, e o pură întîmplare faptul că Bill Clinton a ridicat o femeie la gradul de general cu trei stele - prima din istoria tuturor armelor din SUA. Este vorba de Carol Mutter. Nu există dovezi care să ateste că doamna general a trecut prin Salonul oval.

Radu Stelian, Babadag: În 1999, statuia „Leul" din Bucureşti va împlini 70 de ani de la inaugurare, care s-a produs la 29 iunie 1929. Opera aparţine sculptorului Spiridon Georgescu.

Dinu Caraculescu, Bucureşti: Atolul cu cea mai mare suprafaţă de uscat se numeşte Christmas (Crăciun), are 477 kmp şi este situat în zona Pacificului central, la nord de Ecuator.

Rubrică realizată de **PAUL IOAN**

Ipoteca

Potrivit art.1746 Cod civil „ipoteca este un drept real asupra imobilelor afectate la plata unei obligaţii". Aceasta înseamnă că prin constituirea unei ipoteci se garantează plata unei obligaţii, garanţie care poate fi numai imobiliară, în sensul că numai bunurile imobile pot fi ipotecate.

Ipoteca nu comportă deposedarea celui ce o constituie.

Ipoteca poate fi de două feluri: convenţională şi legală.

Ipoteca este convenţională atunci cînd ia naştere din convenţia părţilor, cu formele prevăzute de lege.

Pentru constituirea ipotecii convenţionale este necesar ca cel ce constituie să aibă capacitatea deplină de exerciţiu, avînd capacitatea de a înstrăina imobilul.

Ocrotitorul legal - părintele sau tutorele - nu poate garanta cu un imobil al minorului, datoria altei persoane.

Ipotecarea unui bun al minorului pentru garantarea unei obligaţii proprii a acestuia se poate face numai cu încuviinţarea prealabilă a autorităţii tutelare.

Cel ce constituie ipoteca trebuie să aibă calitatea de proprietar actual al bunului. Bunurile viitoare ale debitorului nu pot forma obiectul unei ipoteci.

Sub sancţiunea nulităţii absolute ipoteca convenţională trebuie să fie încheiată prin înscris autentic.

Sub aceeaşi sancţiune a nulităţii este prevăzută şi obligaţia de specializare în actul de constituire a ipotecii, în sensul că trebuie să fie determinată atît asupra imobilului afectat de garanţie cît şi asupra valorii creanţei garantate.

Ipoteca este supusă principiului publicităţii, ceea ce presupune înscrierea ipotecii în registrul de transcripţiuni şi inscripţiuni imobiliare sau, după caz, în cartea funciară de la Judecătoria de la locul situării imobilului.

Numai prin înscriere ipoteca devine opozabilă faţă de terţi şi, tot astfel, se marchează rangul de preferinţă al ipotecii. Importanţa rangului ipotecii constă în faptul că între doi creditori de rang diferit, cel cu rang prioritar, deci cel ce a înregistrat-o mai întîi, va avea dreptul să se despăgubească integral din preţul imobilului ipotecat, numai apoi, şi din ceea ce rămîne urmează a fi chemat să se despăgubească creditorul ipotecar de rang subsecvent.

Debitorul poate înstrăina bunul ipotecat, care se va strămuta însă către noul dobînditor, grevat de această ipotecă, cu condiţia ca ipoteca să fi fost conservată prin inscripţia prevăzută de lege.

Creditorul ipotecar care şi-a conservat dreptul prin inscripţia ipotecară are dreptul să urmărească bunul în mîna oricui s-ar găsi.

Dacă datoria a fost achitată în întregime ipoteca rămîne fără obiect, iar înscrierea ei trebuie să fie ştearsă (radiată) care se realizează prin facerea unei menţiuni în registrul în care s-a făcut înscrierea.

Neli Păduraru *vă răspunde pe teme* **JURIDICE**

Gheață

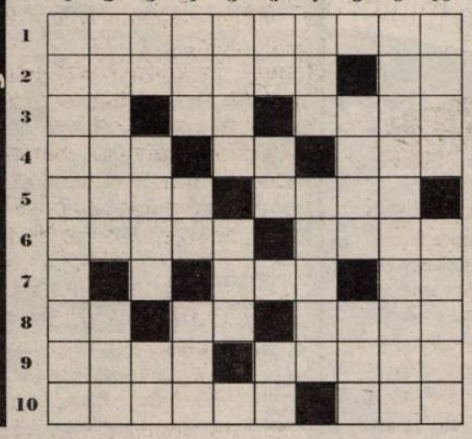

ORIZONTAL: 1) De gheață (fig.). 2) Poetă română, autoarea titlului „Albine de gheață" (Mara) - Din gheață! 3) Mese! - Cant! - Masivul ghețurilor nordice (pl.). 4) Toiul ablațiunii! - Începe înghețul! - Rîu în Rusia. 5) De la gheață - Poveste. 6) Poet interbelic, autorul titlului „Seară de îngheț" (Adrian) - Te lasă rece (pl.). 7) Cristale de gheață - În vilă! 8) Curse! - Primii țurțuri! - „...de ghețuri", pasăre din ținuturile arctice (pl.). 9) Poet ardelean, autorul titlului „Degete înghețate" (Ion) - Omul ghețurilor. 10) Lirică română, autoarea poemului „Îngheț", din volumul „La veghea zăpezii" (Irina) - A existat și una glaciară.

VERTICAL: 1) Înghețat. 2) Poet ardelean, autorul poemului „Am sărutat fruntea ta de ghețuri" (Victor) - Țara unde s-a turnat filmul „Soseşte vînzătorul de gheață..." (abr.). 3) Dan Coman - A geme - Introducere în glaciologie! 4) Liric român, autorul poeziei „Patimi de iarnă" (Dumitru M.) - Polei la sfîrșit! - Numele unei constelații în care intră Soarele în solstițiul de iarnă (neart.). 5) În volumul „Paradisul de fier", acest poet include și titlurile „Frigul" și „Viscolul" (Vasile Petre) - Penultima literă arabă. 6) Ere! - Nicolae Breban - Ultimul vals! 7) Liric ardelean, autorul poeziei „Flori de gheață" (Aurel) - Dezghețată. 8) Lac glaciar în Făgăraș - Îngheață iarna (pl.). 9) De gheață (fig.). 10) A secționa - Personaj din piesa „Fata de zăpadă" de Ostrovski.

DICȚIONAR: OIA, GUTE, FATI, UAU, ROSU.

LUCIAN STĂNCESCU
Bîrlad

Soluția careului **„PĂSĂRELE"**

Orizontal: PASAJ - CUCI - ARIPATE - AC - NITA - ACERA - DIA - ANAS - R - A - RATA - OL - LS - CIRIPIT - IARA - AT - LE - ERETI - ULII - IBISI - TAC - UTA - STANCA.

PAR(anormale) de To PAN

PERSPICACITATE

Cinci diferențe

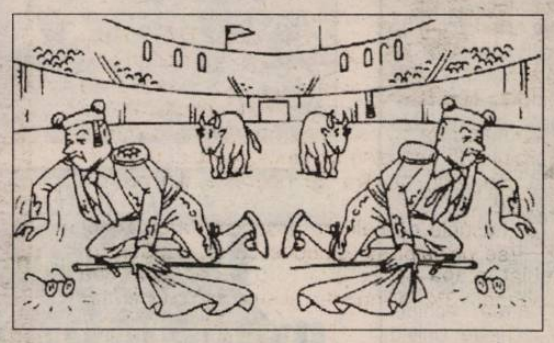

Desenul din stînga este egal cu cel din dreapta minus cinci elemente grafice diferite dar și a altor diferențe. Căutați să le identificați.

(Soluția în numărul viitor)

Verificați-vă cunoștințele

1. Unde se află orașul Maseru?
2. Ce se înțelege în biologie prin colostrum?
3. Cine a publicat în 1921 volumul de versuri „Poeme cu îngeri"?
4. Cum a fost definit, inițial, în 1791, metrul?
5. Cine era Agamemnon în mitologia greacă?
6. Unde și de către cine au fost puse bazele primului institut de biospeologie din lume?
7. Cine este autorul sculpturii „Arcaș odihnindu-se"?
8. La ce se folosea, în multe regiuni, coaja de prun?
9. Ce este un qânun?
10. Ce este un zingirliu?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Primul european care a străbătut deșertul saharian pînă la Timbuktu a fost în 1827 René Caillié (1799-1838). 2) În mitologia greacă, Bia era personificarea feminină a violenței. 3) Celulele bazofile sînt acelea care au o mare afinitate pentru coloranții bazici (ex. leucocite și granulocite bazofile). 4) Muzica operelor „Năpasta" și „Kir Ianulea" a fost compusă de Sabin Drăgoi (1894-1968). 5) Capitala Republicii Liberia este orașul Monrovia. 6) Ciulinul (Onopordon acanthium) se mai numește în popor „scai măgăresc". 7) Cauciucul natural a fost descoperit de francezul Charles Marie de La Condamine aflat în 1736 în misiune în Peru. 8) Autorul lucrării „Despre demnitatea omului" este marele umanist italian Giovanni Pico della Mirandola (1463-1499). 9) Galipotul este o rășină întărită pe locul unei crăpături sau incizii în scoarța arborelui Pinus maritinea; este folosit în industria lacurilor. 10) Filmul „Ultimul țărm" a fost regizat de Stanley Kramer. (IRINA STOICA)

SOLUȚIA TESTELOR DIN NUMĂRUL TRECUT

OPT DIFERENȚE

1) Liniile parchetului sub televizor. 2) Un perete de la intrare (dreapta). 3) Ridurile de pe frunte. 4-5) Papucul stîng și floarea de pe rochie. 6) Așezarea brațului drept a celui din fotoliu. 7-8) Linia dintre picioarele cetățeanului și „punctele" de pe perdea.

NUMERE CURIOASE

1 x 9 - 1 = 8
21 x 9 - 1 = 188
321 x 9 - 1 = 2888
4321 x 9 - 1 = 38888
54321 x 9 - 1 = 488888
654321 x 9 - 1 = 5888888
7654321 x 9 - 1 = 68888888
87654321 x 9 - 1 = 788888888
987654321 x 9 - 1 = 8888888888

umor

☺ *V-a plăcut cîntăreața? este întrebat un critic muzical de un confrate.*
- Nu prea știu ce să spun... Mi-am uitat ochelarii acasă!

☺ *Ai mai multe note slabe în catalog, spune mama cu năduf fiului ei. De ce nu ți le corectezi?*
- Nu pot! Cataloagele se țin sub cheie!

☺ *Un tînăr în căutarea unei slujbe este întrebat de un prieten:*
- Ce fel de slujbă vrei?
- De prim-ministru!
- Ești nebun?
- De ce? E condiția esențială?

☺ *Ce-ți dorești de ziua ta, mămico? , întreabă băiețelul de 6 ani.*
- Un copil cuminte!
- Vai! De cînd îmi doream un frățior!

☺ *Domnule director, fiul dumneavoastră a încercat să violeze secretara.*
- Și a reușit?
- Nu, bineînțeles!
- Atunci nu e fiul meu!

☺ *Am ajuns la concluzia că e mult mai bine să dai decît să primești!*
- Sînteți filantrop?
- Nu, boxer.

☺ *Șeful țipă furios la tînăra secretară:*
- Dacă mai întîrzii o dată, te dau afară!
- Atunci și eu o să-mi scriu memoriile!

Aforisme

Ferește-te de copia fericirii!
Era un afemeiat hibrid. Se purta frumos și cu nevastă-sa.
Unii sînt strîmbi din naștere. Alții, din cauza aspirațiilor.
Eunucul e ca un cofetar diabetic.
Omul nu a reușit încă să ajungă monument al naturii.
În paradis lipsește rîsul. Adică aproape totul...

V. GHICA

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„SOLDURI"

RĂTĂCIȚI GÎNDURI RELE		RESTITUIȚI CERTĂ		TURTIȚI COADĂ DE FELINAR!		DIN TIMP! IBIS!		DIN BANAT! RAI		CADE! PACT	
CONSTRUCTORI MEȘTERI							ÎNSĂ DAU CU ÎMPRUMUT				PISCINĂ
						ÎNTREBARE A STRÎNGE			DIN GRABĂ! A GEME		
PERIOADA DE ÎMPERECHERE NIȘTE MINUNI				LOC CU VAR MUREȘ							
								SITUAȚIE DIFUZARE			
VOCALE AMIN!			ELEVI MARI... MEȘTER SCUMP...								
		NIMBURI		SUFLETE CRUSTACEE						OARĂ	
ATRACȚIA CORIDEI CREATOR					CAI REBUSIȘTI CARTI				CARAȘ SEVERIN		VESELIE
						PREMIU CELEBRU IEȘIRE DIN OSTROV!					
UNII DE PE CÎMP A DISPĂREA											
					SURSĂ DE ALCOOL				PUNCT DIN SERVICIU		

Dezlegarea integramei **„VERZI ȘI USCATE"**

Orizontal: P - M - I - A - C- S - DIVERTISMENT - TALENTAT - ER - PELIN - IN - SUA - CUTIT - ACORD - PARA - RATA - OU - NI - PAP - SALT - IT - SUDATA - OA - RETRASA - AG - SOLA - TIPAR - D - PANTA - ITACA - DINAR - TRABUC.

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341
Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție*, vor participa la tragerí la sorți, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

În finala ultimului turneu al anului competiţional, cea de la New York, s-au întîlnit cele mai bune două jucătoare ale momentului, numărul 1 mondial Lindsay Davenport şi următoarea clasată, Martina Hingis. Elveţianca a avut cîştig de cauză, acesta fiind unul dintre puţinele turnee pe care nu le-a cîştigat încă dar pe care Martina Navratilova l-a cîştigat de 8 ori pînă acum. Scorul a fost net în favoarea ei, 7-6,6-4,4-6,6-2. Cu cecul de 500.000 de dolari într-o mînă şi cu trofeul în cealaltă, Martina a declarat: "M-a detronat de pe poziţia 1 ATP dar asta nu înseamnă că la anul lucrurile vor sta la fel. Voi redeveni din nou numărul 1". Cîştigurile totale ale Martinei Hingis pe anul acesta sînt de 3.175.631 dolari faţă de "doar" 2.697.788 dolari cît a adunat Lindsay Davenport. Martina se află la al doilea an consecutiv cînd trece de bariera celor 3 milioane.

Ştiţi foarte bine de obsesia lui Pete Sampras de a termina anul pe prima poziţie pentru a 6-a oară consecutiv dar se pare că

Marcelo Rios nu este deloc de acord. Acesta este în spatele lui Sampras la doar 33 de puncte iar ultimul turneu al anului, Turneul Campionilor, tocmai a început la Hanovra. Totul depinde de cum se vor clasa cei doi în acest turneu. Care dintre ei va ieşi ultimul din competiţie va ocupa şi prima poziţie a clasamentului ATP la sfîrşitul anului. Ideal ar fi ca cei doi să se întîlnească în finală, pe masă fiind nu numai incredibilele sume disputate dar şi onoarea de a termina anul în cel mai frumos mod cu putinţă. Este aproape incredibil dacă ne gîndim că ultima întîlnire dintre cei doi a fost în 1994 la French Open, scor 7-6,7-6,6-4 pentru Sampras. "Este destul de ciudat că nu ne-am întîlnit de atît de mult timp dar noi sîntem numărul unu şi doi ATP şi nu ne putem înfrunta decît în finale. Este destul de greu de ajuns acolo". Cilianul a fost, ca de obicei, mai cinic în declaraţiile sale: "Cine spune că are prieteni în circuit (ATP) este un mare mincinos. Aici este fiecare pentru el. Ne sfîşiem ca nişte animale sălbatice aflate într-o cuşcă".

Alergătoarea americană Marion Jones va "sări" peste toate competiţiile de sală ale anului viitor în încercarea sa de a cuceri 4 medalii de aur la Campionatele Mondiale din Spania de la Sevillia din perioada 20-29 august, competiţie ce se va desfăşura în aer liber. "Ţelul meu este de 4 medalii de aur la Sevillia iar apoi 5 la Olimpiada de la Sydney. La Sevillia voi participa la 100m, 200 m, săritura în lungime şi 4000 m sau 1600 m. Nu m-am hotărît încă. La Sydney voi participa la toate acestea". Marion se va antrena în timpul care i-a mai rămas în Africa de Sud.

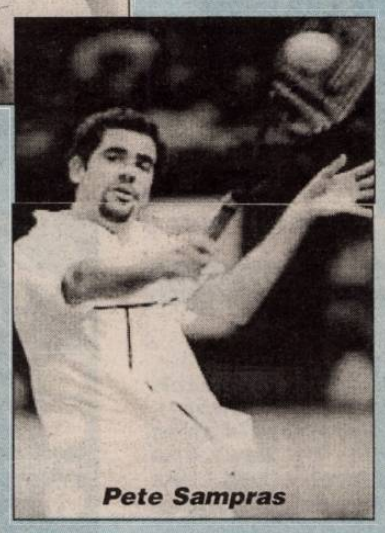

Celebra echipă de baseball New York Yankees ar putea deveni cît de curînd proprietatea Cablevision Systems Corporation dacă actualul proprietar, George Steinbrenner, ar fi de acord cu 600 de milioane de dolari. Şi de ce n-ar fi ţinînd cont că afacerea a costat doar 10 milioane de dolari acum 25 de ani. Dacă afacerea se finalizează, CSC ar deţine cam tot ce aleargă prin New York: NY Knicks, NY Rangers plus celebra sală Madison Square Garden. Această vînzare ar trece pe locul al doilea la capitolul sumelor record. Pe primul loc se află vînzarea echipei Manchester United lui Rupert Murdoch contra sumei de 1 miliard de dolari. Murdoch a mai cumparat şi Los Angeles Dodgers anul acesta dar a plătit doar 350 de milioane de dolari. Un alt împătimit al sportului, Alfred Lerner a scos din buzunar 530 de milioane pentru a-şi cumpăra favoriţii: echipa de fotbal american Cleveland Browns.

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

▼ *Pentru a strînge fonduri în scopuri caritabile, unii semeni ai noştri se dedau la năstruşnicii de tot soiul. Timothey Albin, admirator „disperat" al lui Tarzan, a acceptat să se lupte cu un crocodil (aligator) de aceeaşi talie cu el, adică lung de 1,75 metri. Gladiatorul modern nu s-a confruntat cu bestia în arenele lui Cezar sau Caligula, ci într-o piscină din Wilcox, Manchester. Albin a avut la dispoziţie o bucată zdravănă de lemn, pe care a reuşit s-o fixeze între fălcile lighioanei în numai 21 de secunde!*

▼ *Soţii Martin şi Helen Duparvier au organizat un spectacol de păpuşi în doi, în centrul oraşului Metz. Bazîndu-se pe inventivitatea proprie şi pe poveştile celebre în lumea întreagă, cei doi actori s-au produs neîncetat timp de 36 de ore. Banii strînşi au fost donaţi unei organizaţii de luptă împotriva SIDA.*

▼ *Christian Dew şi Lanna Montrel au mers în mîini pe o distanţă de 76 de kilometri, între Oklahoma City şi Bainot. Ei au făcut pauze de maximum zece minute, pentru normalizarea circulaţiei sîngelui. S-a adunat suma de 30000 de dolari, predată unei fundaţii anticancer.*

▼ *Patru căruţe speciale, trase de urşi, au făcut deliciul localnicilor din Winnipeg, Canada. Pe primele sute de metri cursa s-a desfăşurat corect, apoi patrupedele s-au luat la harţă, nu se ştie din ce motiv, şi întrecerea a degenerat. Au fost folosite, în disperare, jeturi de apă sub presiune. Însă incidentul n-a făcut decît să mărească fondurile acumulate pentru o asociaţie de handicapaţi.*

CAI MINIATURĂ

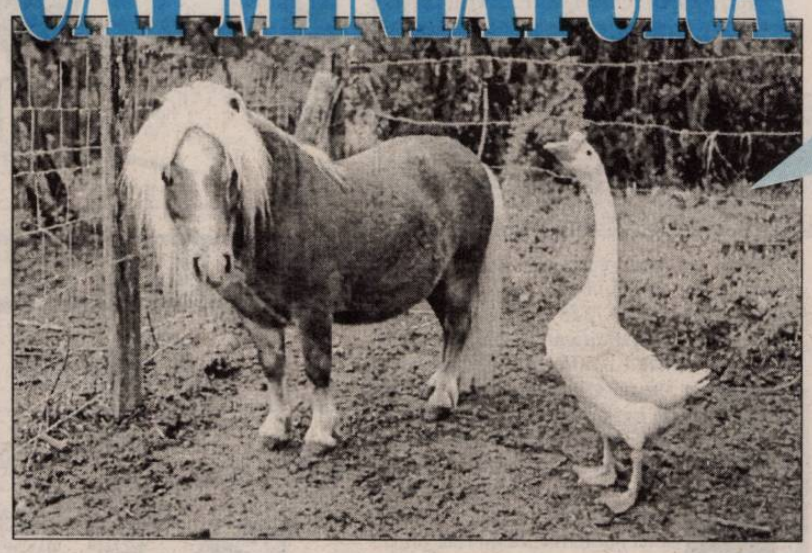

Acest căluţ pare unul jucărie. Se numeşte Little Man (Omuleţul) şi este rezultatul muncii membrilor Asociaţiei americane pentru cai miniaturali din Burleson Texas. Căluţul are puţin mai mult de 14 kg şi 40 de cm înălţime. Este sănătos şi îndrăzneţ şi, după cum se vede, se propteşte plin de curaj pe braţele îngrijitorului său.

Noi unde om fi în top?

Italienii sînt cei mai mari mincinoşi din lume!

Desigur, veţi spune, nici nu ne puteam aştepta la o altfel de veste, venită din patria lui Pinocchio. Un recent sondaj realizat în cîteva capitale europene arată că, dintre locuitorii vechiului continent, italienii sînt, pe departe, cei mai puţini onesti. Nu mai puţin de 70% dintre cei intervievaţi pe străzile Romei au recunoscut că spun minciuni de cel puţin zece ori pe zi! Cea mai uzitată „gogoaşă" este „Am rezolvat eu totul!", dar „tradiţionalele", am putea spune, „Am să te iubesc întotdeauna" şi „Ce bine-mi pare să te revăd" urmează, la mică distanţă. Pe locurile celelalte, în topul mincinoşilor, s-au clasat Franţa, Anglia şi Belgia. Pe ultimul loc vin irlandezii. Doar 17% dintre locuitorii din Dublin au recunoscut că sînt, cîteodată, mincinoşi. Pe noi, ca de obicei, nu ne-a întrebat nimeni, nimic. Ştiau ei ce ştiau: cum sîntem ţara lui Păcală, în mod sigur i-am fi surclasat pe italieni...

A fost descoperit

ASTEROIDUL, care a ucis dinozaurii

O parte din asteroidul care ar fi lovit Pămîntul, conform teoriilor oamenilor de ştiinţă, acum 65 de milioane de ani, producînd dispariţia dinozaurilor şi a altor forme de viaţă de pe Terra , a fost descoperit de un om de ştiinţă în nordul Oceanului Pacific. Frank Kyle, cercetător la UCLA, a analizat bucata de meteorit fosilizat. El este de părere că bucata s-ar fi desprins de asteroid în momentul impactului cu Pămîntul, trimiţînd-o mii de kilometri de la presupusul loc al impactului, care ar fi fost în America Centrală. Potrivit teoriei acestuia, un asteroid sau o cometă cu un diametru de 8 kilometri a lovit Pămîntul în apropiere de peninsula mexicană Yucatan. Coliziunea a aruncat în aer un nor uriaş de praf care a cauzat practic „moartea" mediului înconjurtor şi uciderea tuturor fiinţelor vii de pe Pămînt, prin aceasta Kyle explicînd şi dispariţia dinozaurilor. Roca a fost găsită într-un strat sedimentat datat din ultima parte a cretacicului, oamenii de ştiinţă fiind iniţial foarte miraţi de cantităţile neobişnuit de mari de iridiu detectate, acesta fiind un element foarte rar pe Pămînt. Analiza sa, publicată în revista britanică NATURE, arată că este vorba despre un asteroid, nu de o cometă, principalul argument fiind stratul subţire de iridiu şi fier existent pe rocă.

Cele două surori gemene, Janice şi Sharon Gardner punctează printr-un zîmbet seducător inaugurarea restaurantului Gemenilor din New York. Atît proprietarii cît şi angajaţii formează perechi de gemeni autentici.

În numărul viitor

■ Seleniul, un element pe nedrept ignorat ■ Primejdiile călătoriei omului în Cosmos ■ De ce creşte riscul îmbolnăvirii de cancer? ■ Flota fantomă din laguna albastră ■ Din culisele CIA ■ Staruri în derivă ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop ■ Timp liber

ÎN ATENŢIA CITITORILOR FIDELI!

Revista *„Magazin"* împreună cu *Agenţia de turism C&D Partner* organizează pentru cititorii noştri fideli **REVELION ÎN TURCIA,** la un preţ excepţional.

■ 6 zile, cazare hotel 5 stele, demipensiune şi masa de Revelion inclusă. Transport internaţional România - Turcia - România cu autocar de lux - cinci stele. Preţ: 205$ + 1500000 lei.

■ 7 zile, cu autocarul, 139$ + 1500000 lei, hotel 3 stele - superior, demipensiune, masa de Revelion inclusă. Se vizitează: Edirne, Troia, Pergam, Efes, Istanbul.

■ Cititorii noştri care se înscriu pînă la 1 decembrie beneficiază de o reducere cu 10 la sută pe baza talonului alăturat.

Pentru alte detalii *şi înscrieri, telefonaţi la redacţie la 2228336 sau la Agenţie la 2316131, 2316132 sau 2304350 (Miruna Grigore sau Carmen Dobra).*

TALON DE FIDELITATE

Nume .....
Prenume .....
Adresa .....
.....
Excursia aleasă .....

MAGAZIN nr. 48

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 402001085030 (USD) şi 402001085031 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10^00 - 14^00

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ